

Årsredovisning 2007

ER 2008:01

Böcker och rapporter utgivna av Statens
energimyndighet kan beställas från
Energimyndighetens publikationsservice.
Orderfax: 016-544 22 59
e-post: publikationsservice@energimyndigheten.se

© Statens energimyndighet
Upplaga: 500 ex

ER 2008:01

ISSN 1403-1892

Förord

Statens energimyndighet överlämnar härmed sin årsredovisning för 2007. Redovisningen omfattar hela myndighetens verksamhet. För verksamhetsgrenarna Elmarknad, Tillsyn enligt naturgaslagen och Utveckling av övriga energimarknader gäller en särskild beslutsstruktur.

Denna årsredovisning omfattar i huvudsak de krav på åiterrapportering som ställs i regleringsbrevet för verksamheten 2007. Åiterrapporteringskraven i regleringsbrevet bidrar endast delvis till att ge underlag för en värdering av svensk energipolitik och bedömning av hur de energipolitiska insatserna bidrar till en önskad samhällsutveckling.

Betydelsen av klimatfrågorna fortsätter att öka och myndighetens uppgifter för internationella klimatinsatser har intensifierats under året. Det gäller framförallt arbetet med de projektbaserade mekanismerna, det vill säga systemet för att tillgodoräkna sig utsläppsminskningar i andra länder genom att delta i projekt. Energimyndigheten har deltagit och bidragit med expertis i många olika sammanhang, bland annat i FN:s klimatförhandlingar på Bali i december, där fem medarbetare från Energimyndigheten deltog i Sveriges delegation.

Under året har myndighetens samarbete med SIDA i olika internationella projekt utvecklats, bland annat med regeringen i Tanzania om bioenergi.

Energimyndigheten har under året fortsatt att bygga upp verksamheten med kommersialisering av idéer och forskning inom energisektorn. Arbetet har inriktats på att lyfta in energiområdet i innovationssystemet på ett tydligare sätt, att tydliggöra innovations- och kommersialiseringsspörsmål bland olika aktörer samt att stödja utvecklingen av innovativa företag på området.

Energimyndigheten har drivit flera informationskampanjer under året. Den mest omfattande har varit "Bli energismart!" som har vänt sig till villaägare och ägare till flerbostadshus. En del av kampanjen har varit ett utställningshus som har turnerat i landet och visat på möjligheterna till energieffektivisering i hushållet. Kampanjen har mottagits synnerligen väl.

År 2007 var det sista året där Energimarknadsinspektionen var en del av Energimyndigheten. De har sedan 1 januari 2008 blivit en egen myndighet som övervakar och har tillsyn över marknaderna för el, naturgas och fjärrvärme.

För Energimyndigheten har vindkraftsfrågor varit en viktig fråga under året. Verksamheten fick redan förra året en egen verksamhetsgren i Regleringsbrevet. Under 2007 har myndigheten särskilt fokuserat på arbetet med främjande av vindkraft och samlat alla som arbetar med vindkraft i ett myndighetsövergripande projekt. I december fattades beslut om en egen enhet för vindkraftsfrågor.

Under 2007 togs några avgörande steg för "Uthållig kommun". Den första etappen, med fem medverkande kommuner, var mycket lyckad och har under hösten 2007 avslutats och fortsatt i en andra etapp, med 60-talet medverkande kommuner.

Energimyndigheten har under året arbetat vidare med att säkerställa försörjningsstryggheten. Myndigheten har även gett stöd till forsknings- och utvecklingsprogram som syftar till att utveckla hållbar teknik där god försörjningstrygghet varit ett av grundkriterierna. I en internationell jämförelse är Sveriges försörjningstrygghet och krishanteringsförmåga god.

År 2007 har också varit det sista året för ”2002 års energipolitiska program”. Programmet har varit lyckat och har bland annat resulterat i en ökad medvetenhet hos konsumenter och företag om energieffektivisering och införande av energieffektiv teknik i byggnader.

Under 2007 har en ny publikation getts ut, Energiutblick. Syftet med publikationen är att myndigheten som expertmyndighet inom energi gör en genomlysning av en aktuell fråga på energiområdet. Första numret handlar om bioenergi, med både svenska och internationella utblickar. Här bidrar Energimyndigheten bland annat med kunskaper i frågan om nyttan och effektiviteten i olika drivmedel och ger besked i frågor som: Hur länge räcker biobränslet i Sverige och hur används det mest effektivt?

Myndighetens arbete med energiforskningsprogrammet under 2007 har resulterat i att en stor del av bemyndiganderamarna för kommande år är in-tecknade. Arbetet med fokusering och prioritering av insatserna har fortsatt och kommer att fortsätta under 2008.

Sverige står inför stora utmaningar i omställningen till ett uthålligt energisystem - de klimatförändringar vi kan se idag är till 80 procent energirelaterade. Men det är min bedömning att utvecklingen inom energiområdet ändå går mot att samhället utvecklas till att bli mer ekologiskt uthålligt, det vill säga att det baseras i allt större grad på förnyelsebara energikällor. För att fortsätta den trenden krävs uthållighet och kontinuerlig kunskapsuppbyggnad. En fortsatt teknikutveckling på energiområdet är också en nödvändig förutsättning för omställningen. Teknikutveckling kan gå fort men på energiområdet kännetecknas den oftare av en över tiden lång process. Energisystemen i sig är också ofta sådana att investeringar i ny teknik är kostsamma och långsiktiga. Därför behövs stabila och långsiktiga spelregler för aktörerna på energimarknaden, i synnerhet för dem som är stora energi-användare.

Avslutningsvis är min bedömning att Energimyndigheten på ett bra sätt har uppfyllt målen för myndighetens samlade verksamhet under 2007.

Thomas Korsfeldt
Generaldirektör

Innehåll

1	Inledning	9
	Klimatfrågan allt viktigare globalt.....	9
	Energiförsörjning	9
	Oljeberoendet i industri och bebyggelse minskar	10
	Transportsektorns oljeanvändning ökar	10
	Vindkraft	10
	Börspriset på el lägre igen.....	10
	Ökat intresse för energieffektivisering och ny teknik.....	10
	Energi – ett affärsområde i utveckling.....	11
2	Sammanfattning av myndighetens insatser och måluppfyllelse	13
3	Allmänt om resultatredovisningen	15
4	Kompetensförsörjning	17
	4.1 Mål för 2008	21
	4.2 Mål för 2009-2010.....	22
A	POLITIKOMRÅDE ENERGIPOLITIK	23
	Verksamhetsmål.....	23
	Återrapporteringskrav och resultat.....	23
B	Verksamhetsområde Elmarknadspolitik	27
5	Verksamhetsgren Elmarknad	29
	5.1 Mål för övervakning av den konkurrensutsatta elmarknaden.....	29
	5.2 Mål för tillsyn över monopolföretagen.....	30
	5.3 Mål för information	35
	5.4 Mål för internationellt samarbete.....	37
C	Verksamhetsområde Övrig energimarknadspolitik	39
6	Verksamhetsgren Tillsyn enligt naturgaslagen	41
	6.1 Verksamhetsmål	41
7	Verksamhetsgren Utveckling av övriga energimarknader	45
	7.1 Mål för genomlysning av fjärrvärmemarknaderna.....	45
	7.2 Mål för övervakning av naturgasmarknaden	46
	7.3 Mål för information	47
	7.4 Mål för internationellt samarbete.....	48
D	Verksamhetsområde Politik för ett uthålligt energisystem	51
	7.5 Mål.....	51
8	Verksamhetsgren Långsiktig utveckling av energisystemet	59

8.1	Verksamhetsmål 1	59
8.2	Verksamhetsmål 2	69
8.3	Verksamhetsmål 3	79
8.4	Verksamhetsmål 4	85
9	Verksamhetsgren 2002 års energipolitiska program	87
9.1	Mål för åtgärder för effektivare energianvändning	87
9.2	Mål för teknikupphandling och marknadsintroduktion av energieffektiv teknik, mål 1	99
9.3	Mål för teknikupphandling och marknadsintroduktion av energieffektiv teknik, mål 2.....	101
10	Verksamhetsgren Program för energieffektivisering i energiintensiva företag	103
10.1	Verksamhetsmål	103
11	Verksamhetsgren Elcertifikatsystemet	107
11.1	Verksamhetsmål	107
12	Verksamhetsgren Främjande av vindkraft	111
12.1	Verksamhetsmål	111
13	Verksamhetsgren Främjande av förnybara drivmedel	117
13.1	Verksamhetsmål	117
14	Verksamhetsgren Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser	119
14.1	Verksamhetsmål	119
14.2	Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat	119
14.3	Bedömning av måluppfyllelse	131
15	Verksamhetsgren Internationellt samarbete	133
15.1	Verksamhetsmål 1	133
15.2	Verksamhetsmål 2	137
15.3	Verksamhetsmål 3	142
15.4	Verksamhetsmål 4	143
15.5	Verksamhetsmål 5	143
15.6	Verksamhetsmål 6	149
E	POLITIKOMRÅDE SKYDD OCH BEREDSKAP MOT OLYCKOR OCH SVÅRA PÅFRESTNINGAR	153
F	Verksamhetsområde Svåra påfrestningar	155
15.7	Mål 155	
16	Verksamhetsgren Krisberedskapsförmåga	157
16.1	Mål 157	
16.2	Bedömning av måluppfyllelse	166

G	ÖVRIGA MÅL OCH ORGANISATION	167
17	Övriga mål och återrapporteringskrav	169
17.1	Miljökvalitetsmål	169
17.2	Miljöledningsarbete	172
17.3	Regional utveckling	172
17.4	Utfall och utgiftsprognos	174
17.5	Energieffektivisering i lokaler	175
17.6	Trygg naturgasförsörjning	176
18	Organisationsstyrning	177
18.1	Mål 1	177
18.2	Mål 2	179
19	Uppdrag	181
	Energimyndighetens ledning – kostnader, arvoden, styrelseuppdrag m.m.	186
H	FINANSIERING	191
20	Ekonomisk analys	193
20.1	Anslag	193
20.2	Resultaträkning	194
20.3	Balansräkning	196
20.4	Energimarknadsinspektionen.....	197
20.5	Avgiftsbelagd verksamhet	199
20.6	Kostnader och intäkter per verksamhetsgren.....	200
21	Finansiell redovisning	201
21.1	Resultaträkning	201
21.2	Balansräkning	202
21.3	Anslagsredovisning.....	204
21.4	Redovisning mot bemyndiganden 1)	207
21.5	Finansiella villkor enligt regleringsbrevet 2007	209
21.6	Noter och tilläggsupplysningar till resultat- och balansräkningen	212
21.7	Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	223
22	Förkortningar	225

1 Inledning

I detta inledande kapitel till Årsredovisningen belyses kortfattat vissa energirelaterade frågor som är av relevans för energisystemet och Energimyndighetens arbete.

Klimatfrågan allt viktigare globalt

Under året har den globala uppvärmningen och klimatet utgjort några av de viktigaste frågorna såväl globalt som i Sverige. Förutom att klimatfrågan fått en stor medial uppmärksamhet har den även fått en ökad politisk betydelse under året. Klimatfrågan dominerade exempelvis diskussionerna vid årets G8-möte i Heiligendamm och USA ordnade under hösten ett möte för världens största ekonomier för att just diskutera klimatförändringarna. Dessutom uppmärksammades klimatfrågan genom att FN:s klimatpanel, IPCC¹, och Al Gore erhöll Nobels fredspris 2007.

Vid FN:s klimatomöte på Bali i december 2007 inleddes formellt förhandlingar om en ny global klimatöverenskommelse för perioden efter Kyotoprotokollets första åtagandeperiod. Under mötet på Bali enades man om en ”färdplan” för de fortsatta förhandlingarna och kom överens om att slutföra dessa vid klimatomötet i Köpenhamn i december 2009. Förhandlingarna kommer att handla dels om att begränsa utsläppen, dels om anpassning till de klimatförändringar som redan sker. Det kommer att kräva både finansiering och tekniksamarbete. Utsläppsriktmarknaden kommer att bli ett allt viktigare verktyg.

I samband med mötet på Bali ratifierade Australien Kyotoprotokollet och USA står därmed som ensamt i-land utanför Kyotoprotokollet. I USA finns dock ett stort antal klimatinitiativ på delstatsnivå. I Kina, som inte heller har kvantitativa åtaganden om utsläpps begränsningar, har den snabba ekonomiska utvecklingen inneburit snabbt ökade utsläpp av växthusgaser. Miljöfrågorna har dock fått ökad uppmärksamhet inom Kina och klimatfrågan har vid sidan av handelsfrågor utvecklats till det viktigaste samarbetsområdet mellan EU och Kina. Internationellt samarbete, såsom CDM², har medfört bättre förutsättningar att begränsa ökningstakten och därmed de framtida utsläppen av växthusgaser.

Energiförsörjning

Energiförsörjningen blir en allt mer central fråga för EU-samarbetet och det sker en ökad samordning mellan medlemsstaterna på flera områden. Samarbetet inom klimatområdet leder till åtgärder som påverkar vår energiförsörjning.

¹ The Intergovernmental Panel on Climate Change

² Clean Development Mechanism (avser klimatprojekt i u-länder)

Oljeberoendet i industri och bebyggelse minskar

Oljeanvändningen i Sverige i industri- och bebyggelsesektorerna är numera relativt liten och minskande. En återgång till olja är knappast sannolik. Under 2007 har dessutom priset på råolja stigit kraftigt vilket bidrar till minskad oljeanvändning.

Transportsektorns oljeanvändning ökar

Sammantaget har användningen av fossila drivmedel inom transportsektorn ökat men trots detta har det skett förändringar. Försäljningen av bensin har minskat svagt under året samtidigt som dieselförsäljningen har ökat. Den största procentuella ökningen för ett enskilt drivmedel står E85 för, som enligt preliminär statistik har ökat drygt 75 procent under året. Denna utveckling stöds av en kraftigt ökad försäljning av miljöbilar. Under 2007 registrerades cirka 55 000 miljöbilar i Sverige, vilket är en ökning med nästan 50 procent jämfört med föregående år och den högsta siffra som någonsin noterats. Vid årsskiftet fanns drygt 50 olika miljöbilsmodeller att tillgå på den svenska marknaden.

Vindkraft

Fokuseringen på vindkraft har ökat de senaste åren då energislagens klimatpåverkan diskuteras allt mer. Vindkraft är en viktig del i omställningen mot ett hållbart energisystem och har stor potential. Elproduktionen från vindkraft fortsätter att öka kraftigt och preliminär statistik för 2007 visar på en produktion kring 1,4 TWh, vilket är en ökning med 0,5 TWh jämfört med 2006. Det finns gott om planerade projekt och utbyggnadstakten förmodas öka ytterligare. Under året har Energimyndigheten presenterat ett förslag till regeringen om ett nytt planeringsmål på 30 TWh.

Börspriset på el lägre igen

Det genomsnittliga spotpriset på Nord Pool under år 2007 var cirka 26 öre/kWh vilket är en mer normal nivå än år 2006 då det genomsnittliga priset var 45 öre/kWh. Sverige och Norden har haft god vattentillgång under året och mot slutet av året var magasininfyllnaden över det normala. Under hösten 2007 har spotpriset på el återigen börjat stiga för att vid årsskiftet vara drygt 40 öre/kWh.

Ökat intresse för energieffektivisering och ny teknik

Högre energipriser ökar intresset för att öka effektiviteten i energisystemet. Vidare förutsätter omställningen till ett hållbart energisystem att energin används effektivt. Det finns potential för energieffektivisering i samtliga sektorer. Energiintensiv industri ser över möjligheterna att sänka sina kostnader genom effektivare energianvändning bland annat genom att delta i programmet för energieffektivisering inom energiintensiv industri (PFE). Även övrig industri ser över möjligheterna med en medveten energianvändning. Kostnadseffektiva produktions-

processer kombinerat med tillgång på konkurrenskraftig energi är kritiska konkurrensfaktorer för svensk industri. Samarbete mellan staten och industrin för att effektivisera energianvändningen kommer att bli än mer viktig. Det aktuella renoveringsbehovet av miljonprogrammets byggnader ger ett bra tillfälle att föra in energieffektiv teknik. Beställargrupper med fastighetsägare testar nu i både lokaler och bostäder hur långt energieffektiviseringen kan drivas med den senaste tekniken.

Allmänhetens intresse för energieffektivisering ökar också till följd av stigande el- och oljepriser och ökad kunskap och medvetenhet om klimatförändringar. Intresset för biobränslen, vindkraft, hybridfordon och nya tekniker ökar överlag samhället och hos konsumenterna.

Energi – ett affärsområde i utveckling

Det finns ett intresse för energi- och miljöfrågor bland investerare, som med rätt stimulans kan fås att agera och möta kapitalbehovet och därmed utveckla affärsområdet till nytta för såväl energi, miljö, export som tillväxt. Det är ändå svårt att få riskkapital till energiteknik och det är relativt svårt att attrahera investeringskapital till energiprojekt, trots den uppmärksamhet området fått i media under året. Insatserna för kommersialisering av kunskap och produkter på energiområdet behöver ökas avsevärt. Det finns fortfarande ett behov av stöd till innovatörer för att stimulera idéers väg till marknad.

2 Sammanfattning av myndighetens insatser och måluppfyllelse

Nedan följer en sammanställning av Energimyndighetens uppfyllelse av mål i regleringsbrevet.

	Bedömning av måluppfyllelse
Elmarknad	God
Mål för övervakning av den konkurrensutsatta elmarknaden	God
Mål för tillsyn över monopolföretagen	God
Mål för information	God
Mål för internationellt samarbete	God
Tillsyn enligt naturgaslagen	God
Utveckling av övriga energimarknader	God
Mål för genomlysning av fjärrvärmemarknaden	God
Mål för övervakning av naturgasmarknaden	Godtagbar
Mål för information	God
Mål för internationellt samarbete	God
Långsiktig utveckling av energisystemet	God
Mål 1	God
Mål 2	God
Mål 3	God
Mål 4	God
2002 års energipolitiska program	God
Mål för åtgärder för effektivare energianvändning, mål 1	God
Mål för åtgärder för effektivare energianvändning, mål 2	Godtagbar
Mål för teknikupphandling och marknadsintroduktion av energieffektiv teknik, mål 1	God
Mål för teknikupphandling och marknadsintroduktion av energieffektiv teknik, mål 2	God

	Bedömning av måluppfyllelse
Program för energieffektivisering i energiintensiva företag	God
Elcertifikatsystemet	God
Främjande av vindkraft	God
Främjande av förnybara drivmedel	God
Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser	God
Internationellt samarbete	God
Mål 1	God
Mål 2	God
Mål 3	God
Mål 4	God
Mål 5	God
Mål 6	God
Svåra påfrestningar	Godtagbar
Krisberedskapsförmåga	God
Övriga mål	God
Miljökvalitetsmål	God
Regional utveckling	Godtagbar
Utfall och utgiftsprognos	God
Energieffektivisering i lokaler	God
Organisationsstyrning	God
Mål 1	God
Mål 2	God

Ovan sammanfattas måluppfyllelsen för myndighetens verksamhet enligt definitioner nedan;

God. Uppfyllelsen är i enlighet med vad som kan förväntas i relation till målet.

Godtagbar. Uppfyllelsen är inte i enlighet med vad som kan förväntas i relation till målet, men inga avvikelser som omöjliggör uppfyllandet av målet.

Icke godtagbar. Målet bedöms inte uppfyllt.

Bedömningen av måluppfyllelsen är relaterad till regeringens mål för verksamheten, vilka ofta är långsiktiga. Målen beskriver ett tillstånd som ska uppnås och beskriver alltså inte en utvecklingstrend. Den redovisning myndigheten lämnar av måluppfyllelsen baseras i stor utsträckning på myndighetens egen mer kortsiktiga planering. Det innebär att för vissa delar av verksamheten kan bedömningen av resultatet vara godtagbart, men den samlade bedömningen i förhållande till regeringens mål är god.

3 Allmänt om resultatredovisningen

Myndigheten verkar inom två politikområden – ”Energipolitik” och ”Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar”.

Av nedanstående tabell framgår även Energimyndighetens verksamhetsområden och verksamhetsgrenar.

Politikområde	Verksamhetsområde	Verksamhetsgren
Energipolitik	Elmarknadspolitik	Elmarknad
	Övrig energimarknadspolitik	Tillsyn enligt naturgaslagen Utveckling av övriga energimarknader
	Politik för ett uthålligt energisystem	Långsiktig utveckling av energisystemet Program för energieffektivisering i energiintensiva företag 2002 års energipolitiska program Elcertifikatsystemet Främjande av vindkraft Främjande av förnybara drivmedel Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser Internationellt samarbete
Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar	Svåra påfrestningar	Krisberedskapsförmåga

Verksamhetsstyrning

Verksamheten styrs av mål och återrapporteringskrav i myndighetens regleringsbrev. För de verksamheter som finansieras av anslagsposter som disponeras av annan myndighet, finns mål och återrapporteringskrav angivna i respektive myndighets regleringsbrev.

I årsredovisningen för Energimyndigheten redovisas de återrapporteringskrav som regeringen begärt rapportering på i årsredovisningen. För de återrapporteringskrav som ska redovisas i särskild ordning ges endast en hänvisning till när detta gjorts.

Redovisning av måluppfyllelse

Energimyndigheten använder i årsredovisningen enhetliga benämningar på måluppfyllelse enligt nedan:

- God.* Uppfyllelsen är i enlighet med vad som kan förväntas i relation till målet.
- Godtagbar.* Uppfyllelsen är inte i enlighet med vad som kan förväntas i relation till målet, men inga avvikelser som omöjliggör uppfyllandet av målet.
- Icke godtagbar.* Målet bedöms inte uppfyllt.

4 Kompetensförsörjning

Enligt Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen skall det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål.

Energimyndigheten hade vid utgången av år 2007 totalt 307 anställda. Av det totala antalet var 89 procent tillsvidareanställda. Antalet årsarbetare var 276,4. Utbildningsnivån på Energimyndigheten är hög, av de anställda har ca 80 procent någon form av akademisk utbildning. De flesta av myndighetens medarbetare är pendlare och det är endast 34 procent som bor i Eskilstuna kommun.

Energimyndigheten definierar kompetensförsörjning som alla processer i organisationen som fortlöpande säkerställer att myndigheten har rätt kompetens för att nå verksamhetens mål och tillgodose dess behov. Myndighetens övergripande mål för kompetensförsörjning är: ”I varje givet ögonblick ska myndigheten ha den kompetens som behövs för att nå verksamhetsmålen.

Åldersstruktur

Mål:

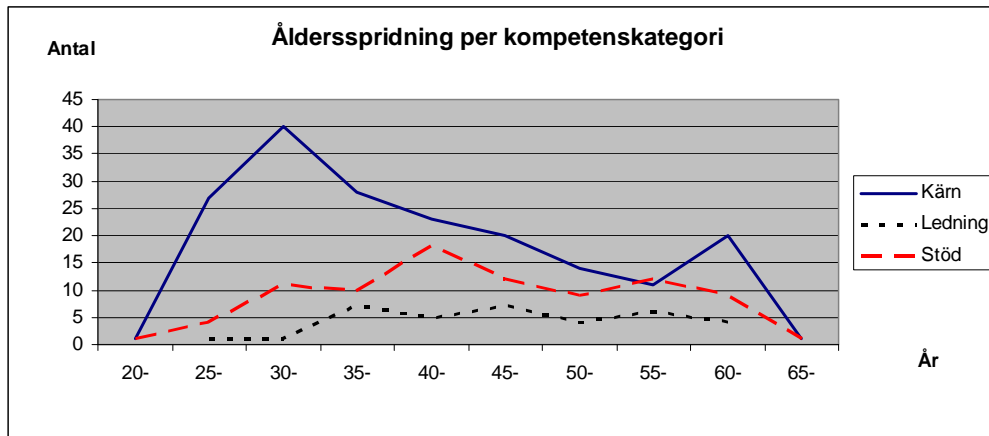
- Myndigheten bibehåller en total medelålder på 43 år eller lägre.

Tabell 1 Medelålder alla anställda vid myndigheten år 2005-2006

År	2005	2006	2007
Medelålder	42.8	42.9	43,1

Medelåldern för grupperingarna kärnkompetens, ledning och stöd har utvecklats enligt nedanstående tabell.

Tabell 2 Åldersspridning per kompetenskategori

Måluppfyllelsen avseende åldersstruktur är god. Myndigheten har bibehållit en medelålder på 43 år. Diagrammet ovan visar åldersspridningen per kompetenskategori, vilket visar att det finns en stor åldersspridning i grupperna stöd och ledning och en något mindre spridning i gruppen kärnkompetens. Myndigheten bedömer att ålderstrukturen är bra, vilket medelåldern är en indikator på men som också bekräftas vad avser spridningen.

Jämställdhet, etnisk och kulturell mångfald

Mål:

- -Andelen män i gruppen stödskompetens har ökat.
- -Andelen kvinnliga chefer är 50 procent.

Myndigheten har totalt en relativt jämn könsfördelning. Andelen kvinnor är 58 procent. Andelen kvinnliga chefer är 51 procent. Måluppfyllelsen är god, d v s andelen chefer är 50 procent.

Myndigheten har inte nått upp till målet att höja andelen män i kategorin stödskompetens, av två tillsvidareanställningar som gjorts är en person av vardera könet representerade. Måluppfyllelsen får ändå betraktas som godtagbar, och medvetenheten är hög hos rekryterande chefer när det gäller detta.

Energimyndigheten anser att etnisk och kulturell mångfald bidrar till utveckling. Myndigheten har fr o m 2007 tagit steget från en jämställdhetsplan till det vidare begreppet jämlikhetsplan. Jämlikhetsplanen syftar till att Energimyndigheten, på ett planerat sätt, har en verksamhet som gynnar mångfalden i bred bemärkelse. En målsättning är att höja kunskapen och medvetenheten om betydelsen av mångfald. Man har under året genomfört ett seminarium med myndighetens chefer på temat jämlikhet, som innebär ett bredare perspektiv än bara kön.

Personalrörlighet

Mål

- Personalrörligheten bör inte vara högre än 10 procent.

Personalomsättningen var under 2007 10 procent. Då Energimyndighetens verksamhet har befunnit sig i ett förändrings- och uppbyggnadsskede de senaste åren, har man behov av att behålla den kompetens som har byggts upp. Dock är en viss rörlighet naturlig, och i vissa fall önskvärd. Myndigheten har bedömt att 10 procent är en siffra som är rimlig utifrån såväl personalekonomiska skäl men också i jämförelse med övriga staten. Måluppfyllelsen här är god.

Försörjning av lednings-, kärn- och stödkompetens

Mål

- - 95 procent av myndighetens medarbetare har en individuell utvecklingsplan.
- - Myndigheten har ett program för utvecklingsvägar.
- - 5 procent av arbetstiden används till kompetensutveckling.

Myndigheten arbetar på flera olika plan när det gäller försörjning av kärn-, stöd-, och ledningskompetens. Under 2007 avslutades den andra omgången av Nestorprogrammet. Programmet syftar till att långsiktigt säkerställa att den kompetens och kunskap som finns inom myndigheten bibehålls och utvecklas. Detta är av stor betydelse för myndighetens möjligheter att på ett framgångsrikt sätt kunna genomföra sitt uppdrag. Nestorprogrammet är en del av myndighetens totala kompetensförsörjning. Programmet bestod av tre nestor/adeptgrupper med 3-5 adepter i varje. Myndigheter anser att syftet med programmet uppfylldes och att deltagarna upplever att det var givande för såväl för den professionella utveckling som för den personliga utvecklingen.

Myndigheten följde upp de individuella utvecklingsplanerna genom skriftlig enkät till samtliga chefer. Ca 2/3 svarade att de inte kan bedöma om målet på 95 procent har uppfyllts. Uppföljning av detta kommer att ske i början av 2008 genom den medarbetarundersökning som då kommer att genomföras. Myndigheten kan dock konstatera att av de chefer som svarat går det att utläsa att de flesta av deras medarbetare har en individuell utvecklingsplan. Under 2008 kommer ett arbete att göras för att också se över kvaliteten i utvecklingsplanerna.

Arbetet med att ta fram utvecklingsvägar har genomförts och där har myndigheten fastlagt myndighetens formella utvecklingsvägar som är chef, handläggare, expert och administratör. Myndigheten har också många andra utvecklingsmöjligheter och följande områden kommer man att fokusera på och tydliggöra bl. a. den interna rörligheten, projektarbete, internationellt arbete. Ett utvecklingsprogram för administratörer kommer också att utarbetas. Måluppfyllelsen är god.

Tre procent av arbetstiden har använts till kompetensutveckling. Det är något lägre än målsättningen, vilket innebär att måluppfyllelsen inte är godtagbar.

Under året har ett program för chefsaspiranter påbörjats. Nio personer har nominerats att delta och programmet startade i april 2007 och beräknas pågå till september 2008. Programmet innehåller olika föreberedande delar i ett eventuellt framtida chefskap. Två personer har redan rekryterats från denna grupp till chefs-tjänster.

Under 2007 har myndigheten arbetat med att knyta kompetensplaneringen till verksamhetsplaneringen. Personalenheten har tillsammans med respektive avdelnings ledningsgrupp, utifrån verksamhetens krav, tagit fram myndighetsgemensamma utvecklingsbehov. Ett arbete har också gjorts i myndighetens ledningsgrupp där man har enats om ett antal, för verksamheten, viktiga strategiska kompetenser.

Enhetschefernas nätverksträffar har fortsatt under året och man har träffats tre gånger och teman har varit bland annat coachande ledarskap, chefsutveckling och gruppen har också haft ett två dagars internat med utbildning i situationsanpassat ledarskap.

Hälsa

Mål:

- Bibehålla den låga sjukfrånvaron
- Andelen långtidssjuka ska inte öka

Myndighetens arbetsmiljöarbete sker integrerat som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Arbetsmiljöfrågorna tas regelbundet upp på avdelnings- och enhetsmöten.

Myndighetens sjukfrånvaro är låg. I nedanstående tabell redovisas de anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den ordinarie arbetstiden samt andel av den totala sjukfrånvaron som uppgår till 60 dagar eller mer.

Tabell 3 Sjukfrånvaron 2005-2007 (i procent)

	2005	2006	2007
Alla	2.4	2.69	3.17
Kvinnor	3.8	4.15	4.59
Män	0.6	0.72	1.20
- 29 år	0.3	0.57	0.92
30-49 år	2.9	3.39	3.66
50 år -	2.5	2.09	2.92
Andel långtidssjuka	77.2	55.01	63.89

Kommentar: siffran för långtidssjuka är i andel av total sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron är 3,17 procent, d v s har ökat något. Framförallt har andelen långtidssjuka ökat sedan 2006. Rehabiliteringsutredningar är gjorda och åtgärder vid-

tagna för att personerna så snart som möjligt ska kunna återgå i arbete. Flera av de långa sjukskrivningarna bedöms inte vara relaterade till arbetssituationen.

Den totala nivån på sjukfrånvaron är fortfarande inte alarmerande, i jämförelse med övriga staten något lägre (3.76 procent). Personalenheten följer utvecklingen av sjukfrånvaron och har en nära dialog med respektive chef. Sammantaget innebär detta att måluppfyllelsen är godtagbar.

Medarbetarundersökning

I början av 2006 genomfördes en medarbetarundersökning. Resultatet från undersökningen 2006 har även under 2007 bearbetats både på lednings- och avdelningsnivå. Aktiviteter som har påbörjats eller genomförts är bl. a. reviderat arbetstidsavtal och delegationsordning, genomförda friskprofiler, chefsförsörjningsprogram, temadag om återhämtning och översyn av mötesstruktur. En ny medarbetarundersökning kommer att genomföras i början av 2008.

Energimyndigheten arbetar aktivt med friskvård som ett medel att vara en attraktiv arbetsplats. Alla har rätt till en friskvårdstimme på arbetstid per vecka, gratis motionssimning, motionslokal och lunchgymnastik. Anställda erbjuds också en subventionerad ”friskvårdspeng”, 159 personer har tagit till vara möjligheten till friskvårdspeng under 2007. Alla har dessutom ergonomiskt utformade arbetsplatser.

4.1 Mål för 2008

Åldersstruktur

Myndigheten bibehåller en medelålder på 43 år eller lägre.

Jämställdhet, etnisk och kulturell mångfald

- Andelen kvinnliga chefer är ca 50 procent.
- Andelen män i gruppen stödkompetens har ökat.

Personalrörlighet

- Myndigheten strävar efter en personalomsättning på 10 procent.

Försörjning av lednings- kärn- och stödkompetens

- 95 procent av myndighetens medarbetare har en individuell utvecklingsplan.
- Kompetensplaneringen är en del av myndighetens verksamhetsplaneringsprocess.
- 5 procent av arbetstiden används till kompetensutveckling.

Hälsa

- Energimyndigheten har ett nöjd medarbetarindex (NMI) på 70 procent.
- Bibehålla den låga nivån på sjukfrånvaron.
- Andelen långtidssjuka ska inte öka.

4.2 Mål för 2009-2010

Åldersstruktur

- Myndigheten har en jämn åldersspridning i grupperna lednings-, kärn- och stöd-kompetens.

Jämställdhet, etnisk och kulturell mångfald

Energimyndigheten speglar samhället avseende jämställdhet, etnisk och kulturell mångfald.

Personalrörlighet

- Personalrörligheten bör inte vara högre än 10 procent.

Försörjning av lednings-, kärn- och stöd-kompetens

- 95 procent av medarbetarna ska ha en utvecklingsplan som man också upplever är kvalitativt bra, med tydliga och uppföljningsbara mål i förhållande till verksamhetens krav.

Hälsa

- - Energimyndigheten har en miljö som gynnar goda arbetsinsatser utan skadlig inverkan på hälsan.
- - Energimyndigheten har en miljö som gynnar balans mellan arbete och fritid och främjar möjligheten till återhämtning.

A POLITIKOMRÅDE ENERGIPOLITIK

Verksamhetsmål

Den svenska energipolitikens mål är att på kort och lång sikt trygga tillgången på el och annan energi på med omvärlden konkurrenskraftiga villkor. Enerkipolitiken skall skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle. Härigenom främjas en god ekonomisk och social utveckling i hela Sverige.

Enerkipolitiken skall bidra till ett breddat energi-, miljö- och klimatsamarbete i Östersjöregionen.

Övriga relevanta mål för energipolitiken framgår av riksdagens beslut i juni 2002 (prop. 2001/02:143, bet. 2001/02:NU17, rskr. 2001/02:317).

Återrapporteringskrav och resultat

Myndigheten skall lämna en sammanfattande samlad bedömning av utvecklingen inom energiområdet utifrån de energipolitiska målen.

Den sammanfattande bedömningen är att utvecklingen är i linje med de energipolitiska målen, men den går för långsamt för att målen om ett uthålligt samhälle ska nås inom en överblickbar tid.

Myndighetens samlade bedömning är densamma som lämnades i årsredovisningen för 2006. Utvecklingen i förhållande till de energipolitiska målen går fortfarande åt rätt håll, men den ökade medvetenheten om klimatproblemet bidrar sannolikt framöver till att öka takten i strävan mot ett uthålligt samhälle.

De insatser som görs genom forskning, teknikutveckling, kunskapsbyggande, användning av styrmedel, internationellt samarbete bidrar enskilt och i samklang till ett samhälle med trygg tillgång på energi och som är uthålligt. Det är myndighetens bedömning att samhället utvecklas till att bli mer ekologiskt uthålligt. Förnybara energikällor ersätter ickeförnybara på ett kostnadseffektivt sätt. Tillammans med åtgärder för resurseffektiv användning av all energi och i alla led bidrar effektivisering till utvecklingen mot en tryggad energiförsörjning, bättre samhällsekonomi och minskad inverkan på klimatet.

Användningen av förnybara energislag, såsom biobränsle, har ökat och myndighetens arbete bidrar till en fortsatt ökning som medför både minskade utsläpp och ökad försörjningstrygghet. Införandet av styrmedel – både inhemska och internationella – har starkt bidragit till denna ökning. Elcertifikatsystemet skapar även

incitament till ökad produktion av annan förnybar energi, bland annat till följd av att det är långsiktigt och därmed ger energiproducenter goda planeringsmöjligheter. Styrmedel såsom energirådgivning, information och skattelättnader påverkar också utvecklingen på energiområdet och bedöms ha en positiv påverkan på energieffektivisering även om det för vissa av dessa är svårt att kvantitativt mäta effekterna.

Det internationella samarbetet om bland annat regleringsfrågor, teknikutveckling och styrmedel, blir allt mer betydelsefullt för att driva utvecklingen mot de energipolitiska målen som är antagna av Riksdagen. Sveriges internationella engagemang för att minska utsläpp av växthusgaser är framgångsrikt och kostnadseffektivt.

Den nordiska elmarknaden fungerar väl i jämförelse med andra elmarknader inom EU, men det finns ändå behov av att förbättra konkurrensen i Norden. Idag finns det tre dominerande aktörer på den nordiska elmarknaden som står för ca hälften av elproduktionen.

En viktig fråga, för både energiområdet och Sverige som helhet, som behöver utvecklas betydligt mer är kommersialiseringen av forskning samt utvecklingsresultat av energiteknik. Myndigheten har vidtagit ett antal åtgärder för detta.

I redovisningen nedan utvecklas bedömningen med belysning av specifika områden.

Energimarknadspolitik

Under större delen av 2007 var prisnivån på den nordiska elmarknaden jämförelsevis normal. Eftersom tilldelningen av utsläppsrätter var relativt generös under den första utsläppshandelsperioden fanns det under slutet av 2007 ett stort överskott av utsläppsrätter vilket bidrog till att dämpa elpriset. Dock visar Nord Pools terminskontrakt för leverans av el under 2008 och 2009 på betydligt högre prisnivåer jämfört med tidigare år. Orsakerna beror bland annat på den mer restriktiva tilldelningen av utsläppsrätter och förväntat högre bränslepriser.

Kraftmarknaden i Norden fungerar i huvudsak väl. Handeln på den nordiska elbörsen Nord Pool ökar kontinuerligt vilket bidrar till effektiv prisbildning och hög transparens. Statistik visar också att det är allt fler elkonsumenter som agerar på elmarknaden. Men konkurrensen måste förbättras ännu mer. Det är viktigt att de fem stamnätsprojekten som den nordiska samarbetsorganisationen för systemoperatörer (Nordel) planerar genomförs för att minimera uppdelningen av den nordiska marknaden. Dessutom är det av avgörande betydelse att det skapas bättre förutsättningar för aktörer som vill komma in på elmarknaden.

Den öppning av naturgasmarknaden som genomfördes 1 juli 2007 ökade förutsättningarna för en väl fungerande naturgasmarknad i Sverige. Konkurrensen på naturgasmarknaden är dock bristfällig. Det finns fortfarande bara en tillförsel-

ledning till den svenska gasmarknaden och det tillkom inga nya gashandlare under året.

Den svenska fjärrvärmemarknaden är i allt väsentligt oreglerad med fri prissättning. Sedan år 2000 har priserna på fjärrvärme i genomsnitt fördubblats. Samtidigt ifrågasätter många kunder skäligheten i priserna. Fjärrvärmekunderna befinner sig i en svag position och en reglering av fjärrvärmemarknaden är nödvändig för att stärka kundernas ställning och bidra till ett långsiktigt förtroende för fjärrvärme som produkt.

Förnybara energislag

Användningen av förnybara energislag och då främst biobränslen har ökat kontinuerligt sedan 1990-talet. Bland de förnybara energislagen dominerar fortfarande vattenkraft och bioenergi. Vindkraften bedöms dock ha potential att relativt snabbt kunna öka och ge betydande bidrag till energitillförseln. Även kraft- och värmeproduktion ur bioenergi väntas öka snabbt, driven av elcertifikaten. Användningen har ökat men är fortfarande en mindre del av den totala användningen i transportsektorn. Den stora ökningen av användningen av biobränsle beror framförallt på en rad olika styrmedel som införts. Viktigast här är den koldioxidskatt som bidragit till att andelen biobränsle är mycket stor inom fjärrvärmeproduktionen.

En framtida storskalig användning av andra generationens biodrivmedel kräver möjlighet till demonstration i fullskalanläggningar. Industrins vilja att investera i forskning och utveckling har främst varit koncentrerad till de mer mogna energislagen och teknikerna, det vill säga områden där utvecklingstakten är mindre riskfylld men också långsammare. Det är därför angeläget att staten kan vara med och dela de finansiella riskerna som användning av ny teknik innebär.

I bostadssektorn har användningen av olja minskat markant medan användningen totalt sett fortsätter att öka i transportsektorn och då är det främst användningen av diesel som ökat. Användningen av bensin har minskat något.

Sammantaget visar utvecklingen en positiv bild för målet om en ökad användning av förnyelsebara energislag. Den sektor som är mest problematisk är transportsektorn och här är behovet av mer djupgående analyser påtagligt.

Energieffektivisering

Energieffektivisering och energibesparing har stor betydelse för att minska energianvändningen och då bland annat minskade utsläpp av klimatgaser. Att mäta hur stor sammanlagd energieffektivisering som skett i energisystemet är svårt. Det beror på vart systemgränsen sätts, hur man väger in förluster, hur man aggregerar data samt hur man mäter enskilda förändringar.

I Sverige ligger energianvändningen per invånare högre än i många andra länder, vilket beror på bland annat en stor andel energiintensiv industri, stor andel kärnkraft och därmed stora energiförluster samt ett relativt kallt klimat och långa transportavstånd. Energianvändningen per invånare har ökat, d.v.s. användningen

av energi har ökat relativt sett mer än befolkningen har vuxit. För energianvändningen mätt i BNP ligger dock Sverige lägre än genomsnittet.

Svensk industris energianvändning per förädlingsvärde ligger således högre än i många andra länder. Det beror dock inte med automatik på en mindre effektiv energianvändning, utan på att svensk industriproduktion i större utsträckning utgår från icke förädlade råvaror. För flertalet branscher har energianvändningen per förädlingsvärde minskat. Det kan bero på flera saker, förutom en effektivare energianvändning även strukturförändringar inom en bransch (mindre energiintensiv produktion växer på bekostnad av mer energiintensiva produkter). Energiåtgången för uppvärmning per bostads- och lokalyta har minskat sedan slutet av 1980-talet.

Exempel på styrmedel som införts för att öka energieffektiviseringen är, vid sidan av stöd till forskning, programmet för energieffektivisering i energiintensiv industri, energirådgivning, teknikupphandling samt marknadsintroduktion av energieffektiv teknik.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att det är svårt att på en övergripande nivå bedöma hur energieffektiviseringstakten utvecklats i Sverige. Energimyndigheten har dock, sedan ett par år, arbetat med att mäta den reella energianvändningen i hushållens elanvändning för att på så sätt få underlag för kostnadseffektiva åtgärder och förbättrade möjligheter till redovisning och uppföljning.

Ökad medvetenhet ger effekter

Den ökade medvetenheten kring klimatfrågan har förbättrat förutsättningarna för införande av såväl förnybar energi som vikten av energieffektivisering och energibesparing. Förutom de positiva effekterna på klimatet och miljön i övrigt skapas möjligheter till etablering av nya företag och ger befintliga företag i branschen möjlighet att förstärka sina positioner på respektive marknad.

B Verksamhetsområde Elmarknadspolitik

Målet för elmarknadspolitiken är att åstadkomma en effektiv elmarknad med väl fungerande konkurrens som genererar en säker tillgång på el till internationellt konkurrenskraftiga priser. Målet innebär en strävan mot en väl fungerande marknad med effektivt utnyttjande av resurser och effektiv prisbildning.

Målet omfattar en vidareutveckling av den gemensamma elmarknaden i Norden. Detta innebär en fortsatt satsning på harmonisering av regler och ett utökat samarbete mellan de nordiska länderna.

5 Verksamhetsgren Elmarknad

5.1 Mål för övervakning av den konkurrensutsatta elmarknaden

Bidra till en effektiv elmarknad med väl fungerande konkurrens och en effektiv prisbildning genom att följa och analysera aktuella frågor på elmarknaden och föreslå de ändringar i regelverket och andra åtgärder som kan behövas för att främja väl fungerande och öppna marknader med tjänster som är anpassade efter kundernas behov.

5.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Energimarknadsinspektionen skall återrapportera väsentliga insatser och resultat av verksamheten.

Rapporter

Under 2007 belyste Energimarknadsinspektionen i ett antal rapporter elmarknadens funktion och konkurrensförhållanden.

I maj 2007 publicerade inspektionen tillsammans med Svenska kraftnät, Svensk Energi och Svenskt Näringsliv en gemensam rapport om hanteringen av överföringsbegränsningar i det svenska och nordiska elsystemet. I rapporten, *Prisområden på elmarknaden (POMPE)*, föreslås att en prövning av en prisområdesgräns mellan de nordiska vatten- och värmekraftsområdena initieras. I Sverige går denna strukturella gräns norr om Dalälven. Utredningen menar att med en sådan gräns skapas förutsättningar för en bättre fungerande nordisk elmarknad. I rapporten föreslås också att regler etableras för hur finansieringen av en effektiv mothandel ska fördelas mellan berörda aktörer.

I november överlämnade inspektionen till regeringen rapporten ”Åtskillnad mellan handel med el och produktion av el”. Inspektionen slutsats var att legala krav på åtskillnad skulle försämra marknadens funktion.

Rapporten ”Investeringar i elproduktion - nya och mindre aktörers betydelse för minskad koncentration” tog upp frågan hur kommande investeringarna i elproduktion påverkar ägarkoncentrationen bland producenter i Sverige. Inspektionen, som överlämnade rapporten till regeringen i december, konstaterade att de ekonomiska och tekniska förutsättningarna för att investera i elproduktion finns. Det förekommer dock restriktioner för investeringar i storskalig vatten- och kärnkraft som har en konserverande effekt på ägarkoncentrationen och en negativ inverkan på marknadens långsiktiga funktion. Inspektionen anser att de nuvarande tillståndsprocesserna hämmar investeringar och föreslår att dessa processer effektiviseras.

I ”Energimarknadsinspektionens årsrapport 2006”, som överlämnades till regeringen i januari 2007, redovisades inspektionens samlade bedömning av utvecklingen på elmarknaden. Inspektionen konstaterar bland annat att en integrerad nordisk slutkundsmarknad skulle lindra konsekvenserna av de stora elhandelsföretagens dominans på de nationella marknaderna. Valfriheten för konsumenterna skulle öka samtidigt som konkurrens mellan elhandlarna i Norden sannolikt skulle pressa ner priserna. I rapporten föreslås inga förändringar i regelverket.

Energimarknadsinspektionen har under året deltagit i referensgrupper inom forskningsprogrammet ”Market design” och har varit representerad i forskningsprogrammets styrelse.

5.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för övervakning av den konkurrensutsatta elmarknaden bedöms som god. De internt uppsatta målen har uppfyllts.

Energimarknadsinspektionens internt uppställda mål för övervakning av elmarknaden under året var att i minst tre rapporter analysera elmarknadens funktion samt medverka i forskningsprogram.

Inspektionen publicerade under året rapporterna ”Prisområden på elmarknaden”, ”Energimarknadsinspektionens årsrapport 2006”, ”Åtskillnad mellan handel med el och produktion av el” och ”Investeringar i elproduktion - nya och mindre aktörens betydelse för minskad koncentration”. Inspektionen har deltagit i referensgrupper inom forskningsprogrammet ”Market design”.

5.2 Mål för tillsyn över monopolföretagen

Bidra till att säkerställa att elnätsföretagens överföring av el är leveranssäker, håller god kvalitet och sker till skäliga priser.

5.2.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Energimarknadsinspektionen skall, med utgångspunkt från målet, redogöra för relevanta delar av myndighetens tillsynsverksamhet. Energimarknadsinspektionen skall redovisa antalet vid inspektionen öppnade och beslutade ärenden samt ärendebalanser. Ärenden skall redovisas fördelade på relevanta ärendekategorier med angivande av handläggningstider.

Ärendebalans och handläggningstider

I tabell 4 nedan redovisas antalet till inspektionen öppnade och beslutade ärenden under 2007.

Tabell 4: Ärendebalans

Ärendekategorier	2005		2006		2007	
	Öppnade*	Beslutade*	Öppnade*	Beslutade*	Öppnade	Beslutade
Tillsyn	479	389	489	576	433	450
Nättariffer (stam- och regionnät)	17	1	28	30	12	14
Nättariffer (lokalnät)	232	227	234	234	208	224
Årsrapporter (elnätsföretag)	216	159	216	288	203	208
Elkvalitet	-	-	2	2	2	1
Mätning, rapportering	14	2	9	22	8	3
Nätkoncessioner	129	136	151	162	168	127
Nya koncessioner	41	70	36	81	61	69
Förlängning av Koncessioner	49	32	74	39	97	43
Övriga koncessions-Ärenden	39	34	41	42	10	15
Prövningsärenden	930	131	1143	122	799	517
Anslutningsskyldighet/villkor	929	125	1141	122	796	516
Ersättning till innehavare av produktionsanläggning	1	6	2	-	3	1
Föreskrifter	6	1	2	1	5	4
Brevsvar	223	193	213	221	343	352
Totalt	1726	838	1948	861	1748	1450

I tabell 5 nedan redovisas genomsnittlig handläggningstid fördelad på ärendekategori. Handläggningstiderna redovisas som intervall på grund av tekniska begränsningar i statistikbearbetningen. Det har under året utretts hur inspektionen på ett bättre sätt ska kunna redovisa statistiken. Då arbete med att skilja inspektionen från Statens energimyndighet påbörjades i februari har inte ändringar, som är kostnadsdrivande, genomförts i avvaktan på den nya myndighetens regleringsbrev.

* År 2007 förändrades Energimarknadsinspektionens åiterrapporteringskrav i regleringsbrevet. 2005 och 2006 redovisades antal inkomna och avslutade ärenden. 2007 redovisas antal öppnade och beslutade ärenden.

Tabell 5: Genomsnittlig handläggningstid, antal dagar

Ärendekategorier	2005	2006	2007
Tillsyn	>180	>180	>180
Koncessionsprövning	>180	>180	>180
Prövningsärenden	>180	>180	>180
Föreskrifter	>180	>180	>180
Brevsvar	11-20	1-10	1-10

Tillsyn

Energimarknadsinspektionen utför årligen efterhandsgranskning av skäligheten av elnätsföretagens elnätstariffer med hjälp av en tillsynsmetod där bland annat Nätnyttomodellen ingår. Resultatet från Nätnyttomodellen indikerar skäligheten av nätföretagens tariffer och ligger till grund för urval av de nätföretag som blir föremål för fördjupad granskning. I inspektionens tillsynsmetod ingår förutom Nätnyttomodellen även analyser av nätföretagens ekonomiska utveckling och kostnadseffektivitet.

Under 2007 har inspektionen fattat beslut om återbetalning av nättariffer i två ärenden avseende 2003 års lokalnätstariffer. Dessa beslut har överklagats till länsrätten i Södermanlands län. Inspektionen har under året yttrat sig i de totalt 14 ärenden som överklagats för prövning i Länsrätten. Återbetalningskraven uppgår till totalt 300 miljoner kronor. I ett av dessa 14 ärenden har inspektionen sänkt sitt krav på återbetalning till noll kronor. Inspektionen har genom sina yttranden medgivit en viss sänkning av det totala återbetalningsbeloppet. Detta beror i huvudsak på två generella ändringar av inspektionens beräkningsmetod, som innebär att tidigare för år 2003 fastställd kalkylränta reviderats samt att avskrivningstiden för årsavlästa mätare i vissa lågspänningsabonnemang justerats.

Inspektionens bedömning är att Länsrätten kommer att fatta beslut i de överklagade målen gällande 2003 års tariffer under 2008. Länsrättens domar kan överklagas till Kammarrätten i Stockholm och därefter till Regeringsrätten. Det kan således ta flera år innan vägledande praxis utvecklas om vad som är en skälig nättariff enligt ellagen. Den nuvarande osäkerheten i rättspraxis rör stora belopp, ett stort antal nätföretag och elnätskunder.

Inspektionen har beslutat att gå vidare med en fördjupad granskning avseende 2006 års lokalnätstariffer för 19 nätföretag.

Inspektionen har under 2007 deltagit i den första delen av Energinätsutredningen (Kommittédirektiv 2006:39). Utredningen lämnade förslag på förändringar av lagstiftning och övrigt regelverk som krävs för att införa en ny ordning där inspektionen fastställer eller godkänner elnätsföretagens överföringstariffer innan

de börjar gälla. Utredning föreslog att även elnätföretagens anslutningsavgifter eller metoderna för att fastställa dessa ska godkännas i förväg av tillsynsmyndigheten. Utredningen lämnade sitt delbetänkande (SOU 2007:99) i december 2007.

Inspektionen inledde under 2007 tillsyn mot fyra nätföretag avseende årsvis mätaravläsning för år 2006 som omfattar ca 223 900 uttagspunkter. Tre av nätföretagen kommer att bli föremål för fortsatt tillsyn.

Inspektionen påbörjade även tillsyn mot fyra nätföretag avseende leverantörsbyten 2006. I dessa ärenden handlar det om att granska avläsning av mätvärden. Tillsynen omfattar cirka 86 000 uttagspunkter.

I november 2007 inledde inspektionen tillsyn mot nio elnätsföretag med anledning av att de har stängt sin EDIEL-trafik. De berörda företagen ska redogöra för orsakerna till stängningen samt hur konsekvenserna av stängningen drabbar andra aktörer t.ex. elleverantörer.

Inspektionen granskar årligen de metoder som Affärsverket svenska kraftnät använder för att utforma standardiserade balansavtal för el. Inspektionen granskade under 2007 standardavtalet för 2008. Inspektionen fann inte något i avtalet som strider mot kraven på objektivitet och icke-diskriminerande, enligt ellagen.

I november 2007 överlämnade inspektionen till regeringen rapporten ”Månadsvis avläsning och installation av fjärravlästa elmätare”. I rapporten redovisades inspektionens samlade bedömning av hur nätkoncessionshavarnas arbete med månadsvis avläsning och installation av ny elmätutrustning fortskrider för elkunder med en säkring om högst 63 ampere. Inspektionen konstaterar att nätföretagen inte har levt upp till sina ursprungliga tidplaner. Eftersläpningen är omfattande. Inspektionen anser ändå i nuläget att det inte behövs några särskilda åtgärder, annat än tätare uppföljningar. Skälet till denna bedömning är att nätföretagen bedriver ett aktivt förberedelsearbete och har en god planering för att installation av de nya elmätarna ska bli klar i tid till den 1 juli 2009. Rapporten togs fram i samråd med Affärsverket svenska kraftnät.

I rapporten ”Elnätsföretagens kostnadseffektivitet och produktivitetsutveckling” jämförs lokalnätsföretagens inbördes effektivitet. Jämförelsen visar respektive lokalnätsföretags effektivitet i förhållande till andra företag med liknande förutsättningar för att bedriva överföringsverksamhet i lokalnät.

I november 2006 ansökte inspektionen om inlösen av Ekfors Kraft AB:s elektriska anläggning vid fastighetsdomstolen i Luleå. Fastighetsdomstolen höll huvudförhandling i frågan om inlösen av anläggningen i maj 2007. Fastighetsdomstolen biföll inspektionens talan och meddelade i dom i juni 2007 att inlösen samt förhandstillträde till anläggningen ska ske, dock ej interimistiskt. Ekfors Kraft AB har överklagat fastighetsdomstolens dom till Hovrätten för Övre Norrland. Huvudförhandling i hovrätten är planerad till våren 2008.

Nätkoncessioner

För att bedriva nätverksamhet krävs tillstånd enligt ellagen, så kallad nätkoncession. Energimarknadsinspektionen fattade under 2007 beslut i 127 koncessionsärenden.

Inspektionen har under året prioriterat ansökningar som avser nybyggnader. Bl.a. har inspektionen föreslagit regeringen att bifalla ansökningar från Affärsverket svenska kraftnät avseende Fennoskan 2 till Finland och ny 400 kV ledning från Järpströmmen i Jämtlands län till norska gränsen samt en första etapp inom projektet Stockholms ström avseende en 220 kV kabel från stamnätsstationen Värtan i Stockholms stad till en transformatorstation i Koltorp, Lidingö stad. Koncessionsfasen avseende projektet att kablifiera elförsörjningen i Uppsala har klarats av genom att inspektionen meddelat ett tiotal koncessioner.

Prövning av anslutningsavgifter

Energimarknadsinspektionen har under året fattat beslut i 516 anslutningsärenden, varav majoriteten överklagades till Länsrätten i Södermanland. Året innebar fortsatt höga ärendebalanser för denna ärendetyp. Det har inkommit 796 nya ärenden. Vissa vägledande domstolsavgöranden har under året kommit från Kammarrätten i Stockholm vilket inneburit god vägledning i inspektionens arbete.

Föreskriftsarbete

Energimarknadsinspektionen har under år 2007 antagit ”Föreskrifter och allmänna råd om skyldighet att rapportera elavbrott för bedömning av leveranskvaliteten i elnäten (STEMFS 2007:7)”. I föreskriften regleras dels att nätföretagen ska rapportera direkt till inspektionen i samband vid långa och omfattande avbrott. Dels regleras att nätföretagen årligen ska rapportera uppgifter om elavbrott i nätföretagens nät till inspektionen. Reglerna om rapportering vid långa och omfattande avbrott börjar gälla från den 1 januari 2008 och reglerna om årlig rapportering av elavbrott ska börja tillämpas från den 1 januari 2010.

Inspektionen har också beslutat ”Föreskrifter och allmänna råd om mätning, beräkning och rapportering av överförd el (STEMFS 2007:5)”. Föreskriften ersätter (STEMFS 2001:3) som därmed upphört att gälla. Den största ändringen gäller regler om rapportering som följer av att elmätare numera ska avläsas en gång i månaden. Vidare har vissa förtydliganden skett av tidigare reglering. Föreskriften tillämpas i två etapper. Reglerna om leverantörsbyte gäller från den 1 oktober 2007 och den övriga delen av föreskriften ska tillämpas eller börja gälla från den 1 juli 2009.

I oktober fattade inspektionen beslutat ”Föreskriften om elleverantörers skyldighet att lämna uppgift om priser och leverantörsvillkor som tillämpas mot elanvändare (STEMFS 2007:8). Föreskriften träder i kraft den 1 januari 2008. Från och med den 1 januari 2007 är elleverantörer skyldiga att lämna uppgift till Energimarknadsinspektionen om prisuppgifter och leveransvillkor. Syftet är att kunden ska få

tillgång till relevant och korrekt information för att, som en följd av detta, kunna agera aktivt på elmarknaden.

Enligt ellagen ska elnätsföretag med nät understigande 220 kV spänning upprätta risk- och sårbarhetsanalyser samt åtgärdsplaner. Inspektionen har inlett föreskriftsarbete angående dessa krav under året.

Föreskrifter och allmänna råd om angivande av elens ursprung har inte beslutats under året. Anledningen är att inspektionen avvaktat Energimyndighetens rapport Uppföljning och utvärdering av systemet för ursprungsgarantier (ER 2007:32). Rapportens förslag kan få stor påverkan på hur föreskrifterna om angivande av elens ursprung utformas.

Förelägganden

För att bedriva en effektiv tillsynsverksamhet har inspektionen enligt ellagen 12 kap. 3§ möjlighet att meddela elnätsföretagen förelägganden. Inspektionen meddelade totalt fem förelägganden under 2007. Inga förelägganden var förenade med vite.

5.2.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för tillsyn över monopolföretagen bedöms som god. De internt uppställda målen har under året i huvudsak uppfyllts.

Energimarknadsinspektionens internt uppställda mål för tillsyn över monopolföretagen enligt ellagen under året var bland annat att börja utveckla metod för tillsyn av nättariffer, inleda tillsyn över 2006 års lokal- och regionnätstariffer. Inspektionen har under 2007 deltagit i Energinätsutredningen som föreslog att inspektionen fastställer eller godkänner elnätsföretagens överföringstariffer i förväg. Tillsyn över 2006 års lokal- och regionnätstariffer inleddes under året. Vidare hade inspektionen som mål att slutföra tillsynen över mätning, beräkning och rapportering avseende 2005 samt inleda samma tillsyn för 2006. Dessa interna mål uppfylldes.

Inspektionen bedömer att tillsynen har bidragit till att elöverföringen är leveranssäker, håller god kvalitet och sker till skäliga priser.

5.3 Mål för information

Bidra till att kunder, hushåll liksom företag, får nödvändig information för att kunna agera på den konkurrensutsatta delen av elmarknaden.

5.3.1 Regleringsbrevets återrporteringskrav och resultat

Återrporteringskrav: Energimarknadsinspektionen skall, med utgångspunkt från målet, redogöra för relevanta delar av sin informationsverksamhet.

Energimarknadsinspektionen bidrar med hjälp av informationsinsatser till att kunderna, d v s. hushållen och företagen, får nödvändig information för att kunna agera på den konkurrensutsatta delen av elmarknaden.

Energimarknadsinspektionens webbplats

Under året har Energimarknadsinspektionens fortsatt att utveckla webbplatsen för de tre målgrupperna Energikunder, Energiföretag och Press. Syftet med webbplatsen är att skapa en aktiv informationskanal med fokus på målgruppsinriktad kommunikation till kundgrupper på energimarknaderna. Närmare 35 000 externa besökare besökte inspektionens webb under år 2007.

Inspektionen har lanserat en ny statistiktjänst på webbplatsen. Statistiken ger en heltäckande bild av utvecklingen på elmarknadsområdet. Uppdatering av statistiken görs varje månad.

Övriga informationsinsatser

Energimarknadsinspektionen bjöd under året in representanter från kundorganisationer till ett möte. Syftet var att utbyta information om förutsättningar att agera på elmarknaden och om erfarenheter om kundernas ställning på elmarknaden. Årets möte hade därutöver särskilt fokus på det föreskriftsarbete som då pågick med inrapportering av elpriser till inspektionen.

Inspektionen har, tillsammans med Konsumentverket, genomfört det årliga mötet med elbranschens kundombudsmän. De är nu 14 till antalet, och finns på åtta företag. Dessa möten behandlar alltid sådant som har direkt bäring på information och kommunikation med elkunder.

Inspektionen bidrar till konsumentinformation även genom Konsumenternas elrådgivningsbyrå. Byrån svarar på frågor från konsumenter och företag. Inspektionen har under året haft en styrelsepost som vice ordförande och en styrelsepost som suppleant.

5.3.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för information bedöms som god. De internt uppställda målen för verksamhetsgren elmarknad har under året uppfyllts.

Energimarknadsinspektionens internt uppställda mål för information till elkunder var bland annat att fortsätta att utveckla Energimarknadsinspektionens webbplats. Inspektionen har lanserat en ny statistiktjänst på webbplatsen.

Inspektionen har arrangerat ett möte med representanter från kundorganisationer samt genomfört det årliga mötet med elbranschens kundombudsmän.

Genom dessa informationsinsatser har inspektionen bidragit till att kunder, hushåll liksom företag, får möjlighet att nå information för att kunna agera på den konkurrensutsatta delen av elmarknaden.

5.4 Mål för internationellt samarbete

Vidareutveckla den gemensamma elmarknaden i Norden och verka för att likvärdiga förutsättningar skapas inom EU:s inre marknad för el i samarbete med övriga europeiska tillsynsmyndigheter.

5.4.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Energimarknadsinspektionen skall redovisa det samarbete med övriga europeiska tillsynsmyndigheter som bedrivs inom European Regulators Group for Electricity and Gas (ERGEG), Council of European Energy Regulators (CEER) och Nordic Energy Regulators (NordREG).

Deltagande i internationella samarbetsorgan

Energimarknadsinspektionen deltog under 2007 aktivt i samarbetet med övriga europeiska tillsynsmyndigheter genom samarbetsorganisationerna CEER, ERGEG och NordREG. CEER är en fristående organisation av europeiska tillsynsmyndigheter som tillkommit på eget initiativ, medan ERGEG skapats genom ett beslut av EU-kommissionen. NordREG är en samarbetsorganisation för de nordiska tillsynsmyndigheterna. NordREG:s arbete utgör en viktig del i det pågående arbetet med att skapa en gemensam nordisk slutkundsmarknad för el. Under året har NordREG arbetat med att ta fram en gemensam nordisk modell för elleverantörsbyte.

Inspektionen var under 2007 ordförande i Customer Focus Group (CFG). CFG är en arbetsgrupp inom ERGEG. Under året fokuserade CFG på frågor om reglering av slutkundspriser, prekontraktuell information, fjärravlästa mätare och leverantörsbyten.

Inspektionen har också arbetat intensivt med EU-kommissionens förslag om ett tredje inre marknadspaket för energi. Energimarknadsinspektionen har haft löpande kontakt med den svenska regeringen samt arbetet med frågan på europeisk nivå inom arbetsgruppen Energy Package Working Group, inom CEER.

5.4.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för det internationella samarbetet bedöms som god.

De internt uppställda målen för internationellt samarbete har under året uppfyllts. Energimarknadsinspektionens internt uppställda mål för det internationella samarbetet under året var bland annat att medverka aktivt på möten och uppfylla de mål som anges i arbetsprogram för ERGEG, CEER och NordREG 2007.

Energimarknadsinspektionen har därmed bidragit till att uppfylla regeringens mål för verksamhetsgrenen. Inspektionen deltog aktivt i ovan nämnda grupperingar inom det nordiska och europeiska samarbetet. Ordförandeskapen i ERGEG Customer Focus Group genomfördes enligt uppställda program och inom uppsatta tidsramar.

Genom sitt internationella samarbete med övriga nordiska och europeiska tillsynsmyndigheter har inspektionen bidragit till att den gemensamma elmarknaden i Norden vidareutvecklas och att likvärdiga förutsättningar skapas inom EU:s inre marknad för el.

C Verksamhetsområde Övrig energimarknadspolitik

Målet är att energipolitiken skall utformas så att energimarknaderna ger en säker tillgång på energi - värme, bränslen och drivmedel - till rimliga priser.

Målet för naturgasmarknadspolitikerna är att vidareutveckla gasmarknadsreformen så att en effektiv naturgasmarknad med verklig konkurrens kan uppnås.

Målet för värmemarknadspolitikerna är att genom ökad genomlysning stimulera till konkurrens och högre effektivitet.

6 Verksamhetsgren Tillsyn enligt naturgaslagen

6.1 Verksamhetsmål

Målet för tillsynen är att förutsättningar för en fungerande konkurrens etableras på naturgasmarknaden och att överföringen av naturgas sker till skäliga priser.

6.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Energimarknadsinspektionen skall, med utgångspunkt från målet, redogöra för relevanta delar av myndighetens tillsynsverksamhet. Energimarknadsinspektionen skall redovisa öppnade och beslutade ärenden samt ärendebalansen. Ärendena skall redovisas fördelat på relevanta ärendekategorier med angivande av handläggningstider.

Ärendebalans och handläggningstider

I tabell 6 nedan redovisas en sammanställning av antal öppnade och beslutade ärenden under 2007 fördelat på relevanta ärendekategorier.

Tabell 6: Ärendebalans

Ärendekategorier	2005		2006		2007	
	Öppnade	Beslutade	Öppnade	Beslutade	Öppnade	Beslutade
Tillsyn	17	16	5	1	13	13
Koncessioner	2	2	1	-		1
Föreskrifter	1	1	-	2	-	-
Brevsvar	9	10	3	-	5	5
Totalt	29	29	9	3	18	19

I tabell 7 nedan visas genomsnittlig handläggningstid fördelat på ärendekategori. Handläggningstiderna redovisas som intervall på grund av tekniska begränsningar i statistikbearbetningen. Det har under året utretts hur inspektionen på ett bättre sätt ska kunna redovisa statistiken. Då arbete med att skilja inspektionen från Statens energimyndighet påbörjades i februari har inte ändringar, som är kostnadsdrivande, genomförts i avvaktan på den nya myndighetens regleringsbrev.

Tabell 7: Genomsnittlig handläggningstid redovisat i antal dagar

Ärendekategorier	2005	2006	2007
Tillsyn	100	>180	>180
Koncessioner	676	>180	>180
Föreskrifter	468	486	-
Brevsvar	-	>180	68

Tillsyn

Energimarknadsinspektionen har under 2007 bedrivit ett utvecklingsarbete av en framtida tillsynsmodell för naturgasnätstariffer. I syfte att inhämta synpunkter på den föreslagna modellen har inspektionen under året besökt ett antal naturgasnät-företag. Inspektionen avser att fortsätta utvecklingsarbetet under 2008.

Energimarknadsinspektionen granskar årligen de metoder som Affärsverket Svenska kraftnät använder för att utforma standardiserade balansavtal för naturgas. Inspektionen granskade under året standardavtalet för 2008. Inspektionen fann inte något som stred mot kraven på objektivitet och icke-diskriminerande enligt naturgaslagen.

Energimarknadsinspektionen granskar de metoder som transmissions- respektive distributionsnät-företagen tillämpar för sin tariffsättning. Granskningen sker på förhand och nät-företagen får inte börja tillämpa en ny metod för tariffsättning innan inspektionen har utfärdat ett metodgodkännande. En metod ska vara utformad så att den kan antas leda till objektiva och icke-diskriminerande tariffer. Under 2007 inkom en ansökan om metodgodkännande.

Koncessioner

Under 2007 var tre koncessionsärenden under beredning. Energimarknadsinspektionen beslutade tillstyrka E.ON Gas Sveriges ansökan om koncession för en mät- och reglerstation i Mörrarp. Information har lämnats till Swedegas och Gassco om hur bolagen bör samråda med berörda inför koncessionsansökan för gasledningen Skanled. Ledningen planeras knyta ihop naturgasnäten i Norge, Danmark och Sverige och genom att leverera råvara till industrin på den svenska västkusten bidra till kraftigt minskade koldioxidutsläpp. E.ON Gas planerade utbyggnad i projektet Naturgas Mellansverige inväntar regeringens beslut på delsträckan Gislaved - Jönköping.

Föreskriftsarbete

Nya föreskrifter och allmänna råd om mätning och rapportering av överförd naturgas har inte kunnat beslutas under året. Ytterligare en remissomgång bedöms nödvändig innan de nya föreskrifterna kan träda i kraft.

6.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för verksamhetsgrenen bedöms som god.

De internt uppställda målen för verksamhetsgren tillsyn enligt naturgaslagen har under året i huvudsak uppfyllts. Inspektionen har därmed bidragit till att uppfylla regeringens mål för verksamhetsgrenen.

Energimarknadsinspektionens internt uppställda mål för tillsyn enligt naturgaslagen under året var att bland annat fortsätta arbetet med tillsynen över 2005 års överföringstariffer och bygga upp kunskap kring överföring av naturgas. Inspektionen har under året bedrivit ett utvecklingsarbete av en framtida tillsynsmodell för naturgasnätstariffer. I syfte att inhämta synpunkter på den föreslagna modellen har inspektionen under året besökt ett antal naturgasnätföretag.

Genom sitt tillsynsarbete har inspektionen bidragit till att förutsättningar för en fungerande konkurrens etableras på naturgasmarknaden och att överföringen av naturgas sker till skäliga priser.

7 Verksamhetsgren Utveckling av övriga energimarknader

7.1 Mål för genomlysning av fjärrvärmemarknaderna

Målet är att genom ökad genomlysning av värmemarknaderna stimulera till konkurrens och högre effektivitet, särskilt avseende fjärrvärmemarknaderna.

7.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Energimarknadsinspektionen skall redovisa väsentliga insatser för att öka genomlysningen av värmemarknaderna, särskilt avseende fjärrvärmemarknaderna. Energimarknadsinspektionen skall särskild redovisa insatser kopplade till kraven på särredovisning av fjärrvärmeverksamhet.

Rapporter

”Uppvärmning i Sverige 2007” beskriver och analyserar utvecklingen på värmemarknaderna i Sverige med avseende på priser, konkurrens och miljö. Rapporten belyser konkurrensen på fjärrvärmemarknaden och konstaterar att marknaden innefattar inlåsningseffekter. Av rapporten framgår även att det råder stora pris-skillnader mellan landets kommuner samt att prisspridningen är stor både när det gäller småhus- och flerbostadskunder.

I ”Energimarknadsinspektionens årsrapport 2006” följer och analyserar inspektionen fjärrvärmemarknaden. Den svenska fjärrvärmemarknaden är i huvudsak oreglerad. Traditionellt har priset på andra uppvärmningsalternativ varit prissättande för fjärrvärme. Inspektionen bedömer att en utökad reglering av fjärrvärmemarknaden behövs för att skydda kunderna mot oskälig prissättning och bidra till ett långsiktigt förtroende hos kunderna för fjärrvärme som produkt.

Särredovisning av fjärrvärmeverksamhet

Fr.o.m. den 1 januari 2007 ska all fjärrvärmeverksamhet särredovisas från annan verksamhet. Särredovisning av fjärrvärmeverksamhet är ett viktigt första steg för att öka genomlysningen av fjärrvärmemarknaden och därmed skydda kunderna mot oskälig prissättning.

Föreskriftsarbete

Energimarknadsinspektionen har i juni 2007 antagit ”Föreskrifter och allmänna råd om redovisning av fjärrvärmeverksamhet (STEMFS 2007:4)”. Föreskrifterna ska tillämpas första gången vid företagets redovisning av 2007 års verksamhet. Inspektionen planerar att anordna separata träffar med fjärrvärmeföretagen för att närmare informera hur redovisningen ska ske rent praktiskt.

Förberedelse av inrapportering

Energimarknadsinspektionen informerade i samband med Svensk Fjärrvärmes "Fjärrvärmedagar" om hur inrapporteringen av årsrapporter kommer att ske under 2008. Internt har under 2007 pågått anpassning av datasystem och planering av ytterligare informationsansatser under våren 2008.

Energimarknadsinspektionens webbplats

På Energimarknadsinspektionens webbplats publiceras bland annat en beskrivning av marknaden för fjärrvärme samt en sammanställning av prisutvecklingen på fjärrvärme i Sverige sedan 2001.

7.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för genomlysning av fjärrvärmemarknaderna bedöms som god.

Energimarknadsinspektionens internt uppställda mål för genomlysning av fjärrvärmemarknaderna under året var bland annat att i minst en rapport analysera fjärrvärmemarknadens funktion. Inspektionen publicerade under året rapport "Uppvärmning i Sverige 2007".

Inspektionen har i juni 2007 antagit "Föreskrifter och allmänna råd om redovisning av fjärrvärmeverksamhet."

De internt uppställda målen har under året uppfyllts. Inspektionen har bidragit till att genom ökad genomlysning av värmemarknaderna stimulera till konkurrens och högre effektivitet, särskilt avseende fjärrvärmemarknaderna.

7.2 Mål för övervakning av naturgasmarknaden

Målet för övervakningen är att etablera en väl fungerande och effektiv naturgasmarknad i konkurrens.

7.2.1 Regleringsbrevets återrporteringskrav och resultat

Återrporteringskrav: Energimarknadsinspektionen skall lämna en sammanfattning av de viktigaste rapporterna och remissyttrandena samt de viktigaste förslagen till ändring av regelverket som lämnats under verksamhetsområdet. Förslagen skall kommenteras utifrån hur de bidrar till att främja en effektiv och väl fungerande naturgasmarknad i konkurrens.

Rapporter

I rapporten "Energimarknadsinspektionens årsrapport 2006" analyserar Energimarknadsinspektionen utvecklingen på naturgasmarknaden. Inspektionen drar slutsatser att konkurrensen på den svenska naturgasmarknaden är bristfällig och måste förbättras. Inspektionen bedömer att en ytterligare tillförselpunkt till det befintliga naturgasnätet skulle förbättra förutsättningarna för konkurrens. Idag finns dessutom en risk för att kapacitetsbrist kan uppstå under perioder med hög

efterfrågan. En andrahandsmarknad för kapacitet är ett möjligt alternativ till att lösa eventuella framtida kapacitetsproblem.

Samdistribution av biogas i naturgasnätet

Energimarknadsinspektionen fick i mars i uppdrag att lämna förslag till regelförändringar som underlättar samdistributionen av biogas i naturgasnätet. Inspektionen utreder vilka regelförändringar som behöver göras för att skattefriheten för biogas kan följa gasen till slutkonsumenten vid samdistribution av biogas med naturgas i naturgasnätet. Syftet med utredningen är att kunderna i skattehänseende fullt ut ska kunna välja biogas som en förnybar alternativ energikälla. Inspektionen analyserar även om det finns behov av förändringar i regelverket för tilldelning av elcertifikat som en följd av eventuella förslag till förändringar. Uppdraget utförs i samråd med Skatteverket. Rapporten kommer att överlämnas till regeringen senast den 29 februari 2008.

7.2.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för övervakning av naturgasmarknaden bedöms som godtagbar.

Energimarknadsinspektionens internt uppställda mål för övervakning av naturgasmarknaden under året var bland annat att i minst en rapport analysera naturgasmarknadens funktion.

Naturgasmarknadens funktion berördes i två rapporter. I rapporten "Energimarknadsinspektionens årsrapport 2006" analyserade inspektionen utvecklingen på naturgasmarknaden. Vidare arbetade inspektionen med att ta fram förslag till regelförändringar som underlättar samdistributionen av biogas i naturgasnätet.

De internt uppställda målen har under året i huvudsak uppfyllts. Inspektionen har bidragit till att en väl fungerande och effektiv naturgasmarknad i konkurrens utvecklas i Sverige.

7.3 Mål för information

Målet för internationellt samarbete är att bidra till att stärka kundernas ställning på naturgasmarknaden. Naturgasmarknadens kunder skall ha grundläggande kunskaper och tillräcklig information för att agera på den konkurrensutsatta marknaden.

7.3.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Energimarknadsinspektionen skall, med utgångspunkt från målet, redogöra för relevanta delar av sin informationsverksamhet.

Energimarknadsinspektionens webbplats

Energimarknadsinspektionens webbplats innehåller bland annat generell information om naturgasmarknadens funktion, aktörer och roller samt information om

vilka avtal som behövs på den konkurrensutsatta marknaden och hur det går till att byta naturgashandelsföretag.

EU:s affischkampanj

I samband med att gasmarknaderna avreglerades den 1 juli 2007 deltog Energi- marknadsinspektionen i framtagandet och distributionen av två affischer. Affi- scherna ingick i en EU-kampanj. Den första handlade om avregleringen av natur- gasmarknaden, och distribuerades i Västsverige med hjälp av Svenska gasföre- ningen. Den andra affischen handlade om konsumentens rättigheter och skickades ut till Sveriges energirådgivare.

7.3.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för information bedöms som god. De internt uppställda målen för verksamhetsgren elmarknad har under året uppfyllts.

Energimarknadsinspektionens internt uppställda mål för information till natur- gasmarknadens kunder var bland annat att fortsätta att utveckla inspektionens webbplats.

Inspektionen bedömer att inspektionens informationsinsatser har bidragit till att kundernas ställning på naturgasmarknadens stärks och att naturgasmarknadens kunder har möjlighet att nå grundläggande kunskaper och tillräcklig information för att kunna agera på den konkurrensutsatta marknaden.

7.4 Mål för internationellt samarbete

Målet för internationellt samarbete är att i samarbete med övriga europeiska tillsynsmyndigheter verka för att likvärdiga förutsättningar skapas för EU:s inre marknad för naturgas.

7.4.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Energimarknadsinspektionen skall redovisa det samar- bete med övriga europeiska tillsynsmyndigheter som bedrivs inom European Regulators Group for Electricity and Gas (ERGEG), Council of European Energy Regulators (CEER).

Deltagande i internationella samarbetsorganisationer

Energimarknadsinspektionen deltog under 2007 i internationellt samarbete i syfte att vidareutveckla gasmarknadsreformen så att en effektiv naturgasmarknad med konkurrens kan utvecklas.

Inspektionen deltog under året i arbetet med ERGEG:s regionala initiativ. De regionala initiativen syftar till att underlätta bildandet av en gemensam gasmark- nad genom att stegvis integrera de nationella marknaderna. Inspektionen deltog under året i den nordvästra regionens arbete tillsammans med tillsynsmyndigheter från Danmark, Tyskland, Nederländerna, Irland, Storbritannien, Frankrike och

Belgien. Under hösten undertecknade inspektionen, tillsammans med övriga myndigheter i regionen, en samarbetsöverenskommelse, en så kallad Memorandum of Understanding. Syftet med överenskommelsen är att harmonisera regleringsmyndigheternas arbete och underlätta samarbete. Överenskommelsen innebär bland annat att myndigheterna på begäran ska bistå varandra med information.

7.4.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för internationellt samarbete bedöms som god.

De internt uppställda målen för internationellt samarbete har under året uppfyllts. Energimarknadsinspektionens internt uppställda mål för det internationella samarbetet under året var bland annat att medverka aktivt på möten och uppfylla de mål som anges i arbetsprogram för CEER och ERGEG 2007.

Genom sitt internationella samarbete med övriga europeiska tillsynsmyndigheter har inspektionen bidragit till att likvärdiga förutsättningar skapas för EU:s inre marknad för naturgas.

D Verksamhetsområde Politik för ett uthålligt energisystem

7.5 Mål

Målet är att energin skall användas så effektivt som möjligt med hänsyn tagen till alla resurstillgångar. Stränga krav skall ställas på säkerhet, och omsorg om hälsa och miljö vid användning och utveckling av all energiteknik.

Målet för satsningen på forskning, utveckling och demonstration av ny energiteknik är

- att bygga upp sådan vetenskaplig och teknisk kunskap och kompetens inom universiteten, högskolorna, instituten, myndigheterna och i näringslivet som behövs för att genom tillämpning av ny teknik och nya tjänster möjliggöra en omställning till ett långsiktigt hållbart energisystem i Sverige, samt
- att utveckla teknik och tjänster som genom svenskt näringsliv kan kommersialiseras och därmed bidra till energisystemets omställning och utveckling såväl i Sverige som på andra marknader.

7.5.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Myndigheten skall lämna en samlad bedömning av den faktiska utvecklingen inom områdena effektiv energianvändning och förnybara energikällor avseende kostnad, miljöpåverkan, särskilt med avseende på att begränsa klimatpåverkan, samt utvecklingstakten.

Förnybara energikällor

Samlad bedömning

Bland de förnybara energislagen dominerar fortfarande vattenkraft och bioenergi. Vindkraften bedöms dock ha potential att relativt snabbt kunna öka och ge betydande bidrag till energitillförseln. Även kraft- och värmeproduktion ur bioenergi väntas fortsätta öka, underlättat av elcertifikaten. Priserna på elcertifikat har ökat under året, vilket förväntas medföra fortsatt investeringsvilja och utbyggnad.

Industrins vilja att investera i forskning och utveckling har främst varit koncentrerad till de mer mogna energislagen och teknikerna, d.v.s. områden där utvecklingen är mindre riskfylld men utvecklingstakten långsammare. Effekten av utvecklingsinsatserna avspeglas knappast i förändringar i de förnybara energislagens marknadspris, vilket styrs i huvudsak av effekterna av olika styrmedel. Utvecklingstakten av de olika teknikerna har delvis varit korrelerad inte bara till storleken på forskningsinsatserna utan också teknikens mognadsgrad och graden av expertis som engageras. Utvecklingstakten har varit mycket god

inom t.ex. vågkraft och andra generationens biodrivmedel. Även i områden med mer mogen teknik och långsam utvecklingstakt får förbättringar stor betydelse genom att förbättringarna snabbare implementeras på marknaden. Exempel på det senare är kraftvärme från bioenergi eller insatser inom bränsletillförsel. De förnybara energislagen har genom substitution av fossila bränslen en positiv miljöeffekt. Detta gäller i synnerhet de minskade utsläppen av växthusgaser. De direkta negativa miljöeffekterna av en ökande produktion och användning av förnybar energi har bedömts som begränsade och klart underordnade de negativa effekter som uppstår av de energislag som ersätts.

Kostnad, utvecklingstakt och miljöpåverkan varierar för olika förnybara energikällor och av den anledningen beskrivs de nedan var för sig.

Biobränsle

Lagen om elcertifikat har givit en påtaglig effekt avseende efterfrågan på biobränsle, med stigande bränslepriser som följd. Även andra länders styrmedel resulterar i internationellt ökande efterfrågan på biobränsle. Internationell och regional handel ökar därmed och regioner som t.ex. Mälardalen kan bli ett bristområde. Energimyndighetens officiella prisblad anger priser om ca 144-160 kr/MWh för skogsflis respektive biprodukter till värmeverk under det tredje kvartalet 2007. Priserna ifrågasätts av vissa aktörer som menar att priserna ofta ligger runt 160-180 kr/MWh. Allmänt kan dock sägas att dagens prisnivå resulterat i att marknaden ökat intresset för investeringar i utvecklingsinsatser av både nya och mogna bränslen.

Utvecklingstakten har hittills varit måttlig då flertalet av de kommersiellt dominerande teknikerna är mogna och bränsletillgången tidigare inte varit en begränsande faktor. Med ökande efterfrågan ökar dock intresset för ”nya” bränslen t.ex. salix och stubbrytning. Speciellt i dessa nya och mindre mogna ämnesområden väntas en betydligt snabbare utvecklingstakt. Även ett fortsatt ökande uttag av biobränslen bedöms dock inte resultera i oacceptabla negativa miljökonsekvenser. Forskning kring miljökonsekvenser har haft fortsatt hög prioritet som exempelvis miljökonsekvenserna av stubbrytning. En ökande odling av salix på jordbruksmark ger positiva effekter genom minskad näringsutlakning och ökad biodiversitet.

Biobränslebaserad kraftvärme

Lönsamheten för stora delar av den biobränslebaserade kraftvärmeproduktionen har under de senaste åren varit mycket god. Den totala kraftvärmeproduktionen var under 2007 ungefär som föregående år. Andelen biobränslebaserad kraftvärme har dock ökat på bekostnad av andelen fossilbaserad kraftvärme. Energimyndighetens har fokuserat FoU-insatserna till insatser som bedömts öka elutbytet och minska kostnaderna. Utvecklingstakten är relativt modest men utvecklingsinsatser ger ofta snabbt genomslag på marknaden då insatserna ofta gäller förbättringar av teknik som redan tillämpas kommersiellt. De negativa miljökonsekvenserna av förbränning av biobränsle är idag måttliga och klart bättre än effekten av t.ex. de fossila bränslen som ersätts genom bioenergin.

Biodrivmedel

Under 2007 har användningen av biodrivmedel fortsatt att öka något från de 3,2 procent av den totala drivmedelsanvändningen som användes under 2006. Det är ökad användning av RME, etanol i E85 fordon och biogas i gasfordon som ökat under året. Någon produktion av andra generationens drivmedel, eller drivmedel för lignocellulosa, finns ännu inte men de första anläggningarna börjar sannolikt etableras under 2009. Under året har införandet av bidrag för miljöfordon inneburit en ökad andel fordon som har möjlighet att köra på E85 eller biogas. Prisökningarna på olja, metaller, biobränslen och spannmål påverkar möjligheten att etablera nya anläggningar i Sverige och världen.

Kortsiktigt har etanol från vete och RME från rapsolja i Sverige svårt att konkurrera varför flera planerade projekt tillsvidare får vänta. Värdet av skattebefrielse som styrmedel för introduktion biodrivmedel har därför sannolikt minskat under 2007. För etanolspåret syftar flertalet forskningsprojekt till att minska kostnaderna för etanol från skogsråvara. Gemensamt med förgasningsprocesserna är att man försöker verifiera processerna, d.v.s. skala upp till fungerande processer. Då det ännu inte finns fungerande kompletta storskaliga processer är det mycket svårt att bedöma produktionskostnaderna. En framtida storskalig användning av andra generationens biodrivmedel väntas få påtagliga positiva miljöeffekter genom att både ersätta fossila drivmedel och substituera fossilt baserad el och värme genom att produktionen sker i högeffektiva biokombinat.

Vindkraft

I dag producerar Sverige omkring 1,4 TWh vindkraftsel per år. Förlängningen av elcertifikatsystemet till 2030 har medverkat till en väsentlig ökning av intresset att etablera vindkraft. Under 2007 har utbyggnaden varit mer än fyra ggr högre än under föregående år då utbyggnadstakten, i flera år, endast legat runt 60 MW/år. Utbyggnaden av Lillgrund på 110 MW har starkt bidragit till den ökade utbyggnaden under 2007. Under 2008 kan utbyggnadstakten bli något lägre men förväntas att ligga på över 400 MW/år under 2009 och 2010. Potentialen för vindkraft är mycket stor och Energimyndigheten har föreslagit ett planeringsmål om 30 TWh fram till 2020. Det som idag driver utbyggnaden är kvoterna i elcertifikatsystemet. År 2015 bedöms vindkraften öka till en nivå på ca 7 TWh med rådande styrmedel.

Vindkraften har de senaste åren brutit utvecklingen mot kostnadsminskningar med ökad utbyggnad. Den främsta orsaken till det är framförallt att efterfrågan på den globala marknaden har överstigit utbudet. Även höga priser på stål och andra beståndsdelar i vindkraftverken påverkar priset. Priset har ökat med ca 25 procent jämfört med för några år sedan. När tillverkarna väl byggt ikapp efterfrågan - tillsammans med en väntad produktutveckling - förväntas kostnaderna sjunka igen. Investeringskostnaden för vindkraft på land ligger idag på nivåer kring 12-15 miljoner kr per MW. Detta ger i vindlägen med medelvind på ca 6,5 m/s en elproduktionskostnad på under 60 öre/kWh. Avgörande för vindkraftens ekonomi är att den går att bygga där det blåser. Därmed blir möjlighet till utbyggnad i områden med motstående intressen en förutsättning för kostnadseffektiv

utbyggnad. Det är således viktigt att öka kunskapen kring olika miljöeffekter och människors acceptans. Myndigheten arbetar bland annat genom programmet Vindval för att öka kunskapen om olika miljöeffekter och för att bedömningen av dessa effekter ska ske på ett vederhäftigt sätt. Ytterligare arbetar myndigheten för att tillståndsprocessen ska kortas.

Vattenkraft

Vattenkraften svarar för ungefär 50 procent av Sveriges elproduktion vilket gör vattenkraften till den enskilt största förnybara energikällan i Sverige. Energi-myndigheten bedömer att vattenkraften har idag och kommer även i framtiden att ha den dominerande rollen som reglerkälla till de övriga kraftslagen. Ett omfattande förnyelsearbete har påbörjats i befintliga anläggningar. Miljöfrågorna väntas även i framtiden ha stor betydelse för vattenkraften.

Vågkraft

Vågkraft har bedömts ha en potential om ca 10 TWh i Sverige. Utomlands finns stor potential och därmed också en potentiell exportmarknad då svenska aktörer är ledande inom sitt ämnesområde. Dagens investeringskostnad har bedömts till ca 25-30 miljoner kr per MW och sammantaget jämförbar prismässigt med havsbaserad vindkraft. Forskningsinsatserna har koncentrerats till att sänka produktionskostnaderna, höja energiabsorptionen och öka livslängden. Insatser görs också för att anpassa tekniken till hårdare klimat, d.v.s. för export till andra länder. Den negativa miljöpåverkan är minimal och härstammar då endast från underhållsverksamhet. Utsläpp av växthusgaser samt andra utsläpp är i stort sett begränsade till transport och tillverkning av vissa komponenter.

Solceller

Världsmarknaden för solceller har de senaste fem åren växt med runt 40 procent om året, och väntas fortsätta öka. Därmed finns det även en potential för export av solcellsrelaterade produkter. I Sverige finns det idag fem stycken tillverkare av solcellsmoduler som alla expanderat kraftigt de senaste åren. Dagens bidrag till elsystemet är begränsat men den svenska potentialen bedöms till ca 10 TWh.

Under 2005–2008 finns ett investeringsstöd om 70 procent för installation av solceller i byggnader med offentlig verksamhet. Det råder ett stort behov av kompetensuppbyggnad inom såväl produktion som installation och underhåll varför behovet av demonstrationsanläggningar fortfarande är stort. I dagsläget är kostnaderna för att producera solel alltför höga för att tekniken ska vara konkurrenskraftig annat än i nisch tillämpningar såsom fristående system på fyrar, sommarstugor, båtar etc. Inom solcellsområdet prioriterar Energimyndigheten forskning om effektivare solceller med låg tillverkningskostnad för att det på sikt ska bli kommersiellt lönsamt att producera solel i stor skala.

Effektivare energianvändning

Samlad bedömning

Energimyndigheten bedömer att kunskaperna om effektivare energianvändning och viljan att effektivisera energianvändning har ökat betydligt under år 2007. Under det gångna året har medias bevakning av de senaste årens klimatförändringar och dess konsekvenser intensifierats. Energimyndigheten har i detta arbete en viktig roll som kunskapsförmedlare och stöd till beställare av olika energi-effektiviserande åtgärder.

Att kvantifiera resultaten av energieffektiviseringsåtgärder är svårt. Enligt ett diagram i den energiplan för energieffektivisering som EU gav ut i oktober 2006 skulle energiintensiteten i EU ha varit ca 50 procent högre (2700 i stället för 1750 Mtoe) om ingen energieffektivisering hade genomförts mellan åren 1971 och 2005. Där benämns sparad energi som den viktigaste energikällan och den har ju ingen miljöpåverkan. Det finns ingen anledning att tro att åtgärder i Sverige skulle ha haft mindre inverkan på energianvändningen än i övriga Europa. I dagsläget har vi ingen strategi för att räkna fram hur mycket CO₂ – utsläppen ska beräknas minska för varje sparad kWh.

Kommunal energirådgivning

Den kommunala energirådgivningen fyller en viktig roll i arbetet med att öka medvetenheten för och bemöta det ökade intresset för energifrågorna bland allmänheten och små- och medelstora företag. 2006 års kraftiga ökning av antalet genomförda aktiviteter av energirådgivarna har under år 2007 fortsatt i samma takt (Från 2005 till 2006 ökade antalet aktiviteter från 715 till 1338 st, år 2007 genomfördes 1898 aktiviteter). Energimyndigheten gör bedömningen att trycket på energirådgivarna under kommande år kommer att öka, inte minst på grund av deras utvidgade roll som energi- och klimatrådgivare.

De regionala energikontoren har etablerat en stabil roll och en tydligare verksamhet som bidragit till en ökad efterfrågan allmänt sett av tjänster inom effektiv energianvändning. Energikontoren har även utökat sitt internationella nätverk vilket är viktigt för att utveckla verksamheten och sprida resultat från aktivitet inom Sverige.

Testning av energikrävande produkter

Sedan januari 2006 har Energimyndigheten bedrivit testning av energikrävande produkter, denna verksamhet bedrevs tidigare av Konsumentverket. Energimyndigheten testar många olika produkter så som produkter till byggnaden, hushållsapparater, uppvärmningsutrustning och hemelektronik. Testerna är ett hjälpmedel för konsumenter så att de kan fatta långsiktiga beslut både när de ska köpa nytt och när de ska använda produkterna. Myndigheten kommunicerar oberoende information om testresultat, information om produkterna och teknikutveckling på produktnivå.

Provningsverksamheten bidrar även till tillverkarnas produktutveckling och provningen ger underlag till arbete med standardisering nationellt och internationellt. Skillnaden mellan antal testade produkter och antal publicerade testresultat från myndigheten är ett tydligt exempel på att företagen har tagit om hand synpunkterna från testerna. De aktuella produkterna har sedan antingen plockats bort alternativt inte satts ut på marknaden, för att oftast modifieras eller vidareutvecklas.

Tillsyn av hur energimärkningen på hushållsapparater efterlevs i butik innebär att konsumenterna i högre grad får tillgång till information som gör att de kan beakta produktens energiförbrukning vid sina köpval.

Nätverk

För att nå de uppsatta målen för energieffektivisering behöver det fattas väldigt många små och stora beslut. Besluten ska fattas av miljontals personer i olika roller. Detta gör att Energimyndigheten måste arbeta långsiktigt via nätverk för att nå så många beslutsfattare som möjligt. Under året har kontakterna ökat med branschorganisationer, näringslivsorganisationer och myndigheter. Energimyndighetens stöd till Svenskt Vatten har till exempel lett till påbörjade energieffektiviseringsaktiviteter i 14 VA-verk.

Beställargrupper

Under år 2007 har 2002 års energipolitiska program avslutats. En framgångsrik arbetsmetod har varit verksamheten inom beställargrupperna. Beställargruppen för bostäder (BEBO) har under år 2007 drivit flera olika projekt för energieffektivisering. Det största projektet som drivits kallas *Ny kostym och respirator* och rör energiåtgärder vid ombyggnad av miljonprogrammets flerbostadshus.

Beställargruppen för lokaler (BELOK) har under året startat ett omfattande projekt som syftar till att klargöra hur långt det är möjligt att nå, inom rimliga företagsekonomiska ramar, med energieffektiviseringsåtgärder i fem stycken befintliga lokalbyggnader. Under året har BELOK utvärderats av Statens Byggnadsforskninginstitut, Danmark. Arbetssättet fick mycket goda vitsord som ett föredömligt sätt att stödja fastighetsägare genom att använda innovativa företrädare som banbrytare för att få in energieffektiv teknik i fastigheterna. Nästa steg är att forma en mer mätbar strategi kopplad till de nationella energiplanerna. Energimyndigheten driver även ett beställarnätverk för livsmedelshandel och det finns planer för flera nya beställarnätverk under kommande år.

Utveckling av lågenergihus

I december 2007 finns 120 färdiga och inflyttade lägenheter byggda efter passivhuskonceptet. Efter årsskiftet 2007-2008 förväntas totalt över 200 lägenheter vara färdiga. Utvecklingen av antalet byggprojekt pekar fortsatt uppåt och totalt omkring 900 radhuslägenheter kommer att finnas klara efter utgången av 2009. Energimyndigheten har under 2007 stöttat ett antal demonstrationsprojekt för passivhus, däribland Villa Malmborg i Lidköping, Vargbroskolan i Storfors, Stanleybostäder i Västra Hamnen i Malmö. Nu när byggandet ökar är det mer

kostnadseffektivt att ge stöd i form av teknisk kompetens till både beställare och byggare för att säkerställa att tekniken får bibehålla sitt goda rykte. Det är också viktigt med stöd till utvärdering och uppföljning så att de byggnader som byggs också kan visas upp som goda exempel. Att minimera behovet av energitillförsel i en byggnad ger en minimal miljöpåverkan.

Program för energieffektivisering inom industrin (PFE)

Energimyndigheten bedömer att resultaten från PFE är mycket bra. Deltagande företag har redovisat en förväntad eleffektivisering på 1 TWh. Företagen avser att investera 1 miljard kronor och den erhållna skattereduktionen beräknas totalt till 150 miljoner kronor. För företag innebär PFE en ökad medvetenhet och kompetens om effektiv, hållbar energianvändning. Genom kraven på energikartläggning och energiledning får företagen verktyg för att kunna arbeta strukturerat med energieffektivisering. Samtidigt ställer energiledningssystem krav på att företag ska identifiera åtgärder som ska leda till energieffektivisering, minskat användande av fossila bränslen och ökat energiutbyte med omgivande samhälle. Dessa åtgärder ligger utanför den 1 TWh eleffektivisering som företagen redovisat. Kraven på rutiner vid inköp av elkrävande utrustning och projektering leder till en större efterfrågan på energieffektiv utrustning. PFE leder till en minskad miljöpåverkan som beror på den eleffektivisering som deltagande företag genomför. I princip ska de uppnå eleffektivisering utan att öka användningen av andra (fossila) bränslen.

PFE innebär att energianvändningen effektiviseras samt att klimatpåverkan begränsas. Kostnaderna för införandet av ett certifierat energiledningssystem innebär dock att programmet i sin nuvarande form endast är attraktivt för större svenska företag.

8 Verksamhetsgren Långsiktig utveckling av energisystemet

Långsiktig utveckling av energisystemet består av insatser för forskning, utveckling och demonstration samt introduktion av energiteknik. Medlen kan disponeras för stöd till grundforskning, tillämpad forskning och utvecklingsarbete i program eller fristående projekt. Stödformerna kan kombineras och disponeras inom skilda utvecklingsområden. Medlen kan även användas för fullgörande av myndighetens uppgift att verka för ökat nyttiggörande och kommersialisering av tekniker och tjänster inom energiområdet genom att myndigheten stödjer projekt så att marknadsmässiga förutsättningar kan prövas och utvecklas.

8.1 Verksamhetsmål 1

Målet är att bidra till förutsättningarna för att genom tillämpning av ny teknik och nya tjänster möjliggöra en omställning till ett långsiktigt hållbart energisystem i Sverige.

För tema- och utvecklingsområden skall s.k. effektmål uppställas för att konkretisera de övergripande visionerna och målen för verksamheten. Vidare skall s.k. EFUD-mål anges för att visa hur verksamheten kring forskning, utveckling, demonstration och kommersialisering skall skapa bättre förutsättningar för energisektorn att nå effektmålen för respektive område.

8.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 1a Myndigheten skall redovisa vilka områden som prioriterats och hur verksamheten väsentligen utformats utifrån den metodik som fastlagts av riksdagen (prop. 2005/06:127, bet. 2005/06:NU19, rskr. 2005/06:347).

Energimyndigheten har under 2007 fortsatt arbetet med att fokusera och prioritera verksamheten utifrån den riktning och metodik som föreslogs i FOKUS II och som fastlades av riksdagen genom regeringens proposition *Forskning och ny teknik för framtidens energisystem* (prop. 2005/06:127). Prioritering och utformning av verksamheten har under året präglats av en kriteriebaserad bedömning. Verksamheten indelas i sex temaområden; Byggnaden som energisystem, Transportsektorn, Bränslebaserade energisystem, Energiintensiv industri, Kraftsystemet samt Energisystemstudier.

Beslut om ny verksamhet och nya etapper av befintlig verksamhet överensstämmer väl mot den lista över prioriterade områden per temaområde som arbetades fram i FOKUS II:

Byggnaden som energisystem

- Ett centrum för energi- och resurseffektivt byggande och förvaltning har skapats genom start av programmet CERBOF.
- Studier av samverkan mellan tekniska system, IT, information och beteende pågår.

Transportsektorn

- Demonstration och affärsutveckling avseende andra generationens drivmedel, i första hand etanol från skogsråvara och förgasning av biomassa fortsätter. Riskkapital har under 2007 börjat tillföras vissa projekt.
- Utveckling och kommersialisering av hybridfordon pågår aktivt genom demonstrationssatsningar och initieringen av ett Hybridfordonscentrum. Fortsatt effektivisering av förbränningsmotorn, samt anpassning av denna för alternativa drivmedel.

Bränslebaserade energisystem

- Att förstärka resursbasen för uthållig bioenergiproduktion hanteras genom ett samlat program för uthållig tillförsel och förädling av bibränslen.
- Insatser för ökat elutbyte genom effektiva processer, i första hand från klimatneutrala bränslen sker inom flera programsatsningar och avser utveckling av nya avancerade material, förbränningsteknik, samt utveckling av effektivare turbomaskiner.

Energiintensiv industri

- Insatser för ökad energieffektivisering i industrins processer sker i första hand inom massa- och pappersindustrin. Detta sker genom forskningsprogram som Lignoboost och FRAM2 (Framtida massafabrik etapp 2) .

Kraftsystemet

- Utvecklingen av ett robust och mer effektivt kraftsystem med hög tillgänglighet, god elkvalitet och hög leveranssäkerhet.
- Elproduktion från flödande energikällor. Forskning på vattenkraft och vindkraft sker huvudsakligen inom Svenskt Vattenkraftcentrum respektive Vindforsk II. Forskning på vågkraftsteknik sker huvudsakligen inom Centrum för förnybar energiomvandling. Utveckling av solcellsteknik är fokuserad på andra och tredje generationens solceller, tekniker som har potential att avsevärt sänka kostnaden för solcellsgenererad el. Verksamheten är koncentrerad till Uppsala och KTH samt Linköping i samarbete med Chalmers och Karlstad Universitet. Insatserna skapar goda förutsättningar för en svensk solcellsindustri.

Energisystemstudier

- Analys av energipolitiska styrmedel och deras konsekvenser och analys av energimarknadernas funktion fortsätter genom projekt inom AES-programmet, Market Design, Nordiska Energiperspektiv och Program Energisystem.

- Beteenderelaterad energiforskning sker såväl inom Program Energisystem, AES-programmet som inom ELAN-programmet och programmet för Energi, IT och Design.

Åtterrappporteringskrav 1b För varje temaområde skall årets viktigaste resultat redovisas.

Byggnaden som energisystem

Forskningsprojektet inom "Driftoptimering av värmepumpsystem" som bedrivits av SP tillsammans med de stora, svenska värmepumpsföretagen har resulterat i att den svenska industrin är först med varvtalsreglerade bergvärmepumpar. Värmepumparna behöver därmed inte använda elpatron vid spetslast, utan går istället på ett högre varvtal när det är som kallast. Det medför en energibesparing på uppemot 20 procent.

Chromogenics AB är exempel på ett företag vars verksamhet byggs på forskning och utvecklingsaktiviteter som stötts av Energimyndigheten. Företaget ämnar producera elektrokromt glas för applikationer med potential att effektivisera energiutnyttjandet i byggnader och fordon. Bolaget har tidigare erhållit stöd till affärsutvecklingsinsatser från Energimyndigheten och har under året tagit in riskkapital för uppskalning av produktionskapaciteten.

Transportsektorn

Inom biodrivmedelsområdet har tekniken för svartlutsförgasning genom Chemrec-processen lyckats väl i pilotskala. Därför har avtal med ett massabruk i USA och ett i Sverige tecknats om förstudier för byggande av de första produktionsanläggningarna för biodrivmedel. Chemrec har också knutit till sig riskkapital både från Volvo Technology Transfer och från den USA baserade fonden ägd av VantagePoint Venture Partners.

Inom fordonsområdet går hybridfordonstekniken starkt mot kommersialisering. Energimyndigheten fattade under 2007 beslut om demonstrationsstöd för såväl bussar som sopbilar med hybridteknik (förbränningsmotor kombinerat med elmotor och batterier för att kunna återvinna bromsenergi och kunna köra förbränningsmotorn mer bränslesnålt). Under sommaren fick Energimyndigheten 245 Mkr i extra medel av regeringen för en satsning på miljöanpassad fordonsforskning.³ Huvuddelen av denna satsning kommer att förstärka utvecklingen av hybridfordon och innefattar såväl tunga fordon som personbilar. I samverkan med fordonsindustrin sker nu också en viss satsning på rena elfordon och hybridfordon med möjlighet att ladda el från elnätet.

Bränslebaserade energisystem

En ny fläktkonstruktion med lovande data har studerats inom Värmeforsk Skogsindustriella program. Konceptet har tagits fram med små finansiella resurser under kort tid och tagits upp av en svensk tillverkare. Området inrymmer en mycket stor

³ Se vidare Uppdrag Kap 19

potential för elbesparing och miljöförbättringar, inte minst vad beträffar buller. En prototyp prövas nu i skogsindustrin i syfte att verifiera verkningsgrad och miljödata samt för att bedöma behov av anpassning/utveckling för praktisk drift.

NIR-teknik (Near Infra Red) för att förbättra och effektivisera inmätning av biobränslen har på kort tid kommit till demonstrationsfasen och visat lovande testresultat. Ambitionen är vidare att åstadkomma on-line styrning av pannan mot egenskaperna i det bränsle som matas in. Projektet drivs inom Värmeforsk Fukt-hålmättningsprogram och kommer att bidra till bättre underlag för avtal mellan bränslesäljare och köpare samt en effektivare förbränning i kraftvärmeverk.

Programmet Uthållig tillförsel och förädling av biobränslen har gjort en strategisk satsning på forskning om miljöeffekter av stubbskörd mot bakgrund av att EUs mål om 20 procent förnybar energi kommer kräva mer biobränslen. Syftet är att producera en fördjupad miljöanalys till ca 2010, så att Skogsstyrelsen ska kunna ge ut riktlinjer om stubbskörd som därmed bör kunna bli tillåten i större omfattning.

Energiintensiv industri

STFI Packforsk bedriver ett forskningsprojekt inom ligninutvinning från svartlut i syfte att producera biobränsle. En utvecklingsfabrik för ändamålet invigdes i Bäckhammar i februari 2007. Tiden från idé till start av demoprojektet ligger under tio år. I projektet som benämns Lignoboost studeras hur bränsleutvinning ska ske så effektivt som möjligt och hur ligninbränslet ska anpassas till olika användare, exempelvis kraftvärmeanläggningar eller som ersättning för olja i massabrukets egen mesaugn.

MEFOS forskningsprogram har bland annat resulterat i att Outokumpu genomfört omfattande investeringar för att i full skala installera teknik för injektion av kalciumkarbid i ljusbågsugn, vilket medför kontrollerad slaggsugning vid tillverkning av rostfritt stål. Projektet bedöms leda till att processen effektiviseras med ca 40 GWh/år. Ytterligare har Uddeholm Tooling implementerat en tillämpning av CFD (Computational Fluid Dynamics)-modeller on line för processtyrning, vilket bedöms som unikt då CFD-modellering hittills endast varit möjligt att göra off line.

Kraftsystemet

Energimyndigheten har i samverkan med VINNOVA under flera år satsat på utvecklingen av nya halvledarematerial, främst kiselkarbid. Den gynnsamma och snabba materialutvecklingen i fråga om kiselkarbid har medfört att strategin för stödet till området nu har varit att gå upp i värdekedjan. Syftet är att utveckla elektronik av kiselkarbid vilket är ett viktigt led i att realisera den energieffektiviseringspotential som finns i elektronisk utrustning samt för att bana väg för elhybridfordon. Stödet till ett samarbetsprojekt mellan TranSiC AB, Acreo och KTH har resulterat i att kapslade kraftmoduler med en switchande transistor från TranSiC och Schottky-dioder tillverkade av Acreo har skickats till kund. Dessutom har ett konsortium som utvecklar elektronik för olika telekomapplikationer fått forsk-

ningsstöd för att utveckla energieffektiva komponenter för radiobasstationer och radar. Konsortiet leds av Chalmers. I konsortiet ingår bl. a. systemtillverkare, Ericsson och SAAB.

Vindkraft

Inom vindkraften pågår flera projekt inom forskningsprogrammet Vindforsk II. Forskningen omfattar bland annat modeller för ljudspridning över havet samt modeller för omgivningens maskerande effekt på ljudet från vindkraftverken.

Utgrundens fyr har under ett par år levererat mätvärden av ljudspridning i marin miljö under olika betingelser. Under 2007 levererades resultaten av projektet. Resultaten av mätningarna från Utgrunden utgör värdefulla data. Detta ökar möjligheten att rätt bedöma vindkraftverkens ljudpåverkan. Som ett led i utvecklingsarbetet, och där mätvärdena från Utgrunden är basen, har under 2007 ett nytt projekt startats, där moderna avancerade metoder för ljudspridning skall användas för att ta fram kunskap om vådrets påverkan på ljudspridningen. Syftet är att underlätta utbyggnaden av vindkraft till havs.

Vågkraft

Sveriges första vågkraftverk sjuösettes under 2005 inom det så kallade Lysekilsprojektet. Under 2007 har forskningsstudierna i Lysekilsprojektet fortsatt. Resultaten visar att det inte längre är några frågetecken över om tekniken kommer att fungera utan forskningen kan nu koncentrera sig på att göra tekniken ännu bättre med avseende på bland annat energiabsorption, livslängd och produktionskostnad. Tekniken har även fått internationellt godkännande samt artiklar har fått acceptans i högt renommerade vetenskapliga tidskrifter.

Våren 2007 placerades 21 attrappbojar utanför Lysekils kust för biologiska och ekologiska långtidsstudier. De preliminära resultaten visar hittills neutrala och positiva effekter. De positiva är bland annat att det syns klara tecken på påväxt på bottenfundamenten vilken i sin tur kan gynna fisk och sedan vidare säl.

Seabased AB, vars verksamhet inom vågkraft har sin grund i forskning och utveckling vid Uppsala universitet, har 2007 slutfört en förstudie för att kunna kommersialisera vågkrafttekniken. Seabased AB påbörjade i december 2007 ett industriforskningsprojekt med avseende på bland annat prestandatest på systemets funktionalitet, energiabsorption, sänkta produktionskostnader och möjlig utnyttjande grad. Prestandatestet bedöms som ett avgörande steg mot utveckling av Seabased AB:s teknik för kommersiell vågkraft.

Solceller

På Uppsala universitet vid Ångströmlaboratoriet bedrivs forskning kring CIGS tunnfilmsolceller. Den forskning som Energimyndigheten stödjer är framgångsrik och håller hög internationell klass. Under 2007 ändrades inriktningen på forskningen och är nu av mer allmängiltig karaktär där målen inte är specifikt kopplade till något enskilt företag, utan syftet är att resultaten ska kunna komma flera användare till nytta. Ett exempel är företaget Midsummer AB som med stöd av

Energimyndigheten håller på att starta upp storskalig produktion av CIGS solceller i Sverige.

Tunnfilmssolceller av CIGS-typ har förutsättningar att bli både effektiva och billiga. Forskningen som bedrivs vid Ångströmlaboratoriet gäller kadmiumfria buffertskikt och optimering av CIGS-skiktet, för att göra en billig massproduktion möjlig och nå en verkningsgrad på 20 procent. Forskarna har visat att det går att ersätta buffertskiktet av CdS med skikt baserade på ZnO och samtidigt bibehålla eller till och med öka verkningsgraden. Gruppens bästa solcell någonsin med en verkningsgrad på 18.5 procent tillverkades inom projektperioden helt utan kadmium.

Energisystemstudier m.m.

Forskarskolan Program Energisystem firade 10-årsjubileum med en tvådagars konferens i oktober 2007. Programmets två första doktorandantagningar 1997 och 1999 finansierades av Stiftelsen för Strategisk Forskning men sedan 2001 är Energimyndigheten huvudfinansiär. Under dessa tio år har programmet utvecklats och dragit erfarenheter från att arbeta tvärvetenskapligt över etablerade institutionella akademiska gränser samt examinerat doktorer med skolning i ett tvärvetenskapligt angreppssätt. Programmet har hittills antagit 50 doktorander varav 30 vid 2007 års slut hade avlagt doktorsexamen.

Allmänna energisystemstudier (AES) har funnits som forskningsprogram i olika skepnader sedan 1975. Programmets verksamhet under år 2007 har präglats av att majoriteten av projekten är nystartade och har i de flesta fallen bara givit upphov till lägesrapporter. Däremot har projektet "Avfallsförbränning i energisystemet: effekter av förbränningsskatt" framgångsrikt avslutats med en disputation på om "Systems aspects of increased Swedish waste incineration". Likaså har projektet "Energi i förändring 2" producerat en doktorsavhandling om "Energy efficiency - Trends, determinants, trade-offs and rebound effects with examples from Swedish housing".

Market Design-programmets tredje etapp har påbörjats under 2007 och redan lett fram till ett antal rapporter, bl.a. om ursprungsmärkning av el och om gemensam slutkundsmarknad i Norden.

På initiativ av ELAN-programmet genomfördes i juni 2007 en välbesökt forskarkonferens för beteendeinriktade forskare inom ELAN, AES och Energi, IT och Design.

Inom det klimatpolitiska forskningsprogrammet pågick forskningsprojekt som beviljats stöd i samband med utlysningen år 2006 och ska slutrapporteras under 2008. Ytterligare forskningsprojekt startade under året för att bidra med förstärkt underlag inför förhandlingarna om ett nytt klimatavtal efter 2012 och för att ytterligare knyta internationellt starka forskargrupper till programmet.

Åtterrappporteringskrav 1c Myndigheten skall redovisa antalet beslut, beviljade program- och projektmedel och andelen samfinansiering fördelat på forskningsfinansierare, inklusive näringslivet, samt redovisat per temaområde. Myndigheten skall per verksamhetskategori redovisa dels andel av antal projektbeslut dels andel av beslutade medel. Myndigheten skall redovisa fördelningen av projektmedel per utförare såsom universitet, högskolor, företag, branschorgan och offentliga organ, både totalt och fördelat på temaområden.

Av tabell 8 framgår totala antalet beslut under åren 2005-2007 fördelat på beviljat och avslag. Under år 2007 har totalt 735 mnkr fördelats till 472 projekt för energiforskning, utveckling och demonstration. Antalet ansökningar till energiforskningsprogrammet har ökat successivt, exempelvis 15 procent bara det senaste året och med hela 34 procent sedan år 2005.

Tabell 8 Stödformer för forskning, utveckling och demonstration. Antal beviljade samt ej beviljade projekt och totalt beviljade medel för 2005-2007

Projekt	2005	2006	2007
Beviljat	300	418	472
Avslag	103	102	138
Totalt antal	403	520	610
Totalt belopp, mnkr	385,6	723,7	735,0

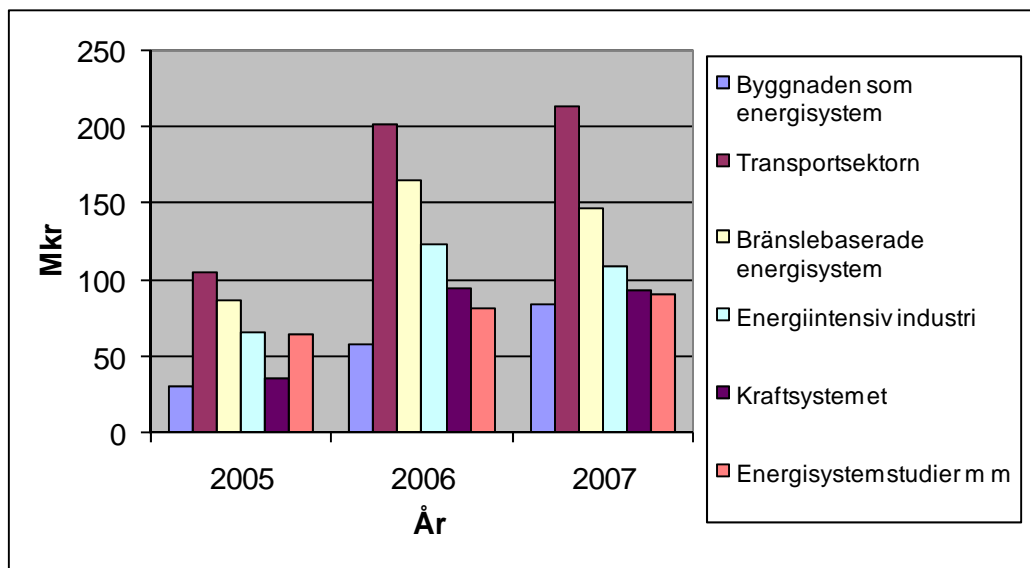
Tabell 9 Energiforskning, utveckling och demonstration – antal beviljade projekt och beviljade medel fördelade på de sex temaområdena 2005-2007 exkl Vetenskapsrådet och Formas

Temaområde	2005		2006		2007	
	Antal	Beviljat mkr	Antal	Beviljat mkr	Antal	Beviljat mkr
Byggnaden som Energisystem	36	29,8	54	58,1	62	84,3
Transportsektorn a)	65	105,0	62	201,4	76	213,3
Bränslebaserade Energisystem	59	86,8	107	165,5	101	147,0
Energiintensivindustri	39	65,0	42	122,6	59	108,1
Kraftsystemet	24	35,5	44	94,8	53	92,3
Energisystemstudier, övrigt mm b)	77	63,5	109	81,3	121	90,0
Summa Energimyndigheten	300	385,6	418	723,7	472	735

a) Tillkommer ytterligare 64,5 mnkr Miljöriktad fordonsforskning 2007

b) övrigt = Internationellt samarbete som inte kan fördelas på temaområde. Inkluderar klimat-samarbete, Nordiskt samarbete samt IEA och EU

Figur 1 Stöd till energiforskning, utveckling och demonstration. Beviljade medel fördelade mellan temaområden 2005-2007, mkr

Samfinansiering

Totalt beviljade projektmedel 2005-2007 inklusive statlig- och företags motfinansiering visas i Tabell 10. Andelen samfinansiering uppgick 2007 till 53 procent av den totala finansieringen. Ser vi tillbaka till år 2000 så har samfinansieringen ökat med 9 procent, från 44 procent till 53 procent.

Tabell 10 Beviljade medel från Energimyndigheten resp. övriga forskningsfinansiärers samfinansiering av forskning, utveckling och demonstration per temaområde för 2005 – 2007, mnkr

Samfinansiering inom Temaområden	2005		2006		2007		S:a 2005-2007	
	mnkr	procent	mnkr	%	mnkr	%	mnkr	%
Bebyggelse	76	100%	111	100%	153	100%	340	100%
- Energimyndigheten (staten)	30	39%	58	53%	84	55%	172	51%
- Företag/branschorgan	46	61%	53	47%	69	45%	168	49%
Transport	156	100%	278	100%	478	100%	912	100%
- Energimyndigheten (staten)	106	68%	201	72%	213	45%	520	57%
- Företag/branschorgan	50	32%	77	28%	265	55%	392	43%
Bränslebaserade Energisystem	161	100%	319	100%	320	100%	800	100%
- Energimyndigheten (staten)	87	54%	165	52%	147	46%	399	50%
- Företag/branschorgan	74	46%	154	48%	173	54%	401	50%
Industri	239	100%	430	100%	330	100%	999	100%
- Energimyndigheten (staten)	65	27%	123	28%	108	33%	296	30%
- Företag/branschorgan	174	73%	307	72%	222	67%	703	70%
Elproduktion/Eleteknik	86	100%	258	100%	176	100%	520	100%
- Energimyndigheten (staten)	36	41%	95	37%	92	53%	223	43%
- Företag/branschorgan	50	59%	163	63%	84	47%	297	57%
System/ Internationellt/mm	88	100%	98	100%	117	100%	303	100%
- Energimyndigheten (staten)	63	72%	82	83%	90	77%	235	77%
- Företag/branschorgan	25	28%	16	17%	27	23%	68	23%
Summa statlig och företagsfinansiering	806	100%	1 494	100%	1 575	100%	3 875	100%
- Energimyndigheten (staten)	385	48%	724	48%	735	47%	1 844	48%
- Företag/branschorgan	421	52%	770	52%	840	53%	2 031	52%

Tabell 11 Beviljade medel mellan grupper av bidragstagare för 2005–2007, mnkr

Temaområde/ Stödmottagare	Företag	Bransch- organ/ institut	UoH	Offentliga/ övriga samt internat.	Summa Energi- myndig- heten	Summa sam- finans	Totalt
Byggnaden som							
Energisystem							
- 2005	5,5	9,7	14,3	1,0	30,5	46,6	77,1
- 2006	4,8	27,5	24,6	1,3	58,2	52,5	110,7
- 2007	4,7	40,8	32,0	6,8	84,3	69,2	153,5
Transportsektorn							
- 2005	19,7	0,0	82,6	2,8	105,1	50,5	155,6
- 2006	39,4	7,1	150,7	4,2	201,4	76,8	278,2
- 2007	93,9	8,0	104,6	6,8	213,3	265,2	478,5
Bränslebaserade energisystem							
- 2005	2,5	17,8	66,1	0,4	86,8	74,2	161,0
- 2006	8,5	31,0	125,2	0,7	165,4	153,4	318,8
- 2007	8,6	46,0	91,8	0,6	147,0	173,4	320,4
Energiintensiv-industri							
- 2005	3,2	50,6	10,0	0,5	64,3	174,0	238,3
- 2006	50,0	65,1	7,0	0,6	122,7	307,7	430,4
- 2007	14,3	65,7	26,9	1,2	108,1	221,7	329,8
Kraftsystemet							
- 2005	1,2	14,4	18,0	1,8	35,4	50,4	85,8
- 2006	24,9	23,3	41,7	4,8	94,7	163,6	258,3
- 2007	11,4	26,7	53,8	0,4	92,3	83,4	175,7
Energisystem-studier mm							
- 2005	1,6	5,6	37,0	19,3	63,5	24,9	88,4
- 2006	9,1	7,0	51,9	13,3	81,3	16,2	97,5
- 2007	1,8	9,0	53,9	25,3	90,0	27,3	117,3
Summa							
Energimyndigheten							
- 2005	33,7	98,1	228,0	25,8	385,6	420,6	806,2
- 2006	136,7	161	401,1	24,9	723,7	770,2	1493,9
- 2007	134,7	196,2	363,0	41,1	735,0	840,2	1575,2

8.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Energimyndigheten bedömer måluppfyllelsen inom verksamhetsmål 1 som god.

Under 2007 har ett fortsatt fokuserings- och prioriteringsarbete genomförts i linje med tidigare regeringsuppdrag, FOKUS I och II och senare energiforskningspropositionen.

Det stora intresse och engagemang som nu finns för klimat- och energiområdet har manifesterats genom att tydligare mottagare finns för resultaten från forsknings- och utvecklingsarbetet och i ett antal fall har forsknings- och utvecklingsarbete som bedrivits under en lång följd av år nu gått in i ett nära nog industriellt skede. Jämför t ex Lignoboost, svartlutsförgasning och utvecklingen inom elektronikområdet.

Det ökande intresset för området visas även genom att antalet ansökningar till energiforskningsprogrammet ökat med 15 procent från 2006 till 2007. Myndigheten stöder också i högre grad finansiellt större projekt, där ofta fler samverkande parter deltar. Medelvärdet per projekt har ökat med 50 procent sedan 2004. Vilket också i många fall är resultat av en ökad samverkan mellan olika parter.

En icke oväsentlig ökning av stödet till branschorgan/institut har skett, ca 5 procent. I gengäld har stödet till Universitet och högskolan minskat med samma siffra. Det kan också tas till intäkt för att näringslivet genom sina gemensamma forskningsorgan i högre grad än tidigare deltar som medfinansiär i de olika programmen.

Samfinansieringen med näringslivet har stadigt ökat från år till år. Andelen samfinansierat uppgår nu till 53 procent och har i jämförelse med förhållandet år 2000 resulterat i en ökning med 9 procent.

Särskilt har intresset för utveckling av systemen för tillförsel av biobränslen och utvecklingen av energieffektiva fordon som t ex hybridfordonsteknik ökat. Av de sex temaområden som verksamheten strukturerats i står Transportområdet för den största ökningen. Ökningen kan förklaras med det stora intresse som nu finns för förnybara drivmedel och energieffektivare fordon. Utöver de tre stora pilotanläggningarna för biodrivmedel (Etanol i Örnsköldsvik, förgasning av biomassa i Värnamo och förgasning av svartlut i Piteå) har en försöksanläggning för etanolproduktion i Sveg, inom ramen för en planerad biokombinatsatsning där, och utveckling av biodrivmedel med bl.a. tallolja som råvara samfinansierats.

Utöver detta har myndigheten genom regeringens beslut i juni 2007 om särskilda medel för Miljöinriktad fordonsforskning satsat 64,5 mnkr och företagen 190 mnkr inom områdena hybridfordonsutveckling, förbränningsmotorteknik och fordonsteknik för alternativa drivmedel.

Den stora satsningen på t ex hybridteknik är baserad på företagets mål att kommersialisera sådan teknik. Stöden kan då sannolikt bidra till att energieffektivare, kostnadseffektivare hybridteknik kan kommersialiseras tidigare än som annars vore möjligt. Möjligen kan också tekniken introduceras tidigare genom att demonstrationer skapar acceptans och förståelse för den nya tekniken hos användaren.

Sammantaget uppfyller de redovisade resultaten mycket väl de mål och intentioner som satts upp för respektive temaområde och kraftfulla steg har tagits längs hela forsknings- och utvecklingskedjan mot ett ökat nyttiggörande och kommersialisering av resultaten. Nya satsningar initierade både internt och externt faller väl inom de prioriterade områdena, vilket visar att verksamheten implementerat den metodik som fastslagits av riksdagen.

8.2 Verksamhetsmål 2

Målet är:

- att vetenskaplig och teknisk kunskap och kompetens, som används för utveckling och omställning av energisystemet, finns inom universiteten, högskolorna, näringslivet och den offentliga sektorn,

- att den vetenskapliga kvaliteten skall vara hög och att insatserna skall ha hög samhällsrelevans.

8.2.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 2a: Myndigheten skall per temaområde redovisa följande indikatorer:

- *Doktors- och licentiatexamen under året (antal och fördelat på kvinnor och män),*
- *Verksamma seniora forskare med energiinriktning (antal och fördelat på kvinnor och män),*
- *Industridoktorander (andel och antal, fördelat på kvinnor och män),*
- *Publicerade vetenskapliga artiklar i granskade tidskrifter (antal).⁴*

Tabell 12 Antal hel- eller delfinansierade licentiat och doktorsexamina 2005 -2007 fördelat på temaområde.

Temaområde	2005		2006		2007	
	Dr	Lic	Dr	Lic	Dr	Lic
Byggnaden som energisystem	5	1	2	4	2	0
Transportsektorn	13	6	7	13	10	13
Bränslebaserade Energisystem	51	25	23	11	26	10
Energiintensivindustri	6	8	3	5	1	4
Kraftsystemet	18	11	13	17	6	6
Energisystemstudier, övrigt mm.	5	9	7	3	8	3
Totalt:	98	60	55	53	53	36

Antalet finansierade och avlagda licentiat och doktorsexamina som visas i tabell 12 har varierat år från år. Den minskning som redovisas för 2006 och 2007 är ännu svår att tolka som en tillfällighet eller en trend som kommer att hålla i sig.

Av tabell 13 nedan framgår fördelningen mellan kön på de finansierade licentiaterna och doktorsexamina. Totala fördelningen mellan kvinnor och män som tar licentiatexamen och doktorerar inom energiområdet har varit relativt jämn över åren.

Tabell 13 Finansierade licentiat och doktorsexamina 2005-2007 fördelat på kvinnor respektive män, procent av totala antalet finansierade licentiat och doktorsexamina

	2005		2006		2007	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Doktorer %	81	19	71	29	79	21
Licentiat %	70	30	77	23	64	36
Summa %	77	23	74	26	73	27
Summa, antal	121	37	80	28	65	24

⁴ Återrapporteringskraven under 2 a är nya krav (utom antal Doktors- och licentiatexamen) i regleringsbrevet för 2007 vilket gör att vi inte kan redovisa uppgifter för år 2005 och 2006.

Tabell 14 Antal verksamma seniora forskare med energiinriktning i projekt som finansierats med minst 20 procent från Energimyndighet 2007, fördelat på kvinnor respektive män

Temaområde	Kvinnor	Män	Totalt
<i>Byggnaden som energisystem</i>	6	32	38
<i>Transportsektorn</i>	7	33	40
<i>Bränslebaserade Energisystem</i>	28	102	130
<i>Energiintensivindustri</i>	21	55	76
<i>Kraftsystemet</i>	8	50	58
<i>Energisystemstudier, övrigt mm.</i>	11	34	45
Totalt:	81	306	387

* En forskare kan vara involverad i flera projekt men räknas i denna sammanställning bara en gång och då utifrån bedömning vilket temaområde som är mest relevant för projekten

Tabell 15 Antal doktorander per temaområde och fördelat på industri- och högskole-doktorander respektive kvinnor och män

Temaområde	Industridoktorander			Högskoledoktorander			Totalt Industri- och högskole-doktorander
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	
<i>Byggnaden som energisystem</i>	4	5	9	8	17	25	34
<i>Transportsektorn</i>	1	5	6	12	27	39	45
<i>Bränslebaserade Energisystem</i>	3	4	7	22	72	94	101
<i>Energiintensivindustri</i>	2	6	8	17	21	38	46
<i>Kraftsystemet</i>	0	11	11	27	74	101	112
<i>Energisystemstudier, övrigt mm.</i>	0	2	2	24	24	48	50
Totalt:	10	33	43	110	235	345	388

Totala antalet doktorander i Energimyndighetens projekt är 388 stycken, varav 120 kvinnor och 268 män. Andelen industridoktorander är ca 11 procent och av industridoktoranderna är fördelningen 23 procent kvinnor och 73 procent män.

Tabell 16 Publicerade vetenskapliga artiklar i granskade tidskrifter år 2007 fördelat på temaområde

Temaområde	Antal
<i>Byggnaden som energisystem</i>	19
<i>Transportsektorn</i>	59
<i>Bränslebaserade Energisystem</i>	182
<i>Energiintensivindustri</i>	21
<i>Kraftsystemet</i>	100
<i>Energisystemstudier, övrigt mm.</i>	28
Totalt:	409

Åtterrappporteringskrav 2b: Myndigheten skall redovisa de väsentliga aktiviteter och i vilken omfattning myndigheten samverkat med:

- *Formas i frågor som rör energianvändning i byggnader m.m.,*
- *Vinnova vad gäller transporter samt*
- *Vetenskapsrådet vad gäller energirelaterad grundforskning.*

Energimyndigheten och **FORMAS** har under året utarbetat samarbetsformer inom temaområdet bygg. Bl.a. har Energimyndigheten under hösten deltagit i ett möte inom EU-projektet ERA Build i Amsterdam för att utvärdera möjligheter till samarbete då projektet går in i en ny etapp 2008. Energimyndigheten har därefter bestämt sig för att gå med i projektet som en partner och ser där goda möjligheter till samverkan och synergier mellan bland annat arbetsområdena hållbar renovering och industriell utveckling och den forskning som ska finansieras och bedrivas inom ramen för CERBOF (centrum för resurseffektivt byggande och förvaltning).

Samverkan med **Vinnova** sker inom transportområdet på flera plan. Via TRANSAM samordnas transportforskningsfrågor mellan myndigheter inom transportområdet. Via PFF (programrådet för fordonsteknisk forskning) sker samverkan med Vinnova, Vägverket och Naturvårdsverket kring fordonsforskning. Samverkan med Vinnova har varit extra stor under året då Energimyndigheten i juni 2007 fick ett extra anslag för Miljöanpassad fordonsforskning. Stora delar av arbetet med att granska och bereda ansökningar har skett i samverkan med Vinnova inom ramen för PFF. Vidare har samverkan inom kiselkarbidområdet förstärkts, en teknik för energieffektivare och tåligare elektronik som är av intresse för fordonsindustrin.

Energimyndigheten har sedan 2006 ett väl etablerat samarbete med **Vetenskapsrådet** beträffande energiriktad grundforskning. Genom Vetenskapsrådets årliga utlysning finns en principiell överenskommelse mellan Energimyndigheten och Vetenskapsrådet att komplettera denna utlysning med en energirelevansbilaga och därigenom bedöma inkomna ansökningar även utifrån ett energiperspektiv.

Energimyndigheten står för hela finansieringen av beviljade projekt som därmed överförs från Vetenskapsrådet till Energimyndigheten. Energimyndigheten har tagit fram kriterier för vad som bedöms som energirelevant och tillsätter den energikommitté som ska göra bedömningen. Formellt sett innebär det att de ansökningar till Vetenskapsrådet som bedöms ha god inomvetenskaplig kvalitet (minst betyg 3) och har bifogat en energibilaga lämnas även till energikommittén för bedömning.

Modellen leder till att synnerligen energiriktade grundforskningsprojekt av hög inomvetenskaplig kvalitet erhåller finansiering från Energimyndigheten. Genom en överföring till Energimyndigheten erhålls ytterligare effekter genom av samordning med den verksamhet som Energimyndigheten bedriver förövrigt. Synergieffekter i form av informationsutbyte mellan grundforskare och mer tillämpade forskare kan skapa nya intressanta forskningsområden (Science push vs. Technology pull) och identifiera möjliga tekniksprång.

Vid 2007 års utlysning inkom till Vetenskapsrådet 111 ansökningar med ifyllt energibilaga. Av dessa bedömdes 80 ansökningar ha god inomvetenskaplig kvalitet och behandlades av Energimyndighetens grundforskningskommitté. Energi-myndigheten beslutade att de 20 högst rankade projekten skulle erhålla finansiering från Energimyndigheten motsvarande totalt drygt 15 MSEK per år för perioden 2008-2010.

Åtterrappporteringskrav 2c Myndigheten skall redovisa de väsentliga resultaten av under 2007 genomförda utvärderingar av vetenskaplig kvalitet och relevans. Myndigheten skall rapportera vilka sammanställningar och analyser som genomförts av resultat från forsknings- och utvecklingsverksamhet på energiområdet.

Åtta utvärderingar har genomförts under 2007. Utvärderingarna har som syfte att bedöma huruvida den vetenskapliga kvalitén är tillräckligt hög och om energirelevansen är tillgodosedd i verksamheten. Nedan följer sammanfattningar av de åtta utvärderingar som genomförts under 2007.

Transportsektorn

Energisystem i vägfordon 2007 – 2010

En relevansutvärdering av programmet gjordes under 2006 som sedan under 2007 följdes upp med en vetenskaplig utvärdering av nya ansökningar inom el- hybridfordonsområdet. Den vetenskapliga granskningen gjordes av Professor Stanley Whittingham, State University of New York at Binghamton USA, Professor Peter G Bruce University of St. Andrews Scotland, Professor Tapani Jokinen Helsingfors Universitet Finland samt Dr Anders Malmquist Compower Sverige.

Slutsatserna från 2007 års utvärdering:

- De granskade institutionerna forskningsnivå anses som mycket hög.
- Några av projekten bör fokuseras ytterligare.
- Valda projektområden anses som mycket relevanta.

Kompetenscentrum CICERO 2006-2007

Verksamheten vid kompetenscentrum CICERO (Centre of Internal Combustion Engine Research Opus) startade 2006. För att på ett tidigt stadium säkerställa att verksamheten kommer att bli framgångsrik genomfördes den första utvärderingen av centrumet redan hösten 2007. Följande utvärderare anlätades:

Professor and Chair Douglas Reeve, Department of Chemical Engineering and Applied Chemistry, University of Toronto, Canada, Professor and Dean Anne H. Anderson, College of Art, Science & Engineering, University of Dundee, Skottland, Professor Ricardo F. Martinez-Botas, Department of Mechanical Engineering, Imperial College London, England, Professor Simone Hochgreb, Department of Engineering, Cambridge University, England.

Utvärderarnas övergripande slutsats var att man var tillfredställda med centrumets hittillsvarande utveckling och att man imponerats av det industriella engage-

manget. Rikligt med konstruktiva både övergripande rekommendationer och mer specifika synpunkter lämnades såsom följande:

- Vision, mål, urvalsmetoder och ”deliverables” bör formuleras tydligare.
- En mer innovativ strategi för rekrytering av personal och forskarstuderande bör utarbetas.
- Resurserna till organisation och ledning av centrumet bör förstärkas.
- En ökad öppenhet för ökat antal industriparter bör övervägas.
- Ett internationellt råd bör snarast etableras.
- CICERO bör öka sin synlighet.
- KTH:s kontanta bidrag borde vara större.

Bränslebaserade energisystem

Värmeforsks basprogram för perioden 2005 - 2007

Utvärderingen av programmet genomfördes under hösten 2007 av professor emeritus Tord Torisson.

Utvärderingen som är mycket positiv kan sammanfattas på följande sätt:

- Arbetet har bedrivits i linje med uppställda mål:
- Förslag till förbättringar som framförts i tidigare utvärderingar har implementerats.
- En väsentlig höjning har skett av rapporternas vetenskapliga kvalitet.
- Rapporterna finns tillgängliga utan kostnad.
-

Under programperioden har totalt 70 projekt initierats. Projekten har täckt de fyra forskningsområdena väl. De fyra forskningsområdena är Anläggnings- och förbränningsteknik, material-och kemiteknik, processtyrning samt tvärteknik. Vilka resultat som varit viktigast beror på vilket perspektiv som anläggs. Ur allmän synpunkt framgår att en förbättrad ångprocess har bäst förutsättningar till att ge ökat elutbyte i kraftvärmeanläggningar med konkurrenskraftiga produktionskostnader. De högre ångdata som krävs för detta förutsätter mer avancerade överhettarmaterial. Användning av sådana vid framförallt biobränsleledning saknas och fortsatta försök är därför angelägna.

Ett område där det finns potential till förbättringar är samverkan med universitet och högskolor. En viktig målsättning för den kommande programperioden blir därför att utveckla former för samverkan mellan Värmeforsks verksamheter och de verksamheter som bedrivs på universitet och högskolor.

Värmeforsk – miljöriktig användning av askor

Värmeforsks program Miljöriktig användning av askor (2006-2008), har utvärderats under 2007. Utvärderingen har genomförts av Doc. Roger Herbert, forskare vid Institutionen för geovetenskaper, Uppsala universitet.

Programmet är tillämpningsinriktat och ska bidra till att energiaskor, i huvudsak från biobränslen (inkl avfall) och torv, kan tas om hand på ett sätt som är förenligt med uthållig utveckling och en uthållig produktion av biobränslen. Målet är att

90 procent av energiaskor ska kunna tas omhand på miljöriktigt sätt. Delområden är: Återföring till skog, geoteknik, deponi, miljö och kemi. Utvärderingen avser:

- Grunderna för programmet
- Projektportfölj per delområde i relation till programmets mål
- Resultatens tillförlitlighet och hållbarhet för några utvalda projekt per delområde
- Kommunikation och kunskapspridning
- Askprogrammets nätverk
- Kunskapsbehov

Utvärderingens samlade omdöme är: Programmet är på rätt väg mot målpuffyllelse. Besluts- och kunskapsunderlag har producerats vilket kan leda till ökad avsättning av askor. Mycket av Programmets forskning håller hög kvalitet, och en del studier är unika. Generellt sett håller de granskade projekten en god vetenskaplig nivå. Tillförlitligheten i resultaten har bedömts som hög och många studier borde kunna publiceras internationellt. Resultaten bedöms vara till nytta även i framtiden. Programmets nätverk har haft stor betydelse.

Resultat från projekten har just börjat nå ut till mottagare och användare, och en del resultat har börjat tillämpas. De största hindren mot askanvändning tycks vara regelverk, okunskap och ovana, tillgänglighet och volymer samt attityder.

Energiintensiv industri

Nätverksprogrammet Metallurgisk forskning med energibesparingspotential vid MEFOS 2003-2006

Utvärderingen av projektpaketet Metallurgisk forskning med energibesparingspotential vid MEFOS 2003-2006 genomfördes under våren 2007 av Ronny Nilsson, Erik Skog och Janna Borgshed, samtliga från företaget Grontmij samt professor Henrik Saxén vid Åbo Akademi, Finland som expert inom processmetallurgi och matematisk modellering.

Utvärderingen kan sammanfattas på följande sätt:

- Programgenomförandet kännetecknas av ett stort engagemang från deltagande forskare.
- Den infrastruktur för tillämpad forskning som finns vid Mefos i Luleå är väl utnyttjad.
- De viktigaste tekniska och vetenskapliga målen har nåtts.
- Projektens energirelevans förefaller ha haft låg prioritet vid genomförandet av projekten.
- Under programperioden har en låg grad av implementering skett.
- Resultatspridningen har skett främst inom MEFOS kommittéer och programråd.
- Hög orderingång inom järn och stålindustrin har angetts som skäl till att den ordinarie produktionen har prioriterats framför fullskaleförsök och implementering av forskningsresultat.

Rekommendationerna från projektpaketet kan summeras enligt nedan:

- Projekt mål för minskad energianvändning och minskade utsläpp av koldioxid bör kritiskt granskas innan nya projektpaket påbörjas.
- Potentialen för energieffektivisering bör bedömas i varje enskilt projekt på ett tydligare sätt. Eventuellt bör slutrapporteringsmallen revideras så att kraven framstår mera tydligt.
- Schablonmodellen för beräkning av industribidrag bör revideras och omarbetas.
- Projekt med forskningsinriktning bör uppmanas att publicera sina resultat i en vidare krets.

Kraftsystemet

SolEl-programmet 03-07

Utvärderingen av SolEl-programmet 03-07 genomfördes under våren 2007 av Leif Magnusson från Energia.

Den samlade bedömningen är att den verksamhet som genomförts har legat helt i linje med de i målen uttalade riktlinjerna. De tester, utvecklingsarbeten och demonstrationer som har genomförts inom programmet har varit av mycket stor betydelse för kunskapsutvecklingen om användningen av solceller i Sverige. Den allmänna bild som erhållits är att programledning och styrelse gjort ett mycket bra arbete och att verksamheten genomförts väl.

Utvärderingen summeras i ett antal rekommendationer:

- Programmet bör fortsättas med minst samma intensitet som under innevarande programperiod.
- Programstyrelsen bör breddas för att tillföra kompetens och perspektiv från fler användargrupper samt från utvecklare/installatörer av solceller och system.
- Aktiva insatser bör göras för att bredda målgruppen samt för att stärka deltagandet och insatsen från de målgrupper som redan deltar.
- Fortsatt stöd eller teknisk support bör lämnas till demonstrationer av solcellsteknik och solcellanläggningar som del i fastigheters energisystem.
- Kunskapsbevakningen och informationsverksamheten bör ses över med avseende på vilka behov de olika målgrupperna har.
- En gemensamt överenskommen information beträffande nätanslutning av solcellsanläggningar bör riktas till nätföretagen. Behovet av standardisering samt certifiering av installatörer bör klarläggas.
- Insatser för att engagera fler intressenter på fastighets- och bostadsmarknaden för solcellsinstallationer bör genomföras.

Energisystemstudier

Program Energisystem

Två av varandra oberoende utvärderingar av Forskarskolan Program Energisystem har genomförts under hösten 2007 inför nytt beslut om fortsatt stöd. Den första utvärderingen genomfördes av två utvärderare i samverkan, Harald Haegermark,

CHH Consulting och Bo Rydén, Profu i Göteborg AB. Denna utvärdering av Program Energisystem (PES) var inriktad på det tvärdisciplinära upplägget och innehållet i PES kursmoment och forskning och om detta medfört några mervärden i förhållande till traditionell projektfinansiering.

Utvärderingen baserades till stor del på ett tjugotal intervjuer med personer i PES styrelse och kansli, vetenskapliga ledare på de ingående avdelningarna i Linköping, Chalmers, KTH och Uppsala universitet, personer som examinerats från PES ("Alumni") samt några personer utanför PES med god kännedom om programmet. Den baserades också på utvärderarnas långa personliga erfarenhet av svensk energisystemforskning.

Utvärderingen av forskarskolan visade på tydliga mervärden med PES tvärvetenskapliga upplägg och innehåll och ger ett starkt stöd för att fortsätta verksamheten. Det största mervärdet ligger i de utexaminerade personerna och att de funnit anställningar i paritet med deras särskilda kompetens. Utvärderingen anger samtidigt ett antal områden inom PES som kan vidareutvecklas, i syfte att både förbättra och expandera verksamheten. PES arbetar redan med flera av dessa. Utvärderingen ger stöd för att fortsätta och intensifiera det arbetet.

Den andra utvärderingen genomfördes av den internationella rådgivargruppen som finns knuten till programmet. Den internationella rådgivargruppen var till två tredjedelar ny och bestod av Dr Harald Rohrer, Universität Graz, Professor Anna Grete Hestnes, NTNU i Trondheim och Professor Carl-Johan Fogelholm, Tekniska Högskolan i Helsingfors, den sistnämnde medlem av tidigare rådgivargrupper. Utvärderingen gjordes utifrån ett internationellt perspektiv och av vetenskaplig kvalitet. Även den internationella rådgivargruppen var överlag positiv till programmet och dess innehåll, men lämnade några synpunkter som enligt rådgivarna skulle göra programmet än bättre.

Market Design etapp II

En utvärdering av den andra etappen av Market Design gjordes under 2006/2007 av Owe Andersson och Thomas Folkesson, EKAN-gruppen. Utvärderingen är en relevansutvärdering. Utvärderingen genomfördes främst genom intervjuer med personer som har medverkat i olika roller i projektet.

Utvärderingen kan sammanfattas enligt följande:

- Helhetsomdömet är mycket positivt.
- Programmet är ett tillämpat program där syftet har varit att ur ett forskningsperspektiv analysera problem på elmarknaden för att på sikt kunna forbattre marknadsens "design".
- Finansiarena har upplevt programmet som en långsiktig nytta i sin verksamhet, dock har vissa haft förväntningar på mer direkt tillämpbara resultat.
- Föredömlig informations- och resultatspridning via seminarier och workshops, där särskilt de internationella seminarierna får mycket högt betyg.
- Programmet är bra, men styrmedel borde läggas till som eget delprogram.

- Målet att bygga uthålliga forskningsmiljöer inom området har inte helt kunnat uppnås. I ett längre perspektiv bör ELFORSK stärka samordningen mellan Market Design och det besläktade ELAN programmet samt analysera hur ELFORSK ytterligare kan bidra till att skapa uthålliga forskningsmiljöer inom ämnesområdet energihandel, reglering av infrastrukturer samt styrmedel inom energisektorn, eventuellt genom skapande av någon form av ”virtuellt institut”.

Sammanställningar och analyser som genomförts av resultat från forsknings- och utvecklingsverksamhet på energiområdet.

Under 2007 har sex analyser/sammanställningar utarbetats. Syftet med dessa är att sätta in dagens forskningsfront i ett bredare sammanhang. Sammanställningarna ger dels kunskap o nuläget, dels underlag för beslut om fortsatta satsningar. De kan också fungera som dagslägesbeskrivningar och informationsmaterial till olika målgrupper, exempelvis beslutsfattare.

Följande sammanställningar/analyser utarbetats 2007:

- Artificiell fotosyntes – Energi från sol och vatten
- Bioenergi: resurseffektivitet och bidrag till energi- och klimatpolitiska mål
- Miljöeffekter av skogsbränsleuttag och askåterföring i Sverige – en syntes av Energimyndighetens forskningsprogram
- Miljökonsekvenser av stubbskörd – en sammanställning av kunskap och kunskapsbehov
- Sammanställning och syntes av kunskap och erfarenheter om grödor från åker till energiproduktion
- Swedish Energy Research – engelsk version av ”Energiforskningsläget” som beskriver det svenska energiforskningsprogrammet på ett kortfattat och lättillgängligt sätt

8.2.2 Bedömning av måluppfyllelse

Energimyndigheten bedömer måluppfyllelsen inom verksamhetsmål 2 som god.

Målet att kunskap och kompetens skall finnas för utveckling och omställning av energisystemet är bl.a. väl tillgodosett genom det betydande antal doktorander och seniora forskare verksamma inom något av energiforskningsprogrammets temaområden. Totalt finns ca 390 seniora forskare med energiinriktning engagerade i Energimyndighetens projekt och lika många doktorander. Noteras kan att antalet kvinnliga doktorander är betydligt fler än kvinnliga seniora forskare vilket möjligen kan tas till intäkt för att intresset för energiinriktningen ökar bland kvinnliga forskare.

Samarbetet med ”systemmyndigheterna”, FORMAS, VINNOVA och Vetenskapsrådet har utvecklats väl under året i konkreta samarbeten viktiga för båda parter. Här kan speciellt den med Vetenskapsrådet gemensamma beredningsgruppen framhållas och inte minst det intensiva samarbetat kring transportområdet med VINNOVA.

Antalet publicerade vetenskapliga artiklar i granskade tidskrifter är drygt 400 stycken, men då indikatorn är ny har vi ingen motsvarande siffra att jämföra med för tidigare år. I det sammanhanget är det viktigt att påpeka att vetenskapliga tidskrifter bara är en kanal av flera där projektresultaten presenteras. Andra kanaler är ”konferenspapers”, facktidskrifter och icke granskade tidskrifter. Traditionen att publicera artiklar i granskade tidskrifter skiljer sig mellan temaområden vilket tydligt framgår i tabellen 16 på s. 68.

Utvärderingarna av forskningsprogrammen ger i huvudsak gott betyg till genomförda satsningar vilket bidrar till att måluppfyllelsen gällande vetenskaplig kvalitet och samhällelig relevans bedöms som god.

Utvärderingarna har som syfte att bedöma huruvida den vetenskapliga kvalitén är tillräckligt hög och om energirelevansen är tillgodosedd i verksamheten. De utvärderingar som genomförts under året avser i första hand program delfinansierade mellan Energimyndigheten och näringslivet. Av naturliga skäl anses valda projektområden vara mycket relevanta, resultatspridningen god och engagemanget från intressenter har varit gott. Överlag är den vetenskapliga kvalitén hög, tidigare påpekanden om behov av förbättringar har i förekommande fall implementerats.

De olika ”utvärderingsteamens” medlemmar har sammantaget lång erfarenhet av respektive område som forskare med hög vetenskapligt renommé eller som erfaren konsult med bred erfarenhet av forsknings- och utvecklingsverksamhet. Detta medför att utvärderingsteamerna inte endast levererar kritik utan kommer med många praktiska råd, medverkar till att nya, ofta internationella samarbetsmönster skapas och inte minst bidrar till att sätta in forskningen i ett internationellt sammanhang.

8.3 Verksamhetsmål 3

Målet är

- att stödja och främja svenskt näringslivs utveckling och introduktion av nya produkter och tjänster på marknaden som bidrar till omställning till ett hållbart energisystem såväl i Sverige som globalt, och
- att bidra till kommersialisering av projektresultat genom att aktivt stödja projekt som bedöms ha kommersiell potential med såväl affärsutvecklande åtgärder som finansiellt stöd.

8.3.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 3a: Myndigheten skall per temaområde redovisa följande indikatorer:

- omfattningen av investerat riskkapital (kronor),
- slag av mottagare för utvecklingsprojekt och stöd till kommersialisering
- antal patent och licenser
- antal nya företag som fått stöd från myndigheten,

• antal nya eller förbättrade produkter/tjänster som kommit ut på marknaden med stöd från myndigheten.⁵

Omfattningen av investerat riskkapital

Energimyndigheten gör bedömningen att det inte går att redovisa omfattningen av investerat riskkapital. I den enkätundersökning som genomförts visade det sig för stödmottagare dels svårt att skilja ut vad som är att betrakta som riskkapital och vad som är att betrakta som samfinansiering, dels ser flera företag omfattningen av riskkapital som en "ej offentlig" uppgift och har därmed inte besvarat frågan i den enkät som gått ut till samtliga stödmottagare.

Indikatorn var ny i 2007 års regleringsbrev och har inte tidigare redovisats. Efter diskussion med Regeringskansliet om svårigheten i att redovisa tillförlitliga siffror är återrapporteringskravet borttaget ur 2008 års regleringsbrev.

Utveckling och kommersialisering

Tabell 17 Slag av mottagare för utvecklingsprojekt och stöd till kommersialisering

Anslagsmottagare	2007 Antal organisationer	2007 STEM	2007 Näringsliv	2007 S:a
Företag: Stora	6	40	129	169
Företag: SMF	30	89	225	313
Branschorgan/institut	21	146	273	418
Universitet/högskolor ^{a)}	6	124	126	250
Summa beviljade medel mnkr	63	398	753	1 151

a) Chalmers, KTH, Luleå tekniska universitet, Uppsala universitet

Tabell 18 Stöd till utveckling och kommersialisering projekt fördelat per temaområde

Beviljat per temaområde	2007 STEM	2007 Näringsliv	2007 S:a	2007 Procent
Byggnaden som energisystem	42	63	105	9 %
Transportsektorn	115	243	358	31 %
Bränslebaserade energisystem	111	170	280	24 %
Energiintensiv industri	93	221	314	27 %
Kraftsystemet	36	51	87	8 %
Energisystemstudier m m	2	5	7	1 %
Summa mnkr	398	753	1 151	
Summa procent	35 %	65 %	100 %	100 %

I begreppet utvecklingsprojekt ingår såväl affärsutvecklingsprojekt som genomförs av utvecklingsbolag som utvecklingsprogram och projekt som genomförs med branschorgan, institut och företag samt kompetenscentra som genomförs med UoH och företag. Drygt hälften av Energimyndighetens totala finansiering går

⁵ Återrapporteringskraven under 3 a är nya i regleringsbrevet för 2007, vilket gör att uppgifter för år 2005 och 2006 inte kan redovisas.

därmed till utvecklingsprojekt och program där näringslivet går in med 65 procent samfinansiering.

Insatserna innefattar utveckling av såväl enskilda produkter eller system som tjänster samt till viss del tillämpad forskning i anknytning till utveckling. Orsaken till att denna arbetsform är framgångsrik är att utvecklingen inte är linjär utan det finns ofta ett behov av att föra tillbaka frågor till forskningen. Det centrala är också att näringslivet dvs. bransch eller enskilda företag aktivt deltar i utvecklingen och bidrar med medel och/eller egna insatser (samfinansiering) som gör att de statliga insatserna "växlas upp" från ca 0,4 miljarder kronor till nära 1,2 miljarder kronor.

Tabell 19 Antal patent och licenser per temaområde

Temaområde	Patent godkänt	Patent ansökan inlämnad	Licenser
Byggnaden som energisystem	2	6	0
Transportsektorn	7	13	1
Bränslebaserade Energisystem	1	7	1
Energiintensivindustri	4	2	5
Kraftsystemet	3	4	0
Energisystemstudier, övrigt mm.	4	9	0
Totalt:	21	41	7

Av totalt antal redovisade patent har även 40 procent sökts eller beviljats utomlands.

Tabell 20 Antal nya* företag som fått stöd från Energimyndigheten 2007

Temaområde	Antal
Byggnaden som energisystem	2
Transportsektorn	5
Bränslebaserade Energisystem	4
Energiintensivindustri	3
Kraftsystemet	2
Energisystemstudier, övrigt mm.	4
Totalt:	20

*För att definiera nya företag har Energimyndigheten valt att använda den del av definitionen för nystartade innovativa företag i Gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation från december 2006 (2006/C323/01), som rör åldern på företag är: "företag som har existerat under kortare tid än sex år vid den tidpunkt stödet beviljades"

Tabell 21 Antal nya eller förbättrade produkter/tjänster som kommit ut på marknaden med stöd från Energimyndigheten

Temaområde	Antal
Byggnaden som energisystem	11
Transportsektorn	6
Bränslebaserade Energisystem	17
Energiintensivindustri	17
Kraftsystemet	8
Energisystemstudier, övrigt mm.	8
Totalt:	67

Exempel på företag med en produkt som Energimyndigheten beviljat stöd både till forskning och utveckling och senare till affärsutveckling är Transic AB. Företaget har under året börjat sälja energieffektiva komponenter baserade på kiselkarbid. Komponenterna förväntas bl. a. bidra till bättre lösningar för hybridfordonsindustrin.

***Återrapporteringskrav 3b** Myndigheten skall redovisa utvecklingsarbetet med att främja projekt som bedöms ha kommersiell potential så att deras marknads-mässiga förutsättningar kan prövas.*

Energimyndigheten har, som en aktör i det nationella innovationssystemet, verkat för att koppla samman sina traditionella samverkanspartners inom forskning och utveckling med övriga aktörer inom innovationssystemet såsom VINNOVA, Innovationsbron och NUTEK. Som en inledning till detta har möten anordnats mellan Energimyndigheten, Innovationsbron AB och Elforsk AB för att hantera frågeställningar inom kraftbranschen. Dessa möten syftar dels till att lyfta in energiområdet i innovationssystemet på ett tydligare sätt och dels till att tydliggöra innovations- och kommersialiseringsfrågor bland aktörer som hittills varit mest aktiva inom energiområdets forskning och utveckling.

Energimyndigheten har sedan många år tillbaka finansierat och deltagit i internationellt och nationellt utvecklingsarbete inom området förgasning av svartlut. Tekniken kan användas för ett ökat elutbyte eller för biodrivmedelsproduktion i samband med sulfatmassaproduktion. Det svenska företaget Chemrec AB som har grundläggande patent och kunskap inom området har de senaste åren byggt en pilotanläggning i Piteå och verifierat funktionen av den nya processen. De har genom den goda funktionen i processen lyckats knyta till sig såväl svenskt som internationellt riskkapital och har nu startat kommersiella förstudier för två produktionsanläggningar, en i USA och en i Sverige. Förstudien i USA är ett av delprojekten inom ramen för samverkansavtalet med USA.

Samverkansavtalet mellan USA och Sverige har också lett till ett stort utvecklingsprojekt inom hybridfordonsområdet med Volvo AB startat. Projektet rör hybridisering av lastbilar och möjlighet att köra med förnybara drivmedel. Projektet samfinansieras av Volvo AB/Mack, Energimyndigheten och Department of Energy i USA.

EU använder sig av utvecklingsplattformar som verktyg för att ta fram forskningsstrategier inom områden av specifikt intresse och för att snabbare möjliggöra kommersialisering av resultaten. Energimyndigheten har varit drivande för att skapa en europeisk teknikplattform inom området biodrivmedel eftersom myndigheten har gjort stora strategiska satsningar som är beroende av att dessa strategier också genomförs på EU-nivå. Teknikplattformen startade för ett år sedan och har nu tagit fram en strategisk forskningsagenda och hur den ska implemeteras på EU-nivå. Myndigheten har haft rollen som sekretariat och sammankallande i plattformsarbetet.

I slutet av 2007 hade Energimyndigheten cirka 25 bolag där det pågår ett aktivt arbete med att bedöma den kommersiella potentialen i bolagens teknik eller affärsidé. Myndigheten bistår företagen med stöd vad gäller utveckling av affärsplaner, vidgning av kontaktnät, marknadskartläggningar och utlåanden från ämnesexperter samt finansiering i form av villkorslån.

Energimyndigheten har dessutom 18 bolag som beviljats villkorslån och där det affärsutvecklande arbetet med bolagen fortsätter. Detta arbete kan handla om allt från att vägleda och guida till att bistå med att knyta kontakter för fortsatt företagsutveckling.

I syfte att förbättra möjligheterna att ge relevant stöd till projekt med kommersiell potential har Energimyndigheten genom rekrytering förstärkt den interna kompetensen inom bl. a. avtalsjuridik och patentjuridik.

I syfte att förbättra möjligheterna att kommersialisera produkter inom energiområdet har Energimyndigheten lagt resurser på att skapa kontakter och nätverk med aktörer av betydelse då det gäller att föra produkter från idé till marknad. Den främsta målgruppen för detta är investerare som har möjlighet att bistå företagen med medel för fortsatt företagsutveckling efter Energimyndighetens insatser. Dessa aktörer förses löpande med information om energiområdet och kontaktnät med syfte att stimulera investeringar inom energiområdet.

Nedan ges exempel på tre bolag som Energimyndigheten beviljat villkorslån under 2007.

El-forest AB är ett företag i Örnsköldsvik som producerar en hybridskotare med en bränsleförbrukning som är 35-50 procent lägre än hos konventionella skotare i samma klass. Skotaren har en mängd andra miljömässiga fördelar utöver den lägre energiförbrukningen exempelvis väsentligt mindre markpåverkan. Efter att Energimyndigheten intresserade sig för bolaget har Volvo Technology Transfer AB gått in som delägare.

Midsummer AB fick under 2007 ett villkorslån för att under 2008 utveckla och kommersialisera affärsidén att på ett kostnadseffektivt sätt massproducera solceller för försäljning till modultillverkare. Det långsiktiga målet är att kunna tillverka solceller till en kostnad som möjliggör elproduktionskostnader som är konkurrenskraftiga i förhållande till de elpriser som konsumenten idag betalar.

Stormled AB fick under 2007 ett villkorslån för att vidareutveckla sin affärsidé inom området energieffektiv belysning baserad på vita lysdioder. Stormleds affärsidé är att producera ett nanomaterial baserad på ett material som inte har används tidigare som består av zinkoxid. Produkten ska senare levereras till belysningsindustrin. Det långsiktiga målet för Stormled är att fram ett material som är effektivare och betydligt billigare än det som finns på marknaden idag.

8.3.2 Bedömning av måluppfyllelse

Energimyndigheten bedömer måluppfyllelsen inom verksamhetsmål 3 som god. År 2007 är det första hela år som den nyinrättade avdelningen Affärsutveckling och kommersialisering kunnat bedriva ett utvecklingsarbete att främja en introduktion av nya produkter och tjänster på marknaden som bidrar till omställning till ett hållbart energisystem. Energimyndigheten har beviljat ett finansiellt stöd i form av villkorslån till projekt, som bedöms ha kommersiell potential, med drygt 32 miljoner kronor under året. Utöver detta finansiella stöd har Energimyndigheten utfört affärsutvecklande åtgärder till cirka 25 företag. Intresset för lånestöd från Energimyndigheten är stort och under året har noterats ett ökat massmedialt tryck gällande myndighetens affärsutvecklande insatser.

Transic AB har under året börjat sälja energieffektiva komponenter baserade på kiselkarbid. Energimyndigheten har gett stöd till såväl forskning och utveckling som ligger till grund för bolagets produkter som till affärsutveckling i samband med bolagsbildningen. Komponenterna förväntas bl. a. bidra till bättre lösningar för hybridfordonsindustrin.

Chromgenics AB är ytterligare ett exempel på företag vars verksamhet byggs på forskning och utvecklingsaktiviteter som stötts av Energimyndigheten. Företaget ämnar producera elektrokromt glas för applikationer med potential att effektivisera energiutnyttjandet i byggnader och fordon. Bolaget har tidigare erhållit stöd till affärsutvecklingsinsatser från Energimyndigheten och har under året tagit in riskkapital för uppskalning av produktionskapaciteten.

Sedan Energimyndigheten introducerade ett investerarforum på årets energiting har ett flertal aktörer arrangerat liknande forum där investerare, innovatörer och entreprenörer kan mötas.

Energimyndigheten har under året bedrivit ett aktivt kontaktskapande arbete bland annat genom nätverk och utvecklingsplattformar där innovationssystemets olika aktörer möts och har på så sätt bidragit till att stärka svenskt näringslivs konkurrenskraft såväl inom Europa som på världsmarknaden.

Arbetet med att realisera det bilaterala avtalet mellan Sverige och USA har redan resulterat i utveckling av nya produkter till marknaden som på sikt förväntas bidra till omställningen till ett hållbart energisystem såväl i Sverige som globalt.

Andelen samfinansiering har ökat från flera branscher och ett flertal projekt eller företag som är relaterade till myndighetens verksamhet har attraherat riskkapital (Chemrec, Solibro). Särskilt har intresset för utveckling av systemen för tillförsel av biobränslen och utvecklingen av energieffektiva fordon som t ex hybridfordonsteknik ökat.

8.4 Verksamhetsmål 4

Målet är att resultat och metoder från forskning inom temaområdet energisystemstudier används i och integreras med myndighetens löpande verksamhet.

8.4.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 4: Myndigheten skall redovisa väsentliga insatser för att integrera resultat och metoder i den löpande verksamheten. Myndigheten skall även redovisa arbetet med ökad kunskap om mäns och kvinnors energianvändning.

Väsentliga insatser för att integrera resultat och metoder (från temaområdet energisystemstudier) i den löpande verksamheten:

- En doktorandkurs som ska erbjudas alla doktorander som finansieras genom Energimyndighetens forskningsprogram har beställts och börjat utvecklas av energisystemforskare vid Linköpings universitet, Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Chalmers Tekniska Högskola, Kungliga Tekniska Högskolan och Lunds universitet.
- Deltagande kommuner i Energimyndighetens Uthållig Kommun har på Energimyndighetens bekostnad nyttjat energisystemforskare från Linköping, KTH och Luleå för att göra energianalyser i kommunernas företag.
- I Energimyndighetens och Naturvårdsverkets arbete med Kontrollstation 2008 har systemforskning integrerats i arbetet med analyser i flertalet av underlagsrapporterna; *Styrmedel i klimatpolitiken* (ER 2007:28), *Åtgärdsalternativ i Sverige – en sektorsvis genomgång* (ER 2007:29), *Konsekvensanalys av klimatmål* (ER 2007:30). Myndigheten har därtill särskilt beställt forskningsbaserat underlag av forskare vid Stockholm Environment Institute respektive Luleå Tekniska Universitet.⁶
- Energimyndigheten rapporterade sitt arbete med särskilt sektorsansvar för miljömålsarbetet till Miljömålsrådet med rapporten *Energi som miljömål* (ET 2007:21). Rapporten vilar på fem underlagsrapporter vilka många till stor del integrerar energisystemforskning i analys och slutsatser. Myndigheten har därtill särskilt beställt forskningsbaserade studier både som direkt underlag till rapporterna och för vidare metodutveckling kring frågor om bl.a. styrmedel för bioenergi.

Arbetet med ökad kunskap om kvinnors och mäns energianvändning:

- I rapporten *Hushåll och energibeteende* (ER 2007:19) har myndigheten särskilt lyft fram forskning om kvinnors och mäns energianvändning. Energimyndigheten har därtill beställt en ytterligare fördjupning inom området av professor Anna-Lisa Lindén.

⁶ Persson Å., Jonsson D.K, Nilsson L. J, Nilsson M, Finnveden G. 2007. Kompletterande klimatmål med fokus på sektorsmål. Stockholm Environment Institute.

Söderholm P. 2007. The Economic Costs of Climate Policy. First Draft, April 2007.

- Forskningsprojektet *Kvinnor, män och energi – en jämförande studie inom EU* ingår i programmet Allmänna energisystemstudiers prioriterade område ”genus- och generationsperspektiv”. Forskarna har 2007-12-28 lämnat en lägesrapport till Energimyndigheten.⁷ Undersökningen visar att män är kraftigt överrepresenterade i energibolags styrelser, i ungefär samma omfattning som i börsbolags styrelser totalt. Andelen kvinnor uppgår till endast 17 procent i genomsnitt. Författarna visar i en andra del i studien att ensamstående mäns totala energiförbrukning är 20 procent större än ensamstående kvinnors. Samtidigt förklarar inkomstskillnader större variationer i energiförbrukning än vad kön gör.
- Som komplettering till Energimyndighetens projekt ”Mätning av hushållsel i 400 hushåll” bedrivs även två beteendestudier, en med fokus på användning av belysning (Mats Bladh et al, Linköpings universitet) och en om den övriga hushållsansvändningen (Kajsa Ellegård et al, Linköpings universitet, samt Anna-Lisa Lindén, Lunds universitet). Preliminära resultat⁸ pekar på en stor skillnad mellan olika hushållsmedlemmar vid användningen av el för att utföra olika sysslor i vardagen. Ålder och kön är här viktiga parametrar: Till exempel är det fortfarande till största delen kvinnor oavsett ålder som står för tvätt och matlagning, medan användning av datorer är rätt lika vad gäller yngre vuxna och barn. Beteendestudierna kommer även att bidra till pågående forskningsprojekt inom ELAN (Elforsks program om Elanvändning i vardagen), där fördjupade studier om hushållens elanvändning bedrivs och där genus-perspektivet också finns med.

8.4.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för verksamhetsmål 4 bedöms som god.

Kvaliteten på den forskning som genomförs inom temaområdet energisystemstudier är god. De forskares underlag som använts i den löpande verksamheten har nyttjats eller beställts just i syfte att höja kvaliteten på myndighetens utredningar och bidra till att stärka både myndighetens kompetens och budskap. I det löpande arbetet har forskningsresultat använts i stor utsträckning för kvalificerade utredningar som Kontrollstation 2008 och den fördjupade miljömålsutvärderingen. Ett annat sätt att uppnå målet med att integrera resultat och metoder från forskning om energisystemstudier är att rekrytera f.d. forskare inom temaområdet direkt till myndigheten, vilket också skett i en ökad omfattning de senaste åren.

⁷ Carlsson-Kanyama A., Råty R. ”Kvinnor, män och energi: makt produktion och användning”. (utkast)

⁸ A. Green och K. Ellegård, ”Consumer behaviour in Swedish households: routines and habits in everyday life”, konferensbidrag till ECEEE 2007.

9 Verksamhetsgren 2002 års energipolitiska program

9.1 Mål för åtgärder för effektivare energianvändning

1. Målet är att öka kunskaperna om och stimulera intresset för ekonomiskt och miljömässigt motiverad energieffektivisering hos specifika användargrupper och allmänheten.
2. Målet är att öka andelen kvinnor som nås av informations- och utbildningsinsatser såväl hos specifika användargrupper som allmänheten.

9.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Myndigheten skall redovisa väsentliga insatser som genomförts under året och bedömda effekter. Myndigheten skall därvid särskilt redovisa:

bedömda effekter av större informations- och utbildningsinsatser som genomförts med avseende på spridning, uppmärksamhet och kunskapshöjning samt ur ett jämställdhetsperspektiv.

Informationskampanjen Bli energismart!

Energimyndigheten har 2007 – på uppdrag av regeringen - drivit en informationskampanj ”Bli energismart” tillsammans med Boverket, Naturvårdsverket och Konsumentverket. Samverkan har skett med energirådgivare och energikontor. Målgruppen har varit villaägare och ägare till flerbostadshus. Kampanjen har innefattat ett utställningshus som har turnerat på nio olika platser i landet. Huset har varit utrustat med energismart teknik och energisnåla lösningar. Det massmediala genomslaget har varit mycket gott. Det har blivit 35 artiklar i print med en räckvidd på 12,4 miljoner potentiella läsare. Genomsnittsartikeln har varit något större än en halvsida. Dessutom har det varit 14 inslag i etermedia och 9 artiklar på Internetsidor.

En eftermätning genom intervjuer med allmänheten visar att andelen personer som hört talas om begreppet energieffektivisering ökat från 52 procent till 58 procent. Användningen av lågenergilampor tycks ha slagit igenom rejält. Andelen som spontant nämner det som en energisparande åtgärd man gör i sitt hushåll har ökat från 22 procent till 35 procent. Att medvetenheten har ökat kan man också anta genom att man idag i genomsnitt nämner 1,7 energisparande åtgärder som man gör i sitt hushåll jämfört med 1,5 för ett år sedan.

Informationsinsatser för ökad energieffektivisering i företag, byggnader och hushåll

I oktober genomfördes en energisparhelg med kommunala energirådgivare och representanter från regionala energikontor på landets samtliga IKEA-varuhus. Uppskattningsvis fick mer än 5000 personer kontakt med energirådgivarna och nästan 3500 broschyrer delades ut. De flesta energirådgivare tycker att detta var ett bra sätt att nå ut med information på, både att marknadsföra sin roll och att ge råd och tips på.

På Energimyndighetens webbplats pågår sedan år 2005 utvecklingen av riktad information till allmänhet och företag. På webbplatsen finns numera sidorna "Råd och tips hushåll" och "Råd och tips företag". Statistik visar ett ökat intresse för webbsidan Råd och tips hushåll, där information finns om bl.a. energisparande åtgärder, olika uppvärmningsalternativ och tester av energikrävande produkter. Från första januari till sista november år 2007 har antalet besök varit drygt 124 000 vilket ger ett snitt på drygt 400 per dag, vilket är en markant ökning sedan år 2006. Statistik visar också ett ökat intresse för webbsidan Råd och tips företag som bl.a. innehåller information om energieffektivisering i företag, lokaler och bostadshus och energisparande åtgärder för bostadsrättsföreningar. Från första januari till sista november år 2007 har antalet besök varit drygt 19 000 vilket ger ett snitt på 67 besök per dag.

På regional nivå driver Gävle Dala Energikontor ett jämställdhetsprojekt för att stödja kvinnor inom de mansdominerade yrkena skorstensfejare och energirådgivare. I dagsläget har detta resulterat i en viss samverkan mellan yrkesgrupperna regionalt, främst genom bättre förståelse för varandras yrken och vissa steg till gemensamma informationsinsatser gentemot kundgruppen. Därutöver har det bildats ett nationellt nätverk för kvinnliga sotare och energirådgivare. Nätverket syftar till att stödja kvinnor inom yrkesgrupperna samt verka för fler kvinnliga sökanden till relevanta utbildningar och utlysta tjänster inom området.

Under året har projektet "Pelletsvärme- framtidsvärme" drivits som är ett samverkansprojekt med Energikontoren, energirådgivarna och branschen för att höja kunskapsnivån ända fram till kund och erbjuda helhetslösningar. Projektet har beviljats 2 016 000 kr för två år och har förbrukat 1 195 000 kr under 2007.

Energimyndigheten ser det som mycket positivt att besöksfrekvensen på webbsidan ökat så kraftigt. Ett rimligt antagande är att detta tillsammans med energirådgivarnas fortsatta informationssatsning har utmynnat i ett större användande av de rekommenderade åtgärderna. Dessutom ökade allmänhetens kännedom om energirådgivarnas verksamhet i och med kampanjen på landets IKEA-varuhus.

Informations- och utbildningsinsatser för energirådgivarna

Under år 2007 genomfördes flera utbildningsinsatser som syftade till att öka energirådgivarnas kompetens inom energiområdet och för att stärka dem i sin roll som energirådgivare. Energimyndighetens genomförde dessa samtidigt som de regionala energikontoren utförde sina årliga fortbildningar.

Utbildning i företagsrådgivning för kommunala energirådgivare

Under sommaren och hösten 2007 genomförde Energimyndigheten i samarbete med Föreningen Sveriges Energikontor en utbildning i rådgivning mot små- och medelstora företag, där huvudsaklig fokus låg på industriföretag. Utbildningen pågick under två dagar och genomfördes på sju platser i landet. Totalt deltog 161 energirådgivare fördelat på 52 kvinnor och 109 män. Det totala antalet deltagare översteg Energimyndighetens mål som var 120 deltagare. Utbildningen var uppdelad i en teoretisk och en praktisk del med både fallstudier och studiebesök på ett lokalt företag. I de enkätsvar som lämnades framkom att utbildningen var mycket uppskattad och det var uppenbart att det fanns ett behov av denna typ av kunskap bland energirådgivarna för att underlätta i rådgivningsarbetet mot små- och medelstora företag.

Belysningskurs

Som en del i Regionförbundet Örebros projekt ”Rikstäckande kurser i energieffektiv belysning” genomfördes 6 utbildningstillfällen på lika många orter för de kommunala energirådgivarna. Totalt har 76 energirådgivare deltagit. Enligt de enkätundersökningar som genomförts har kursen varit bra eller mycket bra, både vad gäller helhetsbedömningen, samt den nytta man har av kursen i sin yrkesroll.

Fortbildning för kommunala energirådgivare i Halland

De kommunala energirådgivarna i Halland tillhör i dagsläget inte något regionalt energikontor, varför Energirådet Halland beviljades medel från myndigheten för att genomföra aktiviteter och fortbildning för de kommunala energirådgivarna i regionen. Fortbildningen skedde på områdena solenergi, passivhus, fuktproblematik och energideklarering samt energieffektivisering i företag. Syftet med projektet var att höja energirådgivarnas kompetensnivå, men även att skapa ett starkare nätverk för energirådgivarna i regionen. Totalt deltog 9 energirådgivare med fördelningen 5 kvinnor och 4 män. Enligt utvärderingarna var deltagarna nöjda med fortbildningen och anser att den har varit kompetenshöjande.

Samtliga utbildningar riktade mot energirådgivare är viktiga då bättre kunskap ger bättre förutsättningar vid rådgivningssituationer.

Kraftsamling 2007

Energimyndighetens konferens för energirådgivare, regionala energikontor och Energimyndigheten genomfördes för femte året i rad den 2-3 oktober och samlade närmare 300 deltagare, varav ca en tredjedel var kvinnor. Totalt var ca 200 kommuner, samtliga energikontor samt representanter från 12 Länsstyrelser representerade. Temat för Kraftsamling 2007 var nya sätt att mäta verksamheten på samt hur energirådgivningen kan förankras i kommunerna. Kraftsamling är ett etablerat forum för nätverkande och gemensam utveckling av verksamheten. De skriftliga kommentarer som samlades in visade att årets Kraftsamling var mycket uppskattad och att samlingsen är en viktig plattform för fortsatt arbete.

Informationsinsatser gentemot industri

Projektet EnergiFokus har redovisats på Energitinget och projektet har därutöver resulterat i en folder och en rapport som främst riktar sig till små och medelstora industriföretag. I övrigt har seminarier och andra informationsinsatser genomförts. 54 företag har genom projektet fått djupare kunskap och 29 företag har deltagit i en större informationsträff. Projektet avslutades under slutet av 2007 och därför kan inga direkta besparingseffekter redovisas. Utvärderingen av projektet samt det intresse som visats efter genomförandet anger dock att framtaget informationsmaterial och projektupplägg kommer att inspirera och leda till ökad kunskap för hur små och medelstora industriföretag kan arbeta strukturerat med energiaspekten.

Energimyndigheten har under året aktivt deltagit i den europeiska arbetsgrupp för energieffektivisering inom IPPC:s så kallade BREF-arbete. Det är svårt att bedöma direkta effekter av BREF-dokumentet, men den omfattande handboken kommer säkert att få stor betydelse för tillsynsmyndigheter när de ställer krav på energieffektivisering i enlighet med miljöbalken och bästa tillgängliga teknik s.k. BAT. Dessutom kommer dokumentet att ge stöd för industriföretag, kommunala energirådgivare och konsulter.

Motorlistan avseende högeffektiva elmotorer, eff1, har uppdaterats under året. Samtidigt har Energimyndigheten påbörjat planeringen för den nya testmetod som gäller från och med hösten 2007 och det nya klassificeringssystem som troligen börjar gälla under 2008. Nuvarande klassificeringssystem har fungerat i Europa medan det nya kommer att bli internationellt. Energimyndigheten deltar också i en arbetsgrupp som arbetar med det internationella klassificeringssystemet. Den nya testmetoden kommer att få stor effekt då tidigare oklarhet med toleranser minskar. Små procentuella energiförbättringar av elmotorer ger stor faktisk effektivisering av elanvändningen eftersom elmotordrifter står för drygt 60 procent av industrins elanvändning och en stor del av den totala elanvändningen.

Övriga informationsinsatser

Energimyndigheten fick i 2006 års regleringsbrev i uppdrag att genomföra rådgivningsalternativet i enlighet med artikel 8 i EG-direktivet om byggnaders energiprestanda. Under 2007 har insatser, riktade till fastighetsägare med oljeeldade värmepannor i storleksordningen 20-500 kW, påbörjats i regionerna Jämtland, Stockholm, Västra Götaland och Skåne. De kartläggningar av pannbeståndet som genomförts visar att det oljeeldade pannbeståndet minskat med omkring 30 procent sedan år 2003. Telefonrådgivning, informationsseminarier, samarbete med branschorganisationer, framtagande av riktat informationsmaterial är några av de aktiviteter som genomförts. Det är i detta skede för tidigt att bedöma vilka effekter insatsen har haft.

”Energikicken”, namnet på 13 st implementeringsseminarier, bedrevs i samarbete med UFOS (utveckling av fastighetsföretagande i offentlig sektor). 550 deltagare totalt inkl föreläsare, varav 13 procent kvinnor deltog. Målgrupperna var 1) politiker, 2) fastighetschefer och 3) förvaltare och driftpersonal.

En informationsturné i samarbete med SCR (Sveriges camping- och stugägares riksorganisation) och sex energikontor har genomförts. Sextiofem campingplatser har besökts och möjligheten till solvärme har dokumenterats och diskuterats med campingvärdarna. Projektet beviljades 465 000 SEK.

antalet projekt som har fått bidrag för särskilda informations- och utbildningsinsatser, vilka grupper som erhållit medel samt totalt belopp för detta.

Totalt antal projekt som fått stöd framgår av nedanstående tabell (tkr).

	2003	2004	2005	2006	2007
Antal projekt	34	45	40	23	28

Det beviljade stödet fördelades till aktörer enligt tabell nedan.

Grupp	2003	2004	2005	2006 ⁹	2007 ¹⁰
Energikontor	8 949	6 760	4 322	2 503	3 419
Stiftelse	-	1 115	552	650	-
Högskola/universitet	-	583	2 225	471	-
Branschförening	1 218	508	2 321	1 723	151
Forskningsinstitut	-	202	2 678	-	-
Kommunalförbund	-	200	329	330	240
Övriga	1 450	868	2 558	2 952	4 375
Summa	11 617	10 236	14 985	8 629	8 185

Indelningen i typ av aktör har mellan åren 2003 och 2004 justerats, varför det i posten Övriga för år 2003 kan ingå stiftelse, kommunalförbund m.fl. I 2003 års belopp och antal inkluderas dessutom 13 projekt om totalt 6 mnkr för de regionala energikontorens samordning mm av den kommunala energirådgivningen. Från och med år 2004 redovisas detta separat, det vill säga i de 8 628 mnkr för 2006 i tabellen ovan ingår inte medel till energikontoren. I posten Övriga ingår det från 2007 även regionalförbund, länsstyrelser, m.fl.

Från anslaget till lokala och regionala satsningar har under år 2007 elva regionala energikontor sökt respektive beviljats ekonomiskt stöd för två av sina verksamhetsområden. Det ena området är *”samordning och kompetensutveckling av den kommunala energirådgivningen”*. Det andra är rollen som *”regional energiaktör”*. Stödet har uppgått till 6 815 tkr.

Av de projekt som har beviljats stöd kan nämnas en musik- och teaterföreställning om klimatfrågan som Energikontoret i Norrbotten har fått stöd för. Föreningen Sveriges Regionala Energikontor har beviljats stöd dels för utbildning av energirådgivare gällande små och medelstora företag dels för en Bygga-bo-utbildning. Energikontor Sydost har fått stöd för ett nationellt skolprojekt, Energi för unga i

⁹ Nivån på avsatta medel för projektverksamhet för år 2006 var lägre än tidigare år. Intresset för att genomföra projekt har dock inte minskat.

¹⁰ Nivån på avsatta medel för projektverksamhet för år 2007 var lägre än tidigare år. Intresset för att genomföra projekt har dock inte minskat.

skolan. Länsstyrelsen i Västra Götaland har beviljats stöd för en energiteknisk utbildning för miljöhandläggare.

Energimyndigheten har under år 2007 finansierat en utbildning i energihushållning för länsstyrelsernas miljöskyddsinspektörer, 166 800 kr. Utbildningen har hållits på 3 platser i landet. Totalt deltog 85 personer vid utbildningarna, 45 kvinnor och 40 män. 74 av deltagarna var miljöskyddshandläggare från länsstyrelser, resten från kommuner och företag. Utbildningen var en del av projektet Energi-kartläggning, som i sin tur är den del av projektet Miljösamverkan Sverige, där länsstyrelserna tar fram gemensamma riktlinjer för tillsyn enligt miljöbalken.

vilka slag av utbildnings- och samordningsinsatser de regionala energikontoren har genomfört.

I linje med myndighetens villkor har samtliga energikontor under året genomfört minst fyra nätverksträffar och utöver dessa minst två kompetensutvecklande aktiviteter med energirådgivarna. Utbildningarna, och insatser därutöver, har berört en rad områden:

- Energikontoret i Mälardalen har genomfört insatser om bland annat värmepumpar, energisåla hus, pellets och energieffektiva lantbruk.
- Jämtlands Läns Energikontor har aktivt deltagit i media genom inlägg i klimatdebatten, därutöver har särskilt bevakats och utbildats i vätgas, närvärme och hållbart byggande.
- Västernorrlands Energikontor har genomfört en energisparkampanj, utbildat i sol och värme, belysning, pellets och energideklarationer.
- Energikontor Värmland har under året utbildat inom exempelvis energideklarationer, passiva hus och EU-projektstöd inom energi- och miljöområdet.
- Energiråd Väst har arrangerat utbildningar om fukt och isolering samt belysning.
- Gävle Dala Energikontor har samordnat insatser för miljöriktiga transporter och biodrivmedel samt främjat utnyttjandet av solceller och solvärme i olika projekt.
- Energikontoret Skåne har under året arrangerat ett regionalt energiting, samverkat på EU-nivå om biogas samt medverkat i arbetet med Solar City Malmö.
- Norrbottens Energikontor, NENET, har arrangerat fördjupningsutbildning inom Bygga-Bo Dialogen, tagit fram en musik och teaterföreställning om hållbarhet och klimat "SCENARIO₂" och även firat tioårsjubileum.
- Energikontoret Örebro, ÖNET, har ordnat utbildningar med fokus på isolering, fönster, solvärme och småskalig vindkraft.

- Energirådgivningen Stockholm har fortsatt arbetat med informations- och utbildningsverksamhet riktad till särskilda målgrupper samt samarbetet med Tekniska museet i projektet Energismart med syfte att nå ut med ett energitema till elever.
- Energikontoret Kronoberg/Kalmar, Energikontor Sydost, samverkar på EU-nivå för att aktivera människor att själva bidra till att uppnå målen i Kyoto-protokollet och främjar användningen av bioenergi och biogas i olika projekt.

vilka slag av aktiviteter som de kommunala energirådgivarna har genomfört i syfte att nå allmänheten.

Typ av aktivitet	2003	2004	2005	2006	2007
Informationsmöte/föredrag	125	177	196	531	622
Temamöte/seminarier	128	171	232	261	451
Utställningar och mässor	100	153	191	271	532
Information i skolor	58	58	29	66	125
Mediaaktiviteter	33	37	24	72	61
Utskick	33	30	15	23	32
Högskoleträffar	-	14	-	2	8
Studiecirklar	20	6	14	30	14
Övrigt	-	-	12	82	53
Summa	497	646	713	1338	1898

antalet kommuner som beviljats medel för kommunal energirådgivning samt totalbeloppet för detta.

Bidrag till kommunal energirådgivning för år 2007 har beviljats 290 kommuner till ett totalbelopp på ca 77 000 tkr.

Antal invånare/ kommun	2003	2004	2005	2006	2007
- 30 000	210	212	212	212	212
30 000 – 100 000	67	66	66	66	66
100 000 -	13	12	12	12	12
Totalt	290	290	290	290	290

andel av allmänheten respektive i möjlig mån specifika användargrupper som känner till att deras kommun erbjuder kommunal energirådgivning, andel som varit i kontakt med en energirådgivare och andel som till följd av detta vidtagit någon åtgärd för energieffektivisering, samtliga andelar fördelade på kvinnor och män,

Energimyndigheten beställer årligen en undersökning från SIFO för att undersöka allmänhetens kännedom om kommunal energirådgivning. I tabellen nedan framgår hur stor andel (i procent) av de tillfrågade som:

	2003	2004	2005	2006	2007
Känner till kommunal energirådgivning	32	38	37	38	35
Vänder sig till kommunens energirådgivare om råd önskas	36	41	41	41	45
Viktigt med kommunal energirådgivning	ET ¹¹	51	57	59	58
Vid inköp/investeringar – kommunens råd haft stor eller ganska stor betydelse	ET ¹²	15	17	14	16
Fått energirådgivning i praktiken	8	5	7	7	5

Alla förändringar vi ser mellan 2006 och 2007 i ovanstående tabell ligger inom den statistiska felmarginalen. Med en rimlig skattning och generalisering innebär årets nivåer att ca 2,6 miljoner individer känner till rådgivningen. En likadan skattning ger att energirådgivningen haft betydelse för ca 220 000 hushåll som har gjort energisparande investeringar under året. Det är däremot en statistisk säkerställd ökning jämfört med förra året då denna skattning var 150 000 hushåll. Detta beror på att andelen som genomfört energisparande åtgärder under året har ökat från 31 procent till 42 procent.

Fler män (39 procent) än kvinnor (32 procent) känner till kommunal energirådgivning. Män (49 procent) vänder sig till energirådgivarna mer ofta än kvinnor (40 procent). Att det är viktigt med kommunal energirådgivning anser färre män (55 procent) än kvinnor (62 procent). Stor betydelse eller ganska stor betydelse vid inköp har rådgivningen haft för 13 procent av männen och 20 procent av kvinnorna. Användningen av energirådgivningen är fortfarande på relativt låg nivå. Sammantaget har 5 procent av männen och 6 procent av kvinnorna fått energiråd i praktiken.

insatser inom dialogprojektet Bygga, bo och förvalta för framtiden inom ramen för den under 2003 undertecknade överenskommelsen mellan regeringen och ett antal privata och offentliga aktörer inom bygg- och fastighetssektorn,

Energimyndigheten har under 2007 beslutat att betala ut 2 miljoner kronor till Boverket för att genomföra den fjärde etappen i det nationella kompetensutvecklingsprogrammet, som regeringen åtagit sig, riktat till bygg- och fastighetssektorn. I den fjärde etappen ingår även att sprida information och kunskap om Bygga-bo-dialogen och Bygga-bo-dialogens kompetensutvecklingsprogram. Med anledning av detta har en reviderad informationsbroschyr om utbildningen tagits fram och arbetet med att vidareutveckla Bygga-bo-dialogens webbplats har påbörjats samt har en annonsering i press har gjorts

Under perioden januari till och med oktober 2007 har utbildningar för målgrupp 1 (byggnadsarbetare, installatörer, anställda inom fastighetsskötsel med flera), målgrupp 2 (bygggherrar, konstruktörer, arkitekter, projektörer, projekteringsledare,

¹¹ Ej jämförbart

¹² Uppgift saknas

planerare med flera) och målgrupp 3 (driftingenjörer, drifttekniker, fastighetsförvaltare med flera) genomförts vid 26 tillfällen. Ett arbete har inletts för att vidareutveckla kompetensutvecklingsprogrammet för framförallt målgrupp 1 och 2. I detta arbete ingår även att få en ökad spridning av utbildningen och kunskapen övergår till konkreta åtgärder hos aktörerna.

insatser och resultat inom verksamheten för provning, märkning och certifiering av energianvändande utrustning samt marknadskontroll,

Verksamheten när det gäller provning och märkning av energianvändande utrustning samt marknadskontroll omfattar tester av energikrävande produkter, oberoende information till allmänhet och energirådgivare, informationsspridning om teknikfronten för respektive produktgrupp, påverkan på teknikutvecklingen av produkter, framtagande av underlag och deltagande i arbetet med standardisering nationellt och internationellt samt tillsyn av energimärkningen.

Provning av uppvärmningsutrustning

Luft-luft värmepumpar

Under år 2007 har tester genomförts och testresultat publicerats löpande för luft-luft värmepumpar. Totalt har 11 stycken pumpar testats varav 7 har publicerats under 2007.

Luft-vatten värmepumpar

Tester av luft-vatten värmepumpar visar att teknikutvecklingen i denna produktgrupp generellt är påtaglig. Myndigheten har testat två pumpar under året.

Provning av produkter till byggnadens klimatskal och övriga produkter till byggnader

Ytterdörrar

13 stycken ytterdörrar har testats under 2007 och provningsresultaten är klara, men resultaten kommer inte publiceras förrän i början av 2008.

Luftavfuktare

Luftavfuktaren är ett sätt att förhindra problem med fukt i källaren i småhus som bytt från olja till bergvärme eller fjärrvärme. Vissa modeller kan användas i husgrunden. Under 2007 har 14 stycken luftavfuktare testats, varav resultaten från 12 modeller har publicerats.

Pellets kvalitet

Myndighetens slutsats efter att ha testat kvaliteten på pellets från 14 olika tillverkare är att pellets borde varudeklaras eftersom stora variationer i volymvikt kan medföra besvär och problem med driften vid varje ny leverans. De flesta höll hög kvalitet och uppfyller gällande krav med god marginal.

Cirkulationspumpar

Det är stora skillnader i energiförbrukning mellan olika cirkulationspumpar. Det visar Energimyndighetens test av 15 pumpar, varav 13 har publicerats. De mest

energisnåla pumparna använder bara ungefär 25 procent så mycket el som de som drog mest. I jämförelse med den pump från 1970-talet som ingick i testet var skillnaden ännu större. 1970-tals pumpen förbrukade 700 procent mer än den mest energisnåla pumpen.

Reservelverk

Under 2007 har 14 stycken reservelverk testats. Det är första gången denna produktgrupp testas av Energimyndigheten. Resultaten visar på ett generellt behov av en kvalitetshöjning vad gäller elkvalitet och driftsäkerhet för dessa produkter.

Provning av hushållsapparater och produkter till hushållet

Tvättmaskiner

Energimyndigheten har testat 4 stycken tvättmaskiner i den bästa energiklassen på uppdrag av Konsumentverket. Resultaten kommer att publiceras under början av 2008.

Torktumlare

Energimyndigheten har testat 6 stycken torktumlare med energiklass B på uppdrag av Konsumentverket. Resultaten kommer att publiceras under början av 2008.

Dammsugare och centraldammsugare

Testerna av dammsugare under 2007 visar att vissa modeller har blivit energisnålare och att det går att effektivisera utan att behöva ge avkall på bra dammupptagning. Under 2007 har 24 centraldammsugare testats. Av dessa har 18 stycken publicerats och ytterligare 6 stycken kommer att publiceras. För samma period har 23 konventionella dammsugare testats. Av dessa har 6 stycken publicerats och ytterligare 11 stycken ska publiceras.

Ljusslingor för utomhusbruk

Energimyndigheten har provat 11 slingor för utomhusbelysning. Testet visar att det finns stora skillnader i energiförbrukningen. I testet ingick ljusslingor med traditionell glödlampsteknik och modeller med lysdioder, (LED). Energiförbrukningen per ljusslinga som är tänd 24 timmar per dygn varierar från 2,7 kWh till 64 kWh på bara en månad.

Provning av hemelektronik

Digitalboxar

Energimyndighetens test av tio digital-TV-boxar i budgetklassen visade att energiförbrukningen skiljer väldigt mycket mellan olika fabriker. Om alla valde den energisnålaste boxen skulle det innebära, totalt i energiförbrukning, en skillnad på 55 300 MWh, jämfört mellan den energisnålaste och den mest energikrävande. För 2007 beräknades försäljningen till 1 100 000 digitala TV-mottagare totalt, varav 400 000 var TV-apparater med inbyggda boxar.

TV-apparater

Energimyndigheten har testat 5 stycken LCD respektive plasma TV-apparater på uppdrag av Konsumentverket. Resultaten kommer att publiceras under början av 2008.

Kontroll av energimärkningen i butik och på produkt

För att kontrollera att det finns överensstämmelse mellan deklarerad uppgift och faktiska egenskaper kontrolleras energimärkningen genom stickprover av produkter. Under år 2007 har 10 modeller av kylar/frysar kontrollerats. Alla skåp var A-märkta, med A, A+ eller A++, och tillhör alltså de mest energisnåla på marknaden. Testet visar att endast tre av tio skåp faktiskt har den energiförbrukning som tillverkaren deklarerat, men alla de testade kombinerade kylarna och frysarna ligger inom den tillåtna avvikelsen på 15 procent som gäller vid kontrollprovingar av ett exemplar per modell.

Tillsyn av om energimärkningen av hushållsapparater efterlevs i butik har skett för kylar, frysar och ugnar. En tillsyn som inleddes i december 2006 för ett sextotal försäljningsställen avslutades i början av år 2007. Kontrollen resulterade i att 21 butiker fick ett vitesföreläggande på 200 000 kronor och tre mindre butiker på 20 000 kronor. En butik har fått ett vite på 200 000 kronor utdömt av Länsrätten. Ytterligare ett tjugofemtal butiker har kontrollerats under december 2007. De största butikskedjorna finns alla representerade i kontrollen under december månad och det kommer att bli återkontroll i ungefär hälften av butikerna i början på år 2008.

Publicering av testresultat och energieffektiva produkter – information med flera syften

Produktvalen har betydelse utifrån ett samhällsperspektiv. Det är bland annat stora skillnader mellan tekniken och egenskaperna för de bästa modellerna och de sämre inom många produktgrupper. Val av produkter påverkar därmed den totala energiförbrukningen.

Informationen om produkter och energieffektivisering sänds ut via ett antal informationskanaler varav de viktigaste är energirådgivarna, myndighetens webbplats och till media. Testresultaten har även spridits i samband med kampanjen ”Bli energismart”. Under år 2007 har 11 stycken pressmeddelanden skickats ut varav ett handlade om vitesföreläggande för icke korrekt energimärkning på produkter i butik. Pressmeddelandena har generellt resulterat i en bra spridning och resulterat i artiklar, notiser i både riks-, fack- och lokalpress samt flera TV- och radioinslag i samband med tester eller kopplat till produkter bl.a. för kyl/frysar, digitalboxar, spishällar, ljusslingor för utomhusbruk och cirkulationspumpar.

Webbstatistik för sidorna under rubriken Tester

Totalt antal besökare: 101 959

Totalt antal besök: 130 902

Det innebär, vid en jämförelse med statistik för hela webbplatsen, att en tredjedel av alla besökare på myndighetens webbplats tittade på sidorna för tester.

insatser för att främja kostnadseffektiv individuell värme- och varmvattenmätning och andra aktiviteter för en energieffektivare uppvärmning,

I projektet med arbetsnamnet ”DubbelT” har en ny mätmetod utvecklats i laboratorieskala. Idén bygger på att noggrant mäta flödet i källaren, och att sedan med annan teknik (signal - tid) registrera tappning i varje lägenhet. Därefter kan förbrukning i respektive lägenhet beräknas som andel av totalt mätt förbrukning i källaren. Laboratorieförsöken har varit lyckade och under år 2008 avses fältprovning utföras för att ytterligare verifiera tekniken.

Vidare har behovet av att hitta ett ”standardiserat” sätt för att administrera individuell mätning och debitering uppmärksammas. Förslaget behandlar problematiken, citat: ”det saknas klara regler för införande och hantering av system för individuell mätning. Avsaknaden av regler medför att fastighetsägare vid varje enskilt objekt måste träffa en mängd lokala överenskommelser med hyresgäster - eller inom bostadsrättsföreningar.” Projektet avser att drivas under år 2008.

insatser för att främja och följa upp stöden för energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor i lokaler för offentlig verksamhet samt för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus samt för att främja mer kostnadseffektiv konverteringsteknik.

För främjande av OFFROTEN har Sveriges Regionala Energikontor genomfört 102 seminarier, informationsträffar och utbildningar mot målgrupperna; politiker, fastighetschefer, förvaltare, driftpersonal samt föreningsrepresentanter. Aktiviteterna har haft nästan 3 000 (2994) deltagare varav ca 15 procent kvinnor. I 20 procent av underlaget har ej kvinnlig andel redovisats varför redovisad andel reallt utgör 29 procent. Utvärdering har genomförts inom fyra delområden av OFFROTEN som färdigställs och redovisas före kvartal 2, 2008. För främjande av konvertering från olje- och eluppvärmning har energirådgivarna hanterat information till berörda i sin dagliga gärning.

9.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

- 1 I och med de omfattande informationsinsatserna och det ökade intresse för energieffektivisering som visats under året (se t ex ökningen av besök på myndighetens webbplats) gör att Energimyndigheten bedömer måluppfyllelsen som god. Vidare har de regionala nätverken av energirådgivare i samverkan med de regionala energikontoren utvecklats och fördjupats under året. Genom olika projekt och kompetensutvecklande aktiviteter bedöms energirådgivarnas kompetens och effektivitet ha ökat under året, bland annat genom energikontorens projekt gentemot små- och medelstora företag.
- 2 Det är svårt att bedöma huruvida andelen kvinnor som nås av informations- och utbildningsinsatser har ökat eller ej. I och med energirådgivningskampanjen på IKEA kan nog en större andel kvinnor ha kommit i kontakt med energirådgivningen men detta är svårt att mäta. Den statistik som finns visar

dessvärre inte på någon signifikant skillnad från tidigare år. Med anledning av detta bedömer Energimyndigheten måluppfyllelsen för mål 2 endast godtagbar.

9.2 Mål för teknikupphandling och marknadsintroduktion av energieffektiv teknik, mål 1

Att påskynda marknadsintroduktion av ny och befintlig energieffektiv teknik.

9.2.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Myndigheten skall redovisa väsentliga aktiviteter som utförts under året i relation till målet.

Under 2007 har stål- och gruvindustrin drivit ett projekt med stöd från Energi-myndigheten. Syftet är att påskynda introduktionen av befintlig och ny teknik som främjar effektiv energianvändning. Tre stycken delprojekt ska öka industrins kunskap om energieffektiva tekniska lösningar, förbättrad organisation, systemtänkande etc. Projektet har hittills resulterat i en webbhandbok som vänder sig till många personalkategorier inom industrin, tre stycken breddutbildningar med 80-90 procent deltagande av alla anställda, omkring 3000 personer har utbildats i energifrågan samt ett nätverk med nästan 160 stycken deltagare, vilka representerar cirka 80 procent av industriföretagen i denna energiintensiva bransch. Under året har bland annat två större nätverksträffar arrangerats, nästan 20 riktade aktiviteter med olika teman, till exempel utbildning om mätning av tekniska system, seminarier om uppföljning av energianvändning i den kontinuerliga driften, diskussioner om energieffektivisering med produktionsansvariga, platschefer och på ledningsnivå, dialog avseende fördelar med att delta i Programmet för energieffektivisering PFE och spridning av goda exempel.

BELOK

Under året har ett antal projekt avslutats och nya satts igång. För att få en adekvat spridning av resultat från de aktiviteter BELOK bedriver, är det synnerligen viktigt att de kommuniceras genomtänkt och aktivt. En aktivitet som särskilt inriktats mot dessa frågeställningar har genomförts under året och BELOK står nu väl rustat framöver vad gäller kommunikation och information. Nationellt finns en bred parlamentarisk samsyn om vilka energibesparingar som skall eftersträvas inom byggnadssektorn. För att nå målen krävs stora insatser i den befintliga bebyggelsen. Bland annat med anledning av detta har BELOK under året startat upp ett brett anlagt projekt som syftar till att klargöra hur långt det är möjligt att inom rimliga företagsekonomiska ramar nå med energieffektiviseringsåtgärder i befintliga lokalbyggnader. Ett viktigt resultat från projektet förväntas bli att klargöra om det är möjligt för lokalsektorn att nå de uppställda målen, inom ramen för de styrmedel som idag finns tillgängliga.

BEBO

Programmet BEBO, beställargruppen bostäder, består av ägare/förvaltare av flerbostadshus och representerar cirka 70 procent av Sveriges lägenhetsbeståndet i flerbostadshus. Programmet har under 2007 omfattat 10 projekt. Bland projekten kan nämnas *energieffektiva torkskåp* där leveranser av brytfunktionen för onödig elvärme, Dry It Control, startade under hösten 2007, framtagning av *ny metod för individuell mätning av varmvatten*, förbättrad *utrustning för tryckprovning av lägenheter*, dokumentation av *metod för injustering av ventilationsanläggningar*, introduktion av Energimyndighetens statistiksystem *e-Nyckeln*, utvärdering av *medelstora bergvärmepumpar* samt dokumentation och *DVD-information för ombyggt miljonprogramsområde* med halverat energibehov.

BEBOs största projekt, rörande energiåtgärder vid ombyggnad av miljonprogrammets flerbostadshus, har fortsatt under 2007. Projektet benämns Ny kostym och respirator och har under året haft ett 10-tal arbetsgruppsmöten. Projektet befinner sig nu i Etapp 1 där föreslagna områden inventeras och dokumenteras inför byggstart som beräknas börja under år 2008. Tidplanen sträcker sig fram till år 2011 med beaktande av att energiuppföljningar tar minst 2 år.

Hus utan traditionellt värmesystem – Passivhus

Passivhus är ett koncept för mycket energieffektiva byggnader vilka i det närmaste helt värms upp genom den energi som finns i huset. Konceptet fokuserar på att minska energiförlusterna genom väl isolerade väggar och god ventilation med hög återvinning av värme ur frånluften. Dessutom utnyttjas solinstrålning för att värma både hus och varmvatten när så möjligt. Passivhus anses vara ett av de mest energieffektiva koncepten men det har saknats en tydlig kravspecifikation för svenska förhållanden. Under 2007 presenterades en specifikation för passivhus i Sverige som ett upphandlingsunderlag för byggherrar baserat på svenskt regelverk och vad som är praktiskt genomförbart i svenskt klimat.

Kravspecifikationen är framtagen av Forum för Energieffektiva Byggnader på uppdrag av Energimyndigheten och Västra Götalandsregionens Miljönämnd. Forumet är en samverkan mellan svenska experter för att kunna sprida information och för att stötta byggherrar som beställer passivhus.

I december 2007 finns 120 färdiga och inflyttade lägenheter byggda efter passivhuskonceptet. Efter årsskiftet 2007-2008 förväntas totalt över 200 lägenheter vara färdiga. Utvecklingen av antalet byggprojekt pekar fortsatt uppåt och totalt omkring 900 radhuslägenheter kommer att finnas klara efter utgången av 2009. Energimyndigheten har under 2007 stött ett antal demonstrationsprojekt för passivhus, däribland Villa Malmborg i Lidköping, Vargbroskolan i Storfors, Stanleybostäder i Västra Hamnen i Malmö. Syftet med demonstrationsstödet är dels att medverka till att passivhusprojekt kommer till stånd samt att medverka till att dessa blir systematiskt utvärderade, och att dessa erfarenheter sprids för bredare tillämpning. Marknadsutvecklingen är positiv med allt fler involverade aktörer. Erfarenheterna är genomgående goda och flera av fastighetsbolagen och

deras huvudmän som beställt passivhus har tagit beslut om att i framtiden endast bygga energisnåla byggnader och Passivhus.

Tappvattenarmaturer

Ett antal undersökningar under de senaste åren har visat att installation av ny energieffektiv armatur kraftigt kan minska värme- och vattenanvändningen. Projektet Energimärkning av tappvattenarmatur har under 2007 genomfört en förstudie för att undersöka möjligheterna att inrätta ett gemensamt standardiserings- och märkningsprojekt av energieffektiv tappvattenarmatur samt att samla branschen kring detta. En mätmetod för energieffektivitet har utvecklats för att indela och märka produkten i olika energiklasser (liknande energiklassnings-systemet på kylskåp). Målsättningen är att ha ett märkningssystem för köks- och tvättställsarmatur i slutet av 2008 och ett för duscharmatur i slutet av år 2009.

9.2.2 Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för området marknadsintroduktion bedöms vara god. Energi-myndigheten har initierat flera projekt via nätverk och beställargrupper. Fokus för samverkan har varit områdena demonstration, teknikupphandling, implementering av ny och befintlig energieffektiv teknik och metoder, information och utbildning.

Under året har flera demonstrationsprojekt av ny och befintlig energieffektiv teknik beslutats få stöd och goda kontakter har etablerats med både den offentliga och den privata fastighetssektorn vilket ger goda möjligheter att även i framtiden arbeta aktivt för att påskynda marknadens energieffektiviseringsarbete.

9.3 Mål för teknikupphandling och marknadsintroduktion av energieffektiv teknik, mål 2

Att genom teknikupphandlingar stimulera utveckling och öka marknadsintroduktion av energieffektiv teknik.

9.3.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Myndigheten skall redovisa väsentliga insatser som genomförts under året i relation till målet. Myndigheten ska också redovisa hur nära marknadsintroduktion de teknikupphandlade systemen/produkterna är, kostnadseffektivitet samt bedömd teknisk potential för minskad energianvändning på nationell nivå för respektive produkt/system. Myndigheten skall vidare, då det är möjligt, redovisa kvantitativa uppföljningar av spridningseffekterna och påverkan på marknaden i stort.

En ny teknikupphandling, pelletsförråd för småhus, har under året pågått där kravspecifikationerna för den nya tekniken färdigställts och där syftet är att utveckla systemen kring pelletseldning utan att ge avkall på prestanda vad gäller effektivitet, miljö och bekvämlighet. Flera teknikupphandlingar är i utvärderingsfasen där förväntningarna är höga på att få fram ny energieffektiv teknik. Ett exempel på detta är Behovsstyrd ventilation i nya flerfamiljshus. Flera teknikupphandlingar är

i spridningsfasen, bland dessa kan nämnas Styr- och övervakningssystem för fastigheter och Resurseffektiva tappvattenarmaturer, som har fått ett bra mottagande av beställare och användare och kommer att få stor betydelse för en minskad användning av varmvatten i bostäder.

De tester som gjordes i Lund som en del av teknikupphandlingen Integrerat system för solavskärmning och dagsljusinlänkning, testas för närvarande i fält hos ett av BELOK:s medlemsföretag. Testerna pågick under 2007 och resultaten kommer att redovisas under 2008.

BELOK har under året även tagit beslut om att genomföra förstudier inför två eventuella teknikupphandlingar. Båda rör belysningsområdet, vilket utgör en av de stora slutanvändarna av energi i lokalsektorn. Här kommer dels applikationer med LED belysning att analyseras i relation till slutanvändares behov, dels högfrekvensdons och lösningar till de problem många fastighetsägare upplever.

9.3.2 Måluppfyllelse

Energimyndigheten bedömer att måluppfyllelsen är god mot bakgrund av att nya teknikupphandlingar har pågått samt slutförts under året. Samtidigt är flera tidigare upphandlingar nu inne i spridningsfasen och andra håller på att utvärderas samt bedrivs förstudier på eventuella ytterligare upphandlingar. I arbetet med detta är de fasta beställargrupperna för småhus, flerbostadshus och lokaler viktiga nätverk för att åstadkomma teknikupphandlingar.

10 Verksamhetsgren Program för energieffektivisering i energiintensiva företag

10.1 Verksamhetsmål

Målet med programmet är att främja en effektiv användning av energi, särskilt el, bland deltagande företag.

10.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 1 Myndigheten skall årligen under programperioden rapportera antal företag som under året ansökt om deltagande i programmet liksom antal ansökningar som godkänts. Denna rapportering skall även innehålla uppgifter om företagets totala elanvändning och elproduktion samt beräknad sammanlagd skattenedsättning under det första året.

Under 2007 har fyra nya företag ansökt om deltagande i PFE. Två av dessa företag har godkänts för deltagande i programmet, men det ena företaget valde att lämna programmet efter några månader, varför ansökan återkallades. Det tillkommande företaget använder 33,5 GWh el per år och får en skattereduktion genom programmet om ca 168 000 kronor per år.

Totalt deltar nu 108 företag i PFE. Företagen använder totalt 31,3 TWh el per år varav 29,2 TWh minimiskattad el. 3,9 TWh av den använda elen är egenproducerad. Skattenedsättningen blir ca 146 miljoner kronor per år. Samtliga uppgifter härrör från företagets ansökningar till PFE och baseras på elanvändning under basåret, dvs. normalt året innan ansökan till programmet inkom. Ett antal företag med programperiod juli 2004 till juni 2009 inkom aldrig med tvåårsredovisning till Energimyndigheten, varför dessa företags beslut om deltagande återkallades under början av 2007. Dessa företag hade i huvudsak en relativt liten elskattereduktion.

För de företag som deltagit i programmet i två år skall myndigheten rapportera antal företag som infört ett certifierat energiledningssystem samt på en aggregerad nivå redovisa vilken effekt som dessa företag samlat bedömer kommer att uppnås till följd av de åtgärder för effektivare elanvändning som man åtagit sig. Denna rapportering skall även innehålla uppgifter om företagets totala energi/elförbrukning och produktion samt beräknad sammanlagd skattenedsättning under första och andra året.

102 företag har inkommit med sin tvåårsredovisning under år 2006-2007, varav 98 st under 2006 och 4 st under 2007. Samtliga 102 företag har infört och certifierat ett energiledningssystem. Totalt har energieffektiviseringsåtgärder motsvarande 0,74 TWh fastställts under tvåårsredovisningen. Utöver detta har företagen

rapporterat eleffektiviserande åtgärder motsvarande 0,29 GWh som med stor sannolikhet kommer att genomföras under programperioden (främsta skälet till att dessa åtgärder ej kunnat fastställas var att företagen ej hade utrett/projekterat för åtgärderna vid tidpunkten för tvåårsredovisningen).

De 102 företagen använder enligt sin tvåårsredovisning totalt 31,8 TWh el varav 29,8 TWh minimiskattad el. Företagen har därmed totalt ökat sin elanvändning jämfört med ansökningstillfället, i och med att elanvändningen för de 102 företagen överstiger den totala elanvändningen som redovisats i ansökan. Elanvändningen enligt tvåårsredovisningen innebär att de 102 företagen får en skattereduktion om 149 miljoner kronor per år. Den egenproducerade delen av elanvändningen uppgår till 5,0 TWh.

Myndigheten skall löpande redovisa programmets genomförande i företagen.

Energimyndigheten har under år 2007 låtit genomföra en enkätundersökning hos PFE-företag som deltagit i programmet under minst två år. Enkätundersökningen innehöll kvalitativa och kvantitativa frågor om hur företagen genomfört programmet och vilken effekt programmet haft för företagens interna arbete med energieffektivisering. Enkätundersökningen besvarades av 81 procent av företagen. Bl. a. framkom hur mycket interna och externa resurser företagen lagt ner på PFE:s olika moment och hur pass svårt det ansetts vara att genomföra momenten. I undersökningen framkom också att ca 60 procent av företagen genom energikartläggningen, energiledningssystemet eller annat kopplat till PFE-deltagandet har hittat åtgärder för effektivare användning av bränsle och/eller värme, drygt 10 procent av företagen har hittat åtgärder för byte från fossila till förnybara bränslen och 20 procent av företagen har hittat åtgärder för att öka energiproduktionen och energileveranserna till omgivande samhälle (t ex ökad elproduktion och/eller fjärrvärmeleveranser).

Ett annat intressant resultat av undersökningen var att 80 procent av företagen har förändrat sitt sätt att mäta och följa upp energianvändningen tack vare energiledningssystemet/PFE. Detta nya sätt att mäta och följa upp upplevs av de allra flest som värdefullt när det gäller möjligheten att styra/effektivisera energianvändningen. Nästan vart femte företag har helt eller delvis anställt en eller flera nya medarbetare i samband med PFE med huvudsaklig funktion att arbeta med energieffektivisering och PFE. Slutligen svarar drygt 80 procent att energifrågan har fått helt eller delvis större prioritet idag än innan man gick med i PFE.

Myndigheten skall efter programmets femte år (2009) redovisa den samlade måluppfyllelsen för programmet i följande termer:

- Antal företag som uppfyllt respektive inte uppfyllt sina åtaganden i programmet.
- Verkligt uppnådd effektivisering av elanvändning relativt den bedömda vid sammanställningen av åtaganden år två.
- Verkligt uppnådd effektivisering av elanvändning relativt den effektivisering man kunde ha förväntat sig vid en alternativ tillämpning av elskatt.

10.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Resultatet från den första tvåårsrapporteringen från 102 företag indikerar att den årliga eleffektiviseringen under programperioden kommer att uppgå till minst 2,5 procent. Då har effekterna av införandet av rutiner för projekteringar, ändringar och renoveringar av företagets anläggningar samt för inköp av elkrävande utrustning till dessa anläggningar inte beaktats. De deltagande företagen omfattar mer än hälften av den totala industriella elanvändningen i Sverige. Måluppfyllelsen bedöms därmed som god.

11 Verksamhetsgren Elcertifikatsystemet

11.1 Verksamhetsmål

Målet är att under perioden 2002-2016 öka användningen av el från förnybara energikällor med 17 TWh.

11.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Myndigheten skall redovisa väsentliga aktiviteter som utförts under året inom elcertifikatsystemet. I detta ingår att följa upp och rapportera erfarenheter från arbetet, särskilt avseende deklARATIONER och tillsyn samt utvecklingsinsatser. Efterlevnaden av villkoren i förordningen (2003:120) om elcertifikat avseende de anläggningar som använder biobränslen skall särskilt redovisas. Myndigheten ska även redovisa en bedömning av måluppfyllnaden, antal godkända anläggningar, installerad effekt och årlig elproduktion fördelat på energislag samt särskilt redovisa fördelningen mellan olika biobränslen och torv. Myndigheten skall även redovisa eventuella aktiviteter kopplade till den statliga prisgarantin för elcertifikat.

Allmänna erfarenheter

Den 1 januari 2007 trädde flera ändringar i lagen om elcertifikat i kraft. En av dessa var att definitionen av *elintensiva företag* nu baseras på den mängd el som det enskilda företaget använder i sin tillverkningsprocess i förhållande till produktionens försäljningsvärde. Under året har totalt 463 företag anmält sig och blivit registrerade som kvotpliktiga elintensiva företag. Av dessa omfattades 162 st företag av den SNI-baserade definitionen av elintensiva företag som tidigare gällde. 92 st tidigare elintensiva företag avregistrerades pga. den nya definitionen.

Ett relativt stort antal företag efterfrågade en möjlighet att få besked om godkännande av en ny anläggning eller anläggningsdelar för fortsatt tilldelning av elcertifikat efter fullgjord tilldelningsperiod. I många fall uppgavs att ett sådant besked utgör en förutsättning för investeringar.

Deklarationer

För beräkningsåret 2006 har totalt 752 deklARATIONER inkommit och granskats. Förseningsavgifter för sent inkommen deklARATIONER har fakturerats i 107 fall. Under 2006 användes 97 TWh kvotpliktig el och utfallet av kvotplikten blev 12 398 511 elcertifikat. Av den el som elleverantörerna har levererat till sina elkunder 2006 var 89 TWh kvotpliktig.

Den 1 april 2007 annullerades 12 391 446 elcertifikat vilket motsvarar 99,9 procent av kvotplikten. Återstående 0,1 procent, motsvarande 8 247 st elcertifikat, fördelades på totalt 131 företag och privatpersoner. De kvotpliktiga företag och

privatpersoner som inte uppfyllt kvotplikten betalade en kvotpliktsavgift på 278 kr per saknat elcertifikat. Det innebär att den totala kvotpliktsavgiften uppgick till ca 1,96 Mkr.

Tillsyn

Kvotpliktiga

Energimyndigheten har inlett tillsyn mot 30 kvotpliktiga företag. De grupper som valts ut för särskild granskning är elleverantörer med stora skillnader i avdragsposten jämfört med kund, elintensiva företag som gjort hjälpkraftsavdrag, elintensiva företag vars deklARATIONER uppvisar stora differenser jämfört med respektive elleverantörs deklARATIONER samt företag som deklarerat att deras kvotpliktiga elanvändning är noll.

Företagen ombads inkomma med uppgifter som verifierade uppgifterna i deklARATIONERNA för beräkningsåret 2005. Av de tillsynsärenden som öppnats under 2007 har Energimyndigheten avslutat 6 stycken då de inlämnade deklARATIONERNA varit utan anmärkningar. Resterande tillsynsärenden är under utredning.

Energimyndigheten har även inlett tillsyn mot 13 företag som man fått indikation på att de handlar sin el direkt från Nord Pool s.k. clearingkunder. Detta då denna typ av företag är skyldiga att vara kvotpliktiga men har saknat registrering som kvotpliktiga hos Energimyndigheten. Av de öppnade tillsynsärendena är elva avslutade utan åtgärd och två är under fortsatt utredning.

Anläggningar – biobränsle

Energimyndigheten har inlett tillsyn mot fyra biobränsleanläggningar som är godkända för tilldelning av elcertifikat. Urvalskriteriet för dessa anläggningar var användning av blandat bränsle. Samtliga ärenden är under utredning.

Principbeslut om ändrad tillämpning av 4 § elcertifikatförordningen

Energimyndigheten har, mot bakgrund bl.a. av senare domstolspraxis, under året beslutat att ändra tillämpningen av 4 § förordningen (2003:120) om elcertifikat. Ändringen innebär att inga andra biobränslen än de som räknas upp i förordningen ges rätt att tilldelas elcertifikat. Det innebär att blandat hushållsavfall eller bränslen med vegetabiliskt ursprung som inte härstammar från något biobränsle som finns uppräknat i förordningen inte berättigar till tilldelning av elcertifikat. Förädlade former av de biobränslen som räknas upp i punkterna 1-4 i paragrafen kan ges rätt till tilldelning av elcertifikat endast om förädlingen skett för energiändamål.

Den nya mer restriktiva tolkning av bestämmelsen kommer att tillämpas från och med den 1 januari 2008.

Företag som är delvis kvotpliktsbefriade p g a att de är elintensiva

Energimyndigheten ha fattat sju stycken beslut om avregistrering av företag som tillämpat en annan beräkningsgrund än den i lagen angivna, fem stycken av dessa är överklagade.

Utvecklingsinsatser

Energimyndighetens IT-stöd som bland annat hanterar de kvotpliktigas deklara- tioner har under året anpassats till de lag- och föreskriftsändringar som trädde i kraft den 1 januari 2007. Utvecklingsarbetet påbörjades under våren 2007 och avslutades med driftsättning den 1 december 2007.

Anläggningar och tilldelade elcertifikat

Den 31 dec 2007 var 2110 stycken anläggningar godkända för tilldelning av elcertifikat. Dessa anläggningar var fördelade på följande energikällor: biobränsle 141 st, vindkraft 860 st, vattenkraft 1105 st och sol 4 st. 16 st anläggningar är godkända med avseende på produktionsökning inom storskalig vattenkraft. 2 st vattenkraftanläggningar med installerad effekt under 15 megawatt och som plane- rat att genomföra omfattande åtgärder har godkänts enligt 2 kap 3 § lag (2003:113) om elcertifikat. Under 2007 har 173 st anläggningar godkänts för till- delning av elcertifikat.

Antal tilldelade elcertifikat (=elproduktion i MWh under 2004¹³-2007)

	2004	2005	2006	2007 ¹⁴
Vatten	1 968 325	1 799 446	2 015 588	2 193 260
Vind	864 546	939 125	986 207	1 429 319
Biobränslen ¹⁵	8 215 561	8 559 802	8 932 841	9 591 091
Sol	6	5	20	19
Totalt	11 048 438	11 298 378	11 934 656	13 213 689

Procentuell fördelning av elcertifikat på energikällor 2007 är 72,6 procent bio- bränslen, 16,6 procent vattenkraft och 10,8 procent vindkraft.

Statlig Prisgaranti

Någon inlösen av elcertifikat har inte skett under 2007, troligen pga. att mark- nadspriset för elcertifikat klart överstigit det statliga garantipriset på 20 kronor.

Övriga aktiviteter

Under året har tre nyhetsbrev skickats ut till berörda aktörer inom elcertifikat- systemet. Användarrådet, där representanter från branschorganisationer och dess medlemsföretag samt berörda myndigheter deltar har haft två träffar där informa- tion och erfarenheter utbyts.

Energimyndigheten har framställt en andra utgåva av sin publikation om elcertifi- katsystemet. Den beskriver marknadsläget i elcertifikatsystemet och inkluderar statistik för år 2003 till och med år 2006. Antalet internationella förfrågningar

¹³ Statistik från 2003 är ej medtagen pga. att den inte gäller hela året, då elcertifikatsystemet infördes den 1 maj 2003.

¹⁴ Antalet utfärdade elcertifikat för år 2007 kan öka då mätvärden och bio- och vattendeklarationer för det gångna året fortfarande kan lämnas till Svenska Kraftnät.

¹⁵ Torv ingår från 1 april 2004.

med koppling till elcertifikatsystemet har ökat och medfört att en engelsk version av publikationen tagits fram.

11.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som god.

I propositionen 2005/06:154 finns angivet hur den förnybara elproduktionen beräknas utvecklas fram till år 2030. För år 2007 beräknades den totala produktionen av el från förnybara bränslen bli 15,46 TWh. Utfallet av produktionen av förnybar el för år 2007 blev 13,2 TWh.

Differensen mellan verkligt resultat och i propositionen uppsatt mål har ökat jämfört med föregående år. Priset på elcertifikat har stigit under 2007, varför en ökad investeringsvilja emellertid kan väntas. Mot bakgrund att delmålet för 2007 endast kan anses som indikativt ligger tillväxten av förnybar elproduktion tillräckligt väl i fas med den väntade utvecklingen fram till 2016 för att måluppfyllelsen ska anses som god.

12 Verksamhetsgren Främjande av vindkraft

12.1 Verksamhetsmål

Planeringsmålet för vindkraft är en årlig produktionskapacitet på 10 TWh till 2015. Myndigheten skall stödja och underlätta en kraftig expansion av vindkraften. Myndigheten skall som ett led i detta arbete höja kunskapsnivån om vindkraftens egenskaper och möjligheter. Som nationell expertmyndighet skall myndigheten vara pådrivande i det nationella arbetet med att främja vindkraften.

12.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Myndigheten skall samlat redovisa de väsentligaste aktiviteterna som utförts under året i relation till målen. Myndigheten skall därvid särskilt redovisa arbetet med

- att skapa planmässiga förutsättningar för att planeringsmålet kan uppnås och att stärka vindkraftens situation genom att löpande uppdatera riksintressen för vindkraft och regionala planeringsmål,

Energimyndigheten presenterade den 1 december 2007 ett nytt planeringsmål för vindkraften (ER 2007:45). I rapporten föreslås också ett antal åtgärdsförslag för att nå planeringsmålet och främja en kraftig utbyggnad av vindkraften, bland annat en snabbare och enklare tillståndprocess, mer reglerkraft och stöd till havsbaserad vindkraft.

Energimyndigheten har under 2007 genomfört en översyn av riksintressen för vindkraft. Översynen pågår och beräknas vara klar i april 2008. Planmässiga förutsättningar skapas också genom att föra fram vindintresset i yttranden över kommunala översiktsplaner och motsvarande. Myndigheten har under året lämnat sådana synpunkter i 31 stycken vindkraftrelaterade remisser.

Myndigheten har samverkat med Boverket i fråga om ansökningar avseende det kommunala planeringsstödet för vindkraft.

Myndigheten deltar i arbetet med att utveckla ett webb-baserat planeringsverktyg för vindkraftplanering (Vindtjänsten) inom ramen för Boverkets projekt "Planeringsportalen".

Myndigheten deltar vidare i ett nordiskt samarbete under Nordiska ministerrådet med namnet "Nordvind" (www.nordvind.org). Syftet är att skapa nätverk/kontaktvägar och vara en katalysator för harmonisering och ökat Nordiskt samarbete inom vindkraftplanering.

- att genom insatser för marknadsintroduktion av vindkraft bidra till en avsevärt ökad produktion av el från vindkraft i syfte att minska kostnaderna för nyetablering av storskalig vindkraft i havs- och fjällområden,

Energimyndigheten har tidigare år beslutat att bevilja stöd till fem stora projekt. Tre stora vindkraftanläggningar och ett teknikutvecklingsprojekt samt ett kunskapsprogram Vindval, för att ta ett samlat grepp angående de miljöfrågor som är kopplade till vindkraft. Under år 2007 har ytterligare ett projekt tillkommit, se tabellen nedan.

Sammanställning över beviljade projekt

Projekt	Stödmottagare	Stöd	Förväntad elproduktion
"Lillgrund"	Örestads vindkraftpark AB	213 Mkr	440 GWh (2007)
"Utgrunden II"	E.ON Vind Sverige AB	70 Mkr	285 GWh
Uljabuouda	Skellefteå Kraft AB	35 Mkr	100 GWh
"Vindval"	Naturvårdsverket	35 Mkr	Resultat förväntas underlättas för en framtida utbyggnad
"Kriegers flak"	Sweden Offshore Wind AB	9,45 Mkr	Fundamentutveckling Risker och säkerhet Strömningsförhållanden
Vindpark Vänern Summering	Vindpark Vänern	40 Mkr 402 Mkr	89 GWh 914 GWh

Lillgrund, Utgrunden II, Uljabuouda och Vindpark Vänern beräknas sammanlagt att producera 914 GWh per år vilket kan jämföras ca 1000 GWh som den sammanlagda svenska vindkraften i dag bidrar med per år.

Energimyndigheten arbetar med en ny ansökningsprocess som föranletts av den utökning av Vindpilotprojektet med 350 Mkr som beslutats för tidsperioden 2008-2012. Energimyndigheten har upphävt föreskriften STEMFS 2003:5 till följd av att förordning SFS 2003:564 förändrats. Föreskrifter har i och med detta ersatts med rekommendationer som kommer att ligga till grund för stöd i den nya ansökningsomgången.

Under året har Energimyndigheten gått ut med inbjudan att inkomma med intresseanmälan inom det utökade pilotstödet, 2008-2012. Intresseanmälan syftar till att ge en övergripande presentation av projekt och sökande, vilket ligger till grund för bedömning om projektet kvalificerar för den fortsatta ansökningsprocessen. 24 företag har inkommit med intresseanmälningar med totalt 48 olika projektförslag. Energimyndigheten har därefter träffat 22 av de sökande för en närmare presentation och diskussion om de projektförslag som inkommit. En utvärdering och bedömning av intresseanmälningarna har skett och presenterats samt beslutats på

myndigheten. Beslutet ligger grunden för att gå vidare med det mer fördjupade ansökningsförfarandet.

Under året har följande skett i de projekt som hittills initieras:

- Alla vindkraftverk i Vattenfalls vindkraftpark Lillgrund är på plats, inkopplade på elnätet och producerar förnybar el. Lillgrund är Sveriges största vindkraftpark och den tredje största havsbaserade vindkraftparken i världen. Lillgrund kommer att kunna producera ca 330 000 MWh förnybar el på årsbasis, vilket motsvarar behovet av hushållsel till drygt 60 000 hem.
- Utgrunden II är fortfarande uppskjutet på grund av ett ökat kostnadsläge för etableringen. E.ON har redovisat en handlingsplan för hur de tänker gå vidare i projektet och Energimyndigheten har beslutat att E.ON får behålla stödet.
- Vindpark Vänern - Arbetet för samtliga 10 fundament är påbörjat och förberedelser sker för kabeldragning och elanslutning.
- Uljabuouda – Upphandling av turbiner pågår.
- Kriegers Flak – Preliminära slutrapporter har inkommit.
- Vindval – Enermyndigheten har tidigare initierat stöd till 14 forskningsprojekt för att få en bättre kunskap om på vilket sätt och i vilken omfattning vindkraftetableringar påverkar:
 - Ekosystem
 - Fisk
 - Fågel och fladdermus
 - Ljud i marina miljön
 - Människors upplevelse

Under året har 3 forskningsprojekt avslutats. Energimyndigheten har tillsammans med Naturvårdsverket arbetat med förberedelser för en förlängning av kunskapsprogrammet Vindval för tiden 2008-2012. Vindvals fokus kommer framöver främst inriktas mot syntesarbeten kring tillgänglig kunskap, kunskapsspridning, kompletterande forskningsprojekt och uppföljning av kontrollprogram.

- att genom forskning, utveckling och demonstration skapa förutsättningar för en storskalig expansion av vindkraften,

Programmet Vindforsk II som startade 2006 löper väl. Näringslivets engagemang i programmet är betydelsefullt. Ett mål med programmet är att slå vakt om etablerade forskarmiljöer. Forskargrupper vid Chalmers och KTH. De forskare som disputerat från Vindforsk II och tidigare program är engagerade som konsulter, på Högskolorna och i företag och bidrar till att skapa förutsättningar för utbyggnad för vindkraften.

Flera av projekten inom forskningsprogrammet sker som del i internationellt samarbete inom IEA. Projekt inom integration av stora mängder vindkraft, vindkraft

offshore, samkörning med vind- och vattenkraft har gett resultat som är värdefulla t.ex. vid studier av behov av elnätsutbyggnad.

Under året förstärktes Vindforsk II med 2,5 Mkr för utökad forskning kring buller för vindkraftverk. Forskningen rör modeller för ljudspridning över havet samt modeller för omgivningens maskerande effekt på ljudet från vindkraftverken. Denna forskning förväntas möjliggöra en bättre bedömning av vindkraftens störande ljudeffekt och underlätta etableringar, speciellt till havs, där osäkerhet kring ljudstörningar försvårat tillståndsprocessen.

En stor del av forskning för att skapa förutsättningar för en storskalig expansion av vindkraften sker även inom programmet Vindval för vilka aktiviteterna redovisats ovan.

- att genom informationsinsatser öka förståelsen för vindkraftens egenskaper och möjligheter och säkerställa att en aktuell och tillförlitlig driftstatistik för vindkraftsproduktionen finns tillgänglig,

Myndigheten har under 2007 genomfört riktade informationsinsatser gentemot dels handläggare av vindkraftsärenden vid kommuner och länsstyrelser, dels projektörer av större vindkraftsverk. Informationsmaterial som tagits fram och spridits har bland annat innehåller fakta om ansöknings- och tillståndsprocessen och vindkraftens effekt på omgivningen. Under år 2008 riktas insatser bland annat mot privatpersoner, till exempelvis jordbrukare, som vill bygga mindre vindkraftverk för elproduktion främst för privat bruk.

De olika energislagens klimatpåverkan diskuteras allt intensivare. Här har myndigheten framhållit vindkraftens potential för en hållbar utveckling, exempelvis när myndighetens förslag till regeringen om ett planeringsmål på 30 TWh till år 2020 presenterades. Våra pressaktiviteter har uppmärksammats av nationell och internationell media, privatpersoner, företag och organisationer.

Myndighetens webbinformation om vindkraft har utvecklats under året med tydligare struktur och mer innehåll. Ett nyhetsbrev har börjat ges ut.

På grund av utformandet av elcertifikatslagen kan inte Energimyndigheten fullfölja sin uppgift att bistå med driftstatistik för vindkraften. Under 2008 kommer dock myndigheten att lämna förslag till regeringen hur myndigheten skulle kunna tillhandahålla tillförlitlig driftstatistik.

- att vid behov understödja vindkraftssamordnarna i deras arbete,

Energimyndigheten har haft löpande kontakt med vindkraftssamordnarna. De har varit med på ett antal möten och seminarier som myndigheten har anordnat eller deltagit i. Under året har myndigheten dessutom haft två separata möten med

vindkraftssamordnarna. Vindkraftsamordnarna var också engagerade i de utbildningar som redovisats nedan.

- att aktivt delta i samråd,

Aktivt deltagande i samråd sker dels genom skriftliga synpunkter eller deltagande vid samrådsmöten. Myndigheten har under året lämnat synpunkter i 12 st. samrådsärenden.

- och kompetensutvecklingsinsatser för övriga myndigheter, särskilt länsstyrelserna och kommunerna.

Energimyndigheten har under året arrangerat fyra vindkraftseminarier i samarbete med Boverket, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Sveriges kommuner och landsting. Målgrupp var handläggare på länsstyrelser och kommuner. Innehållet fokuserade på planeringsfrågor.

Myndigheten skall även i samband med utgiftsprognosen i augusti redovisa vilka åtgärder som genomförts avseende stödet för marknadsintroduktion av vindkraft, vilka resultat som uppnåtts och en bedömning av stödets framtida utfall. Myndigheten skall särskilt redovisa det ekonomiska utfallet och i vilken omfattning åtgärderna snabbt leder till ökad elproduktion.

12.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som god. Energimyndigheten har under året genomfört många aktiviteter som har främjat en framtida expansion av vindkraften.

Energimyndigheten har genomfört översynen av riksintressen för vindkraft och har därmed skapat ett verktyg för vindkraft i planeringsprocessen. Myndigheten har genom Nordvind skapat nätverk och kontaktvägar för ett ökat nordiskt samarbete inom vindkraftplanering och harmonisering regelverk.

Energimyndighetens insatser för marknadsintroduktion av vindkraft förväntas ge stora resultat. De projekt som Energimyndigheten har beviljat Vindpilotstöd beräknas att generera ca 914 GWh per år vilket kan jämföras med de cirka 1000 GWh per år som den sammanlagda svenska vindkraften idag bidrar med. Redan nästa år kommer Lillgrund att stå för ca 25 procent av den el som produceras från vindkraften. Projektet kommer även ha en indirekt kostnadseffektivisering då havsbaserad vindkraft idag inte kan anses vara konventionell energiproduktion. Genomförandet av Lillgrund och Vindpark Vänern kommer sannolikt att generera erfarenheter och bevis på att storskalig havsbaserad vindkraft fungerar rent tekniskt och ekonomiskt, vilket därmed skulle kunna öka möjligheterna till gynnsammare etableringsvillkor i framtiden. Projektet kommer även att generera kunskap till övriga vindkraftsbranschen vilket kommer att leda till att framtida projekt har förutsättningar att reducera kostnaderna ytterligare.

Resultaten från Kunskapsprogrammet förväntas underlätta framtida tillståndsprocesser då generellt underlag kring vindkraftens effekt på miljö kommer att undersökas.

Myndighetens rapport om ett nytt planeringsmål för vindkraften har uppmärksammat stort och bidragit till ett ökat intresse för vindkraft. Medarbetare från Energimyndigheten har också varit delaktiga på flera konferenser och myndigheten har gett ut informationsmaterial om vindkraft som har blivit väl mottaget.

13 Verksamhetsgren Främjande av förnybara drivmedel

13.1 Verksamhetsmål

Som vägledande mål för användningen av biodrivmedel och andra förnybara drivmedel i Sverige gäller att denna från och med 2005 skall utgöra minst 3 procent av den totala användningen av bensin och diesel för transportändamål beräknat på energiinnehåll. Från och med 2010 skall användningen av biodrivmedel och andra förnybara drivmedel uppgå till minst 5,75 procent.

13.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Myndigheten skall i samband med kontrollen och utvärderingen av pilotprojekt enligt 2 kap. 12 § lagen (1994:1776) om skatt på energi (regeringsbeslut den 19 november 1998, dnr Fi1998/3032/S/6) följa upp och redovisa användningen av biodrivmedel och andra förnybara drivmedel för transportändamål i Sverige samt utarbeta underlag till Sveriges rapportering till EG-kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/30/EG om främjande av drivmedel.

Energimyndigheten har genomfört uppdragen i enlighet med återrapporteringskravet genom redovisningen i rapporterna "Redovisning av uppdrag i enlighet med regleringsbrevet för 2007 om kontroll och utvärdering av pilotprojekt som avses i lagen (1994:1776) om skatt på energi" och "Energiindikatorer 2007".

13.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som god då andelen biodrivmedel för vägtransporter uppgick till 3,2 procent år 2006, att jämföra med 2,3 procent år 2005. Detta innebär att det nationella målet på 3 procent för år 2005 nu har uppnåtts. Med hänsyn till att biodrivmedel fortfarande är relativt nytt på marknaden får utfallet anses som gott. Med 3,2 procent är Sverige tvåa i EU efter Tyskland som har en högre andel förnybara biodrivmedel men de flesta andra länder ligger på betydligt lägre nivåer.

14 Verksamhetsgren Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser

14.1 Verksamhetsmål

Målet är att bidra till att utveckla Kyotoprotokollets flexibla mekanismer gemensamt genomförande (JI), mekanismen för en ren utveckling (CDM) och internationell handel med utsläppsrätter, till trovärdiga och effektiva instrument i det internationella klimatsamarbetet, främst genom att delta i och genomföra konkreta projekt.

Myndigheten skall stödja och underlätta för svenska företag som önskar engagera sig i de projektbaserade mekanismerna.

Myndigheten skall sträva efter en jämn geografisk spridning av projekten samt att projekt också kan initieras och genomföras i de minst utvecklade länderna.

Myndigheten skall eftersträva och verka för att svensk energiteknik sprids genom tillämpningen av de flexibla mekanismerna. Myndigheten skall bistå Regeringskansliet och medverka i svenska insatser på det klimatpolitiska området inom ramen för Östersjösamarbetet på energiområdet (BASREC) och svara för sekretariatsfunktionen i den s.k. *Testing Ground Committee*. Myndigheten skall ansvara för Sveriges deltagande i klimatinvesteringsfonden (*Testing Ground Facility*) inom BASREC och representera Sverige i den s.k. *Investors Committee* som utgör styrgrupp för *Testing Ground Facility*.

Myndigheten skall stödja CDM-styrelsen (*Executive Board*) och Övervakningskommittén för gemensamt genomförande (*JI Supervisory Committee*), som verkar under FN:s klimatkonvention.

Målet med EU:s system för handel med utsläppsrätter är att minska utsläppen av koldioxid inom EU på ett kostnadseffektivt sätt. Myndigheten skall bidra till detta genom att fullgöra sina uppgifter inom ramen för handelssystemet med god kvalitet och på ett effektivt sätt.

14.2 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav:

Myndigheten skall redovisa väsentliga insatser som utförts under året. Redovisningen skall innefatta utveckling av projektportföljen med information om förvärv av utsläppsenheter, inklusive beräknade additionella utsläppsförändringar, fördelade på kategorier och länder. För hela projektportföljen skall även aggre-

gerade reduktionskostnader uppges. För varje projekt skall också lämnas beräknade startdatum och det uppskattade bidraget till hållbar utveckling i värdländerna. Projektportföljens utveckling i TGF och andra fonder som myndigheten engagerar sig i skall också redovisas liksom överföring av utsläppsminskningseheter till myndigheten.

Åtterrapporeringen skall även innefatta information om studier med relevans för området vilka myndigheten bidragit till eller medverkat i samt en översikt av förutsedda och planerade insatser på området. Myndigheten skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att stödja och underlätta för svenska företag att engagera sig i de projektbaserade mekanismerna.

Myndigheten skall redovisa väsentliga aktiviteter som myndigheten utfört under året för att fullgöra sina uppgifter inom handelssystemet med utsläppsrätter. I detta arbete ingår att följa upp och rapportera erfarenheter från arbetet, särskilt avseende tilldelning av utsläppsrätter, registerhantering, utfärdande av utsläppsrätter, elektronisk rapportering inklusive användningsgrad samt problem som uppstått. Myndigheten ska även redovisa sina informationsinsatser på området.

14.2.1 CDM- och JI-projekt

Myndighetens arbete med de projektbaserade mekanismerna har under 2007 intensifierats. Konkurrensen om projekt och medvetenhet i värdländer har ökat. Tendensen är att statliga och multilaterala insatser inriktas mot kapacitetsuppbyggnad för CDM i värdländerna. Myndighetens insatser inom detta område redovisas nedan samt i kap. 15.

Övervakningskommittén för JI-projekt (JI Supervisory Committee, JISC)

Energimyndigheten har bistått den regeringstjänsteman som är medlem i Övervakningskommittén för JI (JISC) i arbetet inom JISC, bl.a. genom granskning av förslag till de beslut som sedermera tagits av JISC. Myndigheten har också deltagit i workshops som arrangerats i anslutning till JISC-möten och bidragit till förberedelser inför dessa samt svarat för svenskt finansiellt bidrag till JISC-arbetet.

CDM-styrelsen (CDM-Executive Board, EB)

En medarbetare på Energimyndigheten är medlem i CDM-styrelsen för tvåårsperioden 2007-2008 och har under 2007 varit ordförande för styrelsens arbetsgrupp för småskaleprojekt. CDM-styrelsen har under 2007 mött ett ökande flöde av CDM-projekt. Resurser för CDM-arbetet inom UNFCCC-sekretariatet har ökat men ännu inte gett full utdelning t.ex. när det gäller granskningsprocessen. Sverige har via Energimyndigheten bidragit finansiellt till CDM-styrelsens arbete.

Bilaterala samarbetsavtal (Memorandum of Understanding, MoU)

Under 2007 har förhandlingarna om ett bilateralt samarbetsavtal mellan Sverige och Ukraina för arbete med internationella klimatprojekt fortsatt med Energimyndighetens medverkan. Motsvarande förhandlingar med Ryssland har varit vilande under året.

Förvärv av utsläppsrätter från CDM- och JI-projekt

I takt med att beslut fattas om att inleda förhandlingar om förvärv av utsläppsminskingsenheter från CDM- och JI-projekt i form av köpeavtal, s.k. ERPA (Emission Reduction Purchase Agreement), har medel för att kunna fullgöra betalning av sådana köp avsatts till en s.k. trust fund som upprättats genom avtal med det Nordiska Miljöfinansieringsbolaget, Nordic Environment Finance Corporation (NEFCO).

Leveranser av utsläppsminskingsenheter (CERs) från de tre biomassaprojekten i Brasilien har skett under 2007. Även biomassaprojektet i Indien förväntas leverera CERs inom en snar framtid. Det kinesiska energieffektiviseringsprojektet liksom det kinesiska vindkraftsprojektet har nu registrerats. En första leverans av CERs från projekten väntas under första halvan av 2008. Beträffande det tredje kinesiska CDM-projekt, för vilket myndigheten tecknat optionsavtal, har myndigheten i samråd med projektutvecklaren beslutat att inte teckna köpeavtal pga ändrade förutsättningar bestående av kompletterande investeringar i anläggningen, vilka hade en betydande inverkan på projektets additionalitet¹⁶.

Utveckling har också skett i JI-projekten, för vilka myndigheten tecknat optionsavtal respektive köpeavtal för förvärv av utsläppsminskingsenheter (ERUs). JISC:s (Övervakningskommittén för JI) specifika riktlinjer för JI har lett till att en återvalidering av vindkraftsprojektet i Estland kommer att krävas under 2008. Förhandlingarna om ett köpekontrakt för ERU: s från vindkraftsprojektet i Ukraina är i sitt slutskede och beräknas kunna slutföras i början av 2008. Förhandlingarna har dragit ut på tiden med anledning av en pågående process rörande beslut om nättariffer för vindkraftsel i Ukraina. Beslutsprocesser i värdlandet har också hindrat utvecklingen av energieffektiviseringsprojektet i Ryssland, men i slutet av 2007 fattade Ryssland beslut om hur administrationen av JI-projekt skall ske i landet, vilket innebär att projektet i Ryssland nu kan vidareutvecklas trots att vissa administrativa oklarheter fortfarande kvarstår.

Aggregerade reduktionskostnader

Sammantaget beräknas de direkta kostnaderna för köp av utsläppsminskingsenheter från de sju CDM-projekten och de fyra JI-projekten samt för deltagandet i Asiatiska utvecklingsbankens CDM-fond (inklusive vissa transaktionskostnader) till runt 200 miljoner kronor. Priserna i köpeavtalen för dessa projekt varierar mellan ca 5 och 11 US\$ per utsläppsminskingsenhet (ton CO₂e). Ett vägt prismedelvärde för dessa projekt ligger på ca 8 US dollar motsvarande ca 6 Euro per utsläppsminskingsenhet (ton CO₂e). Hittills har 234 000 utsläppsminskingsenheter levererats till Sveriges tillfälliga konto hos CDM-styrelsen. (Det tillfälliga kontot används i avvaktan på att Internationella transaktionsloggen (ITL) etablerats, vilken behövs för att överföra utsläppsrätterna till nationella konton.)

¹⁶ Additionalitet innebär att utsläppsminskningar uppnås, vilka inte skulle ha genererats om inte projektet ägt rum.

Myndighetens CDM- och JI-projekt

Energimyndighetens arbete med projekt inom CDM och JI består av fyra huvuddelar:

- 1) CDM-projekt inom ramen för Sveriges CDM- och JI-program (SICLIP, Swedish International Climate Investment Programme),
- 2) JI-projekt inom ramen för Sveriges CDM- och JI-program,
- 3) Deltagande i fonder inom ramen för Sveriges CDM- och JI-program samt
- 4) Deltagande i den regionala investeringsfonden Testing Ground Facility (TGF).

I myndighetens arbete med CDM- och JI-projekt har ingått att stödja berörda projektägare och projektutvecklare i arbetet med att upprätta referensbanor och att utforma projektdokumentationen, främst s.k. PDD (Project Design Document).

(1) Projekt enligt Mekanismen för ren utveckling (CDM) - Sveriges CDM- och JI-program

Biomassaprojektet i Tamil Nadu, Indien, är en elproduktionsanläggning om 18 MW som utnyttjar biobränslen, bland annat rester från träkolstillverkning och olika typer av jordbruksavfall. Projektet har genererat utsläppsminskningensenheter sedan 2004 och den totala additionella utsläppsminskningen för projektet beräknas till 670 000 ton CO₂e under en 10-årsperiod. Köpeavtalet för projektet undertecknades den 27 november 2003 och reviderades i november 2006 och innebär att CERs motsvarande ett minimum av 400 000 ton CO₂e kommer att förvärfvas, medan en andra köpare förvärvar resterande CERs från projektet.

Projektet bidrar till hållbar utveckling genom elproduktion från förnybara energikällor, vilket minskar såväl klimatpåverkan som den lokala miljöbelastningen, genom teknikutveckling samt genom nya arbetstillfällen lokalt, dels i den aktuella anläggningen, dels i nyetablerade företag som väntas till området tack vare den förbättrade tillgången på el.

De tre biomassaprojekten i Brasilien innebär att produktionsrester i form av bagass från sockerproduktion baserad på sockerrör vid tre sockerbruk i Sao Paulo-regionen i Brasilien tas tillvara för produktion av elektricitet. Elen används till brukens egna behov och för leverans och försäljning till det nationella nätet där den ersätter el som producerats genom fossila bränslen. Sammantaget innebär det att ny elproduktionskapacitet om 142 MW installerats. De minskade utsläppen av växthusgaser beräknas till ca 590 000 ton CO₂e över sju år, beräknat efter den referensbana som fastställts för projekten. Köpeavtalen för ett av projekten undertecknades den 24 maj 2004 och köpeavtal för de två andra projekten undertecknades den 10 juni 2004. Genom de undertecknade köpeavtalen ska Sverige förvärva 50 procent av utsläppsminskningensenheter, vilka i två av fallen genererats sedan 2001 och i ett projekt sedan 2003. Hittills har 234 000 utsläppsminskningensenheter levererats.

Projekten bidrar till hållbar utveckling genom elproduktion från förnybara energikällor, ökade arbetstillfällen samt bättre elförsörjning, särskilt som elproduktionen i projekten sammanfaller med torrperioden.

Energieffektiviseringsprojektet i Kina i Gansu-provinsen (nordvästra Kina) innebär återvinning av spillvärme vid en cementproduktionsanläggning. Värmen som återvinns ska generera 6 MW el, som ersätter anläggningens nuvarande eltillförsel från det lokala nätet. Köpekontraktet för projektet undertecknades den 16 maj 2006. Sverige köper 100 procent av projektets genererade utsläppsminskningensenheter, som beräknas motsvara ca 200 000 ton CO₂e och som började genereras 2007. Tekniken att återvinna spillvärme för elproduktion är relativt ny inom cementindustrin i Kina och det är första gången tekniken används i denna region. Projektet fungerar därigenom som ett demonstrationsprojekt för miljövänlig teknik.

Vindkraftprojektet i Kina innebär uppbyggnad av en 49 MW vindkraftspark i Yumen City i Gobiöknen. Vindkraftsparken består av 58 turbiner med 850 kW individuell kapacitet. Projektet ersätter kolbaserad elproduktion till det lokala elnätet och svarar mot en ökad energiefterfrågan. I nordvästra Kinas elnät producerades elen år 2004 till 76,6 procent av kolbaserad elproduktion och till 21,8 procent av vattenkraft. Projektet förväntas fram till år 2012 minska växthusgasutsläppen med ca 650 000 ton CO₂e. Köpekontraktet för projektet undertecknades den 11 augusti 2006. Sverige förbinder sig i köpeavtalet från 2006 att köpa 10 procent av de utsläppsminskningensenheter som genom projektet började genereras 2007.

Projekten i Kina bidrar till hållbar utveckling genom att minska kolberoendet, genom förbättrad luftkvalitet och genom nya arbetstillfällen.

Ett optionsavtal har undertecknats för ett **biogasprojekt i Botswana** den 30 oktober 2007. En teknisk granskning av projektet kommer att genomföras under början av 2008 och om resultatet av granskningen visar på goda förutsättningar kommer ett köpeavtal för förvärv av CERs att undertecknas. Projektets bidrag till hållbar utveckling består av minskade utsläpp av växthusgaser genom att de insamlas och utnyttjas för energiändamål. Ett antal andra positiva sidoeffekter åstadkoms också genom den förbättrade avfallshanteringen där slaktavfall behandlas på ett hygieniskt vis.

Vid sidan om arbetet med de CDM-projekt som myndigheten redan tecknat avtal för har arbete med att identifiera nya CDM-projekt i mindre utvecklade länder i Asien, Sydamerika och Afrika pågått. Energimyndigheten har deltagit i flera internationella konferenser för möten med projektutvecklare, bilaterala samarbetspartners och fonder där myndigheten deltar. Under klimatförhandlingarna på Bali har Energimyndigheten vidare deltagit i möten med Världsbanken och Asiatiska utvecklingsbanken (ADB) angående nya planerade initiativ från bankerna inom ramen för CDM eller ett vidareutvecklat CDM. Inom ramen för Världsbankens nya initiativ, Carbon Partnership Facility, skulle nya samarbetsformer mellan

världsländer, projektägare och köpare kunna utvecklas. ADB:s förslag handlar om en särskild CDM-fond inriktad på utsläppsminskningenheter för post-2012, i vilken ADB till viss del skulle utnyttja utsläppsminskningenheter från projekt som startas inom ramen för den befintliga CDM-fonden Asia Pacific Carbon Fund (APCF), där Sverige redan deltar. Slutligen har Energimyndigheten haft flera bilaterala möten med olika samarbetsländer för CDM och JI.

(2) Projekt enligt Gemensamt genomförande (JI) - Sveriges CDM- och JI-program

Energieffektiviseringsprojektet i Rumänien avser installation av en 19 MW turbin för elproduktion genom nyttiggörande av ånga från en befintlig kol- och gaseldad fjärrvärmeproduktionsanläggning i staden Timisoara i Rumänien. Sverige har avtalat om förvärv av utsläppsminskningenheter (AAUs/ERUs) motsvarande ca 200 000 ton CO₂e i köpekontrakt som undertecknades den 20 oktober 2005.

Projektet bidrar till hållbar utveckling genom minskad miljöpåverkan genom ett effektivare bränsleutnyttjande och därmed mindre användning av kol och gas.

Vindkraftprojektet i Estland är ett 24 MW vindkraftsprojekt i Viru-Nigula i norra Estland, som genom att ersätta oljeskifferbaserad elproduktion genererar utsläppsminskningenheter. I detta projekt samverkar Energimyndigheten med TGF¹⁷ som köpare. Organisationerna förvärvar 50 procent vardera av de utsläppsminskningenheter som vindkraftsprojektet väntas generera, vilket motsvarar ca 200 000 ton CO₂e var. Köpekontrakt för projektet undertecknades den 9 september 2006.

Projektet bidrar till hållbar utveckling genom minskade utsläpp av växthusgaser samt kväveoxider och svavelföreningar.

Vindkraftprojektet i Ukraina innebär att sammanlagt 300 MW vindkraft byggs i områden lokaliserade på östra och västra spetsen av Krimhalvön. Sverige köper utsläppsminskningenheter motsvarande ca 400 000 ton CO₂e vilket omfattar ca 15 procent av de utsläppsminskningenheter som projektet förväntas generera totalt. I detta projekt samverkar Energimyndigheten med TGF¹⁸ som förvärvar utsläppsminskningenheter motsvarande ca 700 000 ton CO₂e från projektet. Förhandlingar för köpekontrakt pågår och ett optionsavtal som ger oss exklusiv rätt till dessa förhandlingar är giltigt till juli 2008.

Projektet bidrar till hållbar utveckling genom att minska beroendet av fossilbaserad el och av import av fossila bränslen från Ryssland. Det bidrar också till en upprustning av elnätet.

¹⁷ Se vidare om TGF s. 121

¹⁸ Se vidare om TGF s. 121

Energieffektiviseringsprojektet i Ryssland avser uppgradering av fjärrvärmenätet i Murmansk. Projektet delas 50-50 procent med TGF¹⁹ och Energimyndigheten köper hälften av projektets utsläppsminskningsenheter, motsvarande ca 200 000 ton CO₂e. Ett optionsavtal som ger exklusiv rätt till förhandlingar för köpekontrakt undertecknades den 28 september 2005.

Projektet bidrar till hållbar utveckling genom ett effektivare utnyttjande av bränsle, vilket därigenom leder till minskad bränsleanvändning och minskad miljöpåverkan.

Jl-projekt genererar utsläppsminskningsenheter först från och med 2008 enligt Kyotoprotokollet.

(3) Deltagande i fonder inom ramen för projekt enligt Mekanismen för ren utveckling (CDM) - Sveriges CDM- och Jl-program

Den 1 maj 2007 startades fonden ”Asia Pacific Carbon Fund” (APCF) vid ADB (Asiatiska utvecklingsbanken). Sverige deltar via Energimyndigheten i fonden tillsammans med Spanien, Schweiz, Portugal, Luxemburg, Finland och Flandern i Belgien. APCF ska bidra till utvecklingen av CDM-projekt som syftar till energieffektivisering, användning av förnybar energi samt en minskning av utsläppen av växthusgaser i utvecklingsländer i Asien och Stilla havsområdet inklusive s.k. minst utvecklade länder som haft svårt att få till stånd CDM-projekt under Kyotoprotokollets första åtagandeperiod pga av olika typer av barriärer. APCF bidrar till CDM-projektens finansiering genom att förvärva 25–50 procent av de utsläppsminskningsenheter som genereras genom projekten. Övriga utsläppsminskningsenheter som projekten genererar kan säljas till marknadspris på den öppna marknaden. Finansieringen av CDM-projekten sker genom förskottsbetalningar, vilket möjliggör att även finansiellt svagare CDM-projekt kan genomföras. Trots detta blir riskerna för fonden begränsade tack vare att CDM-projekten även erhåller finansiering genom ADB:s garanti- och låneverksamhet. Genom APCF:s deltagare har fonden tillförts sammanlagt 152 miljoner US\$, vilket motsvarar utsläppsminskningar på mellan 12 - 17 miljoner ton CO₂. Sveriges deltagande i APCF omfattar 15 miljoner US\$ eller 105 miljoner kronor, dvs ca 10 procent av fonden. Hittills har fonden identifierat över 20 potentiella projekt samt påbörjat arbetet med att teckna förvärvsavtal avseende utsläppsminskningsenheter. Ett avtal för ett projekt i Gansu-provinsen i Kina undertecknades i november. Under perioden oktober 2007 – augusti 2008 är en medarbetare från Energimyndigheten placerad på ADB för arbete med fonden genom ett s.k. ”secondment”. En annan medarbetare från myndigheten har valts till ordförande för fondens styrelse. Detta ger insyn i fondens verksamhet samt möjligheter att påverka utvecklingen av densamma.

¹⁹ Se vidare om TGF s. 121

(4) Deltagande i fonden Testing Ground Facility (TGF) inom ramen för projekt enligt Gemensamt genomförande (JI)

Fonden TGF inrättades i december 2003 inom ramen för samarbetet i Östersjöregionen kring mekanismen ”Gemensamt genomförande” (JI). TGF administreras av NEFCO (Nordic Environment Finance Corporation). De stater och företag som medverkar i fonden har bidragit med 17,5 miljoner Euro var, vilket innebär att fondens totala kapital uppgår till 35 miljoner Euro. Sveriges bidrag uppgår till 3,5 miljoner Euro.

Enligt regeringens uppdrag svarar Energimyndigheten för Sveriges deltagande i fonden och i dess styrgrupp (Investors' Committee). Sveriges representant var ordförande i styrgruppen sedan dess start 2004 till slutet av november 2006 då danska regeringens representant valdes till ny ordförande.

Under 2007 har TGF:s projektportfölj utökats. Slutliga köpekontrakt har ingåtts för ett antal projekt i de utvalda värdländerna samtidigt som ytterligare projekt är under slutberedning och slutförhandling. Fondens projektportfölj omfattar projekt i olika gransknings- och utvecklingsstadium. Dessutom identifieras nya projekt som granskas av fondadministratören (NEFCO). Flera av de nya projekt som granskas återfinns i Ryssland.

14.2.2 Studier med relevans för området

Inom ramen för uppdraget att svara för sekretariatsfunktionen i Testing Ground Committee har Energimyndigheten i början av 2007 tagit fram en tredje version av boken ”BASREC JI Handbook”, med anledning av de ytterligare preciseringar av regler och dokument som JISC (Övervakningskommittén för JI) beslutade om under hösten 2006.

Genom det klimatpolitiska forskningsprogrammet har det bl.a. genomförts studier med relevans för de internationella klimatförhandlingarna och för utformningen av nationell klimatpolitik. Under 2007 har forskningsprogrammets internationella verksamhet stärkts genom en prioritering av forskningsprojekt som genomförs i samarbete med forskargrupper i utlandet som är starka på det klimatpolitiska området. Energimyndigheten lämnar regelbundet olika typer av underlag i metodikfrågor och i frågor som är aktuella i förhandlingsarbetet för de projektbaserade mekanismerna. Underlagen baseras delvis på studier genomförda inom forskningsprogrammet eller inom de internationella samarbeten som myndigheten medverkar i, såsom OECD-ländernas samarbetsgrupp i klimatfrågor och CCAP (Center for Clean Air Policy).

Myndigheten har under året gått igenom mycket litteratur inom det klimatpolitiska området och har även gjort refererat från dessa i regeringsuppdrag. Under året gjorde myndigheten en större arbetsinsats för att ta fram bakgrundsdokumentation

inför det miljöministermöte om en framtida klimatöverenskommelse som hölls i Riksgränsen i juni 2007²⁰.

I samband med miljöministermötet i Riksgränsen utredde Energimyndigheten på uppdrag av regeringskansliet hur mötesdeltagarnas resor kunde klimatkompenseras. Regeringen har antagit Energimyndighetens förslag till klimatkompensation.

Energimyndigheten har också bistått regeringskansliet med arbete rörande deltagandet i fonden "Multilateral Carbon Credit Fund" (MCCF), som administreras av Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska utvecklingsbanken (EBRD). Fonden investerar i både JI- och CDM-projekt inom länder i Östeuropa och Centralasien och deltagarna i fonden utgörs av både stater och privata subjekt. Från och med år 2008 kommer Energimyndigheten att ansvara för Sveriges deltagande i fonden.

Vidare har myndigheten fortsatt sitt stöd till och sin bevakning av OECD:s Annex I-grupp för klimatfrågor.

Analysarbete har också utförts inför insatser för kapacitetsuppbyggnad för CDM i Sydostasien, Östafrika och Kina. Inför ett kapacitetsuppbyggnadsprojekt i Östafrika som ska genomföras 2008-2009 har ett samarbetsavtal ingåtts med Sida under november månad. Vidare har planering och arbete utförts för att genomföra upphandlingen av konsulter samt institutioner som kan administrera seminarier, workshops etc. inom ramen för programmet.²¹ Under hösten har vidare en medarbetare från myndigheten placerats i Beijing för att arbeta med att kartlägga behov av kapacitetsuppbyggnad för CDM i provinser i mindre utvecklade delar av Kina. Medarbetaren har också undersökt hur tekniköverföring till dessa provinser bäst kan främjas. Arbetet är ett första led i ett samarbete mellan myndigheten och IVL Svenska Miljöinstitutet AB kring ett kapacitetsuppbyggnadsprojekt för CDM i Kina som IVL ansvarar för och för vilket EU-finansiering erhållits.

14.2.3 Åtgärder för att stödja och underlätta för svenska företag att engagera sig i de projektbaserade mekanismerna

I arbetet med att stödja svenska företag som önskar engagera sig i de projektbaserade mekanismerna har fokus under 2007 legat på svenska företags möjligheter att exportera teknik genom Kyotoprotokollets flexibla mekanismer. Regeringen gav i regleringsbrevet för 2007 Energimyndigheten i uppdrag att undersöka förutsättningar och möjligheter att främja export av svensk teknik för energieffektivisering och förnybar energiproduktion genom Kyotoprotokollets flexibla mekanismer. Uppdraget genomfördes under våren och redovisas i rapport ER2007:23. Det efterföljande arbetet på detta område har redovisats i särskild ordning. Därefter har, i november månad, en nätverksträff för de svenska företag och institutioner som identifierades i rapporten arrangerats. Syftet med träffen var att informera om möjligheterna för teknikexport inom ramen för CDM/JI samt att redovisa några

²⁰ Se vidare kapitel 15 Internationellt samarbete

²¹ Se vidare kapitel 15 Internationellt samarbete

olika aktörers erfarenheter. Ett femtiotal personer representerande teknikföretag, projektutvecklare och finansiärer deltog. Därtill anordnades en heldagssession om de projektbaserade mekanismerna under Energitinget 2007.

Energimyndigheten har även informerat om de flexibla projektbaserade mekanismerna och det svenska CDM- och JI-programmet på konferenser och seminarier som andra organisationer ordnat och där företag varit den huvudsakliga målgruppen. Som exempel på arrangörer kan nämnas Svenskt Näringsliv, IVA, SBTA - Sveriges Affärsreseförening och privata konferensarrangörer.

Utöver ovanstående informationsaktiviteter har myndigheten, via personliga möten och telefonsamtal, förmedlat information om de projektbaserade mekanismerna till över ett trettiotal svenska företag och organisationer som har engagerat sig, eller önskar engagera sig, i dessa mekanismer.

Energimyndigheten har även utvecklat nya informationsblad om det svenska CDM- och JI-programmet och spridit dessa och tidigare framtagna broschyrer om de flexibla mekanismerna vid seminarier och andra tillfällen som getts under året.

Slutligen kan nämnas att Energimyndigheten bidragit till upprättandet av en databas innehållande en sammanställning av de regler som styr användandet av Kyoto-protokollets projektbaserade mekanismer samt med kommentarer om dessa regler. Databasen har upprättats av en internationell advokatbyrå med syftet att underlätta för bl.a. företag som önskar engagera sig i de projektbaserade mekanismerna. Databasen lanserades under klimatförhandlingarna i december på Bali.

På Energimyndigheten hemsida finns information om hur företag ansöker om svenskt godkännande av projektet och auktorisering för deltagande i CDM- och JI-projekt (Letter of Approval LoA) hos Energimyndigheten som svensk projektmyndighet. Under 2007 har myndighetens föreskrifter om vad som krävs för ansökan om LoA ändrats för att underlätta för företagen.

14.2.4 Handel med utsläppsrätter

Energimyndigheten har under året fortlöpande arbetat med att fullgöra sina uppgifter inom ramen för EU:s direktiv om handel med utsläppsrätter vilket primärt innefattar drift och förvaltning av det svenska utsläppsrättsregistret Svenskt Utsläppsrättssystem (SUS).

Tilldelning av utsläppsrätter

Tilldelningen har inte varit någon väsentlig aktivitet under året, endast ett tilldelningsärende har beslutats.

Registerhantering

Det svenska nationella registret för handel med utsläppsrätter, SUS – Svenskt utsläppsrättssystem, upprättades vid myndigheten i enlighet med kommissionens

registerförordning år 2005 och står i direkt förbindelse med CITL (Community independent transaction log), gemenskapens oberoende transaktionsförteckning, som utvecklats och förvaltas av kommissionen. Målet för alla register upprättade inom EU:s system för handel med utsläppsrätter var att under 2007 koppla upp sig mot FN:s oberoende transaktionsförteckning (ITL). Uppkopplingen av alla EU:s register mot ITL har inte genomförts under 2007 beroende på orsaker utanför Sveriges och Energimyndighetens kontroll.

Energimyndighetens IT-miljö inklusive rutiner motsvarar kraven som Kyotoprotokollet ställer på ett nationellt register under Kyotoprotokollet. IT-miljön, rutinerna samt en framtida version av SUS godkändes av FN:s klimatsekretariat under hösten 2007. Sedan tidigare motsvarar SUS de funktionella krav som ställs på ett register under EU:s system för handel med utsläppsrätter. EU kommissionen godkände SUS enligt kraven efter tester 2004 och 2005.

En ny version av SUS driftsattes den 9 februari 2007. Syftet med den nya versionen var att minimera risken vid övergång från CITL till ITL, att öka tillgängligheten och tillförlitligheten samt att förenkla användningen av SUS för verksamhetsutövare samt kontoinnehavare.

Under året 2007 har den generella tillgängligheten till SUS begränsats av ett antal planerade och oplanerade driftstopp. Information driftstoppens varaktighet och orsak finns tabellen nedan.

Driftstopp i SUS under 2007

Från	Till	Varaktighet	Kommentar	Information till användare
070111 08:00	070111 14:00	6h	Oplanerat Driftsättning av förändring av stödsystem förhindrade användare att logga in i SUS	Uppgift saknas
070209 15:00	070212 08:00	65h	Planerat Driftsättning av version 3.0 av SUS. Driftsättningen genomfördes under en helg.	
070410 09:00	070412 14:00	29h	Oplanerat CITL avstängt pga tekniska problem, CITL admin begärde att alla register skulle stänga kopplingen till CITL. Verksamhetsutövarna kunde fortfarande arbeta i SUS och transaktioner lades på kö.	Information om problemen visades både före och efter inloggning i SUS.
070514 10:00	070514 12:00	2h	Oplanerat Serverproblem på myndigheten. Interna och externa verksamhetssystem (inkl SUS) ej tillgängliga	Uppgift saknas

Från	Till	Varaktighet	Kommentar	Information till användare
070612 09:00	070612 12:40	3h 40min	Oplanerat CITL avstängt pga tekniska problem, CITL admin begärde att alla register skulle stänga kopplingen till CITL. Verksamhetsutövarna kunde fortfarande arbeta i SUS och transaktioner lades på kö.	Information om problemen visades både före och efter inloggning i SUS.
070920 07:30	070920 09:00	1h 30min	Planerat Driftstopp på uppdrag av KOM för att kopiera databas i syfte att förbereda för tester av uppkoppling mot ITL	Information om driftstoppet skickades per mail till kontoinnehavare samt visades både före och efter inloggning i SUS.
070922 09:00	070922 11:00	2h	Planerat Driftstopp i CITL pga systemunderhåll. Verksamhetsutövarna kunde fortfarande arbeta i SUS och transaktioner lades på kö.	Information om driftstoppet visades både före och efter inloggning i SUS.
Summa		108h 10min		

Utfärdande av utsläppsrätter

Under 2007 har Energimyndigheten fördelat utsläppsrätter enligt tilldelning för 2007 samt även fördelat utsläppsrätter till nya deltagare. I tabell 22 nedan framgår mängden utsläppsrätter som fördelats.

Tabell 22 Fördelning av utsläppsrätter år 2007

Tilldelat för år	Antal anläggningar	Antal utsläppsrätter
2007 Enligt fördelningsplan	607	22 834 295
2007 Nya deltagare	8	164 944

Kravet enligt lagstiftning är att utsläppsrätter tilldelade för innevarande år ska vara kontoinnehavaren tillgodo före den 28 februari. För 2007 var fördelningen genomförd den 21 februari med undantag för anläggningar med tilldelning som ny deltagare.

Elektronisk rapportering

Funktionen för rapportering av utsläpp i SUS fungerade bra. Funktionen som Energimyndigheten har utvecklat åt Naturvårdsverket för att verksamhetsutövare elektroniskt ska kunna inlämna utsläppsrapporter och verifieringsutlåtande till Naturvårdsverket via SUS fungerade dock sämre. Från tidigt i februari och till mitten av mars gick det inte att lämna in rapporter via SUS. Felet berodde på den nya version av SUS som driftsattes i början av februari. I rapporteringen av 2006 års utsläpp lämnades det elektroniskt in 650 utsläppsrapporter och 636 verifieringsutlåtanden. Totalt rapporterade 708 av 730 anläggningar sitt utsläpp i SUS och fick det verifierat av en ackrediterad kontrollör.

Informationsinsatser under året

Myndigheten har både på egen hand och tillsammans med Naturvårdsverket bedrivit insatser för att informera företag i den handlande sektorn, användare i SUS och allmänheten om handelssystemet. Information har spridits via riktade utskick i elektronisk och icke-elektronisk form och via den gemensamma webbplatsen.

14.3 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Myndighetens kvalitetssäkrande rutiner har förbättrats och insatser har genomförts för kapacitetsuppbyggnad och för att stödja svenska företag och i synnerhet svenska företags export av miljöteknik. En medarbetare på Energimyndigheten har tillsatts på en viktig post inom CDM-styrelsen.

Myndighetens arbete med CDM- och JI-projekt

De första leveranserna av utsläppsminskningenheter inom ramen för det svenska programmet för CDM och JI har skett och programmet har utökats med nya projekt. En större krets länder, inklusive de minst utvecklade, omfattas av Sveriges CDM- och JI-program genom deltagandet i ADB:s CDM-fond samt CDM-projektet i Botswana, som är under förhandling. Energimyndigheten bidrar även aktivt till utvecklingen av det regionala samarbetet kring JI genom TGF.

Åtgärder för att stödja och underlätta för svenska företag att engagera sig i de projektbaserade mekanismerna

Myndigheten har under året haft aktiviteter med syfte att underlätta för svenska företag att engagera sig i de projektbaserade mekanismerna.

Handel med utsläppsätter

Kvaliteten i SUS har ökat genom utvecklingsprojekt som avslutats under året. SUS har varit tillgängligt över 98 procent av tiden under året mot 95 procent 2006. De längre avbrotten i tillgänglighet har ägt rum under helg eller legat utanför Energimyndighetens kontroll. SUS har under året även godkänts som nationellt register under Kyotoprotokollet. Myndigheten har därigenom fullgjort sina uppgifter inom ramen för handelssystemet med god kvalitet och på ett effektivt sätt.

15 Verksamhetsgren Internationellt samarbete

15.1 Verksamhetsmål 1

Målet är att omställningen och den långsiktiga utvecklingen av energisystemet skall främjas genom internationellt samarbete. I detta ingår att bidra till att föra vidare internationella erfarenheter av teknikutveckling på energiområdet till svenska avnämare och i tillämpliga delar sprida svenska erfarenheter internationellt i syfte att bidra till att öka svensk ekonomisk tillväxt.

15.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 1: Myndigheten skall redovisa sitt deltagande i internationella samarbetsfora och väsentliga prestationer som utförts. Myndigheten skall uppskatta effekterna av och redovisa kostnaderna för sitt internationella arbete och hur samverkan skett med internationella organisationer.

Internationella samarbetsfora, prestationer och uppskattning av effekter

FN:s klimatkonvention (UNFCCC) och Kyotoprotokollet

Myndighetens deltagande och presentationer inom ramen för FN:s klimatkonvention och Kyotoprotokollet se Mål 2.

International Energy Agency (IEA)

IEA och EU är Energimyndighetens största internationella samarbetsfora inom forskning och utveckling. IEA-samarbetet engagerar ett stort antal svenska forskare och näringslivsrepresentanter. Tjugosju OECD-länder och EU deltar i IEA-samarbetet. Samarbetet omfattar verksamheter inom 32 olika energirelaterade FoU-områden, så kallade Implementing Agreements (IA). Energimyndigheten ansvarar för Sveriges deltagande inom 23 Implementing Agreements, vilket i stort sett motsvarar alla IA inom Energimyndighetens ansvarsområde. FoU-verksamhet samt kunskaps- och erfarenhetsutbyte är centralt inom varje IA, till detta kommer finansiering, administration, planering, uppföljning samt informationsspridning.

Energimyndigheten har under 2007 aktivt deltagit i IEA:s kommittéer såsom Committee on Energy Research and Technology (CERT) och Standing Group on Long Term Cooperation (SLT) och deras underliggande kommittéer (Working Parties on End-Use Technologies, Fossil Fuels, Renewable Energy Technologies samt Experts Groups: The Energy Efficiency Working Group, Ad Hoc Group on science and Energy Technologies (AGHSET), Expert Group on Energy R&D Priority – Settings & Evaluation och IEA – EU Buildings Coordination Group). Energimyndigheten deltar också i grupper för energiberedskap (Standing Group on Emergency Questions) och studier av direkt marknadsanknutna skeenden

(Standing Group on the Oil Market). Vidare har Energimyndigheten under 2007 deltagit med personal i två av IEA:s In-depth Country Reviews, varav i en som Team Leader.

Under 2007 har inledande samarbete påbörjats för att Sverige ska delta i FoU-samarbete om vågkraft (IA Ocean Energy Systems). Effekten av det påbörjade arbetet är för tidigt att se men förväntas ligga i linje med syftet med det övriga IEA-samarbetet under CERT, vilket är forskningssamarbete för gemensam utveckling och ömsesidig kunskapsöverföring

Den av myndigheten upprättade webbportalen iea-sverige.org med syfte att öka spridningen av resultaten av IEA-samarbetet i Sverige har under 2007 i genomsnitt haft 420 besök per månad vilket är ungefär lika många besök som föregående år. IEA-Sverige.org ger kortfattad och relevant information om de drygt 40 (det är inklusive WP Fusion Power med 9 forskningsprogram) forskningsprogrammen, med tonvikt på de program där Sverige deltar. Besökare kan lätt se vem som är aktiv från Sverige och den som vill ha mer information kan sedan följa länkar till respektive forskningsprogrammens egna webbplatser. Bedömningen är att webbportalen ökar spridningen av kunskap från IEA-arbetet.

Energimyndigheten har under 2007 fortsatt arbetet med att i än högre grad integrera den internationella verksamheten inom t ex IEA:s olika Implementing Agreements med den nationella verksamheten. Arbetet fortsätter med att samordna verksamheten internt på myndigheten mellan olika Implementing Agreements.

Främjande av internationella marknader och uppfyllande av bilaterala avtal

Energimyndigheten har deltagit i en delegationsresa till Kalifornien i samband med miljöminister Andreas Carlgrens besök där i januari 2007. Energimyndigheten har deltagit i konungens officiella besök i Japan med ett Energieffektiviseringsseminarium i april 2007. Myndigheten har gett stöd till och organiserat svensk deltagande vid delegationsresor till USA och Kina samt anordnat seminarier med affärskontakter i samband med besöket av Brasiliens president Luiz Inácio Lula da Silva i september. Myndigheten har dessutom deltagit i en energikonferens, SSSW och seminarier i House of Sweden i maj.

Energimyndigheten har under 2007 förberett arbetet med att ta fram ett projektdirektiv för arbete med främjande av internationella marknader i syfte att lansera detta under 2008 och starta ett långsiktigt projekt. Detta förväntas leda till nya och effektivare arbetsformer.

Syftet med Energimyndighetens engagemang i de bilaterala avtalen är att underlätta för svenska aktörer att samarbeta med dessa länder inom energiområdet. Kinasamarbetet vilar huvudsakligen på ett samarbetsavtal från 2004 mellan Kina och Sverige om forskning och utveckling och ett äldre avtal om tekniköverföring.

Myndigheten deltar i Utbildningsdepartementets referensgrupp för forsknings-samarbetet.

Energimyndigheten har tidigare tagit fram en CD-ROM-skiva med samlade publikationer på engelska. Denna har under året uppdaterats och delas ut vid olika internationella sammankomster.

Vi har under 2007 kommit i kontakt med Clean Energy State Alliance (USA-baserat) och UNEP (FN-initierad global allians som kallas SEFI Public Finance Alliance) som är ett forum/ nätverk för erfarenhetsutbyte avseende offentligt finansierade energiprojekt. Myndigheten har deltagit i telefonseminarier på prov och överväger fast medlemskap.

Energimyndigheten har tagit emot besök från flera länder i och utanför Europa. Besökare kom från Japan, Sydkorea, Kanada, Vitryssland, Frankrike, Litauen, Serbien, Tanzania och Kina.

Genom att samla aktörer, skapa dialog och sprida information ökar kännedomen och kunskapen om svenska systemlösningar och teknik vilket leder till ökat intresset för Sverige och därmed ökade möjligheter till export. Detta arbete är långsiktigt och ännu svårt att se effekter av.

EU-kommittéer och expertgrupper där Energimyndigheten representerar Sverige

Energimyndigheten har representerat Sverige på uppdrag av och med instruktion från regeringskansliet i programkommittéerna för delen om energi i sjunde ramprogrammet för forskning, teknisk utveckling och demonstration (FP7), EU:s fleråriga program för åtgärder på energiområdet Intelligent Energi för Europa (IEE) inom ramprogrammet Competitiveness and Innovation Programme (CIP), Energy Star kommittén, i den svenska delegationen för FN:s klimatförhandlingar, i rådets expertgrupper inom klimatförhandlingsområdet samt i EU- Rysslands dialogen.

EnR, eceee och IIASA

European Energy Network (EnR) är en sammanslutning av Europeiska energimyndigheter. Utöver arbetet i styrelsen deltar Energimyndigheten i flera av EnRs arbetsgrupper för Förnybara energikällor, Märkning, samarbete för Centraleuropa och Östra Europa, Energieffektivisering, Metoder för uppföljning, arbetsgruppen för Beteendefrågor samt den nystartade Byggnadsgruppen. Energimyndigheten har också bidragit med underlag till EnR's rapport om implementeringen av direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD). Denna rapport kom att presenteras på EU Sustainable Energy Week i januari 2008.

Energimyndigheten har en representant i European Council for Energy Efficient Economy's (eceee) styrelse. Under året genomfördes Sommarkonferensen 2007 som är den största återkommande konferensen i ämnet energieffektivisering i Europa och därmed ett viktigt forum för kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring styrmedel och policyfrågor. Konferensen var av stort intresse för svenska aktörer

och det var ca femtio deltagare från Sverige. Deltagandet i eceee ger tillgång till nyhetsbrev med bland annat bevakning och analys av EU:s energiinitiativ och en publikationsdatabas. Därtill utvecklas nya former för kunskapspridning.

Dessa samarbetsfora är mycket viktiga för att bibehålla internationella nätverk som komplement till IEA-arbetet. Det är viktiga fora för kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring styrmedel och policyfrågor.

Världsbanken

Sverige är även medlem i Världsbanken och Inter- American Development Bank och det är viktigt att hålla en ständig dialog för att främja våra intressen. För svenska företag som vill profilera sig via internationellt arbete är det viktigt att känna till hur dessa organisationer fungerar och besöka dem regelbundet för att marknadsföra sig.

EU-projekt

Energimyndigheten deltar i 18 EU-projekt, både som koordinator och som partner. De EU-projekt som myndigheten väljer att delta i har för det mesta koppling till implementering av EU-direktiv. De områden som omfattas är exempelvis el från förnybar energi, energitjänster och energy performance contracting, byggnaders energiprestanda och energideklarationer, hållbar kyla, energieffektiviseringsindikatorer, utvärderingsmetoder för energieffektivisering samt skola och utbildning. Effekterna bedöms utefter vilka mål som är uppsatta för respektive projekt. Ett försök till bedömning av effekt för alla EU-projekt är erfarenhetsutbyte och skapande av nätverk. Projekt i syfte att implementera EU-direktiv bedöms ge effekt att centralt fattade beslut införlivas till lokala anpassningar. Deltagarna från de olika länderna anordnar gemensamma aktiviteter och identifierar de hinder och möjligheter som finns i landet eller i regionen. Detta har resulterat i ökad kunskap och implementering av direktiv på lokal nivå samt investerings- och exportmöjligheter för företag inom energibranschen.

Under 2007 pågick två skolprojekt med syfte att öka kunskapen och medvetenheten hos barn i olika åldrar. Effekten bedöms vara ökad medvetenhet om energi och att barnen därmed mer aktivt arbetar med att minska skolans och sin egen energiförbrukning. Det är en förhoppning att dessa kunskaper medför en förändrad/ energibesparande livsstil även vidare i livet. Mer detaljerad beskrivning av de projekt som Energimyndigheten deltar i finns under Verksamhetsmål 5.

Kostnader

Redovisning av internationella resor/möten och kostnader för dessa visas nedan i tabellen nedan.

Kostnader för internationella resor, möten m.m. 2005-2007

År	Antal mötesdagar (inklusive förberedelsetid)			Kostnader exklusive personkostnader (tkr)		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Norden, Östersjön, Barents	330	267	245	394	382	383
Europeiska Unionen och övriga världen ²²	1317	1747	1717	1788	2418	2433
Summa	1647	2014	1962	2182	2800	2816

Myndighetens kostnader består i huvudsak av sådana för egen nedlagd tid, medlems- och deltagaravgifter, resekostnader för eget deltagande samt stöd till projekt och konferenser inom ramen för EU- och IEA-projekt. Kostnader för detta uppskattas genom att redovisa kostnader för internationella resor och antal mötesdagar.

Stöden till IEA-samarbeten och EU-projekten redovisas i tabell 23 och 24.

15.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som god. Deltagande i internationella samarbetsfora sker i den omfattningen som styrs av antalet möten. Inom internationella samarbetsfora bibehålls nätverk som är viktiga fora för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Energitmyndigheten har även bidragit till organiseringen av eceees sommarkonferens samt konferenser i Kina och USA (Ca och DC). Främjande av internationella marknader är ett långsiktigt arbete där resultatet i form av överenskommelser/kontrakt inte alltid kommer till myndighetens kännedom.

15.2 Verksamhetsmål 2

Målet är att myndigheten snabbt skall kunna ta fram underlag för det svenska deltagandet inom ramen för EU- och IEA-samarbetet samt i energisamarbetet med de andra nordiska länderna och länderna runt Östersjön, Barentssamarbetet och övrigt internationellt energisamarbete.

Myndigheten skall vid behov bistå Regeringskansliet vid Sveriges förhandlingar inom EU med löpande analysarbete, mindre utredningsarbete och remissammanställningar. Vidare skall myndigheten bistå Regeringskansliet i det arbete med energiscenarier som bedrivs inom EU. Myndigheten skall särskilt bidra med analyser av de modellkörningsresultat och indata för Sverige som tas fram inom ramen för detta arbete.

Myndigheten skall även bistå Regeringskansliet med arbete inom ramen för FN:s klimatkonvention och Kyotoprotokollet. Myndigheten skall bidra med underlag inför arbetet i IEA:s styrelse (*Governing Board*) och dess beredande kommittéer samt medverka med insatser för att sprida resultaten av samarbetet inom IEA.

²² Dessa resor innebär huvudsakligen Europeiskt samarbete, Klimatförhandlingsarbete, Samarbete inom IEA, omvärldsbevakning inom ramen för ITPS:s utlandsbevakning, samt Kinasamarbete.

Energimyndigheten skall bl.a. utarbeta förslag till instruktioner och minnesanteckningar för sammanträden i IEA:s *Standing Group on Long-Term Co-operation* (SLT) och IEA:s *Committee on Energy Research and Technology* (CERT).

15.2.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 2: Myndigheten skall redovisa hur myndigheten bidragit till det svenska deltagandet inom ramen för EU- och IEA-samarbetet, FN:s klimatkonvention och Kyotoprotokollet, inklusive energirelaterat klimatsamarbete, samt i energisamarbetet med de nordiska länderna, Östersjösamarbetet och Barentssamarbetet samt övrigt internationellt samarbete.

Artic Council

Energimyndigheten har bidragit till resa för två forskare till Arctic Energy Summit konferens i Anchorage, Alaska i oktober 2007. Olika energirelaterade frågor, sådana som utvinning av olja och gas, förnybara energikällor, hållbar energiförsörjning och energiteknologier behandlades under konferensen som genomfördes med en gemensam nämnare – arktiska förhållanden och kall klimat. De svenska specialisterna gjorde föredrag om oljeskyddsarbete under isförhållanden i Östersjön och om snökylsystem. Rapporten från konferensen finns på Energimyndighetens Intranät.

EU-samarbete

Myndighetens insatser inom ramen för det svenska EU-arbetet innebär huvudsakligen expertishjälp till regeringskansliet vid beredning av direktivförslag och andra initiativ från EU-kommissionen. Arbetet innebär ett eller flera av följande moment: insamling och sammanställning av synpunkter internt och från berörda aktörer genom remissförfarande, analys av förslagets konsekvenser, utredningsarbete, underlag till faktapromemorior, samt deltagande som expert vid rådsarbetsgruppsmöten.

Under 2007 har myndigheten bidragit med expertis avseende följande initiativ från EU-kommissionen:

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/32/EG om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster.
- Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om energistatistik.
- Energimyndigheten och Naturvårdsverket har under 2007 bistått regeringskansliet med underlag inför möten på EU-nivå inom ramen för översynen av EG:s direktiv för utsläppshandel. Dessa underlag har sammanställts i rapporten "Reformeringen av EG:s direktiv (2003/87/EG) om ett system för handel med utsläppsrätter".
- Yttrande angående Kommissionens grönbok om en havspolitik för EU KOM(2006)275 final.

- Yttrande angående Kommissionens förslag till gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd.
- Yttrande angående EG-kommissionens förslag till ändring av direktiv (98/70/EG) om kvaliteten på bensen och diesel mm, framlagt av kommissionen den 31/1 2007, KOM (2007) 18 slutlig.
- Underlag för Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/32/EG om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster.
- Yttrande angående EU kommissionens förslag till ett tredje inre marknads-paket för energi.
- Yttrande angående underlag till EU:s tjänstedirektiv.
- Delredovisning ett och två av uppdraget "Effekter av energieffektivisering i förhållande till det sk Energitjänstedirektivet".

IEA-samarbetet

Energimyndigheten har bidragit med expertstöd till regeringskansliet för deltagande i IEA:s Governing Board (GB), Committee on Energy Research and Technology (CERT) och Standing Committee on Long Term Cooperation (SLT). Stödet har inneburit utarbetande av underlag till instruktion inför mötena, i vissa fall även eget deltagande samt rapportering. Vardera kommittén träffas två-tre gånger årligen. Energimyndigheten tog fram underlag och program för IEA In Depth Review av Sverige och medverkade vid besöksveckan den 15 - 19 oktober.

FN:s klimatkonvention och Kyotoprotokollet

Under 2007 fortsatte de förhandlingar som inleddes 2006 kring tre spår om klimatregimens framtid, dvs. utarbetandet av nya kvantifierade åtaganden för de industrialiserade länder som är parter till Kyotoprotokollet, dialogen om långsiktig samarbete för att bemöta klimatförändringar genom implementering av Klimatkonventionen samt översynen av Kyotoprotokollet. Det trettonde partsmötet till klimatkonventionen samt det tredje mötet med parterna till Kyotoprotokollet ägde rum på Bali i Indonesien i december 2007. Inför denna konferens hade de subsidiära grupper som förbereder underlag till de årliga förhandlingarna sina möten i Bonn i maj samt ett möte i Wien i augusti för att diskutera de framtida spåren.

Energimyndigheten deltog vid mötena i Bonn, Wien och på Bali, bl.a. som experter i förhandlingsgrupper inom EU för förhandlingar om gemensamt genomförande, mekanismen för ren utveckling, koldioxidlagring i geologiska formationer och u-landsfrågor. På mötet på Bali medverkade myndighetens medarbetare också som EU:s förhandlare i frågorna rörande kapacitetsuppbyggande samt anpassning till klimatförändringarna.

Representanter för myndigheten har under året deltagit i arbetet i olika arbetsgrupper inom ramen för klimatkonventionen och Kyotoprotokollet. Myndigheten har exempelvis bistått regeringskansliet med experthjälp kring

klimatearbetet i rådsarbetsgruppen WPIE (Working Party International Environment - Climate Change) som bereder och koordinerar EU:s arbete inför klimatförhandlingarna. Energimyndigheten deltar också i CDM- styrelsen. En medarbetare på myndigheten valdes in som medlem i CDM- styrelsen av Kyotoprotokollets partsmöte i slutet av 2006 och kommer att vara medlem under två år från och med 2007. Vidare har arbetet med att bistå regeringskansliet i arbetet med övervakningskommittén för JI fortsatt under året.

Energimyndigheten har funktionen att vara Projektmyndighet (Designated National Authority) under Kyotoprotokollet. Denna svarar för Sveriges godkännande av JI- och CDM-projekt och auktorisering (Letter of Approval (LoA)) av projektdeltagare. Under året har LoA för 66 CDM-projekt och 5 JI-projekt utfärdats. Den svenska projektmyndigheten har under året även deltagit i det internationella samarbetet mellan de olika ländernas projektmyndigheter. Därutöver har Energimyndigheten, via sitt stöd till CDM-styrelsen, bidragit finansiellt till samarbetet mellan projektmyndigheterna genom stöd till konferensen Designated National Authorities Forum som hölls 4-6 oktober i Addis Abeba, Etiopien.

Sverige genomförde i juni ett informellt miljöministermöte i Riksgränsen. Vid mötet, som var det tredje i ordningen i en mötesserie som påbörjades på Grönland och följdes upp i Sydafrika, diskuterades klimatförhandlingarnas framtidsfrågor. Energimyndigheten bistod regeringskansliet med förberedelserna inför mötet genom att ansvara för framtagningen av ett underlagsdokument med en sammanställning och analys av konkreta idéer om beståndsdelarna i en framtida internationell klimatöverenskommelse och hur dessa kan paketeras på olika sätt. Uppgiften genomfördes i samverkan med representanter från regeringskansliet och en internationellt sammansatt forskargrupp. Energimyndigheten bistod dessutom med förberedelserna av mötets program. Medarbetare från myndigheten medverkade vidare vid mötet och bidrog bland annat till framtagningen av ett slutsatsdokument.

Energisamarbete inom Norden, Östersjöregionen och Barentsregionen

Det regionala energisamarbetet i Östersjöregionen utgörs främst av samarbetet inom BASREC (Baltic Sea Region Energy Co-operation) som omfattar samtliga länder inom Nordiska Ministerrådet samt Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ryssland, Tyskland och EU-kommissionen. Sverige svarade för ordförandeskapet och sekretariatsfunktionen för BASREC under perioden 1 juli 2006 – 30 juni 2007 med stöd från Energimyndigheten.

Energimyndigheten har också svarat för det svenska deltagandet i fonden Testing Ground Facility (TGF) som upprättats inom ramen för BASREC-samarbetet och som ska främja JI-projekt i Östersjöregionen. Vidare har myndigheten bistått regeringskansliet i arbetet inom Testing Ground Committee (TGC), som i huvudsak ska följa utvecklingen av klimatsamarbetet i Östersjöregionen. Energimyndigheten har uppdraget att svara för sekretariatsfunktionen för TGC och ett möte med TGC ägde rum i St Petersburg den 27 mars. Ytterligare möten är dock inte

inplanerade eftersom det ryska undertecknandet av testing Ground Agreement och det ryska regelverket för JI-projekt avvaktas. Energimyndigheten har också tagit fram en tredje version av "BASREC JI Handbook" samt bidragit till arrangemanget av konferensen "Conference on Energy Related Climate and Financial Issues" i St. Petersburg 27-29 mars, som enligt beslut från BASREC:s styrgrupp hölls istället för den klimatkonferens som skulle ha hållits i Sverige.

Energimyndigheten har även svarat för det svenska ordförandeskapet i BASREC:s arbetsgrupp för bioenergiarbetet och bistått till arbetsgruppens arbete genom expertmedverkan.

Barentssamarbetet omfattar regionerna i Nordvästra Ryssland (Karelen, Murmansk, Arkhangelsk, Nenets samt Komi Republiken), federala myndigheter i Moskva, de nordiska länderna samt EU-kommissionen. Energimyndigheten är medlem i Energiarbetsgruppen (EWG) för Barentsregionen, som upprättats av Barents Euro- Arctic Council.

Övrigt internationellt samarbete

Energiscenarier och analyser av modellkörnings resultat

Energimyndigheten har bistått Regeringskansliet med granskningar av PRIMES-körningar vid två tillfällen under 2007. Därutöver har myndigheten, tillsammans med Regeringskansliet, deltagit i ett av kommissionen initierat arbetsgruppsmöte för att diskutera PRIMES- resultat.

FN:s kommission för hållbar utveckling

CSD (Commission for Sustainable Development) hade sitt 15:e möte i New York under de två första veckorna i maj, där var bland annat energifrågor och klimatförändringar huvudteman. CSD-arbetet är en uppföljning av den globala agenda för miljöfrågor samt sociala frågor som har vuxit fram sedan konferensen i Rio 1992. CSD jobbar i tvåårscykler där ett antal huvudfrågor bearbetas och en global agenda utvecklas för dessa frågor bestående av både problematisering och åtgärder som kan leda till framsteg. CSD15 utgjorde cykelns policysession, som byggde på resultat från förra sessionen då en översyn om det globala klimatet och energiläget genomfördes. Myndigheten bistod regeringskansliet i förberedelserna inför CSD15 samt deltog i den officiella delegationen, genom att ansvara för klimatfrågan.

Londonprotokollet

Myndigheten bistod under året Regeringskansliet i förberedelserna inför andra partsmötet för Londonprotokollet, som reglerar dumpning av avfall i den marina miljön. Stödet till Regeringskansliet avsåg bedömning av föreslagna riktlinjer för genomförande av koldioxidlagring i geologiska formationer under havsbotten.

Referensgruppen till kommissionen för klimatförändring och utveckling

I oktober 2007 beslutade regeringen att upprätta en internationell kommission för klimatförändring och utveckling, vars huvuduppgift är att ge förslag på hur

biståndet kan klimatsäkras. Vid sidan av kommissionen har en referensgrupp tillsatts för att följa kommissionens arbete, granska kommissionens texter, föreslå och informera om sammanhang där kommissionen bör vara företrädd samt utgöra kontaktpunkt för sekretariatet. Referensgruppen består av representanter från några departement och några myndigheter; Energimyndigheten, Naturvårdsverket och Sida.

15.2.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som god. Myndigheten har tagit fram efterfrågat underlag till Regeringskansliet för det svenska deltagandet i de olika internationella energisamarbetena och även bistått Regeringskansliet vid förhandlingar inom EU. Energimyndigheten har bidragit med den expertis som har efterfrågats i regeringskansliets beredning.

Energimyndigheten har även bidragit med expertstöd till regeringskansliet i utarbetandet av underlag till instruktion inför möten, deltagande och rapportering. Myndigheten tog fram underlag och program inför samt medverkade vid IEA In Depth Review i oktober.

Insatserna i klimatförhandlingarna fortsätter att resultera i ett stort förtroende från FN och EU för medarbetare på Energimyndigheten, som tillsatts på viktiga poster under förhandlingsarbetet. Därutöver deltar företrädare för myndigheten som experter i EU:s expertgrupper för flexibla mekanismer och för utvecklingslandsfrågor.

Myndigheten har bidragit och medverkat aktivt i de aktiviteter som delegerats till myndigheten samtidigt som myndigheten har bistått regeringskansliet med underlag i relevanta frågor och med information till andra intresserade myndigheter, företag och organisationer i samband med besök.

15.3 Verksamhetsmål 3

Målet är att myndigheten inom sitt ansvarsområde skall bistå Regeringskansliet med underlag inför rapportering till EG-kommissionen avseende genomförandet av vissa EG-rättsakter där sådan rapportering föreskrivs.

15.3.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 3: Myndigheten skall redovisa en sammanställning av redovisade underlag för rapportering till Europeiska kommissionen.

Myndigheten har under 2007 lämnat underlag avseende genomförande av följande EG-rättsakter:

- Förslag till rapport till EG-kommissionen i enlighet med artikel 21 i direktiv 2003/87/EG (Handelsdirektivet).

- Rapportering till EU-kommissionen om övervakning på gemenskapsnivå av import av stenkolk med ursprung i tredje land, Rådets förordning 405/2003.
- Energimarknadsinspektionens rapport enligt EG:s direktiv för de inre marknaderna för el och naturgas 2007 (2003/54/EG resp 2003/55/EG).
- Rapportering enligt uppdrag 8 i RB enligt EG-direktivet om främjande av el från förnybara energikällor.
- Rapportering av nationellt kraftvärmeproducerad elkraft och värme.
- Uppdrag för att säkerställa en tryggad naturgasförsörjning enligt gasförsörjningsdirektivet 2004/67/EG.

15.3.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Energimyndigheten har lämnat underlag enligt uppdrag.

15.4 Verksamhetsmål 4

Målet är att myndigheten tar aktiv del i genomförandet av energistadgefördragets protokoll om energieffektivisering och därtill hörande miljöaspekter.

15.4.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 4: Myndigheten skall redovisa sitt deltagande i genomförandet av energistadgefördragets protokoll om energieffektivisering och därtill hörande miljöaspekter.

PEEREA

Energimyndigheten har deltagit i arbetsgruppens två årliga möten samt bidragit med underlag till rapporter. Sverige bidrog bland annat till rapporten ”Delivering Energy Efficiency” som presenterades vid UN-ECE Belgrad miljöministerkonferens.

15.4.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Energimyndigheten har deltagit i de två mötena och bidrog med information till rapporter.

15.5 Verksamhetsmål 5

Målet är att myndigheten inom sina verksamhetsområden skall delta i projekt inom ramen för det nordiska samarbetet, Östersjösamarbetet, Barentssamarbetet, EU, IEA-samarbetet samt i programverksamhet inom ramen för utlandsbaserad omvärldsbevakning som bedrivs av Institutet för tillväxtpolitiska studier.

15.5.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 5: Myndigheten skall redovisa de projekt myndigheten deltagit i. För de aktuella projekten skall kostnader för administration och programanknutna aktiviteter som planering, uppföljning och utvärdering särre-

dovisas. Myndigheten skall även redovisa väsentliga aktiviteter som genomförts i samverkan med Sida.

IEA

I Tabell 23 redovisas de projekt och samarbeten som myndigheten medverkar i inom IEA samt programanknutna kostnaderna för dessa.

Tabell 23 Programanknutna kostnader för IEA-samarbete 2005 – 2007, tkr

Projekt	Programanknutna kostnader		
	2005	2006	2007
IEA	750	437	571
SLT Standing Group on Long Term Cooperation	100	147	25
CERT Committee on Energy Research and Technology	125	165	83
Implementing Agreements			
Cross-Cutting			
Energy Technology Data Exchange (ETDE)	-		
Energy Technology System Analysis Programme (ETSAP)	-		
End-Use Buildings			
Energy Conservation in Buildings and Community Systems (ECBS)			
District Heating and Cooling	-		
Energy Storage	-		
Heat Pump Programme	-		
End-Use Electricity			
Demand Side Management	84	43	26
Electricity Networks Analysis, Research & Development (ENARD)			
High Temperature Superconductivity	-		
End-Use Industry			
Energy Conservation and Emissions Reduction in Combustion	-		
Industrial Technology Systems (ersätter sedan 2005 bl.a. Pulp and Paper och Process Integration Technology)			
End-Use Transport			
Advanced Fuel Cells			
Advanced Materials for Transport			
Alternative Motor Fuels	-		
Hybrid and Electric Vehicles	-		
Fossil Fuels			
Fluidised Bed Conversion	-		
Greenhouse Gases R&D program	-		
Renewable Energy Technologies			
Bioenergy	73	111	83
Hydrogen	-		
Hydropower	-		
Photovoltaic Power Systems	-		
Solar Heating and Cooling	-		
Wind Energy Systems	-		
Summa	1 132	903	788

EU-projekt

Kostnaderna för myndighetens deltagande i EU-projekt uppgår till 8 575 tkr. Hela beloppet utgörs av programanknutna kostnader. Myndigheten deltar i EU-projekt som bedöms tillföra ett mervärde av ett nationellt projekt, av specifik kompetens eller utvidgade nätverk.

Tabell 24 EU-projekt som myndigheten har deltagit i under 2005 – 2007, tkr

Projekt	2005	2006	2007
<i>Delsumma OPET</i>	411	-	-
▪ CO-OPET (Energimyndigheten är koordinatör) ²³	279		
▪ Transport	ingår ovan		
▪ Building ²⁴	-		
▪ CHP ¹⁶	-		
▪ Res-E ¹⁶	-		
▪ Solar heating ¹⁶	132		
Biomass Partnerships ¹⁶	765	693	263
RES-e Regions ¹⁶	487	424	106
Concerted Action on Buildings ²⁵	212	239	183
STABLE ¹⁶	327	209	272
Eurocontract ¹⁶	492	372	1 008
Managenergy ²⁶	3 262	3 184	3 752
KeepCool ¹⁶	292	172	310
EMEEES ²⁷	-	184	153
Active Learning ²⁸	-	219	513
Kids for Future	-	-	484
REACT ¹⁶	39	-	-
Clear data for clean fuels ¹⁶	7	-	-
DEXA-MCP ¹⁶	158	353	190
BESS ¹⁶	269	560	219
SETREC ¹⁶	12	-	-
ERA-NET BIOENERGY ¹⁷	297	557	333
ERA-NET HY-CO ¹⁷	21	108	2
PV ERA-NET ¹⁷	17	109	100
ERA-NET INNER ¹⁷	6	195	179
ODYSSEE – MURE ²⁹	201	420	30
BEHAVE ¹⁶	-	15	478
Summa	7 275	8 013	8 575

²³ 2004 100 % EU-finansierat, 2005 90 % EU-finansierat

²⁴ 50 % EU-finansierat

²⁵ 100 % EU-finansierat

²⁶ 64 % EU-finansierat, 2005 och 2006 -2007 100 % EU-finansierat

²⁷ 46 % EU-finansierat

²⁸ 48 % EU-finansierat

²⁹ 2004 41 % EU-finansierat, 2005 och 2006 49 % EU-finansierat, 2007 44 % EU-finansierat

OPET handlar om att sprida information om energieffektiv teknik och teknik för användning av förnybara energikällor.

Biomass Partnership handlade om att skapa regionala marknader för biobränslen. Projektet avslutades under 2007. Det skapades ett nätverk för handel med biobränslen i varje region i de länder som deltog i projektet.

RES-e Regions avslutades under 2007. Projektet handlade om att främja el från förnybara energikällor regionalt. Hinder för produktion av el från förnybara energikällor har klarlagts och förslag till åtgärder har tagits fram.

Concerted Action för genomförandet av EU-Direktivet om Byggnaders Energi-prestanda avslutades under 2007. Energimyndigheten och Boverket har samarbetat i form av informationsutbyte om metoder att angripa problemen i olika medlemsstater. På så sätt har myndigheterna fått inspiration av länder som är mer avancerade i processen, har presenterat förslag och fått feedback från experter och myndigheter från alla MS i EU.

EU-projektet KeepCool avslutades under 2007 och syftade att främja ”hållbar kyla” genom att samarbeta med branschorganisationer av företag som tillhandahåller passiva lösningar för att underlätta för beställaren att upphandla dessa lösningar i ”paket”. En verktygslåda har producerats och finns tillgänglig på webbplatsen med beställare och teknikkonsulter som målgrupp.

Projektet KeepCool II började under november. Det syftar till att stärka marknaden för hållbara lösningar för sommarkomfort, definiera standard sommarkomfort lösningar till de nationella effektiviseringsplanerna inom energitjänstdirektivet, ta fram riktlinjer för hållbara komfortlösningar inom offentlig upphandling, kommunicera kunskap om hållbar komfortkyla på nationell- samt EU-nivå.

Projektet STABLE avslutades under 2007 och har bidragit till att EU-direktivet om byggnaders energiprestanda har tagits upp på marknaden. Samarbete har skett med bl. a. Boverket, Fastighetsägarna och Energirådgivarna. Fyra seminarier arrangerades riktade till fastighetsägare och energiexperter.

EU-projekt Eurocontract avslutades under 2007. Projektet har varit en viktig del i den nationella strategin för att utveckla energitjänster. Inom projektet utvecklades nya metoder och kontraktmodeller som testades i pilotprojekt.

EU-projektet EMEEES syftar till att utveckla verktyg för uppföljning och verifiering av energibesparing och ska stödja implementeringen av direktivet om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster. Projektet är av stort intresse till EnEff-Utredningen (SOU 2006:89) och till den föreskrivande kommittén under Direktivet.

EU-projektet Managenergy är ett nätverk för lokala energiaktörer i Europa. Energimyndigheten har ett avtal med EU-kommissionen att fortsätta arbetet med Managenergy till och med år 2007. Efter totalt sex framgångsrika år lämnas koordinering för 2008 över till Gruppo Soges, Italien.

EU-projektet Kids4Future har som mål att öka medvetenheten, skapa en positiv inställning, samt utveckla kunskap och förståelse vad gäller energianvändning och dess konsekvenser. Projektet tillhandahåller verktyg med hög pedagogisk kvalitet, engagerande och roliga aktiviteter om energi för att göra ämnet mer intressant och inlärningen roligare. Genom bland annat böckerna om planeten Jonia ges lärarna inspiration att undervisa om energi i skolan. Målgruppen är barn i åldrarna 6-12 år.

I EU-projektet Active Learning medverkar 12 svenska skolor. Målet är att väcka barnens intresse och förståelse för energi och energianvändning. Barnen lär sig hur de själva kan påverka förbrukningen av el. Eleverna, i åldrarna 6 till 12 år, ska bland annat mäta skolans energiförbrukning, anteckna hur många lampor som finns hemma och räkna ut hur mycket energi som skolresan drar. Målet är också att förändra attityderna om hur man bör använda energi och projektet kan ses som ett led i utbildningen för hållbar utveckling.

DEXA-MCP handlar om spridning, utökning och tillämpning av effektiva motordrivsystem i industrin. En ny etapp startade under 2005. Då startade även BESS som handlar om att jämföra energiledningssystem för små och medelstora företag.

ERA-NET Bioenergy, HY-CO, PV och INNER är nätverk inom det europeiska forskningsområdet för bioenergi, vätgas, solceller och innovativ energiforskning (INNER).

ODYSSEE-MURE handlar om att ta fram indikatorer och att följa upp och analysera utvecklingen för energieffektivisering i Europa.

BEHAVE Projektet syftar till att utvärdera informationskampanjer om energibesparing och energieffektivisering med avsikt att förändra beteendet i hushåll för att därigenom dra lärdom om hur detta kan förbättras ytterligare i framtiden

Norden – Östersjön och Barents

IT projekt i Barentsregionen genomförs i huvudsak i samarbete med de ryska energicentra som har upprättats i Barentsregionen. Syftet med projektet är att underlätta informationsutbyte kring energifrågor i regionen genom att använda webbsidan www.barentsenergy.org.

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS)

ITPS bedriver utlandsbaserad omvärldsbevakning. Energimyndigheten deltar sedan 2003 i styrgruppen, samrådsgruppen samt programverksamheten inom områ-

det Hållbar utveckling - energi och miljö. Energimyndigheten deltar också på förfrågan i olika referensgrupper för projekt som drivs inom ITPS och som har relevans för myndigheten. Under 2007 har myndigheten deltagit i referensgruppen för en miljöteknikkartläggning. Energimyndighetens andel av finansieringen är 1 500 tkr per år. Energimyndigheten har tagit del av och spridit ITPS rapporter och nyhetsbrev, beställt utredningsuppdrag, samt deltagit i seminarier och studieresor. Vidare har myndigheten tagit emot internationella besökare genom kontakter som förmedlats via ITPS.

Sida

I januari undertecknades en ramöverenskommelse om samarbete mellan Sida och Energimyndigheten. Under 2007 är tre kapacitetsuppbyggande aktiviteter påbörjade; Ett projekt för CDM i Kenya, Tanzania och Uganda. Ett samarbete inom produktion av förnybara fordonsbränslen i Tanzania och ett samarbete om Energi-effektivisering, förnyelsebara energikällor och styrmedel i Ukraina.

Under november tecknade myndigheten ett samarbetsavtal med Sida rörande ett kapacitetsuppbyggnadsprojekt för CDM i Kenya, Tanzania och Uganda som skall genomföras under perioden 2008-2009. Arbetet med att planera programmet inleddes i början på året. I mars reste myndighetens medarbetare till Kenya och Tanzania för att genomföra en förstudie samt etablera kontakter med myndigheter och andra relevanta organisationer. Ytterligare en resa genomfördes i oktober till Uganda, Kenya och Tanzania inför slutförandet av planeringsarbetet. Programmet planeras bestå av en del som behandlar kunskap om CDM-processen, finansiering av projekt samt regelverket rörande CDM samt en del som rör utvecklande av konkreta projekt enligt CDM:s projektcykel, s.k. "learning-by-doing". Inför programmets genomförande har myndigheten inlett upphandlingen av konsulter resp. institutioner. Konsulterna kommer att medverka i seminarier och workshops samt ge stöd vid utvecklandet av de konkreta projekten. Vid upphandlingen har vikt lagts vid att finna leverantörer med anknytning till Östafrika för att nätverk och kunskap som byggs upp genom programmet ska fortleva i regionen. Ett första seminarium planeras under första kvartalet under 2008.

Myndigheten har tillsammans med Ministry of Energy and Minerals i Tanzania och med stöd från Sida Stockholm/ambassaden i Tanzania arbetat för att ta fram ett 2-årigt projektdokument kring utformningen av ett nationellt program för produktion av förnybara fordonsbränslen i Tanzania och ett fortsatt samarbete under 2008-2009. Myndigheten har tagit emot ett besök från Tanzania och besökt landet två gånger. Tanzanias besök hos Energimyndigheten resulterade i ett Memorandum of Understanding för höstens arbete, då det bl.a. gjordes en mindre översyn av lagstiftning och policier i relation till produktion av biobränsle. Under myndighetens första besök till Tanzania gjordes ett flertal möten med olika intressentgrupper samt MEM/National Biofuels Task Force (NBTF) och Sida/ambassaden i Tanzania för att konkretisera uppdraget. Under myndighetens andra besök till Tanzania arbetade myndigheten tillsammans med MEM och NBTF fram underlag till ett 2-årigt projektdokument.

Energimyndigheten har inlett ett samarbete med en nationell ukrainsk myndighet för en effektiv användning av energiresurser, NAER. Första besöket till Kiev och den Ukrainska myndigheten hade genomförts i maj 2007 av en Energimyndighetens projektgrupp som leddes av utvecklingsdirektören. Gruppen träffade ansvariga för energifrågor från det ukrainska Parlamentet och besökte NAER. För NAERs ledningsgrupp gjordes presentationer om energipolitik i Sverige, Energimyndighetens ansvarsområden och kärnkompetenser. Projektet ”Uthållig kommun” och Programmet för energieffektivisering inom energiintensiva företag, PFE, hade tagits upp som exemplen på framgångsrika energieffektiviseringsåtgärder.

Projektledaren följde senare upp det första besöket hos NAER för att genom intervjuer och samtal med ledningen samla mer information om organisationen, dess mandat och ansvarsområden. Följande områden beslutades för vidare samarbete: Energieffektivisering, förnyelsebara energikällor och styrmedel för främjande av dessa två.

Samarbetet under hösten 2007 präglades av den politiska situationen i Ukraina, det parlamentariska valet i oktober. Detta och andra politiska omständigheter hindrade att genomföra en inom projektet planerad studieresa från NAER till Sverige i december.

15.5.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. De internationella projekten som Energimyndigheten deltar i bedöms tillföra ökad kompetens och vidgat internationellt nätverk. Samarbetet med Sida bidrar ytterligare till ökad kompetens och nya arbetsmetoder.

Energimyndigheten finansierar och är en aktiv deltagare i ITPS programområde för Hållbar Utveckling. Samarbetet med ITPS har även varit en förutsättning för genomförande av konferenser och seminarier utomlands, exempelvis House of Sweden, SSSW och delegationsresa till Japan.

15.6 Verksamhetsmål 6

Målet är ett fokuserat och ökat svenskt deltagande i EU:s program. Områden som är av särskild betydelse för omställningen och den långsiktiga utvecklingen av det svenska energisystemet skall prioriteras. Myndigheten skall i samverkan med övriga berörda intressenter fullgöra uppgifter avseende främjande av svenska aktörers deltagande i gemenskapens ramprogram för konkurrenskraft och innovation (CIP) och delprogrammet Intelligent energi – Europa (med områdena energieffektivisering i SAVE, förnybara energikällor i ALTENER, energianvändningen i transportsektorn i STEER), Energy Star-programmet samt den europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för forskning och utveckling. Myndigheten har ett huvudansvar för delprogrammet Intelligent energi – Europa inom ramen för svenskt deltagande i gemenskapens ramprogram för konkurrenskraft och innovation (CIP).

15.6.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 6: Myndigheten skall redovisa väsentliga prestationer som myndigheten genomfört för att öka svenskt deltagande i EU:s program samt vilka kategorier av aktörer som har deltagit. En koppling till utvecklingsområden skall göras i redovisningen. För de aktuella projekten skall kostnader för administration och programanknutna aktiviteter som planering, uppföljning och utvärdering särredovisas.

Främjandeverksamhet

Under 2007 har myndigheten främjat svenskt deltagande i energirelaterade delarna av EU:s sjunde ramprogram för forskning, teknisk utveckling och demonstration, FP7 (2007-2013) och EU:s fleråriga delprogram för åtgärder på energiområdet ”Intelligent energi – Europa 2”, IEE2 (2007-2013). En ny programperiod startade 2007 för båda programmen.

Främjandet har skett genom att representanter från myndigheten har deltagit i kommittéarbetet för de två programmen. Energimyndigheten har spridit information om programmen på myndighetens webbplats, per telefon och e-post och ordnat en särskild informationsdag i samband med utlysning av en ny ansökningsomgång. Vid informationsdagarna närvarar representanter från högskolor, universitet, institut och företag. Planeringsbidrag har beviljats för att planera och skriva ansökningar till EU:s sjunde ramprogram och IEE2-programmet. I projekt som får stöd från EU-kommissionen och där projektets innehåll ligger inom myndighetens uppdrag kan Energimyndigheten gå in med medfinansiering, av de svenska delarna av det beviljade EU-projektet, om det bedöms värdefullt och om medel finns.

Under 2007 har medfinansiering beviljats till tio projekt inom EU:s program, därav sju inom EU:s program för forskning, teknisk utveckling och demonstration och tre inom programmet Intelligent energi – Europa (se Tabell 25). Medfinansiering har beviljats till ett företag, sju projekt vid universitet och högskolor och två vid institut.

Tabell 25 Medfinansiering av svenskt deltagande i EU:s program. Antalet beviljade projekt 2005 – 2007 inom temaområden/utvecklingsområden

Temaområde/Utvecklingsområden	2005	2006	2007
<i>Bränslebaserade Energisystem</i>			
Uthållig produktion av biobränsle inkl. askåterföring	-		1
Avfallsbränslen inkl. biogas	-		
Kraftvärme	-		2
Storskalig värmeproduktion	-		
Vätgasbaserade energisystem	-		
<i>Transport</i>			
Produktion av biodrivmedel	1	2	
Förbränningsmotorer m.m.	-		
Elektriska drivsystem	-		
<i>Elproduktion/Eleteknik</i>			
Vattenkraft	-		
Vindkraft	-		
Solcellsystem	-		
Kraftöverföring och distribution	-		2
<i>Industri</i>			
Enhetsprocesser inom industrin	-		1
Hjälpssystem inom industrin	-	2	
<i>Bebyggelse</i>			
Uppvärmning, kylning och klimatskal	1	6	3
Komponenter och hjälpssystem	-	1	
<i>System/Internationellt/mm</i>			
Energisystemstudier, m.m.	-	1	1
Övergripande internationellt samarbete	1	1	
Summa	3	13	10

Under år 2007 har det varit en ansökningsomgång till både EU:s sjunde ramprogram och delprogrammet Intelligent energi – Europa 2. För Intelligent energi - Europa 2 ordnade Energimyndigheten en informationsdag i Göteborg den 16 maj tillsammans med Energiråd Väst och en informationsdag i Stockholm den 22 maj. Energimyndigheten beviljade sammanlagt fyra planeringsbidrag inom utvecklingsområdena Avfallsbränslen inkl. biogas, Kraftvärme, Uppvärmning, kylning och klimatskal samt inom Energisystemstudier. För ansökningar till EU:s sjunde ramprogram beviljades sammanlagt tio planeringsbidrag inom utvecklingsområdena Övergripande internationellt samarbete, Förbränningsmotorer., Solcellsystem, Kraftvärme, Vattenkraft, Komponenter och hjälpssystem samt två inom vardera området Produktion av biodrivmedel och Energisystemstudier.

Energy Star

En ny förordning som upprättar reglerna för tillämpningarna av avtalet mellan USA och EG om samordning av program för energieffektivitetsmärkning antogs. Nya specifikationer började att gälla för datorer och utrustning för bildåtergivning. Myndigheten gav stöd till departementet angående den nya förordningen som upprättar reglerna för avtalet mellan USA och EG och som sätter krav till offentlig upphandling av datorutrustning.

Informationsaktiviteter

Nedan redovisas kostnaderna för informationsaktiviteter för EU-programmet Intelligent energi – Europa samt myndighetens medverkan i Energy Star projektet.

Tabell 26 Kostnader för informationsaktiviteter 2005-2007, tkr

Område	2005	2006	2007
EU:s sjätte ramprogram	3	-	-
EU:s sjunde ramprogram			8
Intelligent energi - Europa	4	73	-
Intelligent energi - Europa 2			61
Energy Star	32	32	64
Summa	39	105	133

15.6.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Tio projekt har medfinansierats och myndigheten har ekonomiskt bidragit till flera ansökningar till EU-projekt från högskolor, institut, företag och kommuner i Sverige. Energimyndigheten har bidragit med expertis i de frågor departementet efterfrågat.

Energimyndigheten har bidragit med expertis i de frågor departementet efterfrågat inom Energy Star.

E POLITIKOMRÅDE SKYDD OCH BEREDSKAP MOT OLYCKOR OCH SVÅRA PÅFRESTNINGAR

Målet för politikområdet är att minska risken för och konsekvenserna av olyckor och svåra förutsättningar på samhället i fred och minska lidande och skadeverkningar av olyckor och katastrofer i andra länder.

F Verksamhetsområde Svåra påfrestningar

15.7 Mål

Målet är att minska risken för och konsekvenserna av svåra påfrestningar på samhället i fred. Om en sådan påfrestning skulle inträffa skall kvinnors, mäns och barns liv, personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö hindras eller begränsas.

15.7.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Myndigheten skall redovisa en bedömning av förmågan såvitt avser myndighetens ansvarsområden inom samverkansområdena Teknisk infrastruktur och Transporter i enlighet med förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap samt en analys av prestationernas effekter på beredskapen och hur de har bidragit till att uppfylla målen.

Det under år 2006 påbörjade arbetet med utveckling av metoder, konkreta åtgärdsplaner m.m., med ett lokalt användarperspektiv har fortsatt. Genom myndighetens arbete med utredning av möjligheter att prioritera samhällsviktiga verksamheter vid elbrist, utveckling av ett förslag till nationell strategi för reservkraft och utveckling av privat-offentlig samverkan på lokal nivå har möjligheterna förbättrats att säkra energiförsörjningen till de verksamheter som är viktiga för den enskildes hälsa och liv samt för att värna samhällets grundläggande värden. Det krävs dock ett fortsatt arbete för att validera och implementera de nya metoderna speciellt på lokal och regional nivå.

Vidare har studier visat att kommuner som har drabbats av omfattande störningar har en god krishanteringsförmåga idag. Energimyndigheten bedömer därmed att förmågan hos samhällsviktiga verksamheter att klara störningar i elförsörjningen har förbättrats i bland annat de kommuner och län som har deltagit i ovan nämnda projekt samt de kommuner som på grund av olika händelser har erfarenhet av krishantering.

Under året har myndigheten i samverkan med näringsdepartementet, oljebranschen och Oljekrisnämnden haft egna övningar samt deltagit i IEA:s övning Emergency Response Exercise 4 (ERE 4) avseende störningar i den globala oljetillförseln. Dessa övningar har bidragit till att krishanteringsförmågan har förstärkts.

15.7.2 Bedömning av måluppfyllelse

Energimyndigheten bedömer därmed att den under året genomförda verksamheten har bidragit till en i huvudsak god förmåga och godtagbar måluppfyllelse.

16 Verksamhetsgren Krisberedskapsförmåga

16.1 Mål

Målet är att myndigheten skall ha god krishanteringsförmåga, operativ förmåga och förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar. Myndigheten skall delta i kontaktgruppen för civila myndigheter verksamma inom PFF-samarbetet som leds av Krisberedskapsmyndigheten (KBM). Verksamheten ska dels bedrivas så att risken för störningar i den tekniska infrastrukturen i samhället minimeras, dels syfta till att trygga försörjningen av fossila bränslen, vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

Krishanteringsförmåga

Målet är att myndigheten skall ha god förmåga att vid allvarliga störningar leda den egna verksamheten, fatta beslut inom eget ansvarsområde, sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information och vid behov kunna medverka i samordning och koordinering med andra aktörer och deras åtgärder.

Operativ förmåga

Målet är att myndigheten skall ha god förmåga att snarast påbörja åtgärder för att hantera eller medverka i hanteringen av konsekvenser av inträffade händelser, genomföra de åtgärder som krävs för att avhjälpa, skydda och lindra effekterna av det inträffade.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Målet är att myndigheten skall ha god förmåga att motstå allvarliga störningar så att samhället fortfarande kan fungera och säkerställa att befolkningen får en grundläggande service, trygghet och omvårdnad om allvarliga störningar skulle inträffa.

Myndigheten skall i samverkan med Affärsverket svenska kraftnät och andra berörda myndigheter fortsätta arbetet med att skapa möjligheter för att i fredstid styra knappa eltillgångar till prioriterade användare utifrån ett tekniskt, juridiskt och organisatoriskt perspektiv. I uppdraget ingår att ha en helhetssyn kring styrning av el till prioriterade användare och samordna olika myndigheters fortsatta arbete inom prioriteringsområdet. Myndigheten skall vidare i samverkan med Affärsverket svenska kraftnät fortsätta arbetet med en analys av möjliga system för styrning av el till prioriterade användare. Analysen bör resultera i ett rimligt system för styrning av el till prioriterade användare vid fredstida bristsituationer. Analysen bör ta hänsyn till aspekter kring kostnader och nytta av bl.a. möjliga planeringsmässiga, driftsmässiga och tekniska förutsättningar.

16.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav:

Inom verksamhetsgrenen Krisberedskapsförmåga skall myndigheten redovisa ovanstående förmågor enligt skalan;

- god förmåga,
- i huvudsak god förmåga men med vissa brister,
- viss, men bristfällig förmåga, respektive
- ingen/mycket bristfällig förmåga.

Redovisningens bedömningar skall göras gentemot risker som identifieras i myndighetens risk- och sårbarhetsanalys och gentemot de omvärldsexempel som Krisberedskapsmyndigheten tagit fram. Gränssättande faktorer inom myndighetens ansvarsområde som allvarligt påverkar förmågan att hantera allvarliga störningar skall redovisas, liksom alternativa sätt att säkerställa att den nytta som verksamheten normalt tillhandahåller kan levereras på annat sätt om inte den ordinarie verksamheten kan bedrivas. Uppföljningen skall redovisa vilka effekter genomförda åtgärder och verksamheter haft på förmågorna. I de fall utfallet, i effekt- eller kostnadstermer, väsentligt skiljer sig från planen skall detta kommenteras och motiveras. Åtgärder och verksamheter finansierade av anslaget 7:5 Krisberedskap och effekterna dessa haft på förmågorna skall särredovisas.

Myndigheten skall lämna underlag till Krisberedskapsmyndighetens kvartalsrapporter vad avser PFF-verksamhet.

Inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet för en trygg energiförsörjning har följande aktiviteter genomförts.

- Åtgärder på energiområdet innebär alltid en avvägning mellan ekonomi, miljö och trygghet. Målsättningen att integrera och tydliggöra försörjningsperspektivet inom myndighetens övriga politikområden, har bidragit till en utvecklad och intensifierad samverkan med i första hand Energimarknadsinspektionen, den kommunala energirådgivningen, och programmet för ”uthållig kommun” samt en utvecklad och förbättrad omvärldsbevakning i samarbete med systemanalysavdelningen.
- Energimyndigheten ansvarar för stöd till forsknings- och utvecklingsprogram som syftar till att utveckla hållbar energiteknik, där återfinns bl. a. trygg energiförsörjning som en utav de stödgrundande kriterierna.
- Myndigheten tog fram en indikatorrapport med tema trygg energiförsörjning. Rapporten redovisar ett arbete med att ta fram indikatorer för att följa utvecklingen inom området trygg energiförsörjning. Arbetet har riktats mot aspekter som går att kvantifiera, och som kan baseras på tillförlitlig statistik, helst årlig. Fokus ligger på användarna, på tryggheten i deras försörjning med el och uppvärmda bostäder och lokaler. Indikatorerna belyser både robustheten mot störningar och krishanteringsförmågan, förmågan att hantera en redan uppkommen störning.

- Flera sessioner på Energitinget belyste sårbarheter i energiförsörjningen och konsekvensreducerande åtgärder. Erforderlig kompetens har byggts upp och en aktiv medverkan i det pågående arbetet inom ramen för medlemskapet i IEA/EU har genomförts.
- Myndighetens krisorganisation bemannas av samtliga av myndighetens avdelningar och den har utvecklats och övats enligt fastlagd plan. För att säkerställa möjligheterna att bedriva verksamhet under ett elavbrott har underhåll och testkörning av myndighetens reservkraftsanläggning genomförts.
- Energimyndigheten har bevakat och analyserat energimarknadernas och energisystemets utveckling. Vidare har även en omfattande intern och extern samverkan för att förebygga, motverka och begränsa konsekvenserna av störningar inom energiförsörjningen genomförts.

I det följande redovisas de åtgärder och verksamheter inom samverkansområde Teknisk infrastruktur och transporter, som är finansierade av anslaget 7:5 Krisberedskap.

16.1.2 Samverkansområde teknisk infrastruktur

Krishanteringsförmåga

Energimyndigheten ska som sektorsansvarig myndighet årligen i en *risk- och sårbarhetsanalys* sammanställa analyser kring sårbarheter och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området. Arbetet med att genomföra detta uppdrag sker dels genom att Energimyndigheten årligen tar fram en sammanfattande rapport på en mer övergripande nivå dels genom att göra djupanalyser av inträffade händelser och särskilda frågor. Jämte styrande dokument har myndigheten tagit utgångspunkt från genomförd risk- och sårbarhetsanalys i såväl planeringen som prioriteringen av verksamheten, för en trygg energiförsörjning.

För att stärka Energimyndighetens förmåga att göra löpande omvärldsbevakning har myndigheten under året utvecklat ett informationssystem (SALENE provsystem 1) som automatiskt samlar information och statistik för att skapa en aktuell och kvalitetssäkrad lägesbild. Efter inträffad händelse ska information som sammanställts av systemet kunna användas för analys och utvärdering av händelseförloppet. Systemet ska användas som stöd vid analyser, operativa beslut och informationsspridning till departement, myndigheter och allmänhet inom ramen för Energimyndighetens uppdrag inom området trygg energiförsörjning. Utöver detta kan Energimyndigheten få stor nytta utav systemet även när det gäller den kontinuerliga övervakningen av utvecklingen på energimarknaderna.

Genom ett femtontal lokala och regionala utvecklingsprojekt (UPOS) för att genom privat-offentlig samverkan stärka elförsörjningen hos samhällsviktiga verksamheter har metoder utvecklats, främst för samverkan och analyser på lokal

nivå, och myndigheten har fått värdefulla erfarenheter som efterhand spridits till andra aktörer, bl.a. genom Energitinget, Energimyndighetens hemsida, konferenser, mm. Resultaten från de olika projekten har också varit av stort värde för de utredningar som myndigheten gjort om prioritering av elanvändare vid elbrist och en nationell strategi för reservkraft. De privat-offentligt gemensamma risk- och sårbarhetsanalyser som genomförts har i vissa fall visat på nya, tidigare inte så väl kända, sårbarheter, t.ex. inom läkemedelsförsörjning. I vissa fall har aktörerna i de lokala projekten tagit fram åtgärdsplaner för att stärka elförsörjningen. Men, bland annat på grund av osäkerheter när det gäller finansiering har dessa ännu inte genomförts i någon större utsträckning. Vissa av projekten har givit underlag för anskaffning av reservkraft till samhällsviktiga verksamheter och utveckling av ö-drift med lokala produktionsresurser, även med vindkraft. Det pågår också ett arbete för att stärka fjärrvärmens säkerhet och beredskap.

Utvecklingsprojekten har givit många goda erfarenheter och utvecklade metoder som kommer att vara av stort värde för den lokala förmågan att förebygga och hantera störningar i elförsörjningen för samhällsviktiga verksamheter. I det fortsatta arbetet kommer bl.a. de förslag till metoder som lämnats i rapporten ”Prioritering av elanvändare vid elbrist (ER 2007:38)” och de idéer som förts fram inom arbetet med en nationell strategi för reservkraft att provas i några kommuner. Vidare kommer hittills vunna erfarenheter och utvecklade metoder att sammanfattas och dokumenteras samt spridas under 2008.

Inom ramen för Energimyndighetens sektorsansvar ska myndigheten bistå den lokala nivån med information före, under och efter en kris. För att tillgodose detta, har myndigheten valt att utnyttja Civilförsvarsförbundets organisation och kompetens. Under året efterfrågades och genomfördes energiinformationerna, i större omfattning än någonsin tidigare och dessutom har SCF flera informatörer samt en bättre kompetens och förmåga att informera på den lokala nivån. Det informationsmaterial som informatörer och instruktörer använder har utökats och förbättrats och målet avseende antal genomförda kurser har uppnåtts. och det är således genom samarbetsavtalet med Civilförsvarsförbundet, som en utökad lokal resurstillgång i en krissituation kan upprätthållas.

Utvidgning och utveckling av nordisk samverkan har fortsatt mellan myndigheter och organisationer inom det nordiska samarbetet. En bred kunskapsförmedling av FOU-resultat och genomförda studier har etablerats. Under året har ett arbete med att utveckla informationsutbytet vid en kris redovisats. Syftet med arbetet var att skapa förutsättningar för berörda aktörer att erhålla en korrekt lägesbild, så att åtgärder kan vidtas för att minska konsekvenserna samt svara upp mot de krav som ställs inom ramen för informationsansvaret. Vidare pågår ett arbete för att utveckla el och telesamverkan, IT-säkerhet samt bistånd vid större driftsstörningar.

En sammanvägning av de hittills genomförda aktiviteternas resultat, ligger till grund för bedömningen att i huvudsak är krishanteringsförmågan god, men med vissa brister. De identifierade bristerna kommer inom ramen för det pågående och

planerade arbetet att utveckla och förbättra förmågan ytterligare, förutsatt att arbetet får möjlighet att bedrivas långsiktigt och med kontinuitet.

Operativ förmåga

Energimyndighetens har mellan år 2004 och 2007 arbetat med regeringsuppdraget att skapa möjligheter för att i bristsituationer kunna prioritera vissa elanvändare. Ett stort antal myndigheter och organisationer har deltagit i arbetet med att hitta en bättre lösning än idag. Förslaget presenterades i rapporten "Prioritering av elanvändare vid elbrist (ER 2007:38)" som överlämnades till regeringen i november 2007. Arbetet med implementering av resultaten fortsätter under kommande 2-3 år och detta arbete ingår i en långsiktig utveckling av försörjningstryggheten, men det finns för myndigheten ännu inte några effekter på den operativa förmågan att presentera.

Vad gäller förbrukningsdämpande åtgärder, kan Energimyndigheten tämligen snabbt presentera informativa styrmedel. Vidare har studier genomförts, där möjliga och önskvärda åtgärder har identifierats. I avvaktan på utredningen avseende ransonerings- och prisregleringslagstiftning finns emellertid inte några ytterligare åtgärder förberedda.

En sammanvägning av de hittills genomförda aktiviteternas resultat, ligger till grund för bedömningen att i huvudsak är den operativa förmågan god, men med vissa brister. De identifierade bristerna kommer inom ramen för det pågående och planerade arbetet att utveckla och förbättra förmågan ytterligare, förutsatt att arbetet får möjlighet att bedrivas långsiktigt och med kontinuitet.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Energimyndigheten har under året tagit fram konkreta råd till olika användare om vad de kan göra förebyggande innan elavbrott och för att lindra konsekvenserna under elavbrott. Råden presenteras i en serie om 12 målgruppsanpassade informationsmaterial såsom bl. a. boende i villa och lägenheter, ägare av flerbostadshus, vårdpersonal och kommunala krisorganisationer och hur dessa kan lindra konsekvenser av elavbrott och värmeavbrott.

En rapport med erfarenheter från Stormen Per har sammanställts och kommer att publiceras första delen av 2008. Stormen Per inträffade, i likhet med Gudrun, under mycket gynnsamma förhållanden med tanke på att stormarna inträffade i början av januari. Det var varmt för årstiden, framkomligheten på vägarna var god, det pågick inga influensaepidemier och få arbetsplatser blev berörda eftersom stormen inträffade under helgen. Den svenska beredskapen för att hantera en energikris under mer ogynnsamma förhållanden – exempelvis sträng kyla – är därför fortfarande oprövad. Stormen Per var enligt några som intervjuats "En bra övning för att se om vi klarar ett omfattande elavbrott". Genom att lära av, och sprida kunskapen om, hanteringen under Gudrun och Per ökar beredskapen inför en större framtida kris i energiförsörjningen.

Myndigheten har slutfört arbetet som ordförande för expertgruppen för "Energy Supply" inom det europeiska standardiseringsorganets CEN arbetsgrupp (WG 161) "Protection and Security of the Citizen". Expertgruppen har lämnat en rapport till CEN. Ett av resultaten var att det bör bildas ett europeiskt privat-offentligt samverkansforum för ömsesidigt informationsutbyte rörande energiinfrastrukturens säkerhet och beredskap. Myndigheten har tagit initiativ till ett sådant forum och sedan hösten 2007 finns detta etablerat som "European Energy Infrastructure Security Network" med ett 30-tal medlemmar från hela Europa, en styrgrupp och ett sekretariat vid SIS (Swedish Standards Institute). Nätverket har starka kopplingar till Europeiska Kommissionen och arbetet med EPCIP (European Program for Critical Infrastructure Protection) och bedöms på sikt få stor betydelse för energiförsörjningens säkerhet och beredskap.

Myndigheten har hos Europeiska Kommissionen sökt och erhållit stöd för ett samnordiskt projekt rörande elsystemets säkerhet och beredskap. Projektet benämns NordSecurEl och är en del inom EPCIP (European Program for Critical Infrastructure Protection). Samtliga berörda nordiska myndigheter och stamnätsägare deltar i projektet som syftar till att med risk- och sårbarhetsanalyser lägga en grund för en modern kontinuitetsplanering inom hela Nordel-systemet. Projektet slutförs under 2008.

I enlighet med regleringsbrevet har en Nationell strategi för trygg naturgas redovisats.

En sammanvägning av de hittills genomförda aktiviteternas resultat, ligger till grund för bedömningen att i huvudsak är Förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar god, men med vissa brister. De identifierade bristerna kommer inom ramen för det pågående och planerade arbetet att utveckla och förbättra förmågan ytterligare, förutsatt att arbetet får möjlighet att bedrivas långsiktigt och med kontinuitet.

Inom ramen för gränssättande faktorer bör nämnas de tidigare identifierade beroendeförhållandena avseende el, tele och IT. På framför allt på användarsidan, ställer dessa fortsatt höga krav på dels en fungerande och integrerad samverkan med näringslivet dels en vidareutveckling av befintlig samverkan mellan myndigheter på samtliga nivåer i samhället.

Kommuner och vissa samhällsviktiga verksamheter har nu genomfört risk- och sårbarhetsanalyser för sin verksamhet. De har dock, med några undantag, inte hunnit fullfölja arbetet så långt att de identifierat behov av åtgärder för att säkra sin elförsörjning i händelse av elavbrott eller elbrist, vilket är en gränssättande faktor. Orsaken till detta är dels brist på bra metoder, dels resursbrist på grund av att annat arbete prioriterats, t.ex. beredskapen mot pandemi och CBRN-åtgärder. De kommuner och samhällsviktiga verksamheter som deltar i UPOS (utvecklingsprojekt för privat-offentlig samverkan inom elförsörjningen) har dock utvecklat metoder och planerat eller vidtagit åtgärder som kommer att kunna användas även av andra.

16.1.3 Samverkansområde Transporter

Krishanteringsförmåga

Energikrisplanen och övningsplanen för myndigheten har fastställts av generaldirektören och informerats om vid avdelningsmöten och via webb vilket har ökat förståelsen hos myndighetens personal för energikriser och hur arbetet ska utföras under en kris.

Myndigheten har medverkat i IEA:s "Emergency Response Training and Disruption Simulation Exercises (ERE 4) och har därvid övat tillsammans med näringsdepartementet i beslutsordningar och snabb rapportering.

Fortsatt drift av Skredsvik som malpåseanläggning för lagring av motorbensin och diesel vid en allvarlig oljekris då tillgången på dessa bränslen inom oljebranschen är begränsad.

Som ett led i att säkerställa att de lagringsskyldiga företagen håller de lager som de är skyldiga att göra har Energimyndigheten genomfört revisioner av samtliga företag som var skyldiga att lagra olja under lagringsåret 2006/2007. Resultatet var att fyra företag har erhållit strafföreläggande.

Energimyndigheten har genomfört en uppföljning av utvecklingen vad avser försörjningstryggheten och beredskap vid ett trettiotal värme- och kraftvärmeproduktionsanläggningar för att belysa försörjningstryggheten för verkens samtliga bränslen.

Eftersom myndigheten är skyldig enligt IEP-avtalet, att varje månad/år skicka in statistik både till IEA och EU så är det viktigt att ständigt förbättra och utveckla både insamling och rapportering. Under år 2007 har myndigheten förbättrat statistiken till både IEA och EU genom samarbete mellan myndigheten och SCB. Detta har bidragit till en ökad kunskap hos rapporterande företag och förbättrade rapporteringsrutiner. Sverige har fått goda betyg under året från utvärderingen av JODI (Joint Oil Data Initiative).

Sammantaget har kompetensen hos de lagringsskyldiga höjts och tillförlitligheten i statistikunderlagen stärkts. Detta har bidragit till en förbättrad hantering av lagringsskyldigheten samt en ökad förståelse hur oljemarknaden fungerar och varför oljekriser uppstår. Under 2007 har Sverige inte underskridit IEA:s eller EU:s lagringskrav för råolja eller oljeprodukter.

Under året har medverkan skett vid IEA:s möten om beredskapslagring och oljemarknaden i Paris. Dessa möten genomförs ca 3 gånger per år och det är viktigt att delta för att representera Sverige och för att få en aktuell uppdatering om vad som pågår i de deltagande länderna. Myndigheten har medverkat i en studieresa till Saudiarabien och har fått en ökad förståelse för Saudi Arabiens framtida planer för olje- och gasproduktion.

Genom arbetet i IEA har myndigheten tillsammans med Fortifikationsverket varit i Kina och erbjudit svensk kompetens inom området beredskapslagring i berg med oljeprodukter.

Om Kina bygger ut sina beredskapslager så att de närmar sig IEA:s krav på 90-dagars lager så kommer försörjningssäkerheten att öka globalt.

Vidare har kompetenshöjande åtgärder jämte en aktiv medverkan i befintliga nätverk förbättrat omvärldsbevakningen samt den internationella krismedvetenheten på oljeområdet.

Myndigheten har också medverkat som svensk representant i kommissionen i Bryssel i "Oil Supply Group", Gas Coordination Group och i Berlin Forum Oil working Group. I dessa forum hanteras frågor kring oljelagring med målet att stärka försörjningstryggheten för oljeförsörjningen inom EU. Vidare har myndigheten medverkat som talare på ett internationellt symposium i New Orleans om oljelagring arrangerat av Department of Energy i USA.

Ett seminarium om Rysslands energisituation har genomförts på myndighetens Energiting. Det var en mycket välbesökt session och ett led i myndighetens informationsspridning.

Nätverket Olja och Gas (NOG) har etablerats för att skapa ett forum för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling kring frågor om fossila bränslen. Nätverkets främsta syfte är att ge underlag till en bred energipolitisk debatt genom att belysa oljans och gasens betydelse för viktiga samhällsfunktioner. Myndigheten har under året genomfört sex föredrag på bl.a. följande aktuella teman; "Raffinaderiernas reformation", "Naturgasens betydelse för Europas energiförsörjning", "Arktis förändring - hot eller möjlighet", "Kolets framtid", "Förändringens tid i USA", "Nationalisering av naturresurser - då och nu" samt "Vägval för Afrika".

Myndigheten medverkade på Folk och Försvars rikskonferens i Sälen med en film om en global oljekris, syftet var att informera myndigheter och politiker om att oljemarknaden är mycket störningskänslig och hur det påverkar Sverige.

Myndigheten har tillsammans med Räddningsverket tagit fram en rapport "Nya olycksrisker i ett framtida energisystem" som belyser dagens och framtidens energislags egenskaper vid tillbud och kriser.

Samarbetet inom logistiken för bränsletransporter har ökat mellan oljebolagen och det har medfört att depåer lagts ner och att cistern kapaciteten för vissa bränslen har minskat. Bränsletransporterna har lagts ut på åkerier och det har medfört att oljebolagen har endast ett fåtal egna tankbilar. Brist på tankbilar och förare har medfört att tankbilarna körs dygnet runt. Vid ett långvarigt elavbrott så finns det risk att tankbilskapaciteten och tankbilförare inte räcker till för att förse reservkraft med bränslen i den omfattning som behövs.

Energimyndigheten bedömer att förmågan är i huvudsak god, men med vissa brister. Prioritering av bränsle vid en försörjningskris är en gränssättande faktor.

Idag är kunder som i avtal har köpt garanterad försörjning till sin verksamhet i kris prioriterade.

Operativ förmåga

Poolorganisationen består av oljebolagens depåchefer över hela landet och har till syfte att kunna omfördela tillgängliga oljeprodukter inom landet i händelse av att en viss region får brist. Under året har en scenarieövning med hela poolorganisationen genomförts under två dagar. Den genomförda övningen bidrog till att stärka förmågan i befintlig organisation samt en kompetenshöjning för nya depåchefer.

Inom samverkansområde Transporter har det tagits fram en CBRN-plan för samtliga ingående myndigheter i samverkansområdet. CBRN-kompetens som är utbildade och övade kommer att tillföras myndigheterna och ska kunna stödja operativt vid en CBRN-händelse.

Cisternregistret över lagringskapaciteten för oljeprodukter inom landet har uppdaterats och det kommer att underlätta för framtida lagringar.

En övning har genomförts under 2007 med Oljekrisnämnden (OKN) med avseende på ett globalt oljebristscenario. Kompetensen och förståelsen har därmed ökat inom nämnden

Utredningen avseende ransonerings- och prisregleringslagstiftningen har senarelagts och kommer förmodligen att påbörjas först under 2008. Detta har medfört att myndighetens arbete med att förbereda ett system för förbrukningsdämpning inte har genomförts.

Energimyndigheten bedömer att förmågan är i huvudsak god, men med vissa brister. Försvarsdepartementets utredning avseende ransonerings- och prisregleringslagstiftning har senarelagts. Detta har medfört att myndighetens arbete med att förbereda ett system för förbrukningsdämpning inte har genomförts.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Energimyndigheten genomför kontinuerligt risk- och sårbarhetsbedömningar på specifika områden inom energiförsörjningen. Under året har en genomgripande analys genomförts på samtliga energislag och dess påverkan av varandra. Sverige är beroende av en fungerande global olje marknad för att den nationella oljeförsörjningen ska fungera. Oljemarknaden har blivit mer störningskänslig, en geopolitisk störning i ett produktionsland kan få oljepriset att stiga och leda till en brist-situation och därmed påverka försörjningen i Sverige.

Energimyndigheten har tillsammans med myndigheterna inom samverkansområdet Transporter under året arbetat med raffinaderierna på västkusten som är ur nationell och på EU-nivå kritisk infrastruktur. Arbetet kommer att utmynna i en risk- och sårbarhetsanalys över oljeflödet till och från Preems båda raffinaderier.

Under året har myndigheten lämnat underlag till Krisberedskapsmyndighetens kvartalsrapporter vad avser PFF-verksamhet.

Förmågan är i huvudsak god, men med vissa brister.

Prioritering av bränsle vid en försörjningskris är en gränssättande faktor. Idag är vissa kunder genom avtal garanterad försörjning till sin verksamhet i kris.

Samarbetet inom logistiken för bränsletransporter har ökat mellan oljebolagen och det har medfört att depåer lagts ner och att cistern kapaciteten för vissa bränslen har minskat. Bränsletransporterna har lagts ut på åkerier och det har medfört att oljebolagen har endast ett fåtal egna tankbilar. Brist på tankbilar och förare har medfört att tankbilarna körs dygnet runt. Vid ett långvarigt elavbrott så finns det risk att tankbilskapaciteten och tankbilförare inte räcker till för att förse reservkraft med bränslen i den omfattning som behövs.

16.2 Bedömning av måluppfyllelse

Utvecklingsprojekten för privat-offentlig samverkan för elförsörjningens säkerhet och beredskap har ökat förmågan att tillgodose samhällets grundläggande behov vid störningar i elförsörjningen, primärt i de aktuella kommunerna. Dessa har, inom ramen för en privat-offentlig helhetssyn, utvecklat metoder och strukturer som stärkt förmågan att förebygga och avhjälpa störningar i elförsörjningen. Även arbetet med att ta fram ett förslag som möjliggör styrning av el till prioriterade användare vid bristsituationer har redovisats planerligt.

På utbildnings- och övningsområdet har Energimyndigheten genomfört övningar med såväl Oljekrisnämnden som Pool-organisationen samt deltagit i en övning med bl. a. NVE och Statnett i Norge. Vidare har en fastställd krisorganisationsplan ökat myndighetens förmåga att hantera krissituationer.

Omvärldsbevakningen har vidareutvecklats för att skapa en aktuell och kvalitets-säkrad lägesbild och målgruppsanpassad information och konkreta råd har presenterats till olika användare om vad de kan göra förebyggande innan elavbrott och för att lindra konsekvenserna under elavbrott.

Samtliga IEA:s krav enligt IEP-avtalet är uppfyllda och i internationell jämförelse förhåller sig Sverige försörjningstrygghet som god. IEA bedömde att Sverige har en väl fungerande krishanteringsförmåga samt ett utvecklat system för beredskapslagring av oljeprodukter som väl motsvarade IEA:s krav.

Verksamheten har bedrivits utifrån genomförda risk- och sårbarhetsanalyser och i enlighet med KBM:s planeringsinriktning. Vid en sammanvägning av genomförda aktivitetens resultat och med stöd av genomförda utvärderingar, bedömer Energi-myndigheten att måluppfyllelsen är god.

G ÖVRIGA MÅL OCH ORGANISATION

17 Övriga mål och återrapporteringskrav

17.1 Miljökvalitetsmål

Myndigheten skall i sitt arbete bidra till att uppfylla de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen som är relevanta för energisektorn, med inriktning på miljömålen begränsad klimatpåverkan, god bebyggd miljö, frisk luft och bara naturlig försurning. Beträffande energipolitiska insatser för begränsad klimatpåverkan bör dessa bidra till att det klimatpolitiska delmålet för perioden 2008-2012 uppnås, och att en god grund läggs för att det långsiktiga klimatmålet till 2050 kan uppnås.

17.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav 1: Myndigheten skall redovisa väsentliga aktiviteter som genomförts för att uppfylla relevanta miljökvalitetsmål. Bedömningen skall inriktas på miljömålen begränsad klimatpåverkan, god bebyggd miljö, frisk luft och bara naturlig försurning.

Energimyndigheten bedriver omfattande arbete som bidrar till uppfyllandet av de nationella miljökvalitetsmålen. Detta arbete är en integrerad del i verksamheten, och omfattar insatser gentemot alla nivåer i samhället. Från den lokala nivån med energirådgivning och projektet Uthållig kommun till medverkan i internationella frågor som rör hållbar utveckling, klimat och energi, exempelvis inom EU, IEA och FN. Det är ofta svårt att avgöra i vilken utsträckning olika aktiviteter påverkar respektive miljömål. Exempelvis påverkar energieffektivisering alla de fyra utpekade miljömålen.

Mycket av det direkta arbetet med miljömålen har under 2007 omfattat Energimyndighetens bidrag till den fördjupade utvärderingen av miljökvalitetsmålen (FU 2008) som Miljömålsrådet ansvarar för. Energimyndighetens arbete med miljömålen har redovisats i Energimyndighetens sektorsrapport, Energi som miljömål (ET 2007:21). Rapporten ger en överblick över energisektorns största miljöutmaningar nu och i framtiden, en genomgång av befintliga och förväntade styrmedel, samt förslag till förändrade styrmedel för att minska energisektorns påverkan på miljömålen. Till rapporten finns även ett flertal underlag som i större detalj redovisar energisektorns miljöpåverkan (ER 2007:16); styrmedel för minskad miljöpåverkan (ER 2007:17); målkonflikter och synergier (ER 2007:18); frågan om hushåll och energibeteende (ER 2007:19); samt tillgång på förnybar energi (ER 2007:20). Energimyndigheten har även tillsammans med Naturvårdsverket tagit fram underlaget till den svenska klimatstrategin (mer information om detta under Begränsad klimatpåverkan).

Resultaten från sektorsrapporten och Kontrollstation 2008 har vidare behandlats i strategin för effektivare energianvändning och transporter (EET), och utgör en del av rapporteringen från denna strategi.

Begränsad klimatpåverkan

En mycket stor del av myndighetens verksamhet har kopplingar till klimatmålet, oavsett om det är direkta utredningar kring styrmedel, deltagande i förhandlingar för framtida klimatregimer, FoU-insatser eller initiativ för energieffektivisering. Energimyndigheten har tillsammans med Naturvårdsverket tagit fram underlaget till den svenska klimatstrategin (Kontrollstation 2008, NV rapport 5723), inklusive underlagsrapporterna Prognoser för utsläpp och upptag av växthusgaser (ER 2007:27); Styrmedel i klimatpolitiken (ER 2007:28); Åtgärdsalternativ i Sverige (ER 2007:29); samt Konsekvensanalys av klimatmål (ER 2007:30). Myndigheterna har även bidragit med ytterligare material till Klimatberedningen. En annan väsentlig aktivitet är myndighetens arbete med klimatfrågan internationellt. Detta arbete redovisas i kapitel 15.

Frisk luft

Miljömålet om frisk luft är genom att vara ett emissionsmål förknippat med målen om "Begränsad klimatpåverkan", "Bara naturlig försurning" och "Ingen övergödning". De verksamheter som särskilt berör målet om frisk luft är framför allt de som berör småskalig förbränning av biobränslen, då dessa kan verka negativt på luftkvaliteten. Flera av de väsentliga aktiviteterna som rör målet om frisk luft är således i olika omfattning fokuserade på uppvärmningen av småhus. Bland dessa kan nämnas två förslag som tagits fram i Energimyndighetens sektorsrapport: ett energi- och miljöklassningssystem för bostäder och lokaler, samt förbättrad småskalig vedeldning. Förslagen beskrivs i rapporten Styrmedel för minskad miljöpåverkan (ER 2007:17).

Bara naturlig försurning

Målet om bara naturlig försurning skiljer sig från de tidigare genom att det förutom åtgärder, vilka syftar till att minska utsläppen till framför allt luft, även finns ett inslag av restaurerande åtgärder. De preventiva åtgärderna handlar främst om att begränsa utsläppen av SO_x och NO_x, både i Sverige och internationellt.

Energimyndigheten har deltagit i EET-strategin, där försurningsmålet har behandlats. Strategin har låtit analysera synergieffekterna av energieffektiviseringar och bränslebyten på utsläppen av luftföroreningar i Sverige. Resultaten pekar på stora synergier. De åtgärder som vidtas för begränsad klimatpåverkan bidrar därmed även i stor utsträckning till minskad försurning.

God bebyggd miljö

God bebyggd miljö är det enda miljömål som har en skrivning om energieffektivisering; ett delmål handlar om energieffektivisering i byggnader. All energieffektivisering som genomförs gynnar uppfyllelsen av samtliga miljömål även om det

saknas explicita mål, detta då emissionerna till luft minskar och intensiteten i markanvändningen kan minska.

En aktivitet relaterad till detta miljö kvalitetsmål är att Energimyndigheten haft ett särskilt fokus på frågor kring hushållens energianvändning och deras beteende, vilket får konsekvenser för energianvändningen. Detta har resulterat i två rapporter: Hushåll och energibeteende (ER 2007:19), samt Hushållens energianvändning och styrmedelsstrategier (ER 2007:41).

Åtterrporteringskrav 2: *Myndigheten skall också redovisa hur samverkan har skett med Miljömålsrådet och berörda miljömålsmyndigheter.*

Energimyndigheten har under 2007 samverkat med Miljömålsrådet genom deltagande i Miljömålsrådets och dess beredningsgruppers möten, samt seminarier och workshops som arrangerats av Miljömålsrådet i samband med den fördjupade utvärderingen. Myndigheten har därigenom haft en stor delaktighet i såväl miljömålsuppföljningen som fördelningen av medel till miljöövervakning.

Energimyndighetens deltagande i möten relaterade till miljömålsrådet:

Miljömålsrådet	4
Beredningsgrupp miljöövervakning	3
Beredningsgrupp miljömålsuppföljning	4
Övriga möten	3

Vidare har myndigheten samverkat med andra myndigheter inom ramen för Miljömålsrådet genom att delta aktivt i arbetet i de tre åtgärdsstrategierna. Inom EET³⁰- och HUM³¹-strategierna har myndigheten varit representerad i såväl arbetsgrupper som styrgrupper, inom GRK-strategin³² finns myndigheten med i en referensgrupp. Alla tre åtgärdsstrategierna redovisas till Miljömålsrådet inom ramen för den fördjupade utvärderingen av miljömålen 2008.

Åtterrporteringskrav 3: *Myndigheten skall även redovisa erfarenheter, kostnader och tidsåtgång för beredning av ärenden som genomförts i enlighet med förordningen (2003:262) om statliga bidrag till klimatinvesteringsprogram.*

Energimyndigheten har i 2007 års omgång av ansökningar i klimatinvesteringsprogrammen (Klimp) bedömt 211 ansökningar, vilket motsvarade 45 procent av alla Klimpåtgärder. Myndighetens arbete har under 2007 huvudsakligen omfattat bedömningar av den senaste omgången av ansökningar, men arbete har även lagts ned på efterarbete från tidigare års bedömningar, bedömningar av förändringar i

³⁰ Effektivare energianvändning och transporter – samverkan med i första hand Banverket, Luftfartsstyrelsen, Naturvårdsverket, Sjöfartsverket och Vägverket, samt i viss mån Boverket och SIKÄ

³¹ Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö – samverkan med Boverket, Fiskeriverket, Jordbruksverket, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen, Socialstyrelsen och Vägverket

³² Giftfria och resurssnåla kretslopp – samverkan i första hand med Naturvårdsverket

åtgärder som tidigare beviljats bidrag, framtagande av underlag inför möten i rådet för investeringsstöd (RIS), deltagande i möten samt förberedelser för 2008 års omgång.

Hanteringen av ansökningarna har successivt förbättrats för varje år. Avdelningen för hållbar energianvändning har lett arbetet, prioriterat alla åtgärder utifrån deras bidragseffektivitet och bedömt dem med avseende på kraven enligt regelverket. Åtgärderna fördelades sedan ut till handläggare på Energiteknikavdelningen och Avdelningen för hållbar energianvändning för mera teknikinriktad granskning.

Energimyndighetens handläggning av åtgärder inom kategorierna biogas och tankstationer samordnades med andra sektorsmyndigheter. En samordning ansågs viktig för att korrekt och enhetligt bedöma hela kedjan av åtgärder, t.ex. gasutvinning, rening, lagring, distribution och användning.

Ett tjugotal handläggare har deltagit i arbetet med Klimp. Den totala tidsåtgången för arbetet har uppgått till knappt 1 252 timmar med en kostnad av 710 kr per timme i genomsnitt. Myndigheten kan enligt särskilt regeringsbeslut fakturera 500 kronor per timme från Naturvårdsverket för utfört arbete, och har för 2007 därmed fakturerat 626 kkr.

17.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som god. Måluppfyllelsen av miljömålen bedöms i särskild ordning av miljömålsrådet. Myndigheten har genom samverkan haft en stor delaktighet i såväl miljömålsuppföljningen som fördelningen av medel till miljöövervakning. Målet att 99 procent av ansökningarna ska bedömas korrekt, inklusive korrekt bidragssumma, uppfylldes. Arbetet har genomförts med en mindre total resursinsats än planerat, men med planerat antal personer arbetande i projektet.

17.2 Miljöledningsarbete

17.2.1 Regleringsbrevets återrporteringskrav och resultat

Myndigheten skall i samband med årsredovisningen, dock senast den 1 mars, redovisa sitt miljöledningsarbete enligt riktlinjer i regeringsbeslut den 10 november 2005 med ändring den 25 oktober 2006 (dnr M2006/4485/Hm).

Redovisas separat i samband med årsredovisningen.

17.3 Regional utveckling

17.3.1 Regleringsbrevets återrporteringskrav och resultat

Myndigheten skall medverka till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013 och dess prioriteringar. Myndighetens medverkan skall ske i samverkan med den aktör som

har det regionala utvecklingsansvaret i länet. Myndigheten skall med strategin som grund även prioritera gemensamma insatser med andra myndigheter. Myndigheten skall även bistå Regeringskansliet vid framtagandet av en nationell strategi för att stärka utvecklingskraften på landsbygden. Myndigheten skall även bidra till att utveckla länsstyrelsernas energiomställningsarbete.

Myndigheten skall senast den 2 juli 2007 till regeringen (Näringsdepartementet) samt i årsredovisningen redovisa:

- vilka av den nationella strategins prioriteringar som myndigheten utgått från samt vilka av myndighetens verksamheter som berörts eller kommer att beröras,*
- formerna för medverkan och samverkan med det organ som har det regionala utvecklingsansvaret i länet, och*
- planerade och genomförda insatser med berörda myndigheter.*

Myndigheten skall bistå Verket för näringslivsutveckling (Nutek) med underlag vid uppföljningen av regionala tillväxtprogram avseende 2007 enligt närmare anvisningar från Nutek. Myndigheten skall vid förfrågan från länens programansvariga redovisa beslutade och utbetalade belopp inom ramen för de regionala tillväxtprogrammen.

- Energimyndigheten konstaterar att det främst är inom det strategiska målet Innovativa miljöer och Entreprenörskap som myndigheten kan bidra, varför myndighetens insatser främst riktats mot detta område.
- Inom Energimyndigheten är det främst inom ramen för arbetet med affärsutveckling och kommersialisering samt planeringsavdelningens arbete med den Nationella strategin, men framöver kommer även sakavdelningarna involveras i arbetet.
- Samordning inom myndigheten av kontakterna med länsstyrelser och andra regionala organ med utvecklingsansvar, såväl när det gäller att utveckla länsstyrelsernas energiomställningsarbete som övriga regionala utvecklingsfrågor, sker centralt på myndigheten.
- Energimyndigheten medverkar i gruppen Innovativa miljöer och Entreprenörskap med ett flertal andra nationella myndigheter inom det uppdrag NUTEK har att hålla samman arbetet med den nationella strategin. Arbetsgruppen ska hålla kontakt med länsstyrelser och regionala organ med utvecklingsansvar.
- Därutöver pågår uppbyggnaden av ett regionalt kontaktnät genom att Energi-myndigheten aktivt informerar länsstyrelser och regionalt utvecklingsansvariga om myndighetens verksamhet, och söker lämpliga samverkansområden.
- Samverkan med nationella myndigheter sker främst inom gruppen Innovativa miljöer och Entreprenörskap inom det uppdrag NUTEK har att hålla samman arbetet med den nationella strategin.

Internt kommer myndigheten verka för att sprida kunskap om de nationella strategiska målen och behovet av kontakt och samverkan med regionala organ och med andra myndigheter i regionala frågor.

En utförligare beskrivning har lämnats i Energimyndighetens rapport "Energimyndighetens medverkan till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013 och dess prioriteringar" den 15 augusti 2007 dnr 00-06-6705.

Under februari 2007 lämnades underlag till NUTEK om myndighetens aktiviteter och beslutade belopp inom ramen för regionala tillväxtprogram under 2006. Uppgifterna vidarebefordrades sedan från NUTEK till respektive län. Motsvarande underlag kommer att lämnas till NUTEK i början av 2008.

17.3.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som godtagbar. På grund av kompetens- och resursbrist har arbetet med den nationella strategin inte bedrivits med den ambitionsnivå som varit myndighetens mål. Myndighetens resurser under 2007 har koncentrerats till att stödja länsstyrelserna i deras arbete med energiomställningen, däribland framtagande av energistrategier. En omorganisation och uppgradering av arbetsuppgiften har beslutats. I den del som avser länsstyrelsernas energiomställningsarbete bedöms måluppfyllelsen som god.

17.4 Utfall och utgiftsprognos

17.4.1 Regleringsbrevets återrappporteringskrav och resultat

Återrappporteringskrav: Myndigheten skall, i tillämpliga delar, i det ekonomiadministrativa systemet Hermes redovisa utgiftsprognoser för 2007-2010 på samtliga anslag och anslagsposter, inklusive äldre anslag, som myndigheten disponerar vid nedanstående prognostillfällen. Prognoserna skall kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. Myndigheten skall även sammanställa och samordna redovisning av prognoser för de anslagsposter som disponeras av Konsumentverket respektive Vinnova inom anslagen 35:2 Insatser för effektivare energianvändning respektive 35:5 Energiforskning.

Om möjligt skall prognosen också månadsfördelas för innevarande år så att jämförelser kan göras med faktiskt utfall. En avvikelseanalys skall göras för samtliga anslag som myndigheten disponerar.

Redovisningen skall ske senast

- den 23 januari 2007,
- den 7 mars 2007,
- den 2 maj 2007,
- den 2 augusti 2007 och
- den 30 oktober 2007.

Redovisning har skett i enlighet med regleringsbrevets krav, med dnr 00-2006-6705.

17.4.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som god. Redovisning bedöms ha skett i enlighet med regleringsbrevets krav samt hållit en tillfredställande kvalitet.

Ett sätt för Energimyndigheten att mäta kvaliteten på utfallsprognoserna är att jämföra verkligt utfall mot prognostiserat. Energimyndigheten har ett internt mål att den totala utfallsprognosen till departementet inte bör avvika mer än 15 procent vid redovisningen i maj och maximalt sju procent vid redovisningen i november. Avvikelserna har uppgått till 13 procent i maj och nio procent i november.

17.5 Energieffektivisering i lokaler

Statliga myndigheter skall vara ledande i omställningen till ett ekologiskt och ekonomiskt uthålligt samhälle och i detta syfte verka för en ökad energieffektivisering i sina lokaler. Vid upphandling av all energirelaterad utrustning skall, med beaktande av funktionskrav och andra relevanta krav, det alternativ väljas som är det mest fördelaktiga med hänsyn tagen till merkostnaden vid inköpet och den minskade energianvändningen under produktens tekniska livslängd.

17.5.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Myndigheten skall redovisa storleken på den totala energianvändningen i sina lokaler och vilken energiform som har använts. Myndigheten skall vidare redovisa vilka åtgärder inklusive upphandlingsförfaranden som har vidtagits för att minska och effektivisera den totala energianvändningen.

Den totala uppmätta elförbrukningen för myndigheten var 423 262 kwh under 2007. Ökningen av elförbrukningen sedan 2006 beror på att myndigheten har fler anställda och utökat lokalytorna.

Lokaler i Eskilstuna

Elförbrukningen i Eskilstuna under 2007 var 417 762 kwh. Kontoret förbrukar el för drift av kontorsutrustning och belysning, s.k. kontorsel. Dessutom förbrukas fastighetsel för drift av ventilation, hissar, etc. Samtliga lokaler som Energimyndigheten hyr är anslutna till fjärrvärme och fjärrkyla. Fastigheten i Eskilstuna är

ansluten till Eskilstuna Energi & Miljös fjärrvärmenät. Värmeproduktionen sker med en bränsemix av trädbränsle (85 procent), värmepump (10 procent), olja och el. För att effektivisera energiförbrukningen i kontorsrum är närvaro givare installerat, belysningsarmaturer är försedda med lågenergilampor.

Lokaler i Stockholm

Den totala elförbrukningen sammanträdeslokalerna i Stockholm vid Drottninggatan uppgick fram till den 29 maj 2007 till 5 500 kwh. Myndigheten flyttade under året sammanträdeslokalerna till Rosenlundsgatan (testlab). Energileverantören är som tidigare Fortum AB, och fastigheten är ansluten till Fortum AB:s centrala fjärrvärmenät och värmen produceras vid Värtaverket. Värmen produceras med bränsemix av biobränsle, spill-/sjövatten, kol, el, avfallsbränsle, fossilolja, bioolja samt returbränsle. Energiförbrukningen för testlaboratoriet kan inte fås fram, energiförbrukningen redovisas inte separat för det våningsplan som myndigheten hyr i andra hand av Konsumentverket.

Upphandling av kopieringmaskiner, skrivare och övrig IT utrustning avropas från ramavtal som tecknats av VERVA där hänsyn tas till energiförbrukning vid val av utrustning vid upphandlingen.

Ett energieffektiviseringsprojekt som syftar till att göra myndighetens lokaler ytterligare energieffektiva har inletts under 2007.

17.5.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som god på grund av fjärrvärmens sammansättning och myndighetens energieffektiviseringsåtgärder. Energimyndigheten strävar efter att ytterligare utveckla sina miljökrav vid bland annat upphandlingar och nyanskaffning av teknisk apparatur.

17.6 Trygg naturgasförsörjning

Myndigheten skall vara tillsynsmyndighet för naturgasförsörjning enligt 8 a kap. naturgaslagen (2005:403). Målet för tillsynen är att de som omfattas av föreskrifter om trygg naturgasförsörjning följer dessa föreskrifter och villkor.

17.6.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapportering: Myndigheten skall återrapportera väsentliga insatser.

I enligt med regleringsbrevet har myndigheten under 2007 till regeringen lämnat rapporten Nationell strategi för trygg naturgas (00-06-6705).

18 Organisationsstyrning

18.1 Mål 1

Energimarknadsinspektionen skall vid utövandet av sin verksamhet samverka med övriga på området berörda myndigheter. Inom ramen för målet om övervakning skall samverkan särskild ske med Konkurrensverket och Finansinspektionen, inom ramen för tillsyn skall myndigheten särskilt samverka med Elsäkerhetsverket, inom ramen för information skall samverkan särskilt ske med Konsumentverket samt inom ramen för internationellt samarbete skall samverkan särskilt ske med övriga nordiska tillsynsmyndigheter.

18.1.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapporteringskrav: Energimarknadsinspektionen skall redovisa omfattningen av denna samverkan.

Energimarknadsinspektionen samverkar löpande med en rad myndigheter. Samverkan sker i frågor kring övervakning av den konkurrensutsatta energimarknaden, tillsyn över monopolföretag, information och internationellt samarbete.

Energimarknadsinspektionen har det samlade ansvaret för elmarknadens funktion. Det innebär att myndigheten har tillsyn över de svenska el- och gasnätsföretagen och övervakar marknaderna för el, naturgas och fjärrvärme. Därutöver är inspektionen expertmyndighet för elhandelsfrågor, d.v.s. en informationskälla och samrådspart för våra målgrupper. Såväl bred som djup kompetens om el- och naturgasmarknadernas funktion och utveckling finns samlad på Energimarknadsinspektionen.

Energimarknadsinspektionen samverkar löpande med andra myndigheter i frågor om el- och naturgasmarknadernas funktion och utveckling. Syftet med samverkan är att komplettera inspektionens expertkunskap om marknadernas funktion med kompetens inom de områden där andra myndigheter besitter expertkunskaper.

Samverkan sker huvudsakligen med Konkurrensverket, Svenska kraftnät och Finansinspektionen. Konkurrensverket övervakar att företagen på el- och naturgasmarknaderna följer konkurrenslagen. Svenska kraftnät är systemansvarig myndighet på el- och gasmarknaderna och ansvarar för att den kortsiktiga balansen upprätthålls mellan produktion och förbrukning av el samt mellan inmatning och uttag av naturgas i det nationella naturgassystemet. Svenska kraftnät har, liksom Energimarknadsinspektionen, till uppgift att främja konkurrensen på el- och naturgasmarknaderna. Finansinspektionen har tillsyn över de svenska aktörerna på Nord Pools finansiella marknad.

Det finns flera former för Energimarknadsinspektionens samverkan. Inspektionen inbjuder regelmässigt berörda myndigheter att delta i de utredningar som inspektionen genomför, antingen genom samråd eller genom erbjudande om deltagande i referensgrupper. Energimarknadsinspektionen har även löpande kontakter med de myndigheter som arbetar med el- och/eller naturgasmarknadsfrågor i syfte att utbyta information. Därutöver är inspektionen en naturligt och tungt vägande remissinstans för regering och andra myndigheter i denna typ av frågor.

Följande exempel illustrerar samverkan mellan Energimarknadsinspektionen och ovan nämnda myndigheter. Energimarknadsinspektionen samverkar årligen med Konkurrensverket inom ramen för inspektionens rapportering till EU-kommissionen i enlighet med kraven i el- och naturgasmarknadsdirektiven. Konkurrensverkets del i detta är att bidra med expertkunskap om åtgärder mot missbruk av dominerande ställning på el- och naturgasmarknaderna i Sverige. Energimarknadsinspektionen har under året bidragit med sakkunskap om elmarknadernas funktion i Konkurrensverkets utredning om eventuella överträdelser av konkurrensreglerna på elmarknaden.

Inom ramen för tillsyn samverkar Energimarknadsinspektionen huvudsakligen med Elsäkerhetsverket i frågor kring vår koncessionshantering, framför allt avseende elektromagnetiska fält och elsäkerhetsaspekter i samband med koncessioner. Ett omfattande kommande område för samverkan mellan myndigheterna är frågor kring leveranskvalitet och god elkvalitet. Detta kommer att prioriteras och vidareutvecklas under 2008.

I frågor kring information samverkar Energimarknadsinspektionen särskilt med Konsumentverket. Inspektionen och Konsumentverket har tillsammans arrangerat det årliga mötet med elbranschens kundombuds män. Dessa möten behandlar alltid sådant som har direkt bäring på information och kommunikation med elkunder.

Energimarknadsinspektionen samverkar med övriga nordiska tillsynsmyndigheter genom organisationen NordREG. NordREG:s arbete utgör en viktig del i det pågående arbetet med att skapa en gemensam nordisk slutkundsmarknad för el. Under året har NordREG arbetat med att ta fram en gemensam nordisk modell för elleverantörsbyte.

18.1.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för detta verksamhetsmål bedöms som god.

Energimarknadsinspektionen har inom ramen för målet om övervakning särskilt samverkat med Konkurrensverket och Finansinspektionen. Samverkan med dessa myndigheter har bl.a. skett i frågor kring inspektionens rapportering till EU-kommissionen och expertkunskapsöverföring.

I tillsynsfrågor har inspektionen samverkat med Elsäkerhetsverket avseende elektromagnetiska fält och elsäkerhetsaspekter i samband med koncessionshantering.

Inspektionen har inom ramen för information särskilt samverkat med Konsumentverket, bl.a. att genomföra det årliga mötet med elbranschens kundombuds män.

Inom ramen för internationellt samarbete har inspektionen samverkat med övriga nordiska tillsynsmyndigheter genom organisationen NordREG. Under året har de nordiska tillsynsmyndigheterna tagit fram en gemensam nordisk modell för elleverantörsbyte.

18.2 Mål 2

Myndigheten skall kvalitetssäkra sina tjänster och insatser.

18.2.1 Regleringsbrevets återrapporteringskrav och resultat

Återrapportering: *Resultaten av kvalitetsarbetet skall redovisas. I detta ingår information om hur arbetet bedrivits, vilka erfarenheter som vunnits och vilka åtgärder myndigheten avser att vidta till följd av dessa.*

Under året har arbete med utveckling av myndighetens ledningssystem fortsatt. En process (tillsyn) har färdigställts, och de andra har setts över och reviderats. Förutom revidering av kompetensförsörjningsprocessen, där tjänsteupphandling och rekrytering ingår, har det även genomförts utbildningar i delprocessen tjänsteupphandling, vilket resulterat i ökad kunskap i upphandlingsfrågor. Uppföljning av kompetensprocessen inleddes 2007, och sker genom intervjuer och i samband med myndighetens internkontroll. Huvudprocessen Finansiering har förankrats vidare i verksamheten.

För att kvalitetssäkra myndighetens arbete med utredningar används både referensgrupper samt interna och externa experter som kvalitetssäkrare.

Mest väsentliga verktyg för att säkra och utveckla kvaliteten i forsknings- och utvecklingsprogrammen har varit att:

- Forsknings- och utvecklingsprogram och stora projektpaket utvärderas i slutet av en programperiod. Utvärderingarna har haft som syfte att bedöma om den vetenskapliga kvalitén är tillräckligt hög, och om energirelevansen är tillgodosedd i verksamheten.
- Checklistor har används som kvalitetssäkring vid beslut och slututbetalningar.
- Programmen har kopplas till styr- och referensgrupper som deltar i arbetet med prioritering och bedömning av projektansökningar.
- Myndigheten har genomfört s.k. externa bidragsuppföljningar, vilket innebär att ett mindre urval av projekt följs upp med syfte att se om myndighetens lämnade medel används till avsett ändamål samt att mottagarens ekonomiska rapportering är korrekt.

Under 2007 har också arbetsordningen för myndighetens arbete med CDM- och JI-projekt förbättrats. Arbetsordningen utgörs i stora drag av en administrativ pro-

cess för CDM- och JI-projekt, en stödfunktion för hantering av köp av utsläppsenheter samt kvalitetssäkrande rutiner för arbetet med projekten. Målet är att uppnå hög kvalitet, kontinuitet och jämförbarhet i arbetet med de olika CDM- och JI-projekten. Förbättringarna av arbetsordningen har under 2007 i huvudsak varit inriktat på att upprätta en databas där information kan struktureras och samlas. Syftet med databasen är att skapa större effektivitet, bättre tillgänglighet till informationen samt bättre kontinuitet.

18.2.2 Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som god. Kunskapen om kvalitetsarbetet och dess betydelse för verksamheten har ökat i och med att personalen fortsatt engagerats i kvalitetsarbetet. Genom att processbeskrivningar och rutiner finns har verksamheten kunnat effektiviseras genom ökad enhetlighet i arbetssätt och att genom onödiga arbetsmoment har rationaliserats bort.

19 Uppdrag

Av nedanstående tabell framgår vilka uppdrag myndigheten haft enligt regleringsbrevet samt när de avrapporterats. Alla rapporter har ställts till Näringsdepartementet med diarienummer 00-06-6705 om inte annat anges.

Nr	Uppdrag	Avrapporterat när
1	Energiindikatorer	2007-06-13
2	Statistikfunktion för elmarknadsområdet	har avrapporterats genom att löpande publicera statistik för elmarknadsområdet på EMI:s webbplats
3a-d	Uppdrag inom el- och naturgasmarknaderna	2007-01-18 och 2007-06-27
4	Försörjningstryggheten på el- respektive naturgasmarknaden	2007-06-27 och 2007-10-29
5	Analyser av el- och naturgasmarknaderna	2007-11-19 och 2007-12-17
6	Månadsvis avläsning av elmätare	2007-11-30
7	Utvecklingen på värmemarknaderna	2007-06-27
8	EG-direktiv om främjande av el från förnybara källor	2007-09-18
9	Uppföljning och utvärdering av systemet för ursprungsgarantier	2007-09-27
10	Beredskapslagring	2007-03-19
11	Olje- och drivmedelsberedskap	Under 2007 har myndigheten medverkat vid IEA:s möten om beredskapslagring (SEQ) och oljemarknaden (SOM) i Paris. Dessa möten genomförs ca tre gånger per

Nr	Uppdrag	Avrapporterat när
		<p>år och det är viktigt att delta för att representera Sverige och för att få en aktuell uppdatering om vad som pågår i den globala oljemarknaden. Myndigheten har också medverkat som svensk representant i kommissionen i Bryssel i "Oil Supply Group", "Gas Coordination Group" och i "Berlin Forum Oil working Group". I dessa forum hanteras olje- och gasfrågor med mål att stärka försörjningstryggheten för olje- och gasförsörjningen inom EU.</p>
12	Kraftvärmestatistik	2007-11-26
13	Förberedelser för genomförande av ekodesigndirektivet	<p>Myndigheten har bedrivit förberedelsearbete avseende genomförandet</p> <p>av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/32/EG om upprättande</p> <p>av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energianvändande</p> <p>produkter m.m. Förberedelsearbetet har bl.a. inkluderat deltagande i EUs konsultativa forum för framtagande av genomförandeåtgärder, medverkan i europeiskt nätverk för ekodesigndirektivet, nationell samverkan med myndigheter och näringsliv i arbetet med genomförandeåtgärder, informationsinsatser, samt har bedrivits interna förberedelser för att på bästa sätt integrera arbetet med ekodesigndirektivet i organisationen.</p>
14	Nationellt centrum för vindbruk	2007-03-22

Nr	Uppdrag	Avrapporterat när
15	Översyn av planeringsmålet för vindkraft	2007-11-28
16	Riktad informationsinsats om vindkraft	Redovisas i kap 12 Främjande av vindkraft
17	Stenkol	2007-02-12 och 2007-08-13
18	Investeringsprojekt inom petroleum- elektricitets- gassektorerna	2007-03-12
19	Utvecklingen av EU:s system för handel med utsläppsrätter	2007-05-31
20	Granskning av nationella fördelningsplaner	2007-10-02
21	Rapportering enligt direktivet om handel med utsläppsrätter	2007-06-13
22	Utvecklingen på utsläppsrättsmarknaden	2007-12-18
23	Utredning om möjligheter till svensk export av energiteknik genom de flexibla mekanismerna	2007-04-27
24	Uppdrag att genomföra klimatkonferens	Conference on Energy Related Climate and Financial Issues” i St. Petersburg 27- 29 mars, som enligt beslut från BASREC:s styrgrupp hölls istället för den klimat-konferens som skulle ha hållits i Sverige.
25	Biodrivmedel	2007-06-13 ingick i rapporten om Energiindikatorer

Nr	Uppdrag	Avrapporterat när
26	Kortsiktsprognoser	2007-03-05 och 2007-08-07
27	Energistatistik i transportsektorn	2007-10-05
28	FN:s kommission för hållbar utveckling (CSD)	Myndigheten bistod regeringskansliet i förberedelserna inför CSD15:e möte i New York under de två första veckorna i maj med att deltog i den officiella delegationen, genom att ansvara för klimatfrågan.
29	Samverkan med Sveriges Miljöteknikråd – SWENTEC	Energimyndighetens representant i rådet deltog i 4 rådssammanträden. Vidare har samverkan skett inom ramen för regeringsuppdraget 23 Samverkan med Swentec har skett inom projektet ”vinnande miljöinnovationer, idéer-tävling-marknad” Kontakter med Swentec i samband med det bilaterala samarbetsavtalet
30	Miljömålsarbete	2007-03-19 till Miljödepartementet
31	Regelförenklingsarbete	2007-03-27 till Nutek
32	Utvärdering av EU:s program för forskning och utveckling	Under 2007 har Energimyndigheten deltagit i en arbetsgrupp tillsammans med VINNOVA (sammanhållande), Formas, FAS och VR för att identifiera lärosäten och industriella sektorer för vidare djupstudier. En konsultstudie har upphandlats för att analysera och bedöma

Nr	Uppdrag	Avrapporterat när
		om och i så fall hur deltagande i EU:s ramprogram gett och ger effekter på svenska lärosäten och industriella sektorer. Konsultarbetet slutrapporteras senast den 31 juli 2008 och regeringsuppdraget slutrapporteras senast den 22 september 2008.
33	Effekter av energieffektivisering i förhållande till det sk energitjänstedirektivet	2007-05-15 och 2007-03-06 Kompletterande rapport till tidigare redovisning av uppdraget insänd 2007-07-12
34	Erfarenheter av EU:s system för handel med utsläppsrätter	2007-05-31
	Nya uppdrag	--
	Redovisning av kontroll och utvärdering av pilotprojekt som avses i lagen (1994:1776) om skatt på energi	2007-06-11 till Finansdepartementet
	Myndigheten skall medverka till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007 – 2013 och dess prioriteringar	2007-07-02
	Satsning på forskning, utveckling och demonstration med syfte att stimulera näringslivet att satsa mer på miljöinriktad fordonsteknik. Slutredovisning till regeringskansliet 30 juni 2011 och redovisning i Energimyndighetens årsredovisningar för år 2007, 2008 och 2009.	Energimyndigheten har delat upp medlen i följande tre grupper; projekt inom ramen för avtalet mellan USA och Sverige om samverkan kring forskning och utveckling av ny teknik för energieffektivisering och förnybar teknik, det nya programmet "PFF Miljöinriktad fordonsforskning" samt utökning av medlen för det pågående forskningsprogrammet "Energisystem i vägfordon". Utöver detta har 1,5 procent av de tilldelade medlen avsatts för administration, uppföljning och utvärdering av beviljade projekt inom uppdraget. Under 2007 har Energimyndigheten fattat beslut

avseende 187,5 miljoner kronor av de tilldelade 245 miljoner kronorna. Exempel på områden som täcks in av hittills beslutade projekt är el- och elhybridfordonsteknik, förbränningsmotorerteknik samt fordonsteknik avseende alternativa drivmedel.

Energimyndighetens ledning – kostnader, arvoden, styrelseuppdrag m.m.

Ersättning till generaldirektör Thomas Korsfeldt består av 840 752 kronor i lön och 55 253 kr i förmåner från Energimyndigheten.

Ersättning till chefen för Energimarknadsinspektionen Håkan Heden består av 790 354 kronor i lön och 192 kronor i förmåner från Energimyndigheten.

Energimyndighetens styrelse

Nedan redovisas arvoden och annan ersättning till Statens energimyndighets styrelseledamöter 2007 inklusive de uppdrag ledamöterna hade i andra organisationer.

Namn	Ersättning	Övriga uppdrag
Generaldirektören Thomas Korsfeldt	-	Ledamot i styrelsen för: Livrustkammaren Ledamot i: Miljömålsrådet
Professorn Helen Dannetun	4 000 kr	Ledamot i styrelsen för: Akademiska Hus Öst Nationellt Superdator Centrum Ledamot i insynsrådet för: Länsstyrelsen Östergötland
Riksdagsledamoten Kerstin Engle	6 000 kr	-
Generaldirektören Ethel Forsberg	4 000 kr	Ordförande i Kemikalieinspektionens Toxikologiska Råd Ledamot i styrelsen för: Stockholms universitet Ledamot i:

Namn	Ersättning	Övriga uppdrag
		Miljömålsrådet Vetenskapsrådet
Verkställande direktören Kjell Hasslert	2 000 kr	Ordförande i styrelsen för: Telge Energi AB Telge Kraft AB Telge Krafthandel AB Telge Hovsjö AB AB Fotbollsarena i Södertälje Ledamot i styrelsen för: Tom Tits Experiment AB
Tredje vice ordföranden Leif Håkansson	4 000 kr	Ledamot i styrelsen för: AFA Sjukförsäkring AB Folksam LO Fondförsäkring AB Folksam LO Fond AB Fora AB SIDA Statens jordbruksverk
Riksdagsledamoten Sven Gunnar Persson	4 000 kr	Ledamot i styrelsen för: SIS Miljömärknings AB Länsstyrelsen i Örebro län Genetiknämnden
Direktören Birgitta Resvik	7 900 kr	-
Riksdagsledamoten Ola Sundell	4 000 kr	Ledamot i: Registernämnden
F.d. riksdagsledamoten Lennart Värmbys t.o.m. 2007-02-28	4 000 kr	Ledamot i styrelsen för: VEAB (Växjö Energi AB) VEAB Elnät AB Energikontor Sydost Miljöresurs Linné AB Ersättare i styrelsen för: BIVAB (Bredband i Varend AB)

Energiutvecklingsnämnden

Nedan redovisas arvoden och annan ersättning till Energiutvecklingsnämnden 2007 inklusive de uppdrag ledamöterna hade i andra organisationer.

Namn	Ersättning	Övriga uppdrag
Generaldirektören Thomas Korsfeldt	-	Ledamot i styrelsen för: Livrustkammaren Ledamot i: Miljömålsrådet
Professorn Thore Berntsson	5 800 kr	Ledamot i styrelsen för: Energy Management, CIT Industriell Energianalys, CIT
Direktören Stina Blombäck	1 450 kr	Ledamot i styrelsen för: LKAB
Professorn Birgit Bodlund	4 350 kr	Ordförande i Technology Management Center, Lunds universitet
Teknische direktören Tomas Hallén	5 800 kr	Ledamot i Chalmers Ecentrum Ledamot i Projekt Energisystem Ledamot i UFOS Ledamot i Energirådet, Boverket
Direktören Dag Holmberg	7 250 kr	Ledamot i styrelsen för: Elforsk AB STRI AB
Agronomen Karin Kvist	5 800 kr	-
Systemutvecklingschefen Eva Katrin Lindman	7 250 kr	Ledamot i Stiftelsen IVL Ledamot i KTH Kemiskolan Ledamot i Värmeforsk Ledamot i FoU styrelse Svensk Fjärrvärme
Professorn Lena Neij	5 800 kr	-
Civilingenjören Anders Schelin	5 800 kr	Ledamot i styrelsen för: Chromogenics AB Effpower AB MicVac AB PrimWood AB
Teknologie doktorn Christer Sjölin	7 250 kr	Ledamot i styrelsen för: Energiintelligent Dalarna Götaverken Miljö AB

Insynsrådet

Nedan redovisas arvoden och annan ersättning till Insynsrådet 2007 inklusive de uppdrag ledamöterna hade i andra organisationer.

Namn	Ersättning	Övriga uppdrag
Förbundsjuristen Katarina Abrahamsson	4 350 kr	Ledamot i: Allmänna reklamationsnämnden Ledamot i styrelsen för: Svensk Fjärrvärme: forskningsprogram
Verkställande direktören Bengt Ekenstierna	4 350 kr	-
Nätchefen Pia Brühl-Hjorth	2 900 kr	Ledamot i styrelsen för: Falbygden Energi Nät AB Göteborg Energi Gasnät AB Lerum Energi AB Partille Energi Nät AB
Riksdagsledamoten Nils-Göran Holmqvist	10 000 kr	-
Enhetschefen Vilhelm Nordenanckar	2 900 kr	Ledamot i Kronofogdens insynsråd
Direktören Jan Samuelsson	2 900 kr	Ordförande i: Elbolaget Norden AB Eslöv Lund Kraftvärmeverk AB Kraftringen Elförsäljning AB Kraftringen Service AB Lunds Energikoncern Fastighet AB Ledamot i: KFS Företagsservice AB Svenska Gasföreningen
Miljö- och kvalitetschefen Evalotta Stolt	4 350 kr	-

Rådet för internationella klimatprojekt

Nedan redovisas arvoden och annan ersättning till Rådet för internationella klimatprojekt 2007 inklusive de uppdrag ledamöterna hade i andra organisationer.

Namn	Ersättning	Övriga uppdrag
Avdelningschefen Zofia Lublin	-	Ledamot i: Swentec (Sveriges miljöteknikråd) Rådet för tilldelning av utsläppsrätter Oljekrisnämnden
Avdelningschefen Anne-Charlotte Malm	-	Suppleant i: Nordic Development Fund
Direktören Christina Nordin t.o.m. 2007-11-08	900 kr	Suppleant i: Rådet för tilldelning av utsläppsrätter
Direktören Lars Nyberg f.o.m. 2007-11-08	-	Suppleant i: Rådet för tilldelning av utsläppsrätter
Direktören Eva Smith	1 350 kr	Ordförande i: Rådet för Investeringsstöd (RIS) Rådet för Utsläppsrätter (RUT) Ordförande i styrelsen för: SIS Miljömärkning AB
Rådgivaren Göran Haag	-	-
Enhetschefen Thomas Levander	-	Suppleant i: Rådet för Utsläppsrätter
Bitr. utvecklingschefen Göran Uebel	1 350 kr	Ledamot i: Rådet för Investeringsstöd Rådet för tilldelning av utsläppsrätter
Enhetschefen Lars Westermark	1 350 kr	Suppleant i: Rådet för tilldelning av utsläppsrätter (RUT)

H FINANSIERING

20 Ekonomisk analys

20.1 Anslag

Årets tilldelning av anslag enligt regleringsbrevet är 1 284 mnkr. Dessutom finns ett anslagssparande från föregående år om 872 mnkr, varav 58 mnkr har blivit indraget. Indragningen har skett på anslaget statlig prisgaranti för elcertifikat som inte utnyttjats samt ett mindre belopp på förvaltningsanslaget. Totalt disponibelt belopp för 2007 var därmed 2 098 mnkr. Av kvarstående disponibelt belopp om 952 mnkr per den 31 december 2007 består 41 mnkr av ej utnyttjade medel för statlig prisgaranti för elcertifikat eftersom prisgarantin inte har behövt utfalla³³. Av då kvarvarande disponibla medel om 911 mnkr är 794 mnkr uppbundet av beslut för utestående åtaganden med tilldelade medel. Disponibla medel som inte är uppbundna av beslut är således 117 mnkr.

Sammanlagt har Energimyndigheten utestående åtaganden t.o.m. 2011 om 1 904 mnkr. De åtaganden som inte ryms av kvarstående disponibelt belopp täcks av bemyndiganderamar som totalt uppgår till 2 202 mnkr.

Energimyndighetens anslag kan grupperas i förvaltningsanslag, 2002 års program, det långsiktiga programmet samt övriga anslag inklusive äldreanslag (se tabell 27). Förvaltningsanslaget har till följd av bildandet av Energimarknadsinspektionen fördelats i två anslagposter. Se vidare kapitel 21.4. Det totala utfallet på förvaltningsanslaget ökade i jämförelse med 2006 med 9 mnkr under 2007 och uppgick till 7 mnkr lägre än tilldelat anslag. Tack vare ett anslagssparande från 2006 om knappt 6 mnkr är kvarstående disponibelt belopp 12 mnkr. En stor del av anslagssparandet beror på att Energimarknadsinspektionens anslagspost tilldelats ytterligare 7 mnkr under året för att användas i processen mot Ekfors Kraft AB. Av detta belopp återstår 5,3 mnkr.

Anslagsutfallet för 2002 års program ligger något under nivån av tilldelade medel och planerat nyttjande. Det är främst utfallet för anslagen teknikupphandling och marknadsintroduktion samt stöd för marknadsintroduktion av vindkraft som blivit lägre än förväntat beroende på tidsförskjutningar av vissa projekts genomförande. Det återstår dock ett stort anslagssparande som till stor del är uppbundet av utestående åtaganden för dessa projekt.

Utfallet för det långsiktiga programmet har ökat med 78 mnkr i jämförelse med 2006 men understiger tilldelat anslag 2007. Beslutstakten för nya åtaganden har ökat kraftigt men en tidsförskjutning i utbetalningar uppstår eftersom myndigheten betalar ut medel i den takt som bidragsmottagaren levererar resultat. För projekt med medfinansiering från näringslivet sker utbetalningar i samma takt som näringslivet lämnar sina bidrag i enlighet med överenskommet resultat.

³³ Se kapitel 11.1

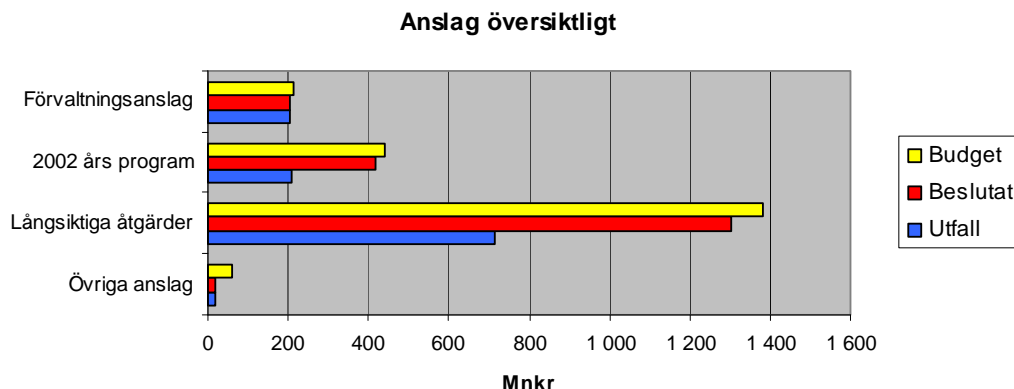
Utfallet för övriga anslag har minskat sedan 2005 p.g.a. att det kortsiktiga programmet fasats ut och för att transfereringar för energipolitisk motiverade klimatinsatser varit lägre.

Utfallet de tre senaste åren framgår i tabellen nedan (mnkr);

Tabell 27 Utfall per grupp av anslag åren 2005-2007

Anslagsgruppering	2005	2006	2007
Förvaltningsanslag	183	193	202
2002 års program ³⁴	238	246	211
Långsiktiga programmet ³⁵	585	637	715
Övriga anslag ³⁶	54	15	18
Summa	1 060	1 091	1 146

Följande diagram visar hur stor andel av respektive anslagsgruppering som är uppbundet av utestående åtaganden samt hur stort utfallet varit under 2007.

20.2 Resultaträkning

20.2.1 Verksamhetens intäkter

I resultaträkningen framgår att verksamhetens intäkter under 2007 ökat i förhållande till 2006 och 2005. Ökningen i ett treårsperspektiv beror främst på att intäkter av avgifter och ersättningar samt bidrag ökat med 25,5 mnkr från 2005 till 2007 och att intäkter av anslag ökat med 50,4 mnkr under motsvarande period. Intäkter av anslag har dock minskat sin andel av totala intäkter och uppgår till 85 procent (89 procent 2005).

³⁴ Här inkluderas anslagen 35:2 insatser för effektivare energianvändning, 35:3 teknikupphandling och marknadsintroduktion och 35:4 Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft.

³⁵ Här inkluderas 35:5 energiforskning, 04 35:6 energitekniksstöd och 04 35:7 introduktion av ny energiteknik.

³⁶ Här inkluderas 35:6 energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser, 35:7 statlig prisgaranti elcertifikat och 02 35:2 bidrag för att minska elanvändning.

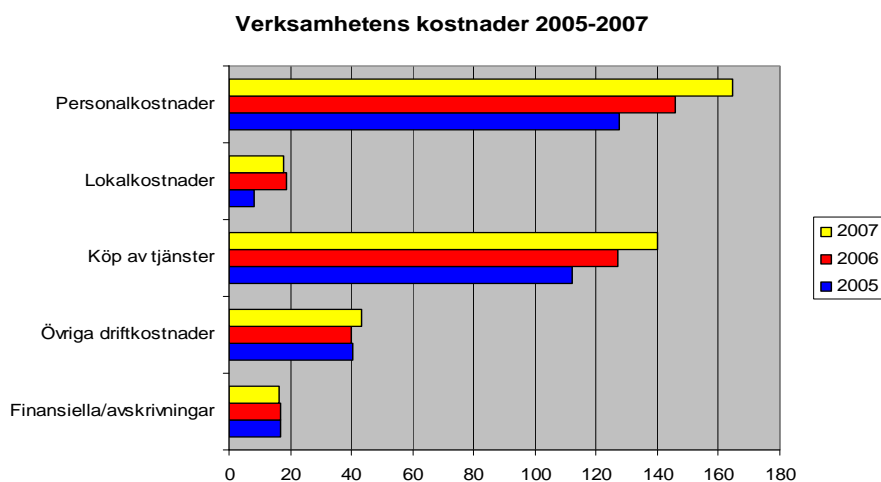
20.2.2 Verksamhetens kostnader

Kostnader för personal har ökat från 2005 till 2007 med 37,1 mnkr (29 procent). Den stora kostnadsökningen beror bl.a. på att myndigheten haft en stor rekrytering under åren p.g.a. tillkommande arbetsuppgifter³⁷. Antalet årsarbetskrafter har från 2005 till 2007 ökat från 224 till 276 personer. Personalkostnadens andel av verksamhetens kostnader har varit relativt konstant mellan 2005 och 2007 på 42-43 procent.

Myndighetens lokalkostnad har ökat kraftigt från 8,2 mnkr 2005 till 17,9 mnkr 2007. Orsaken till kostnadsökningen beror främst på övertagandet av testlaboratoriet från Konsumentverket samt hyra av bergrum för beredskapsverksamhet från Fortifikationsverket. Den utökade personalstyrkan har också lett till att kontorsutrymmena ökat i Eskilstuna. Lokalkostnaden per årsarbetskraft (exkl testlab) uppgår till 37 tkr (45 tkr 2006 och 37 tkr 2005).

Övriga driftkostnader har ökat med mellan 8 till 10 procent de senaste åren. Förändringen av driftkostnaderna beror främst på skillnader i kostnad för köp av tjänster där mellan 70-75 procent av kostnaderna är s.k. programanknutna kostnader som finansieras av sakanslag. Att kostnaden för köp av tjänster varierar mellan åren är naturligt och beror på vilka projekt och aktiviteter som är aktuella för året. Övriga driftkostnader som är till för att driva och förvalta myndigheten, d.v.s. som finansieras av förvaltningsanslaget uppgår till 148 tkr per årsarbetare och har minskat från 2005 (191 tkr 2006 och 205 tkr 2005).

Energimyndighetens utgifter för egenutvecklade dataprogram har minskat något de senaste åren vilket inneburit att kostnader för avskrivningar minskat från 16,5 mnkr 2005 till 15,8 mnkr 2007. Följande diagram visar kostnadsutvecklingen 2005-2007 för olika kostnadslag:

Verksamhetens kostnader uppgår sammanlagt till 383 mnkr vilket är 35 mnkr högre än 2006. Det är framför allt personalkostnader och köp av tjänster som ökat.

³⁷ Se mer om detta i kapitel 4.

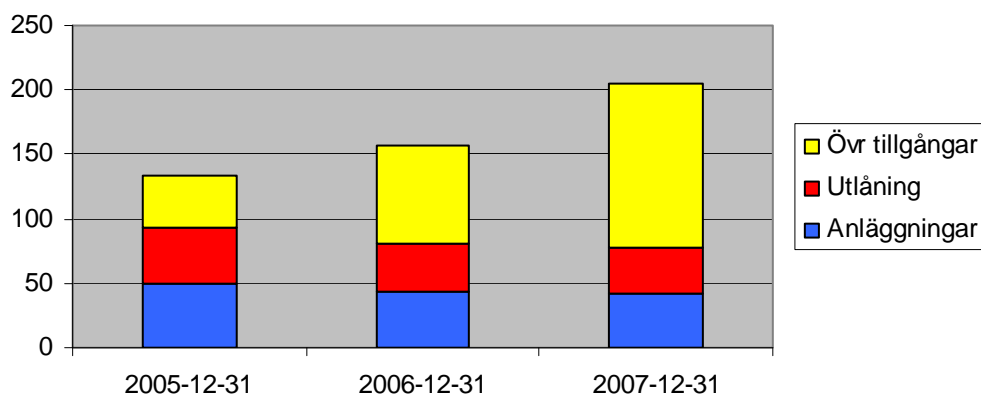
Nettokostnaderna³⁸ uppgår till 325 mnkr vilket innebär en ökning med 24 mnkr i jämförelse med föregående år. Att nettokostnadernas ökning är lägre än verksamhetens kostnader brutto beror på att en del av kostnadsökning finansieras av intäkter som inte erhålls från statsbudgeten, främst genom bidrag från Krisberedskapmyndigheten.

20.3 Balansräkning

Balansomslutningen har ökat och uppgår till 205,6 mnkr (157,1 mnkr 2006-12-31 och 133,6 mnkr 2005-12-31). Den stora ökningen jämfört med föregående år beror på att avräkning statsverket ökat med knappt 42 mnkr. Detta beror främst på att myndigheten erhållit bidragsmedel som är oförbrukat. Det bokförda värdet av utlåning minskar avseende utlåning till Baltikum eftersom inga nya lån utfärdas samtidigt som amortering på gamla lån sker. Däremot ökar lånefordringar med villkorad återbetalningstid, s k villkorslån, eftersom nya lån har utfärdats under året. Det bokförda värdet på utlåning är därmed i paritet med 2006. Det bokförda värdet av anläggningstillgångarna är relativt oförändrade sedan 2006. Materiella anläggningstillgångar har ökat främst genom investeringar i datautrustning samt förbättringsutgifter på annans fastighet medan immateriella anläggningstillgångar har minskat i ungefär samma omfattning.

Förändringarna bland balansräkningens tillgångar åskådliggörs nedan (belopp mnkr);

Balansomslutning 2005-2007

³⁸ Nettokostnader definieras här som verksamhetens kostnader reducerat med intäkter exkl intäkter av anslag.

20.4 Energimarknadsinspektionen

Energimarknadsinspektion som inrättades inom Energimyndigheten 2005 har genom delegation fått så stor självständighet som instruktion och regleringsbrev medger i förhållande till huvudmyndigheten. Av denna orsak görs en separat redovisning av Energimarknadsinspektionens anslag och resultat för 2007.

³⁹Regeringen har beslutat att Energimarknadsinspektionen ska bilda en självständig myndighet 2008-01-01.

20.4.1 Anslag

Energimarknadsinspektionen har sedan bildandet 2005 en separat anslagspost för förvaltningsutgifter som benämns 35:1.2 Förvaltningsanslag – Energimarknadsinspektionen. Under 2007 var årets tilldelning 77,6 mnkr och därutöver tillkom ett ingående överföringsbelopp om 2,1 mnkr. Utfallet har varit 71,1 mnkr vilket innebär att det återstår 8,6 mnkr att överföra till 2008. En bidragande orsak till det kvarstående beloppet är att inspektionen tilldelats särskilda medel (7 mnkr) för att hantera processen mot Ekfors kraft AB, varav 5,3 mnkr kvarstår.

Energimarknadsinspektion har dessutom förfogat över 4,0 mnkr från anslaget 35:5.10 Energiforskning - Strategisk energisystemkompetens på Energimyndigheten, 3,4 mnkr från anslaget Energiforskning – Basteknologier samt 0,1 mnkr från anslaget Teknikupphandling och marknadsintroduktion. Utfall per anslag framgår i följande tabell.

Anslagsgruppering	Disponibelt belopp	Utgifter	Kvarstående medel
Förvaltningsanslag - Energimarknadsinspektionen	79,7	71,1	8,6
Energiforskning - Strategisk energisystemkompetens på Energimyndigheten	4,0	3,3	0,7
Energiforskning – Basteknologier	3,4	2,0	1,4
Teknikupphandling och marknadsintroduktion	0,1	-0,2	0,3
Summa	87,2	76,2	11,0

³⁹ Chefen för Energimarknadsinspektionen har haft ett eget beslutsansvar och rapporterat i dessa hänseenden direkt till regeringen i enlighet med Energimyndighetens instruktion. I administrativt hänseende har chefen för Energimarknadsinspektionen varit underställd generaldirektören, då ansvaret för de medel som ställts till myndighetens förfogande, ytterst låg under generaldirektören.

20.4.2 Resultaträkning

Om man bryter ut Energimarknadsinspektionens resultatpåverkande poster och upprättar en resultaträkningen så blir den enligt följande.

Verksamhetens intäkter	2007	2006
Intäkter av anslag	73 870	74 043
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2 614	2 966
Intäkter av bidrag	255	146
Summa	76 739	77 155
Verksamhetens kostnader		
Kostnader för personal	-35 548	-30 131
Kostnader för lokaler	-3 202	-3 225
Övriga driftkostnader	-34 717	-38 170
Finansiella kostnader	-387	-320
Avskrivningar och nedskrivningar	-4 284	-4 909
Summa	-78 138	-76 755
Verksamhetsutfall	-1 399	400
Uppbördsverksamhet		
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	50	10
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-50	-10
Saldo	0	0
Transfereringar		
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	2 340	1 114
Lämnade bidrag	-2 340	-1 114
Saldo	0	0
Årets kapitalförändring	-1 399	400

I resultaträkningen framgår att verksamhetens intäkter under 2007 varit något lägre än 2006 (-0,4 mnkr). Intäkter från avgifter och andra ersättningar hänför sig från naturgasavgifter. Intäkter av bidrag är ersättning för anställd personal som varit föremål för arbetsmarknadsåtgärder.

Kostnader för personal har ökat från 2006 till 2007 med 5,4 mnkr (18 procent). Kostnadsökningen beror bl.a. på att inspektionen haft rekryteringar under året för att nå rätt personalstyrka. Antalet anställda uppgår vid årets utgång till 71 personer.

Bland övriga driftkostnader ingår ersättning till Energimyndigheten för overhead med 18,2 mnkr exkl lokalkostnad. Motsvarande belopp var 18,6 mnkr för 2006. I overhead ingår gemensamma kostnader för ledning, webb, HR, ekonomiadministr-

ration, IT och intern service. Övriga driftkostnader som inte avser overheadkostnad är främst kostnader för köp av tjänster som uppgår till 12,2 mnkr för 2007 och 16,3 mnkr för 2006.

Kostnaden för avskrivningar avser främst avskrivningar för två egenutvecklade systemen. Det är ett handläggarstöd för att hantera elnäts- och naturgasföretagens ekonomiska rapportering samt ett system för att utvärdera den nytta nätföretagen skapar i sin verksamhet.

Energimarknadsinspektionen har haft uppbördsintäkter som redovisats på inkomsttitel om 50 tkr som avser sanktionsavgifter som tagits ut i enlighet med ellagen.

Lämnade bidrag har uppgått till 2,3 mnkr och har främst lämnats i stöd för projektet Market design samt bidrag till Swedac.

Årets kapitalförändring består av ackumulerat resultat av den avgiftsbelagda verksamheten från naturgasavgifter om -704 tkr samt periodiseringsposter om -695 tkr.

20.5 Avgiftsbelagd verksamhet

I tabellen nedan redovisas intäkter och kostnader för avgiftsbelagd verksamhet för åren 2005-2007. Alla belopp i tkr.

Avgift	2005		2006		2007	
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Avgifter för frivillig kvotpliktshantering	9	70	-	-	-	-
Naturgasavgifter	2 523	3 081	2 942	4 227	2 642	2 322
Avgifter för handel med utsläppsrätter	24	50	32	59	18	21
Uppdragsverksamhet						
RECS-avgift (Renewable Energy Certificate system)	233	328	-	-	-	-
Testlaboratorium	-	-	4 281	3 123	4 893	4 760
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras⁴⁰						
Offentligrättslig verksamhet	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Expeditions- och ansökningsavgifter	-	-	-	-	-	-
Avgifter för obligatorisk kvotpliktshantering	15 518	-	20 674	-	2 193	-
Lagringsavgifter	1 408	-	6 158	-	2 956	-
Sanktionsavgifter	5 046	-	9 253	-	4 653	-

⁴⁰ Den kostnad som uppstår för dessa avgifter är endast kostnaden för handläggande av beslut och fakturering och denna kostnad är försumbar i förhållande till avgifternas storlek. Någon budgeterad kostnad för detta är inte gjord i regleringsbrevet och därför beräknas inte heller någon kostnad för detta i årsredovisningen.

20.6 Kostnader och intäkter per verksamhetsgren

2007	Alla belopp i tkr	Rapporterat utfall i resultaträkningen	Fördelat på verksamhetsgrenar (förvaltningskostnader är fördelat m h a tredredovisning)										
			Elmarknad	Tillsyn enligt naturgaslagen	Främjande av förnybara drivmedel	Utveckling av övriga energimarknader	2002 års energipolitiska program	Program för energieffektivisering i energintensiva företag	Främjande av vindkraft	Elcertifikatsystemet	Långsiktig utveckling av energisystemet	Internationellt samarbete	Energipolitiskt motiverade internationella klimatsatser
Verksamhetens intäkter och kostnader													
Intäkter av anslag	318 149	76 215		3 406	1 979	64 505	2 398	8 027	9 537	102 347	17 049	22 774	9 912
Övriga intäkter	57 488	316	2 642	31	17	8 555	62	279	152	1 060	11 147	1 432	31 795
Kostnader	382 722	80 359	2 322	4 165	2 008	70 870	4 748	10 351	11 635	101 104	26 783	26 584	41 794
Uppbördsverksamhet													
Intäkter	10 856	50							6 732	35		1 083	2 956
Överfört till statsbudgeten	11 464	50							6 795	35		1 628	2 956
Transfereringar													
Medel från statsbudgeten	812 868	2 340		93 899		123 048		53 437		504 218	23 291	12 635	
Övriga intäkter	16 329									16 329			
Kostnader	829 650	2 340		93 899		123 048		53 437		510 973	23 372	22 581	

2006	Alla belopp i tkr	Rapporterat utfall i resultaträkningen	Fördelat på verksamhetsgrenar (förvaltningskostnader är fördelat m h a tredredovisning)											
			Elmarknad	Tillsyn enligt naturgaslagen	Utveckling av övriga ledningsburna energimarknader	Utveckling av övriga energimarknader	2002 års energipolitiska program	Program för energieffektivisering i energintensiva företag	Främjande av vindkraft	Elcertifikatsystemet	Långsiktig utveckling av energisystemet	Internationellt samarbete	Energipolitiskt motiverade internationella klimatsatser	SO Teknisk infrastruktur (VO Svåra påfrestningar)
Verksamhetens intäkter och kostnader														
Intäkter av anslag	295 312	87 739		2 951	2 407	66 810	4 110	3 175	12 284	74 267	12 184	23 983	3 582	1 820
Övriga intäkter	46 960	437	2 948	6	12	4 564	90		145	443	7 225	1 334	21 680	8 075
Kostnader	348 220	87 399	4 227	2 537	2 021	72 227	5 152	3 177	14 384	75 700	18 469	27 674	25 320	9 933
Uppbördsverksamhet														
Intäkter	40 368	11							32 345			1 853		6 158
Överfört till statsbudgeten	34 663	11							29 918			-1 425		6 158
Transfereringar														
Medel från statsbudgeten	786 362	1 114				141 979		62 312		536 481	20 336	24 141		
Övriga intäkter	3 150									2 830			320	
Kostnader	781 991	1 114				141 979		62 056		539 567	14 201	22 754	320	

2005	Alla belopp i tkr	Rapporterat utfall i resultaträkningen	Fördelat på verksamhetsgrenar (förvaltningskostnader är fördelat m h a tredredovisning)												
			Tillsyn enligt ellagen	Utveckling av elmarknaden	Tillsyn enligt naturgaslagen	Utveckling av övriga energimarknader	Energiolitiska åtgärder på kort sikt	2002 års energipolitiska program	Elcertifikatsystemet	Långsiktig utveckling av energisystemet	Internationellt samarbete	Energiolitiskt motiverade internationella klimatsatser	Utv. av övriga ledningsburna energimarknader	Program för energieffektivisering i energintensiva företag	So Teknisk infrastruktur (VO Svåra påfrestningar)
Verksamhetens intäkter och kostnader															
Intäkter av anslag	267 722	40 649	24 233		3 370		61 048	9 596	68 816	16 100	29 856	318	6 318	3 532	3 886
Övriga intäkter	31 951	3	13	2 523			115	271	399	6 014	314		46	17 179	5 074
Kostnader	305 152	40 712	24 257	3 081	3 372	846	61 311	11 781	68 197	23 145	31 288	318	6 956	20 806	9 082
Uppbördsverksamhet															
Intäkter	18 395	40						15 535	42		1 370				1 408
Överfört till statsbudgeten	24 371	40						20 524	42		2 357				1 408
Transfereringar															
Medel från statsbudgeten	789 435		241		19 089	188 637		508 863	36 449	36 156					
Övriga intäkter	12 274							9 383							2 891
Kostnader	801 090		241		19 089	188 637		518 214	36 449	35 569					2 891

21 Finansiell redovisning

21.1 Resultaträkning

(Belopp i tkr)

Verksamhetens intäkter	2007	2006	Not
Intäkter av anslag	318 150	295 312	1)
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	13 572	8 856	2)
Intäkter av bidrag	43 668	37 736	3)
Finansiella intäkter	248	368	4)
Summa	375 638	342 272	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-164 549	-145 628	5)
Kostnader för lokaler	-17 909	-18 858	6)
Övriga driftkostnader	-183 676	-167 002	7)
Finansiella kostnader	-755	-639	8)
Avskrivningar och nedskrivningar	-15 833	-16 092	
Summa	-382 722	-348 219	
Verksamhetsutfall	-7 084	-5 947	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	10 856	40 368	9)
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-11 464	-34 663	10)
Saldo	-608	5 705	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	812 868	786 362	
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	16 329	3 150	
Kreditförluster	-453	3 558	11)
Lämnade bidrag	-829 197	-785 549	
Saldo	-453	7 521	
Årets kapitalförändring	-8 145	7 279	12)

21.2 Balansräkning

(Belopp i tkr)

Tillgångar	2007-12-31	2006-12-31	Not
Immateriella anläggningstillgångar			13)
Egenutvecklade dataprogram	31 323	37 546	
Förvärvade licenser	585	335	
Summa immateriella anläggningstillgångar	31 908	37 881	
Materiella anläggningstillgångar			14)
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3 572	2 585	
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	5 731	2 275	
Summa materiella anläggningstillgångar	9 303	4 860	
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i dotterföretag och andra intresseföretag	0	0	15)
Utlåning			
Utlåning	36 214	37 429	16)
Fordringar			
Kundfordringar	1 735	3 060	
Fordringar hos andra myndigheter	17 997	14 026	
Övriga fordringar	13 974	13 720	17)
Summa fordringar	33 706	30 806	
Periodavgränsningsposter			18)
Förutbetalda kostnader	2 743	3 557	
Upplupna bidragsintäkter	11 330	7 868	
Övriga upplupna intäkter	3 621	889	
Summa periodavgränsningsposter	17 694	12 314	
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	65 737	23 860	19)
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgälden	10 991	9 052	20)
Kassa, plusgiro och bank	-	915	
Summa kassa och bank	10 991	9 967	
Summa tillgångar	205 553	157 117	

Kapital och skulder	2007-12-31	2006-12-31	Not
Myndighetskapital			
Statskapital	144 429	190 642	21)
Balanserad kapitalförändring	-106 140	-161 668	22)
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-8 145	7 279	12)
Summa myndighetskapital	30 144	36 253	
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	0	99	23)
Skulder m.m.			
Lån i Riksgälden	16 230	22 271	24)
Skulder till andra myndigheter	8 409	6 821	
Leverantörsskulder	60 229	54 666	
Övriga skulder	3 168	3 967	
Summa skulder m.m.	88 036	87 725	
Periodavgränsningsposter			25)
Upplupna kostnader	16 472	14 367	
Oförbrukade bidrag	70 901	18 658	
Övriga förutbetalda intäkter	-	15	
Summa periodavgränsningsposter	87 373	33 040	
Summa kapital och skulder	205 553	157 117	

21.3 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag i tkr. Samtliga anslag respektive anslagsposter är ramanslag alternativt poster på ramanslag.

Anslag	Benämning	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående Överföringsbelopp	Utestående åtaganden 2007-2011
UO 21									
35:1	Förvaltningsanslag	5 788	208 690		- 19	214 459	202 034	12 425	-
1	Statens energimyndighet 1)	3 730	131 068		- 19	134 780	130 924	3 856	-
2	Energimarknadsinspektionen 2)	2 057	77 622			79 679	71 110	8 569	-
35:2	Insatser för effektivare energianvändning	29 789	129 500			159 289	131 533	27 755	15 448
1	Kommunal energirådgivning	14 105	90 000			104 105	93 095	11 010	7 064
2	Information, utbildning m.m.	10 773	26 500			37 273	23 082	14 191	8 325
5	Administrationskostn. för stöd avs. invest i energieffektivisering i off. lokaler	3 511	-			3 511	1 743	1 768	60
8	Provning, märkning och certifiering av energikrävande utrustning	1 400	13 000			14 400	13 613	787	-
35:3	Teknikupphandling och marknadsintroduktion								
1	Teknikupphandling och marknadsintrod.	52 946	39 000			91 946	37 803	54 143	44 222
35:4	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft								
1	Teknikutveckling och marknadsintroduktion i samverkan	141 588	49 400			190 988	41 442	149 546	214 058
35:5	Energiforskning	406 369	800 291			1 206 660	682 343	524 317	1 470 968
1	Strategisk energisystemkompetens på Statens energimyndighet	5 228	20 000			25 228	20 084	5 145	490
2	Basteknologier	263 804	545 291			809 095	488 358	320 738	1 018 700
3	Allmänna energisystem- och klimatstudier	5 182	25 000			30 182	22 143	8 039	35 147
4	Bioenergi och alternativa drivmedel	82 815	160 000			242 815	139 092	103 723	318 731

Anslag	Benämning	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående Överföringsbelopp	Utestående åtaganden 2007-2011
5	Utvecklings- och demonstrationsprojekt avs. förgasning av biomassa m.m. 3)	49 340	50 000			99 340	12 667	86 673	97 900
35:6	Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser	1 098	17 100			18 198	17 868	330	35 000
1	Energipol. motiverade klimatinsatser	68	16 100			16 168	15 847	321	35 000
3	Handel med utsläppsrätter	1 030	1 000			2 030	2 021	9	-
35:7	Statlig prisgaranti elcertifikat								
1	Statlig prisgaranti elcertifikat 4)	59 520	39 520		- 57 734	41 306	-	41 306	-
Äldreanslag UO 21									
04 35:6	Energiteknikstöd								
1	Energiteknikstöd	14 571	-			14 571	9 421	5 150	491
04 35:7	Introduktion av ny energiteknik								
1	Introduktion av ny energiteknik	160 740	-			160 740	23 252	137 488	124 091
Totalt		872 407	1 283 501		- - 57 753	2 098 155	1 145 695	952 460	1 904 278

1). 35:1.1 Indragning enligt regleringsbrev.

2) 35:1.2 Årets tilldelning har ökats med 7 mkr enligt regleringsbrev 2007-06-28

3) 35:5.5 Utfallet för anslaget är lägre än tilldelat belopp. Det beror på att planerade utbetalningar till en större anläggning ej utförts p.g.a. att den totala finansieringslösningen inkl finansiering från annan part ej blivit fullständig.

4). 35:7:1 Indragning enligt regleringsbrev. Anslagspost 35:7:2 har omfördelats till Energimyndigheten från regeringens disposition. Anslagsposten uppgick dock inte till något belopp.

Redovisning mot inkomsttitel

Redovisning mot inkomsttitel i tkr.

Beräknat belopp per inkomsttitel anges för de inkomstitlar i regleringsbrevet där detta anges.

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster
23949 Övriga ränteinkomster		1 663
255212 Kvotplikts- och förseningsavgifter	3 000	2 193
271403 Sanktionsavgifter		4 653
281106 Lagringsavgifter	2 000	2 956
4526 Återbetalning övriga lån		12 641
Summa som inlevererats till statskassan	5 000	24 106

21.4 Redovisning mot bemyndiganden 1)

Anslag UO 21 2)	Utgående överförings- belopp	Tilldelad bemyndig- anderam 3)	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år				
					2008	2009	2010	2011	
35:2.1	Kommunal energirådgivning		80 822	7 064	7 064				
35:2.2	Information, utbildning mm			8 325	8 325				
35:2.5	Administrationskostn. för stöd osv.			60	60				
35:3.1	Teknikupphandling o marknadsintroduktion		1 595	44 222	44 222				
35:4.1	Teknikutv. o marknadsintroduktion i samverkan	350 000	71 531	214 058	204 058	10 000			
35:5.1	Strategisk energisystemkompetens på Statens energimyndighet	6 000		490	490				
35:5.2	Basteknologier	1 247 000	714 764	1 018 700	688 972	238 311	81 972	9 445	
35:5.3	Allmänna energisystem- och klimatstudier	77 000	47 349	35 147	29 647	5 500			
35:5.4	Bioenergi och alternativa drivmedel	335 000	169 362	318 731	199 558	64 858	42 686	11 630	
35:5.5	Utvecklings- och demonstrationsprojekt avs. förgasning av biomassa m.m.	120 000	60 660	97 900	90 900	7 000			
35:6.1	Energipol. motiverade klimatinsatser	67 200	15 933	35 000	8 000	9 000	9 000	9 000	9 000
04:35:6:1	Energiteknikstöd			491	491				
04:35:7:1	Introduktion av ny energiteknik			124 091	124 091				
Totalt		2 202 200	1 162 016	1 904 278	1 405 877	334 669	133 658	30 075	

1) I förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 6 kap 1§ och anslagsförordningen (1996:1189) 19, 20 och 20a §§ har regeländringar skett avseende redovisning av bemyndiganden. Regeländringen innebär att samtliga åtaganden som medför utgifter under följande budgetår redovisas mot bemyndiganderamen. Utestående åtaganden reduceras därmed inte med utgående överföringsbelopp såsom tidigare. I tabellen redovisas det ingående åtagandet för 2007 med beloppet för det utestående åtagandet 2006-12-31 i enlighet med rekommendationer från Ekonomistyrningsverket. Eftersom det finns utestående åtagande på anslag som täcks av utgående överföringsbelopp 2007-12-31 med anslag som saknar bemyndiganderamar har kolumnen utestående överföringsbelopp tagits med. Utgående överföringsbelopp får disponeras enligt regleringsbrev 2008.

2) Anslagsposter är angivna med 2007 års nomenklatur.

3) Tilldelad bemyndiganderam visar Energimyndighetens totala bemyndiganderam som sträcker sig från 2008 till 2011. Samtliga utestående åtaganden per anslagspost ryms inom bemyndiganderamen för anslagsposten alternativt utgående överföringsbelopp.

Villkor bemyndiganden

Som villkor för anslaget 35:4 Stöd för marknadsintroduktion för vindkraft gäller att myndigheten under 2007 får besluta om åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter om högst 70 mnkr 2009. Myndigheten har beslutat om 10 mnkr.

21.5 Finansiella villkor enligt regleringsbrevet 2007

Villkor utgiftsområde 21 Energi	Max-belopp	Utfall
35:1 ap.2 Energimarknadsinspektionen		
För att finansiera länsstyrelsernas kostnader för uppdraget om samförläggning av IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet med elnäts- och annan infrastruktur.	250 tkr	140 tkr har använts.
Till styrelsen för teknisk ackreditering och kontroll (SWEDAC) avseende tillsyn och marknadskontroll av mätinstrument för el och naturgas.	500 tkr	500 tkr har använts.
35:2 ap.1 Kommunal energirådgivning		
För kompetensutveckling och organisering av kommunal energirådgivning, de regionala energikontorens m.fl. samordning av den kommunala energirådgivningen samt planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten.	15 000 tkr	5 784 tkr har beviljats under året och 9 237 tkr har utbetalts. 6 658 tkr har därutöver använts till planering m.m.
35:2 ap.2 Information, utbildning m.m		
För att finansiera projekt vid de regionala energikontoren eller som bedrivs av andra aktörer som har en nyckelfunktion vad gäller energieffektivisering.	15 000 tkr	6 271 tkr har beviljats och 9 727 tkr har utbetalts.
För medverkan i dialogprojektet Bygga, bo och förvalta för framtiden.	2 000 tkr	2 000 tkr har beviljats och 300 tkr har utbetalts.
För att förbättra statistik- och kunskapsunderlaget avseende bebyggelsens energianvändning och olika system för uppvärmning.	5 000 tkr	4 235 tkr har använts.
För informations- och utbildningsinsatser, nätverksaktiviteter, utveckling av metoder och verktyg samt sammanställningar av utländska erfarenheter kopplade till programmet för energieffektivisering i energiintensiv industri.	4 000 tkr	1 093 tkr har använts.
35:3 ap.1 Teknikupphandling och marknadsintroduktion		
För utveckling av metoder för marknadsintroduktion av befintlig eller ny energieffektiv teknik, energieffektiva produkter samt programanknutna aktiviteter.	6 000 tkr	1 630 tkr har använts.
För kostnader för programanknutna aktiviteter avseende teknikupphandling.	6 000 tkr	1 831 tkr har använts.
För att förbättra statistik- och kunskapsunderlaget avseende bebyggelsens energianvändning och olika system för uppvärmning.	6 000 tkr	4 986 tkr har använts.
För genomförandet av direktiv 2002/91/EG om byggnaders energiprestanda.	6 000 tkr	1 450 tkr har använts.
För uppföljning, utvärderings- och utredningsinsatser samt marknadsstödjande åtgärder i anslutning till förordningen (2000:287) om statligt bidrag till investeringar i solvärme.	1 000 tkr	713 tkr har använts.

Villkor utgiftsområde 21 Energi	Max-belopp	Utfall
35:4 ap.1 Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft		
För programanknutna aktiviteter som planering, uppföljning och utvärdering.	2 200 tkr	1 628 tkr har använts.
För särskilda främjande- och informationsinsatser för ökad marknadsintroduktion av vindkraft.	2 800 tkr	1 459 tkr har använts.
För samverkansinsatser med länsstyrelser, vindkraftssamordnare, vindkraftsberedningen samt övriga berörda myndigheter för att främja marknadsintroduktion av storskaliga vindkraftstillämpningar.	1 000 tkr	715 tkr har använts.
35:5 ap.2 Basteknologier		
För programanknutna aktiviteter som planering, uppföljning, utvärdering och systemkostnader i samband med handläggning av stödet.	23 000 tkr	19 728 tkr har använts.
För att förbättra statistik- och kunskapsunderlaget avseende bebyggelsens energianvändning och olika system för uppvärmning.	6 000 tkr	5 082 tkr har använts.
För insatser kopplat till ett centrum för vindbruk.	3 000 tkr	71 tkr har använts.
För finansiering av utlandsbaserad omvärldsbevakning som bedrivs av Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS).	1 500 tkr	1 500 tkr har använts.
För utvecklingsinsatser avseende ett utvecklat elcertifikatsystem.	1 500 tkr	1 466 tkr har använts.
35:5 ap.3 Allmänna energisystem- och klimatstudier		
För programanknutna aktiviteter som planering, uppföljning och utvärdering.	4 000 tkr	867 tkr har använts.
35:5 ap.4 Bioenergi och alternativa drivmedel		
För programanknutna aktiviteter som planering, uppföljning och utvärdering.	8 000 tkr	6 837 tkr har använts.
35:5 ap.5 Utvecklings- och demonstrationsprojekt avseende förgasning av biomassa m.m.		
För programanknutna aktiviteter som planering, uppföljning och utvärdering.	2 500 tkr	567 tkr har använts.
35:6 ap.1 Energipolitiskt motiverande klimatinsatser		
För till insatserna knutna kostnader för planering, planering, utvärdering, utbildning och kompetensuppbyggnad i mottagarländerna.	3 000 tkr	1 177 tkr har använts.
För att förbereda, utarbeta och utveckla underlag för bilaterala överenskommelser mellan Sverige och mottagarländer för tillgodoräknande av utsläppsreduktioner samt för kostnader relaterade till bilaterala och multilaterala samarbeten.	500 tkr	405 tkr har använts.
För att informera och stödja svenska företag som önskar engagera sig i de projektbaserade mekanismerna och för funktionen som nationell expertmyndighet för de två projektbaserade mekanismerna under Kyotoprotokollet.	1 000 tkr	387 tkr har använts.
Som stöd till det fortsatta arbetet inom CDM-styrelsen (Executive Board) samt stöd till processen med att etablera den övervakningskommitté för gemensamt genomförande (JI Supervisory Committee) som inrättats i FN:s regi.	1 500 tkr	1 377 tkr har använts.

Villkor utgiftsområde 21 Energi	Max-belopp	Utfall
35:6 ap.1 (äldreanslag) Energiteknikstöd		
För programanknutna aktiviteter som planering, uppföljning och utvärdering.	4 000 tkr	2 845 tkr har använts.
35:7 ap.1 (äldreanslag) Introduktion av ny energiteknik		
För programanknutna aktiviteter som planering, uppföljning och utvärdering.	6 300 tkr	4 824 tkr har använts.

21.6 Noter och tilläggsupplysningar till resultat- och balansräkningen

Tilläggsupplysningar

Jämförelsetal från årsredovisningen 2006 har korrigerats i de fall där rubriceringar i balans- och resultatposter ändrats mellan åren

Redovisningen av utlåningsverksamhet har anpassats i enlighet med Ekonomistyrningsverkets handledning "Redovisning av utlåningsverksamhet" (ESV 2007:17). I transfereringsavsnittet i resultaträkningen benämns redovisningen av "Avskrivningar avseende lån" och "Reserveringar av osäkra lånefordringar" numera för "Kreditförluster". Noten till kreditförluster har dessutom specificerats ytterligare.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Energimyndighetens redovisning följer god redovisningssed enligt Förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Undantag från EA-regler enligt regleringsbrevet

Energimyndigheten har under året använt den förenklade räntekontorutin som regeringen medgivit Energimyndigheten. Räntebärande anslag är förvaltningsanslaget medan övriga anslag är icke räntebärande anslag.

Värderingsprinciper för inventarier och övriga anläggningstillgångar

Som anläggningstillgång avses tillgång med ett anskaffningsvärde överstigande 10 tkr samt en ekonomisk livslängd på över tre år i enlighet med ESV:s allmänna råd till Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Datorer för Energimyndighetens arbetsplatser bedöms normalt ha en ekonomisk livslängd understigande 3 år och skrivs därmed av direkt. Övrig datautrustning redovisas som anläggningstillgång när den ekonomiska livslängden bedöms överstiga 3 år och värdet överstiger 10 tkr. Egenutvecklade IT-system och licenser bedöms vanligen ha en livslängd på 5 år men kan variera då en individuell bedömning görs per system. Förbättringsutgifter på annans fastighet skrivs av på 6 år som motsvarar förväntad hyrestid. Anläggningstillgångarna skrivs av linjärt efter den beräknade ekonomiska livslängden enligt nedanstående tabell:

Anläggningstillgång	Ekonomisk livslängd
Datautrustning	3 år
Utrustning, inventarier	5 år
Egenutvecklade IT-system/licenser	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	6 år

Värderingsprinciper för utlåning

Värdering av lånen bygger på erfarenhet från ansvariga handläggare inom Energi-myndigheten, samt genom individuella värderingar och riskbedömningar av de olika låneärendena.

För lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet, s k villkorlån, har 100 procent av kapitalet inklusive ränta reserverats som osäker. För nya lån som utfärdats fr o m 2005 har ingen reservering ansetts nödvändig.

För övriga lånefordringar, som består av s k Baltikumlån, har en genomgång gjorts av samtliga låntagares betalningsbenägenhet, ekonomiska ställning och riskerna i de olika projekten. Utifrån denna individuella prövning har sedan nedskrivningsbehovet fastställts individuellt för vart och ett av lånen.

Värderingsprinciper för kundfordringar och övriga fordringar

Kundfordringar och övriga fordringar som anses osäkra har nedvärderats efter individuell prövning och värdet uppgår till det belopp som förväntas bli betalt.

Värderingsprinciper för skulder

Värdet på skulder uppgår till det belopp som förväntas betalas.

Periodavgränsningsposter

Som riktmärke för periodiseringar har beloppsgränsen 50 tkr använts för fakturor.

Sjukfrånvaron

Uppgifter om de anställdas sjukfrånvaro redovisas i kapitel 3.

Skadeståndskrav

Energimyndigheten har under 2006 fått ett skadeståndskrav om 363 tkr med hänvisning till ett tekniskt fel i handelssystemet för utsläppsrätter. Myndigheten bestrider grunden för det begärda kravet. Ärendet handläggs av Kammarkollegiet. Någon reservering för kravet är inte gjort i bokslutet.

Noter

Alla belopp i jämförelsetal och notapparat har angivits i tusentals kronor (tkr) om inget annat har angivits.

Not 1 Intäkter av anslag

Intäkter av anslag fördelar sig enligt följande tabell.

UO21	2007	2006
35:1.1 Förvaltningsanslag statens energimyndighet	130 924	123 035
35:1.2 Förvaltningsanslag energimarknadsinspektionen	70 610	69 843
35:2.1 Kommunal energirådgivning	6 658	7 836
35:2.2 Information, utbildning m m	12 218	15 442
35:2.5 Administrationskostnader för stöd avseende investeringar i energieffektivisering i offentliga lokaler	1 608	1 027
35:2.8 Provning, märkning o certifiering av energikrävande utrustning	13 613	9 601
35:3.1 Teknikupphandling o marknadsintroduktion	10 609	14 460
35:4.1 Teknikutveckling och marknadsintroduktion i samverkan	3 803	2 137
35:5:1 Strategisk energisystemkompetens	18 345	16 223
35:5:2 Basteknologier mm	26 283	18 960
35:5:3 Allmänna energisystem- och klimatstudier	867	1 374
35:5:4 Bioenergi och alternativa drivmedel	6 837	4 307
35:5.5 Utvecklings- och demonstrationsprojekt	567	660
35:6:1 Energipolitiskt motiverade klimatinsatser	3 347	3 733
35:6.3 Handel med utsläppsätter	2 021	770
04 35:6.1 Energiteknikstöd	2 845	2 502
04 35:7.1 Introduktion av ny energiteknik	6 995	3 402
Summa	318 150	295 312

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2007	2006
Avgifter med stöd av §4 avgiftsförordningen (1992:191)	6 050	820
Intäkter av offentligrättsliga avgifter	2 626	2 975
Intäkter från testlabs uppdragsverksamhet (varuprovningar)	4 893	4 281
Övriga intäkter	3	780
Summa	13 572	8 856

Ökningen av intäkter av avgifter och andra ersättningar i jämförelse med 2006 beror främst på att intäkter från konsultuppdrag ökat där Energimyndigheten bl. a. utfört uppdrag åt Sida.

Not 3 Intäkter av bidrag

	2007	2006
Bidrag från statliga myndigheter	36 269	30 583
Bidrag från övriga organisationer	68	89
Bidrag från EU	4 057	3 733
Bidrag från andra EU-länder	3 031	3 260
Bidrag från övriga länder och internationella organisationer	243	71
Summa	43 668	37 736

Intäkter av bidrag från statliga myndigheter avser främst bidrag från Krisberedskapsmyndigheten med 31 452 tkr för myndighetens beredskaps- verksamhet (föregående år 29 579 tkr).

Not 4 Finansiella intäkter

Av beloppet avser 231 tkr ränta på räntekonto hos Riksgälden (föregående år 307 tkr).

Not 5 Kostnader för personal

Kostnader för personal har ökat i jämförelse med 2006 med 18 921 tkr (13 procent). Nyrekrytering av personal har skett för att myndigheten erhållit ökade resurser för tillkommande verksamhet. Antalet årsarbetskrafter har ökat från 250 till 276, d.v.s en ökning med drygt 10 procent. Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgår till 105 611 tkr och för år 2006 var motsvarande belopp 92 977 tkr.

Not 6 Kostnader för lokaler

Kostnaderna för lokaler uppgår till 17 909 tkr för 2007 vilket är en minskning med 949 tkr i jämförelse med 2006. Skillnaden beror bl. a. på tillfälligt lägre kostnader för konferenslokaler i Stockholm i samband med att nya lokaler har iordninggjorts i anslutning till testlabs verksamhet. Lokalkostnader för hyra av berg- rum för beredskapsverksamhet har även minskat med 400 tkr.

Not 7 Övriga driftkostnader

	2007	2006
Köp av tjänster exkl datatjänster	115 355	100 139
Köp av tjänster, data	31 518	34 142
Kostnader för statistik	13 819	12 892
Kostnader för resor	13 261	10 527
Övr kostnader (Information, tele, porto, utrustning, kontorskostnader m m)	16 355	16 744
Aktivering av utgifter för egenutvecklade dataprogram	-6 632	-7 442
Summa	183 676	167 002

I jämförelse med föregående år så har köp av tjänster (exklusive data) ökat med 15 216 tkr. Köp av tjänster är framför allt programanknutna kostnader som belastar myndighetens sakanslag. Att denna kostnad varierar mellan åren är naturligt och beror på vilka projekt och aktiviteter som är aktuella för åren. Under 2007 kan nämnas att drygt 11 mnkr satsats på regeringsuppdraget avseende energieffektiviseringskampanjen i samarbete med Boverket, Naturvårdsverket och Konsumentverket.

Köp av datatjänster har minskat med 2 624 tkr mellan åren. Det är datakostnader för utveckling som minskat samtidigt som datakostnader för förvaltning och drift ökat något men i mindre omfattning.

Kostnader för resor har ökat med 2 734 tkr vilket beror på att personalstyrkan ökat men även av att verksamheten kräver alltmer resor. Övriga kostnader har varit relativt oförändrade mellan åren.

Totalt sett har övriga driftkostnader ökat mellan åren med 16 674 tkr (10 procent).

Not 8 Finansiella kostnader

Av beloppet avser 708 tkr ränta på långfristigt lån hos Riksgälden (föregående år 554 tkr) och 10 tkr ränta på räntekontokrediten. Någon ränta på räntekontokrediten förekom inte 2006 eftersom behållning på räntekontot var positivt under 2006. Övriga finansiella kostnader uppgår till 37 tkr (föregående år 85 tkr).

Not 9 Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten

	2007	2006
Räntor från utlåningsverksamhet	4 803	4 158
Konstaterade och befarade ränteförluster	-3 686	-2 306
Övriga ränteinkomster	-	4
Offentligrättsliga avgifter, lagringsavgifter	2 956	6 158
Offentligrättsliga avgifter, kvotplikts- och förseningsavgifter	2 193	20 699
Offentligrättsliga avgifter, sanktionsavgifter	4 653	9 253
Offentligrättsliga avgifter, befarad förlust	-63	2 427
Offentligrättsliga avgifter, konstaterad förlust	-	-25
Summa	10 856	40 368

Räntor från utlåningsverksamhet består av räntor från Baltikumlån och villkorslån. Av konstaterade och befarade ränteförluster avser -3 139 tkr räntor från villkorslån (föregående år -2 639 tkr) samt -547 tkr räntor från Baltikumlån (föregående år 333 tkr). Samtliga räntor från villkorslån för lån utfärdade före 2005 har reserverats som befarade förluster.

De offentligrättsliga avgifterna består av lagringsavgifter om 2 956 tkr som myndigheten tar ut med stöd av lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol samt kvotpliktsavgifter och förseningsavgifter om 2 193 tkr som debiteras företag och privatpersoner i enlighet med lag om elcertifikat (2003:113) samt sanktionsavgifter om 4 653 tkr. Beloppen av offentligrättsliga avgifter varierar mellan åren och beror på hur företag och privatpersoner fullföljer sina åtaganden.

Företag och privatpersoner som är registrerade för hantering av kvotplikt ska deklarerera sin elförbrukning och de har skyldighet att den 1 april året efter beräkningsåret (det år då elen förbrukades) inneha elcertifikat i förhållande till sin förbrukning. Elcertifikaten finns på konto hos Affärsverket Svenska Kraftnät som sköter den årliga annulleringen i förhållande till rapporterad kvot 1 april. Den kvotpliktige ska i sin deklaration välja att ange hur många elcertifikat som ska annulleras eller att låta annullera elcertifikat i den omfattning som krävs för att uppfylla kvotplikten. Detta kan, oavsett val, leda till att det inte sker annullering av elcertifikat i sådan omfattning att kvotplikten uppfylls. I de fall då tillräckligt antal certifikat inte annullerats fattar Energimyndigheten beslut om kvotpliktsavgift i enlighet med 5 kap 1 § lag (2003:113) om elcertifikat.

Att befarade förluster uppgick till + 2 427 tkr under 2006 beror på att reserveringen av befarade förluster var större än behovet och en upplösning kunde därmed göras 2006.

Not 10 Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet

Att medel som tillförts statsbudgeten är högre 2007 än intäkter av avgifter m m samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten beror på förändringar av reservering av befarade ränteförluster.

Not 11 Kreditförluster

Lånefordringar - Baltikumlån	2007	2006
Årets konstaterade förluster	-	-6 580
Återförda tidigare gjorda reserveringar för befarade kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-	6 580
Årets förändring (omvärdering) av reservering för befarade kreditförluster	-453	1 386
Summa	-453	1 386

Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet - Villkorlån	2007	2006
Årets konstaterade förluster	-3 685	-38 687
Återförda tidigare gjorda reserveringar för befarade kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	3 685	38 687
Summa	0	0

Övriga transfereringsfordringar	2007	2006
Årets konstaterade förluster	-	-3 963
Återförda tidigare gjorda reserveringar för befarade kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-	6 135
Summa	0	2 172

Summa Kreditförluster	-453	3 558
------------------------------	-------------	--------------

Not 12 Årets kapitalförändring

	2007	2006
Periodiseringar	-1 583	9 491
Avskrivningar	-5 629	-5 426
Förändringar semesterlöneskuld och löneskuld	-464	-1 516
Utlåning	-999	4 730
Resultat avgiftsverksamhet naturgasavgifter	-704	-
Resultat avgiftsverksamhet handel med utsläppsrätter	-55	-
Resultat uppdragsverksamhet testlab	1 289	-
Summa	-8 145	7 279

Resultat från avgifts- och uppdragsverksamhet har t o m 2006 avräknats anslag. Det ackumulerade resultatet har under 2007 balanserats i ny räkning så att anslagsmedel inte täcker över respektive underskott från respektive verksamhet. Ackumulerat resultat t o m 2006 var för respektive verksamhet följande naturgasavgifter – 1 024 tkr, handel med utsläppsrätter -53 tkr och testlab + 1 156 tkr. Det innebär att av årets resultat från avgifts- och uppdragsverksamhet ingår ett ackumulerat resultat från tidigare år med 79 tkr.

Not 13 Immateriella anläggningstillgångar

Egenutvecklade dataprogram	2007-12-31	2006-12-31
IB anskaffningsvärde	75 860	67 413
Årets anskaffningar	7 522	8 447
UB anskaffningsvärde	83 382	75 860
IB ackumulerade avskrivningar	-38 314	-24 980
Årets avskrivningar	-13 745	-13 334
UB ackumulerade avskrivningar	-52 059	-38 314
Summa bokfört värde	31 323	37 546

Årets anskaffning av egenutvecklade dataprogram består av 9 program om 7 522 tkr varav 889 tkr består av utgifter för personal och 6 633 tkr består av utgifter för konsultkostnader och material m m.

Förvärvade licenser	2007-12-31	2006-12-31
IB anskaffningsvärde	500	427
Årets anskaffningar	373	73
UB anskaffningsvärde	873	500
IB ackumulerade avskrivningar	-165	-56
Årets avskrivningar	-123	-109
UB ackumulerade avskrivningar	-288	-165
Summa bokfört värde	585	335

Not 14 Materiella anläggningstillgångar

Förbättringsutgifter på annans fastighet	2007-12-31	2006-12-31
IB anskaffningsvärde	12 615	12 346
Årets anskaffningar	1 608	269
UB anskaffningsvärde	14 223	12 615
IB ackumulerade avskrivningar	-10 031	-9 079
Årets avskrivningar	-620	-951
UB ackumulerade avskrivningar	-10 651	-10 030
Summa bokfört värde	3 572	2 585

Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2007-12-31	2006-12-31
IB anskaffningsvärde	13 057	12 137
Årets anskaffningar	4 801	920
Årets försäljningar/utrangeringar	-1 303	-
UB anskaffningsvärde	16 555	13 057
IB ackumulerade avskrivningar	-10 782	-9 084
Årets avskrivningar	-1 345	-1 698
Årets försäljningar/utrangeringar	1 303	-
UB ackumulerade avskrivningar	-10 824	-10 782
Summa bokfört värde	5 731	2 275

Not 15 Finansiella anläggningstillgångar

Energimyndigheten har en finansiell anläggningstillgång som avser andelsbevis för Värmek ekonomiska förening och som ej är upptagen till något bokfört värde. Regeringen fattade 1985-04-11 beslut om lån till Värmek på 25 000 tkr. Vidare

fattade regeringen 1995-12-21 beslut (N95/1434) om att det vid en slutreglering skulle avräknas från beloppet en räntefri förlagsinsats till Värmek från staten motsvarande det totala insatskapitalet från medlemmarna. Statens förlagsinsats maximerades till 2 500 tkr. Förlagsandelsbevis på 2 500 tkr har utställts till Statens energimyndighet. Anskaffningsvärdet uppgår inte till något belopp för myndigheten och förlagsandelsbeviset har därmed inte tagits upp bland myndighetens anläggningstillgångar.

Not 16 Utlåning

Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet - Villkorslån	2007-12-31	2006-12-31
IB utlåning	46 005	59 822
IB kapitaliserad ränta	20 627	38 339
Nyutlåning	11 878	3 907
Kapitaliserad ränta	2 162	3 251
Amorteringar	-	-
Avskrivna lån - kapital	-2 525	-17 724
Avskriven kapitaliserad ränta	-1 160	-20 963
Nedvärdering – reserverat för osäkra fordringar	-60 801	-62 325
UB utlåning	16 186	4 307

Som IB anges lånens värde exklusive nedvärdering. Tre lån har avskrivits p g a att företagen gått i konkurs. Samtliga lån utfärdade före 2005 har reserverats som osäkra lånefordringar.

Lånefordringar - Baltikumlån	2007-12-31	2006-12-31
IB utlåning	55 482	73 428
Nyutlåning	-	-
Amorteringar	-12 641	-11 365
Avskrivna lån - kapital	-	-6 580
Nedvärdering – reserverat för osäkra fordringar	-22 813	-22 361
UB utlåning	20 028	33 122
Utlåning totalt	36 214	37 429

Som IB anges lånens värde exklusive nedvärdering.

Not 17 Övriga fordringar

	2007-12-31	2006-12-31
Räntefordran villkorlån	1 073	1 064
Värdereglering räntefordran villkorlån	-1 064	-1 064
Räntefordran Baltikumlån	6 084	5 842
Värdereglering räntefordran Baltikumlån	-6 084	-5 619
Uppbördsfordringar	15 880	15 942
Värdereglering uppbördsfordringar	-2 625	-2 563
Övriga fordringar	710	118
Summa	13 974	13 720

Uppbördsfordringar består främst av sanktionsavgifter som i enlighet med lagen om elcertifikat har debiterats företag som inte deklarerat rätt andel biobränsle enligt bestämmelserna och därmed tilldelats fler certifikat än de varit berättigade. Majoriteten av företagen har överklagat besluten. Vid bokslutet 2005-12-31 reserverades samtliga sanktionsavgifter som överklagats som osäkra. Det har dock visat sig att i de fall där dom har vunnit laga kraft har företagen betalat avgifterna. De sanktionsavgifter som är reserverade 2007-12-31 är uppbördsfordringar som varit reserverade i tidigare bokslut. Debitering av avgifter fr o m 2006-01-01 har inte reserverats som osäkra trots att besluten inte vunnit laga kraft eftersom myndigheten bedömer att Länsrätten dömer i enlighet med Energimyndighetens beslut och medlen kommer att inflyta.

Not 18 Periodavgränsningsposter

Förutbetalda kostnader	2007-12-31	2006-12-31
Förutbetalda hyror - utomstatliga	2 563	2 103
Förutbetalda hyror - inomstatliga	-	912
Övriga förutbetalda kostnader - utomstatliga	180	542
Summa	2 743	3 557

Upplupna bidragsintäkter	2007-12-31	2006-12-31
Upplupna bidragsintäkter - utomstatliga	5 617	6 860
Upplupna bidragsintäkter - inomstatliga	5 713	1 008
Summa	11 330	7 868

Inomstatliga upplupna bidragsintäkter avser främst kostnader nedlagda för beredskapsverksamhet där bidrag ska rekvireras från Krisberedskapsmyndigheten. Utomstatliga upplupna bidragsintäkter avser främst bidrag som ska rekvireras från EU.

Övriga upplupna intäkter	2007-12-31	2006-12-31
Upplupen ränta villkorlån	3 414	2 524
Värdereglering upplupen ränta villkorlån	-3 414	-2 524
Upplupen ränta Baltikumlån	344	342
Värdereglering upplupen ränta Baltikumlån	-215	-133
Övriga upplupna intäkter – naturgasavgifter	590	680
Övriga upplupna intäkter – lagringsavgifter	2 902	-
Summa övriga upplupna intäkter	3 621	889

Upplupna intäkter avseende lagringsavgifter som myndigheten tar ut med stöd av lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol avser revisionsår 2007 eller tidigare. Några upplupna intäkter fanns ej föregående år.

Not 19 Avräkning med statsverket

	2007-12-31	2006-12-31
Ingående balans	23 860	7 501
Avräknat mot statsbudgeten		
▪ anslag	1 145 695	1 090 899
▪ inkomsttitlar	-24 105	-46 027
Avräknat mot statsverkets checkräkning		
▪ Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-208 671	-193 679
▪ Uppbördsmedel m m	395 174	338 546
▪ Transfereringar m m	-1 266 216	-1 173 380
Utgående balans	65 737	23 860

Not 20 Behållning räntekonto i Riksgälden

	2007-12-31	2006-12-31
Beviljad kreditram	-20 100	-19 300
Behållning på räntekontot	10 991	9 052
Varav kortsiktigt likviditetsbehov	23 000	21 000

Räntekontot används för finansiering av utgifter för egenutvecklade dataprogram, om inte särskilt anslag tilldelats myndigheten för finansieringen, tills dataprogrammen är färdiga att tas i bruk då lån upptas hos Riksgälden.

Not 21 Statskapital

	2007-12-31	2006-12-31
Statskapital utlåning		
Ingående balans	167 382	183 668
Ny utlåning	11 878	3 907
Amorteringar	-12 641	-11 365
Föregående års kapitalförändring avseende avskrivning av lån	-45 267	-12 080
Föregående års resultat, kapitaliserad ränta	2 162	3 251
Utgående balans	123 514	167 381

Utgående balans för statskapital utlåning minskar successivt i takt med att amorteringar och avskrivningar sker och är högre än nyutlåningen.

	2007-12-31	2006-12-31
Statskapital anläggningar		
Ingående balans	23 261	23 414
Nytt kapital	2 798	5 316
Avskrivning föregående år	-5 426	-5 469
Korrigerig mot balanserad kapitalförändring	282	-
Utgående balans	20 915	23 261
Statskapital totalt	144 429	190 642

Nytt kapital har tillförts statskapital genom att två egenutvecklade dataprogram har finansierats genom anslagen 35:2.2 och 35:5.2. Det är vidareutveckling av ett system för att hantera elcertifikat samt en ny externwebb. Korrigerig mot balanserad kapitalförändring har bokförts om 282 tkr p g a rättning av tidigare års bokföring.

Not 22 Balanserad kapitalförändring

	2007-12-31	2006-12-31
Ingående balans	-161 668	-165 130
Föregående års kapitaliserad ränta	-2 162	-3 251
Föregående års kapitalförändring	57 972	6 713
Korrigerig mot statskapital anläggning	-282	-
Utgående balans	-106 140	-161 668

Not 23 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2007-12-31	2006-12-31
Ingående avsättning	99	677
Årets pensionskostnad	-49	67
Årets pensionsutbetalningar	-50	-645
Utgående avsättning	0	99

Not 24 Lån i Riksgälden

	2007-12-31	2006-12-31
Beviljad låneram	40 000	40 000
Ingående balans	22 271	25 153
Nyupptagna lån	4 284	7 702
Årets amortering	-10 325	-10 584
Utgående balans	16 230	22 271

Not 25 Periodavgränsningsposter

Upplupna kostnader	2007-12-31	2006-12-31
Upplupna kostnader - utomstatliga	3 699	1 884
Upplupna kostnader - inomstatliga	300	473
Semester- och löneskuld inkl avgifter	12 473	12 010
Summa	16 472	14 367

Oförbrukade bidrag	2007-12-31	2006-12-31
Bidrag från annan statlig myndighet	68 244	15 844
Bidrag från icke statliga organisationer	2 657	2 814
Summa	70 901	18 658

Bland oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet finns 51,2 mnkr som avser medel från Näringsdepartementet till miljöinriktad fordonsforskning. Resterande belopp avser främst bidrag från Sida, Krisberedskapsmyndigheten, Boverket och Naturvårdsverket som är oförbrukade vid bokslutet.

Övriga förutbetalda intäkter	2007-12-31	2006-12-31
Övriga förutbetalda intäkter - inomstatliga	-	15

21.7 Sammanställning över väsentliga uppgifter

	2007	2006	2005	2004	2003
Beviljad låneram i Riksgälden	40 000	40 000	40 000	35 000	23 000
Utnyttjad låneram vid årets slut	16 230	22 271	25 153	33 879	21 053
Beviljad kontokredit hos Riksgälden	20 100	19 300	18 800	14 500	12 344
Maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgälden	1 773	0	0	9 397	8 245
Räntekostnad på räntekonto	10	0	0	47	47
Ränteintäkt på räntekonto	231	307	253	78	181
Totala avgiftsintäkter som myndigheten disponerar	13 572	8 856	3 700	4 441	5 766
Beräknade avgiftsintäkter i regleringsbrevet	7 730	6 360	4 150	3 350	3 200
Totala avgiftsintäkter som myndigheten inte disponerar	9 802	36 085	21 972	182 337	6 510
Beräknade avgiftsintäkter i regleringsbrevet	5 000	7 000	15 000	-	-
Beviljad anslagskredit	6 051	5 779	0	5 119	4 906
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
Summa anslagssparande	952 460	872 408	782 520	945 623	1 263 958
Därav intecknade av framtida åtagande	793 910	757 185	645 654	786 557	834 814
Summa åtagande som gjorts med stöd av 20 § anslagsförordningen ⁴¹	1 904 278	1 162 016	659 818	679 634	490 525
Totalt tilldelade bemyndiganden	2 202 200	1 868 800	1 542 000	1 396 000	2 026 000
Antal årsarbetskrafter	276	250	224	202	182
Medelantalet anställda	298	271	241	222	196
Driftskostnad per årsarbetskraft	1 327	1 326	1 286	1 308	1 480
Årets kapitalförändring	-8 145	7 279	-10 836	-9 425	-17 321
Balanserad kapitalförändring	-106 140	-161 668	-165 130	-154 840	-155 482

⁴¹ Reglerna för beräkning av utestående åtaganden har ändrats fr o m 2007 vilket försvårar jämförelse med tidigare år. Se vidare avsnitt 22.4 redovisning mot bemyndiganden.

22 Förkortningar

AAU	Assigned Amount Units
ADB	Asian Development Bank
AES	Allmänna energisystemstudier
ALTENER	Delområde inom IEI (rör förnybara energikällor)
ARCE	Rumäniens motsvarighet till Energimyndigheten
AURE	Sloveniens motsvarighet till Energimyndigheten
BASREC	Baltic Sea Region Energy Cooperation
BNP	Bruttonationalprodukten
CAFE	Clean air for Europe
CDM	Clean Development Mechanism (avser klimatprojekt i u-länder)
CEA	Tjeckiens motsvarighet till Energimyndigheten
CEER	Council of European Energy Regulators
CER	Certified Emission Reduction
CERPA	Certified Emission Reduction Purchase Agreement (CDM-projekt)
CIGS	En typ av tunnfilms solceller
COOPENER	Delområde inom IEI (rör stöd till utvecklingsländer)
COP	Conference of the Parties (of the UN Climate Convention, UNFCCC)
CUTE	Clean Urban Traffic for Europe
DEFRA	Department for Environment, Food & Rural Areas
DENA	Tysklands motsvarighet till Energimyndigheten
EEA	Bulgariens motsvarighet till Energimyndigheten
EIHP	Ungerns motsvarighet till Energimyndigheten
EnR	European Energy Network
ERGEG	European Regulators Group for Gas and Electricity, samrådsgrupp inom EU
ERPA	Emission Reduction Purchase Agreement (JI-projekt)
ERU	Emission Reduction Unit
ETSAP	Ett samarbetsorgan inom IEA för utv.och underhåll av energisystemmodellen MARKAL
EU	Europeiska Unionen
EWG	Energiarbetsgruppen för Barentsregionen
FAK	Frivilliga automobilkårens Riksförbund
FNER	Forum of Nordic Energy Regulators
FOI	Försvarets Forskningsinstitut
FP6	EU:s sjätte ramprogram för forskning, teknisk utveckling och demonstration
FUD	Forskning, utveckling och demonstration
GWh	Gigawatt timmar
IEI	Intelligent energi - Europa (EU:s fleråriga program för åtgärder på energiområdet)
ITPS	Institutet för tillväxtpolitiska studier
IPCC	The Intergovernmental Panel on Climate Change

JI	Joint Implementation (avser klimatprojekt i i-länder)
KAPE	Polens motsvarighet till Energimyndigheten
KBM	Krisberedskapsmyndigheten
KLIMP	Klimatinvesteringsprogrammet
kWh	Kilowattimme
LRF	Lantbrukarnas Riksförbund
MARKAL	En energisystemmodell
MW	Megawatt
MWh	Megawattimme
NBC	Nukleära, biologiska och kemiska vapen
NEFCO	Nordic Environment Finance Corporation
Neon	Myndighetens system för nätföretagens inrapportering av årsrapporter
NESO	National energy sharing organization
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development
PDD	Project Design Document (för JI- och CDM-projekt)
PFE	Program för energieffektivisering
PFF	Partnerskap för fred
SAVE	Delområde inom IEI (rör effektivare energianvändning)
SCA	Svenska Cellulosa AB
SCB	Statistiska Centralbyrån
SEA	Slovariens motsvarighet till Energimyndigheten
SGU	Sveriges geologiska undersökning
SKBR	Sveriges kvinnliga bilkårens Riksförbund
SLU	Sveriges Lantbruksuniversitet
STEER	Delområde inom IEI (rör energianvändning och transporter)
SUS	Svenskt utsläppsrättsystem
TGC	Testing Ground Committee
TGF	Testing Ground Facility (fond för JI-projekt i Östersjöregionen, BASREC)
TIMES	En energisystemmodell, efterföljare till MARKAL
TWh	Terawattimme
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change

: